

PROGRAMMABEGROTING 2020

Colofon programmabegroting 2020

Samenstelling:

Gemeente Sittard-Geleen

Concernstaf

Postbus 18

6130 AA Sittard

Inlichtingen:

Tel. 14-046

Samen verder bouwen

Een gemeente
bestuur met en
voor de inwoners

Gezond en veilig
in een sociale
gemeente

Wonen en leven
in Sittard-Geleen

Vooroplopen naar
een duurzame
toekomst

Ontspannen en
genieten in
Sittard-Geleen

Een duurzame
economie voor
werk en innovatie

Financiën
duurzaam
op orde

1. INLEIDING EN SAMENVATTING.....	7
2. FINANCIËEL BELEID	11
2.1 FINANCIËEL KADER	11
2.2 ACTUALISATIE FINANCIËEL PERSPECTIEF	14
3. INVESTERINGSPROGRAMMA 2020-2023	23
4. PROGRAMMAPLAN	27
4.1 INLEIDING	27
4.2 PROGRAMMA - 0 - BESTUUR EN ONDERSTEUNING.....	29
4.3 PROGRAMMA - 1 - VEILIGHEID	34
4.4 PROGRAMMA - 2 - VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT.....	39
4.5 PROGRAMMA - 3 - ECONOMIE.....	42
4.6 PROGRAMMA - 4 - ONDERWIJS	48
4.7 PROGRAMMA - 5 - SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	52
4.8 PROGRAMMA - 6 - SOCIAAL DOMEIN	56
4.9 PROGRAMMA - 7 - VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU.....	62
4.10 PROGRAMMA - 8 - VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING	66
5. PARAGRAFEN	71
5.1 PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN	71
5.2 PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOMANAGEMENT	83
5.3 PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	92
5.4 PARAGRAAF FINANCIERING	99
5.5 PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING	103
5.6 PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN	111
5.7 PARAGRAAF GRONDBELEID	123
5.8 PARAGRAAF SUBSIDIEBELEID.....	126
6. FINANCIËLE BEGROTING	129
6.1 INLEIDING	129
6.2 MEERJARIG OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA.....	131
6.3 OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD	132
6.4 VERSCHILLENANALYSES.....	133
6.5 OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	137
6.6 STRUCTUREEL EVENWICHT	141
6.7 GEPROGNOSTICEERDE BALANS.....	143

<i>BIJLAGE 1: RESERVES EN VOORZIENINGEN</i>	<i>145</i>
<i>BIJLAGE 2: STRUCTURELE MUTATIES RESERVES</i>	<i>148</i>
<i>BIJLAGE 3: EMU SALDO</i>	<i>149</i>
<i>BIJLAGE 4: INVESTERINGSRUIMTE OP BASIS VAN EERDERE BESLUITVORMING</i>	<i>151</i>
<i>BIJLAGE 5: BEGRIPPEN- EN AFKORTINGENLIJST</i>	<i>152</i>

1. INLEIDING EN SAMENVATTING

Samen Verder Bouwen is het thema van de begroting 2020. Dit werken we uit in vijf centrale onderwerpen.

Allereerst hebben we, zoals aangegeven in de kadernota 2019, de financiën duurzaam op orde gebracht. Er ligt nu een structureel en reëel sluitende begroting voor, binnen de begrotingskaders van de gemeenteraad. De meerjarenbegroting laat zelfs overschotten zien, die conform de kaders en in afwachting van de bevindingen van de provincie blijven staan tot het voorjaar van 2020 als de nieuwe kaderbrief aan de orde is. Dit is verder verstandig omdat er nu gerekend is met de septembercirculaire en het regelmatig voorkomt dat in de meicirculaire het Rijk hun bestedingspatroon naar beneden bijstelt en het gemeentefonds daardoor mee krimpt. Dan heroverwegen we ook de besteding van de € 40 mln. investeringsruimte die van 2021 tot en met 2023 beschikbaar is. Zoals besloten in de begroting 2019, hebben we alle investeringen tot 2021 opgeschort. De dekingsgraad van het risicoprofiel is op 100% gebracht. Behalve aan een duurzaam financieel perspectief, hebben we ook gewerkt aan een:

- nieuwe kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- regeling grote projecten;
- nieuwe verordening op het financieel beleid, beheer en organisatie (verordening 212);
- nieuwe kadernota voor vastgoed en accommodaties en
- nieuwe kadernota voor het integraal beheer van de openbare ruimte.

Hiermee hebben we gebouwd aan een begroting die aan de eisen van repressief toezicht kan voldoen. Om de kaderstellende rol van de gemeenteraad te versterken hebben we bovendien de opzet en leesbaarheid van de begroting verbeterd. Dit staat overigens los van het onderzoek van de rekenkamercommissie dat nog volgt.

Deze begroting is het startpunt om samen met de provincie te werken aan een kader voor bestuurlijke afspraken. Dit kader kent drie onderdelen:

1. een nieuwe visie 2030 opstellen voor de gemeente;
2. drie proeftuinen uitvoeren (centrum Geleen, ondermijning/veiligheid en beheer openbare ruimte) en
3. samenwerken aan programmatische thema's die van toegevoegde waarde zijn voor provincie en gemeente.

De komende periode bepalen we deze thema's in samenwerking met de provincie. We koppelen daaraan ook de inzet van het investeringsprogramma.

Begrotingskaders vaststellen is één, maar ze naleven is een ander punt. Dit vergt een bestuurscultuur die genomen besluiten daadwerkelijk uitvoert en die bezuinigingen niet terugdraait. En als dat wel gebeurt, moet daar een andere (nieuwe) structurele maatregel tegenover staan. Zodat er geen begrotingstekort ontstaat. Maar ook een cultuur die de dialoog met de samenleving voortzet en die werkt aan de opgaven van de gemeente. De rol van de gemeente verandert van uitvoerder naar facilitator, verbinder en aanjager, van financier naar co-financier.

Samen Duurzaam ontwikkelt zich van een bestuurlijk voornemen naar een werkwijze waarin gemeente en maatschappelijke partners samenwerken. Het innovatieve karakter van deze werkwijze schept kansen om doorbraken te realiseren op prioriteiten waarop jarenlang te weinig vooruitgang is geboekt. En dit alles natuurlijk voor de gezondheid, ontwikkelkansen, veiligheid en welvaart van onze inwoners. De ambitie van het coalitieakkoord en de kadernota is om van uit een faciliterende, verbindende en aanjagende rol van de gemeente, opgavegericht te gaan werken. Intern draagvlak is hiervoor nu cruciaal. Dat geldt ook voor de inzet van bestuurlijke en ambtelijke uren en de middelen voor begeleiding door de Brightlands Innovation Factory (BIF) en de communicatiemiddelen.

Met de unieke expertise van de BIF komen innovaties tot stand op de maatschappelijke opgaven van *Samen Duurzaam*. Een belangrijke 'bijvangst' is dat onze eigen medewerkers zich de expertise van de BIF eigen maken. En dat onze organisatie beter in staat is om samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen en andere overheden te vernieuwen. Tijdens de stakeholdersconferentie van oktober 2018 waren ook de stakeholders ervan overtuigd dat we de grootste opgaven van Sittard-Geleen alleen in samenwerking met rijk en provincie kunnen realiseren. Sittard-Geleen is nu één van de vijf nationale proeftuinen waarin rijk en regio met elkaar samenwerken in de Inter Bestuurlijk Programma-opgave 'regionale economie als versneller'. Dit hebben we te danken aan de (in 'Den Haag' geziene) kracht van Chemelot en de netwerkposities van Sittard-Geleen in het G40 stedennetwerk en de VNG.

De proeftuin heeft als werktitel 'regionale inbedding Chemelot' en kent een looptijd van 18 maanden. De proeftuin zal de hefboom zijn voor de samenwerking binnen Zuid-Limburg en met de diverse ministeries om de meest duurzame chemiesite van Europa te realiseren. Gelijktijdig wordt de hele Zuid-Limburgse economie (inclusief arbeidsmarkt en woonklimaat) competitief gemaakt op het gebied van innovatie en duurzaamheid. Er ontstaat zo een sterk regionaal economisch ecosysteem te bouwen dat versnellingen te weeg brengt in de ontwikkeling van de nationale economie.

Tot slot, om dit alles mogelijk te maken, moet de basis (lees de organisatie) op orde te zijn. Dat wil zeggen dat de organisatie kostenbewust is, betrouwbaar, open en goed zorgt voor haar medewerkers. Met als meest belangrijke elementen: een strakke, transparante en integere bedrijfsvoering, lage overhead, kennismanagement dat op orde is en een prettig werkklimaat voor de medewerkers. Een belangrijke factor voor dit laatste is dat de ambtelijke huisvesting voldoet aan de eisen van de tijd. In de begroting 2017 heeft de gemeenteraad € 4 mln. aan incidentele middelen beschikbaar gesteld voor een kwaliteitsimpuls van de organisatie. Met als doel een beweging op gang te brengen die leidt tot verjonging en nieuw elan binnen de organisatie. In het voorjaar van 2019 hebben we de raad op twee momenten (themabijeenkomsten) geïnformeerd over de staat van de organisatie en de beweging die in gang is gezet. Na een gedegen voorbereiding ligt er nu een samenhangend geheel van acties voor de gewenste kwaliteitsimpuls in de organisatie. De aanpak is gebaseerd op de interne visie 'Wij werken samen voor Sittard-Geleen'. Daarbij staan wendbaarheid, diversiteit en duurzaamheid centraal in alles wat we doen. In een volgende fase van dit proces zetten we in op versterking van vijf hoofdzaken: sturing en leiderschap, opgaven centraal, goed werkgeverschap, verjonging en nieuw elan, en de bedrijfsvoering op orde. Met een aantal thema's zijn we overigens al gestart.

Hieraan willen we voortvarend verder bouwen en doen daarom een beroep op de € 4 mln. (incidenteel) die de raad hiervoor beschikbaar heeft gesteld. Naast dit voornamelijk kwalitatief aspect doen we ook voorstellen om de basis in kwantitatieve zin op orde te brengen. En daarmee gaan we de dienstverlening naar onze inwoners verbeteren. We denken hierbij aan ruimtelijke projecten en beheer, sociale zaken, beleid en digitalisering. Hiervoor is met ingang van 2020 € 2,5 mln. per jaar beschikbaar

Sittard-Geleen, 1 oktober 2019

Burgemeester en wethouders van Sittard-Geleen,

drs. G.J.M. Cox,
burgemeester

mr. G.J.C. Kusters.
secretaris

Leeswijzer

In voorliggende programmabegroting 2020 wordt achtereenvolgens ingegaan op het financieel beleid, de verplichte onderdelen uit het BBV bestaande uit het programmaplan, de verplichte paragrafen en de financiële begroting. Tot slot is een aantal bijlagen opgenomen. In de Begroting 2020 op hoofdlijnen zijn de belangrijkste ontwikkelingen voor 2020 samengevat. Daarnaast wordt in de bestuurlijke samenvatting en de opgaven 2020-2023 ingegaan op de beleidsdoelen. Dit document wordt afgesloten met de financiële begroting.

2. FINANCIËEL BELEID

2.1 FINANCIËEL KADER

Het vertrekpunt

Financiën duurzaam op orde. Met invulling van deze opgave uit het coalitieakkoord willen we de financiële positie van Sittard-Geleen blijvend gezond maken. In de programmabegroting 2019 is hiervoor een eerste stap gezet. De raad heeft een programmabegroting vastgesteld die structureel sluitend is gemaakt, zonder inzet van incidentele middelen. Om dit te bereiken, moeten we uitvoering geven aan het vastgestelde ombuigingsprogramma (programmabegroting 2019).

Op basis van dit fundament is verder gewerkt aan de aanscherping en actualisatie van het financieel beleid en het bijbehorende instrumentarium. Het betreft met name:

- de vaststelling van de begrotingskaders (raadsbesluit 28 maart 2019);
- actualisatie van de volgende kaderstellende documenten, vast te stellen in de raadsvergadering van 13/14 november 2019:
 - Verordening ex artikel 212 Gemeentewet
 - Kadernota weerstandvermogen en risicobeheersing
 - Integraal basis beheerplan openbare ruimte
 - Beheerplan vastgoed
- uitwerking van een regeling grote projecten, vast te stellen in de raadsvergadering van 17 december 2019.

Met deze kaders is het fundament versterkt om verder te bouwen aan het duurzaam op orde brengen van de financiële positie.

Uitgangspunten

De begroting 2020 inclusief meerjarenraming 2021 -2023 is opgesteld rekening houdend met:

- De door de raad in de vergadering van 28 maart 2019 vastgestelde begrotingskaders;
- De richtlijnen van de provincie Limburg, zoals opgenomen in de brief 'Aandachtspunten begroting 2020' van 26 maart 2019;
- De door de raad in de vergadering van 22 augustus 2019 vastgestelde kadernota 2019.

Daarnaast is door de provincie Limburg om voor repressief toezicht in aanmerking te komen en het aangaan van een Bestuurlijk Afsprakenkader met GS een aantal randvoorwaarden gesteld. Deze randvoorwaarden, die betrekking hebben op het structureel gezond maken van de financiële huishouden, zijn onderstaand weergegeven.

Wat	Omschrijving
Structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting	• Sluitende (meerjaren)begroting voor alle jaarschijven • Idem na correctie voor incidentele baten en lasten • Er is reëel begroot, dat wil zeggen volledig en realistisch • Ten minste 100% dekking van het risicoprofiel • Toereikende middelen voor beheerssystemen op basis van actuele plannen • Onder toepassing van de begrotingskaders conform besluit 28 maart 2019
Actualisatie verordening 212 Gemeentewet	• (Minimaal) in de actualisatie te betrekken elementen: - o Spelregels met betrekking tot financiële kengetallen (indicatoren / streefwaarden); - o Uitgangspunten met betrekking tot de presentatie van de incidentele baten en lasten - o Verwerking van de gevolgen van de vastgestelde ombuigingen (herstelplan begroting 2018; dashboards begroting 2019) • De verordening door de raad te laten vaststellen in de vergadering van 13/14 november 2019

Wat	Omschrijving
Actualisatie weerstandsvermogen en risicobeheersing kaders en	• Actualisatie kaderstelling en werkwijze rondom de bepaling van het weerstandsvermogen (incl. actualisatie risicoprofiel en dekkingspercentage). • Risicokwantificering op basis van kans x impact; geen hantering genormeed risicoprofiel / '50% systematiek'. • De kadernota door de raad te laten vaststellen in de vergadering van 13/14 november 2019.
Actualisatie kaders IBOR	• In het beheerplan per hoofdcategorie een uitwerking op te nemen van regulier onderhoud, (vervangings-) investeringen, achterstallig onderhoud, koppeling met reserves/ voorzieningen etc. • Detaillering naar meerdere onderhoudsniveaus kan later, financiële gevolgen vertalen. • Het beheerplan door de raad te laten vaststellen in de vergadering van 13/14 november 2019.
Actualisatie kaders vastgoed en accommodaties	• In het beheerplan op te nemen kwaliteitsniveau, areaalomvang en prognose areaalontwikkeling, huur/tarievenbeleid, aan/verkoop/afstootbeleid, omvang van noodzakelijke verliesvoorzieningen. • Het beheerplan door de raad te laten vaststellen in de vergadering van 13/14 november 2019.
Regeling grote projecten	• Op verzoek van de gemeenteraad uitwerken van een regeling gericht op de sturing, beheersing, verantwoording en controle van door de raad benoemde grote projecten. • De regeling door de raad te laten vaststellen in de vergadering van 17 december 2019

Zoals onder het vertrekpunt is aangegeven, is aan de uitwerking van de kaderstellende documenten gewerkt. Deze onderdelen worden op basis van de afzonderlijke raadsvoorstellen voorafgaand aan de begrotingsbehandeling in de vergadering van 13/14 november 2019 ter vaststelling aan de raad voorgelegd. In dit hoofdstuk wordt bij het onderdeel actualisatie financieel perspectief ingegaan op het realiseren van een structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting.

Tot slot is de uitwerking van de begroting gebaseerd op een aantal technische uitgangspunten:

- De begroting is reëel en structureel in evenwicht zonder schuivend meerjaren perspectief.
- De meerjarenbegroting wordt opgemaakt in constante prijzen met als prijsniveau begrotingsjaar 2020. Voor de indexering van materiële budgetten is uitgegaan van 1,4 % en voor indexering voor lonen en salarissen is uitgegaan van 3,5%. De gemiddelde indexering van 2,45%, is toegepast bij de indexering van de OZB.
- Het Cao-akkoord is binnen het beschikbare budgettaire kader verwerkt.
- De septembercirculaire is via de 3^e programmarapportage 2019 meegenomen in de actualisatie van het financieel perspectief.
- Voor de aan te trekken financieringsmiddelen worden de volgende rentepercentages gehanteerd.
 - Voor langlopende financieringsmiddelen wordt voor 2020 een rentepercentage van 1% gehanteerd. Voor de jaren 2021 t/m 2023 is dit respectievelijk 1%, 1,5% en 1,5%.
 - Voor het financieringstekort dat onder de kasgeldlimiet valt, wordt voor 2020 de 3-maands Euribor van 0% gehanteerd. Voor de jaren 2021 t/m 2023 is dit respectievelijk 0,3%, 0,3% en 0,6%.

Voor nieuwe investeringen wordt de omslagrente van 2020 ad 2,60% gehanteerd. De volledige kapitaallasten worden geraamd in het jaar na het gereedkomen van het project. In het eerste jaar wordt rekening gehouden met de helft van de rentelasten. Dit conform de Provinciale richtlijnen. Voor de begroting / meerjarenbegroting worden de kapitaallasten als stelpost geraamd conform de besluitvorming bij de kadernota waardering en afschrijving vaste activa 2017 en rekening houdend met de fasering van de uitgaven.

Vernieuwing begrotingsopzet

In de inrichting en uitwerking van de begroting worden verder enkele vernieuwende elementen toegevoegd met het doel de sturing, kwaliteit, leesbaarheid en toegankelijkheid te verbeteren. Dit mede op verzoek van de gemeenteraad. In de begroting 2021 zullen hier op basis van de aanbevelingen uit het nog af te ronden onderzoek van de rekenkamercommissie verdere stappen in worden gezet.

Was	Wordt	Doel vernieuwing
Begrotingsstructuur: <i>Programma's</i> (topprioriteiten/ accenten) <i>Thema's</i> (wettelijke en basistaken)	Begrotingsstructuur: <i>Vaste structuur</i> : taakvelden <i>Variabele structuur</i> : opgaven coalitieakkoord	Conform BBV wordt gewerkt met een vaste structuur (vergelijkbaarheid; onafhankelijk collegevorming) De prioriteiten (opgaven) uit het coalitieakkoord komen in de variabele structuur tot uiting. Een toelichting hierop is opgenomen in de Begroting op hoofdlijnen.
Top-down doelenboom (3W)	7 W-vragen	Per programma hebben interactieve sessies plaatsgevonden met alle kernspelers die een rol hebben in het programma. Dit resulteert in een afgestemde uitwerking van de programmabladen die korter en bondiger zijn neergezet en zijn gefocust op de korte termijnacties uit de kadernota
Focus op prestatie	Focus op opgave	
Systeemgericht (formats / versnipperd)	Bedoeling (integrale gezamenlijke aanpak)	
Kopiëren jaarschijf	Reëel begroten	Groeien naar een duurzame begroting waarbij de baten en lasten structureel in evenwicht zijn.
Beleidsamenvatting	Begroting op hoofdlijnen (incl. bestuurssamenvatting)	Vergelijkbaar met de jaarrekening op hoofdlijnen. In een kort document worden de hoofdlijnen van de begroting weergegeven (financieel en inhoudelijk). De programmabegroting fungeert als naslagwerk (technische gedetailleerdere uitwerkingen, verplichte onderdelen).

2.2 ACTUALISATIE FINANCIËEL PERSPECTIEF

Actualisatie begrotingsbeeld

Na de vaststelling van de programmabegroting 2019 is de begroting op basis van de 2^e programmarapportage 2019 voor het laatst bijgesteld. De begrotingssaldi in de jaren 2019-2023, zoals opgenomen in deze rapportage vormen, zijn het vertrekpunt voor de actualisatie van het financieel perspectief.

Voor de actualisatie van het financieel perspectief is rekening gehouden met de volgende zaken:

- Actualisatie van de concernposten kapitaallasten en overhead;
- Verwerking van de structurele doorwerking uit de 3^e programmarapportage 2019;
- Verwerking van een aantal nieuwe ontwikkelingen die zich met ingang van de jaarschijf 2020 voordoen;
- Implementatie van de geactualiseerde kaderstelling (begrotingskaders, weerstandsvermogen en risicobeheersing, beheerplannen Ibor en vastgoed & accommodaties).

Specificatie van de bijstellingen

Onderstaand worden de voorstellen tot bijstelling van het financieel perspectief nader toegelicht. Bij het onderdeel overige ontwikkelingen wordt onderscheid gemaakt in autonome ontwikkelingen, ontwikkelingen om de basis (organisatie/ bedrijfsvoering) op orde te krijgen en een aantal aanvullende maatregelen.

	ACTUALISATIE BEGROTINGSBEELD	2019	2020	2021	2022	2023	I/S
	<i>Bedragen x € 1 mln.</i>						
a	BIJSTELLING CONCERNPOSTEN						
	Actualisatie kapitaallasten:						
1	- Onderuitputting lopende projecten		2,27	1,00	1,03	-0,35	S
2	- Actualisatie nieuw beleid		0,18	0,91	1,12	1,18	S
3	Actualisatie overhead		0,25	0,25	0,20	0,20	S
	TOTAAL BIJSTELLING CONCERNPOSTEN		2,70	2,16	2,35	1,03	

Ad a1:

De kapitaallasten zijn bijgesteld rekening houden met de geactualiseerde planning en het uitvoeringstempo van de lopende investeringen, de lagere rente en de vrijval van de afgeschreven activa. Dit leidt tot voordelige bijstellingen in de jaarschijven 2020 tot en met 2023. Daarnaast zijn in 2023 de volledige kapitaallasten van de investeringen in nieuw beleid en vervangingsinvesteringen Ibor uit 2022 volledig doorvertaald. Dit leidt in 2023 tot een nadeel van € 0,35 mln. Door deze verwerking is € 40 mln. aan investeringsruimte nieuw beleid gedekt. Voor de verdere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 3 Investeringsprogramma.

Ad a2:

Voordelige bijstelling als gevolg van temporisering binnen het investeringsprogramma. Met ingang van 2019 zijn de volledige kapitaallasten van nieuwe investeringen geraamd, terwijl deze investeringen nog opgestart moeten worden. Daarnaast is een lager rentepercentage aan de orde

Ad a3:

Passend binnen de voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is een verdere verfijning doorgevoerd in de doorrekening van overhead naar afval, riolering en projecten.

Voorstel:

Akkoord te gaan met de bijstelling van de begroting en meerjarenraming als gevolg van de actualisatie van de concernposten kapitaallasten en overhead (onderdelen a1 t/m a3)

	ACTUALISATIE BEGROTINGSBEELD	2019	2020	2021	2022	2023	I/S
	<i>Bedragen x € 1 mln.</i>						
b	RESULTAAT 3e PROGRAMMARAPPORTAGE	2,79	2,76	0,60	0,28	1,25	I/S

Voor een toelichting op de bijstellingen in de jaarschijf 2019 inclusief structurele doorwerking wordt verwezen naar de 3^e programmarapportage 2019. Deze bijstellingen worden op basis van een afzonderlijk raadsbesluit in de begroting verwerkt. Voor een volledig inzicht in de ontwikkeling van de begrotingssaldi zijn de bijstellingen in de actualisatie van het financieel perspectief meegenomen.

	ACTUALISATIE BEGROTINGSBEELD	2019	2020	2021	2022	2023	I/S
	<i>Bedragen x € 1 mln.</i>						
c	OVERIGE ONTWIKKELINGEN						
	Autonoom:						
1	Uitvoeringsplan integrale veiligheid 2019-2020		-0,60	-0,80	-0,80	-0,80	S
2	Implementatie Omgevingswet		-0,61	-0,20	-0,20	-0,10	I/S
3	Aanbesteding Omnibuzz doelgroepenvervoer		-0,14	-0,14	-0,14	-0,14	S
4	Tarieven afval, water en lijkbezorgingsrechten		0,24	0,24	0,24	0,24	S
5	Gemeentelijke belastingmaatregelen		0,09	0,09	0,09	0,09	S
6	Middelen IBP-BIF		-0,10				I
7	Exploitatietekort Tom Dumoulin Bikepark		-0,10	-0,10	-0,10	-0,10	S
8	Herstructurering woonwagenlocatie Obbichterweg			-0,85			I
9	Binnenstedelijke aanpak	-1,00	-0,20	-0,20	-0,20	-0,20	S
10	Treasury en vastgoed strategie Vixia		0,50				I
	Basis op orde (organisatie - bedrijfsvoering):						
11	Onderhoud vastgoed en accommodaties		1,47	-0,14	-0,14	-0,14	S
12	Onderhoud Ibor - exploitatie regulier		-1,39	-1,71	-1,77	-1,75	S
	Onderhoud Ibor - investeringen achterstallig onderhoud			-0,21	-0,71	-1,07	S
13	Ibor (terugzetten investeringsvolume 1 mln.)			-0,06	-0,12	-0,12	S
14	Deelnemingen		-0,03	-0,03	-0,03	-0,16	
15	Budgetten organisatie/ bedrijfsvoering - basis op orde -		-2,26	-2,40	-2,40	-2,40	S
	TOTAAL BIJSTELLING OVERIGE ONTWIKKELINGEN	-1,00	-3,13	-6,50	-6,28	-6,64	

Ad c1:

Op 28 maart 2019 is de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek 2019-2022 vastgesteld door de gemeenteraad. Deze kadernota wordt uitgewerkt in een tweejaarlijks uitvoeringsplan, waarin de aanpak nader wordt geconcretiseerd. In de 2^e Programmarapportage 2019 is toegelicht dat de huidige veiligheidsbudgetten en formatie niet toereikend zijn om de uitvoering van de actuele, noodzakelijke taken te borgen en in te springen op de autonome ontwikkelingen en de gevolgen hiervan. Voor een aantal autonome ontwikkelingen (o.a. betaald voetbal, evenementenbeleid, cameratoezicht, calamiteiten en bestuursrechtelijke procedures) is in de 3^e programmarapportage 2019 structureel een bedrag bijgeraamd van € 0,25 mln.

Aanvullend zijn budgetten en formatie benodigd om uitvoering te kunnen geven aan thema's als High Impact Crimes, ondermijning, radicalisering en polarisatie, personen met verward gedrag en externe veiligheid. De voorgestelde bijstelling is gebaseerd op een ingroeimodel (2020: 50%; 2021: 75% en met ingang van 2022: 100%).

Het Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid Sittard-Geleen 2019-2020 wordt na vaststelling door het college ter kennisname aangeboden aan de gemeenteraad.

Ad c2:

Op 1 januari 2021 wordt de Omgevingswet van kracht. Voor de invoering van deze wet zijn de volgende bedragen nodig:

- Incidentele middelen ad € 0,41 mln. in 2020 voor onder andere: opstelling van een omgevingsvisie en uitwerking in omgevingsprogramma's, implementatie van de Omgevingswet in vergunningverlening en aanpassingen in het Klant Contact Centrum (KCC) als gevolg van het digitaal omgevingsloket.

- Incidentele beleidscapaciteit van jaarlijks € 0,1 mln voor de periode 2020 t/m 2022.
- Structurele bijstelling van jaarlijks € 0,1 mln. als gevolg van korting gemeentefonds voor bijdrage landelijk omgevingsloket ad jaarlijks € 0,1 mln.

Ad c3:

Door het verlopen van de concessie heeft Omnibuzz het doelgroepenvervoer opnieuw aanbesteed, de kosten stijgen met € 0,14 mln. vanaf 2020.

Ad c4:

Afval

In de Belastingmaatregelen 2020 wordt o.a. over het tarief voor Afval besloten. Geconstateerd is dat de kosten van afvalinzameling en -verwerking stijgen. Enerzijds stijgen de dienstverleningskosten van RWM. Anderzijds stijgen de verwerkingskosten door hogere afvalstoffenbelasting op restafval en teruglopende inkomsten uit opbrengst afvalstromen. Voor de algemene middelen leidt dit tot een voordeel van € 0,10 mln. door de mogelijkheid om de hogere BTW toe te rekenen aan het tarief.

Reiniging (water)

In de Belastingmaatregelen 2020 wordt o.a. over het tarief voor Rioolheffing besloten. Voor de aanpak (kleine incidenten op kolken en huisaansluitingen worden meer kosten begroot. De kosten voor het personeel in het waterbeheer stijgen door de toevoeging van de functie adviseur stedelijk water aan het functieboek en een bijstelling van de toerekening personele kosten. Voor de algemene middelen leidt dit tot een voordeel van € 0,14 mln. door hogere toegerekende BTW.

De kosten van het product reiniging nemen toe door stijgende dienstverleningskosten van RWM (indexering en desintegratiekosten) en door een wijziging in de toerekening personele kosten en overhead. Deze kosten worden doorbelast naar afval en water. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de belastingmaatregelen 2020.

Ad c5:

De BsGW heeft een prognosewijziging afgegeven waaruit blijkt dat met ingang 2020 € 0,09 mln. extra OZB wordt ontvangen door areaaluitbreiding.

Ad c6:

Incidenteel is een bedrag van € 0,2 mln. nodig voor de uitvoering van de IBP-proeftuin 'regionale inbedding Chemelot', deels te dekken uit de algemene middelen (€ 0,1 mln.), deels te dekken uit andere bronnen.

Ad c7:

Met het ontbreken van een realistische commerciële exploitatie van het Tom Dumoulin Bikepark blijft een overheidsbijdrage nodig om de gestelde doelen te behalen. Inzicht in de beschikbare budgetten leert dat een budget van om en nabij € 0,2 mln. nodig is om basiskosten van onderhoud en exploitatie van TDBP te dekken. In de begroting is rekening gehouden met een structurele bijdrage van jaarlijks € 0,1 mln. Vooruitlopend op nadere uitwerking waarbij ook gekeken wordt naar het uitbesteden van (een deel) van het onderhoud en exploitatie en mogelijkheden tot kostenreductie wordt het tekort in de dekking van de exploitatie van jaarlijks € 1 mln. gereserveerd.

Ad c8:

De locatie Obbichterweg dient genormaliseerd te worden en zal als laatste fase worden overgedragen aan de woningcorporatie. Voor de integrale aanpak van de woonwagenlocatie Obbichterweg is een bedrag opgenomen van € 1,23 mln, waarvan een bedrag van € 0,39 mln. is afgedekt in de risicoreserve. Oorspronkelijk was het de bedoeling om deze fysieke opknopbeurt aan de bergingen met sanitaire voorzieningen mee te nemen in het integrale voorstel voor de herstructurering van de woonwagenlocatie, maar de uitvoering is niet langer uitstelbaar. Voorgesteld wordt om het benodigd bedrag ad € 0,12 mln. voor het opknappen van deze bergingen beschikbaar te stellen uit de risicoreserve. In relatie tot de beschikbaarheid van middelen voor de herstructurering wordt het kort cyclisch onderhoud tot een noodzakelijk minimum beperkt.

Ad c9:

Voor het continueren van de inzet van de stichting Streetwise voor het bemiddelen van potentiële ondernemers die zich in de centra willen vestigen is een bedrag nodig van jaarlijks € 0,16 mln. Daarnaast wordt het abonnement Locatus inzake passantentellingen en verkooppunten voortgezet (€ 0,04 mln.).

Voor de continuering van de stimuleringsregeling compacter maken kernwinkelgebied en aanpak leegstand wordt in 2019 vooruitlopend op de evaluatie een bedrag van € 1,0 mln. gereserveerd. Bij de kaderbrief 2020 kan tot verdere continuering worden besloten.

Ad c10:

In 2017 is gekozen om het vastgoed van Vixia te vervreemden. In samenwerking met Montesquieu is een treasurystrategie opgesteld. Deze strategie komt kortgezegd neer op het aflossen van de financiering in samenhang met het afboeken en afstoten van het vastgoed. De reservering hiervoor bedroeg € 5,2 mln. De afwaardering van het vastgoed is verwerkt in de jaarrekening 2018. Bij een verkoopbesluit dit jaar, worden ook nog dit jaar de leningen afgewikkeld. Doordat de leningen verder zijn afgelost en de rente nog verder is gedaald, valt € 0,5 mln vrij.

Ad c11:

In het kader van het door de raad vast te stellen beheerplan vastgoed (raadsvergadering 13/14 november 2019) zijn de uitkomsten van integrale inspecties vertaald in een Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan. Op basis van de uitkomsten wordt voorgesteld de storting in algemene reserve vastgoed in 2020 eenmalig te verlagen met € 1,6 mln.

Daarnaast is uit eerder onderzoek gebleken dat het jaarlijkse tekort op het onderhoudsbudget voor de Sportstichting € 0,267 mln. bedraagt. Hiervan is bij de programmabegroting 2019 de helft als achtervang in de risicoreserve gestort. Ook de sportaccommodaties zijn in de eerder genoemde inspecties betrokken. In het door de raad vast te stellen beheerplan vastgoed is rekening gehouden met dit eerder geconstateerde tekort. Naast de inzet van de gereserveerde middelen uit de risicoreserve wordt het onderhoud structureel verhoogd met € 0,14 mln.

Ad c12:

In de raadsvergadering van 13/14 november 2019 wordt de nota 'Onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte 2020-2023' ter vaststelling aan de raad aangeboden. Op basis van deze nota en de nadere uitwerking in het 'Basis Integraal Beheerplan Openbare Ruimte Sittard-Geleen 2020-2023', blijkt dat voor de uitvoering van beheerniveau laag de volgende financiële middelen nodig zijn:

- Extra exploitatiemiddelen die via een ingroeimodel op basis van uitvoerbaarheid in de begroting worden opgenomen;
- Een investeringsbedrag van € 14,2 mln. voor het wegwerken van achterstanden. Omdat het levensduur verlengende maatregelen betreft, worden dit bedrag gekapitaliseerd. Het investeringsbedrag wordt op basis van een ingroeimodel over de jaarschijven 2020 t/m 2023 uitgesmeerd.

Ad c13:

Als onderdeel van de bestuursopdracht verlaging kwaliteitsniveau IBOR is voorgesteld om het jaarlijks investeringsbudget IBOR jaarlijks met € 1 mln. te verlagen. Tegen de achtergrond van het benodigde vervangingsbudget voor de instandhouding wordt deze maatregel (conform kadernota 2019) teruggedraaid en verwerkt in de begroting. Dit betekent voor 2021 hogere kapitaallasten van € 0,07 mln. en voor 2022 en verder € 0,12 mln.

Ad c14:

De raming van het te ontvangen dividend van de deelnemingen in Enexis, de Bank Nederlandse Gemeenten en Het Groene Net is bijgesteld op basis van ontvangen dividend over 2018 respectievelijk actuele prognoses.

Ad c15:

Voor het op orde brengen van de organisatie/ bedrijfsvoering respectievelijk het oplossen van knelpunten om deze basis op orde te brengen heeft een inventarisatie plaatsgevonden. Deze is in eerste instantie gericht op de

grootste pijnpunten (organisatieonderdelen Ruimtelijke Projecten en Beheer en Sociale Zaken, strategische beleids capaciteit en digitalisering.

De hiervoor benodigde structurele middelen bedragen met ingang van 2020 jaarlijks € 2,6 mln. Voor 2020 is dit bedrag bestemd om op korte termijn een aantal knelpunten initieel op te pakken. Vanaf 2021 worden de middelen gekoppeld aan het oppakken van pijnpunten met een structureel karakter.

Aanvullend op de genoemde bijstelling wordt in 2020 voor realisatie formatie-uitbreiding incidenteel onderuitputting geraamd van € 0,14 mln. Immers niet alle formatie-uitbreidingen zullen per 1 januari gerealiseerd zijn. Daarnaast wordt gekoppeld aan de formatie-uitbreiding een structurele besparing op de externe inhuur gerealiseerd van jaarlijks € 0,2 mln.

Voorstel:

Akkoord te gaan met het bijstellen van de begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023 voor een aantal:

- autonome ontwikkelingen (c1 t/m c6, c9 en c10),
- ontwikkelingen om de basis op orde te brengen (c11 t/m c15)

Akkoord te gaan om vooruitlopend op afzonderlijke besluitvorming middelen te reserveren voor:

- afdekking nadelig exploitatietekort Tom Dumoulin Bikepark (c7)
- herstructurering woonwagenlocatie Obbichterweg (c8)
- continuering van de stimuleringsregeling (c9)

	ACTUALISATIE BEGROTINGSBEELD	2019	2020	2021	2022	2023	I/S
	<i>Bedragen x € 1 mln.</i>						
d	AANVULLENDE MAATREGELEN						
1	Versnelling vermindering bijdrage aan ESZL		0,27				S
2	Aanpassing rentepercentage voor IP investeringen nieuw beleid			0,22	0,38	0,54	S
3	Schrappen jaarlijkse storting in de risicoreserve		0,50	0,50	0,50	0,50	S
4	Toekomst zwem- en schaatsvoorzieningen			0,20	0,20	0,20	S
	TOTAAL AANVULLENDE MAATREGELEN	0,00	0,77	0,92	1,08	1,24	

Ad d1:

Aanvullend op de ombuigingsmaatregel uit de programmabegroting 2019 om de bijdrage aan ESZL met ingang van 2021 te verlagen van € 6 naar € 3 per inwoner, wordt deze verlaging ook in de jaarschijf 2020 toegepast.

Ad d2:

Op basis van de actuele ontwikkelingen van de marktrente wordt het rentepercentage voor de berekening van de rentelasten voor het investeringsprogramma nieuw beleid verlaagd van 2,5% naar 1,0 %.

Ad d3:

Als onderdeel van de geactualiseerde kaderstelling risicomanagement is het risicoprofiel en de dekkingsgraad becijferd. Gelet op de op de volledige afdekking van het risicoprofiel in combinatie de saldi in de algemene reserve is het verantwoord deze structurele storting te schrappen. Zie tevens het onderdeel algemene reserve/weerstandsvermogen.

Ad d4:

In de programmabegroting 2019 is aan de ombuiging vermarkten ESCS-locatie inclusief de Nieuwe Hateboer met ingang van 2021 een bedrag gekoppeld van € 1,0 mln. De daadwerkelijke bijdrage in de exploitatie van de Nieuwe Hateboer bedraagt € 1,2 mln. Op basis hiervan wordt de ombuiging met € 0,2 mln. verhoogd.

Voorstel:

Akkoord te gaan met de verwerking van de aanvullende maatregelen in de begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023, bestaande uit:

- Verlaging bijdrage aan ESZL in 2020 met € 0,27 mln.
- Verlaging rentepercentage voor investeringen nieuw beleid van 2,5% naar 1,0%
- Schrappen van de jaarlijkse storting in de risicoreserve ad € 0,5 mln.
- Verhoging ombuiging vermarkten ESCS-locatie inclusief de Nieuwe Hateboer met € 0,2 mln.

Samenvatting actualisatie financieel perspectief

Op basis van de actualisatie van het financieel perspectief ontstaat het volgende beeld:

ACTUALISATIE BEGROTINGSBEELD	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Bedragen x € 1 mln.</i>					
Begrotingssaldo t/m 2e programmarapportage 2019	0,00	-1,50	4,37	3,51	3,51
Bijstelling concernposten (kapitaallasten/ overhead)	0,00	2,70	2,16	2,35	1,03
Resultaat 3e programmarapportage 2019	2,79	2,76	0,60	0,28	1,25
Overige ontwikkelingen	-1,00	-3,13	-6,50	-6,28	-6,64
Aanvullende maatregelen	0,00	0,77	0,92	1,08	1,24
Begrotingssaldo voor bestemming	1,79	1,60	1,55	0,94	0,39
Mutatie in het weerstandsvermogen (algemene reserve)	-1,79	-1,60	-1,55	-0,94	-0,39
Begrotingssaldo na bestemming	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Correctie incidentele posten:					
- incidentele baten	-4,65	-8,67	-2,09	-1,43	-1,43
- incidentele lasten	7,39	10,00	5,46	3,36	2,71
Structureel begrotingssaldo	2,74	1,32	3,37	1,93	1,27

Specificatie incidentele baten en lasten

In de paragraaf 6.5 zijn de incidentele baten en lasten gespecificeerd. In onderstaande tabel zijn de totalen uit dit overzicht aangevuld met de incidentele posten uit de overige ontwikkelingen.

Toelichting	2020		2021		2022		2023	
<i>bedragen x € 1.000</i>	<i>lasten</i>	<i>baten</i>	<i>lasten</i>	<i>baten</i>	<i>lasten</i>	<i>baten</i>	<i>lasten</i>	<i>baten</i>
Totalen overzicht incidentele baten en lasten (paragraaf 6.5)	7.789	3.657	2.578	1.707	2.317	1.428	2.317	1.428
3e programmarapportage 2019								
Incidentele middelen benodigd voor aanpassing naar waardering woningtaxaties op gebruiksoverpervlakte	504							
correctie storting algemene reserve programmabegroting 2019		3.277						
Overige ontwikkelingen								
Incidentele uitgaven voor de implementatie van de Omgevingswet	510		100		100			
Herstructurering woonwagenlocatie Obbichterweg			1.230	380				
Incidentele middelen IBP-proeftuin 'Regionale inbedding Chemelot'	100							
Vrijval reserve onderhoud		1.600						
Treasury en vastgoed strategie Vixia	-500							
Onderuitputting realisatie formatie-uitbreiding		140						
Storting overschotten uit de jaarschijven 2019 - 2023 in de algemene reserve	1.600		1.550		940		390	
TOTAAL INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	10.003	8.674	5.458	2.087	3.357	1.428	2.707	1.428

Uit de actualisatie van het financieel perspectief blijkt dat de begrotingssaldi in de jaarschijven 2019-2023 voordelig zijn. Bovendien blijkt dat na correctie van de incidentele posten de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Passend binnen de begrotingskaders worden de voordelige saldi in de algemene reserve gestort. Deze middelen fungeren als achtervang om mogelijke nadelige effecten uit de meicirculaire 2020 op te kunnen vangen. Voor zover deze middelen hier niet voor nodig zijn, blijven deze staan tot het voorjaar 2020 als de kaderbrief 2020 (nieuw beleid) aan de orde is.

Voorstel:

Akkoord te gaan met het storten van de overschotten in de jaarschijven 2019 tot en met 2023 in de algemene reserve.

Algemene reserve – Weerstandsvermogen

Algemene reserve

Onderstaand is het verloop van de algemene reserve in de jaarschijven 2019 tot en met 2023 weergegeven. De stortingen en onttrekkingen hebben betrekking op reeds door de raad vastgestelde mutaties, conform de staat van reserves en voorzieningen uit bijlage 1, en de voorstellen in de actualisatie van het financieel perspectief tot aanpassing in de algemene reserve.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	totaal saldo	algemeen risicoprofiel / buffer	bestemminge n
Eindstand 2018 / beginstand 2019	12.305	11.580	725
Mutaties in staat reserves en voorzieningen (raadsbesluiten)	6.798		
Voorstel begroting 2020: correctie storting programmabegroting 2019	-1.200		
Voorstel begroting 2020: storting overschot jaarschijf 2019	1.790		
Eindstand 2019 / beginstand 2020	19.693	18.968	725
Mutaties in staat reserves en voorzieningen (raadsbesluiten)	2.826		
Voorstel begroting 2020: correctie storting programmabegroting 2019	-3.277		
Voorstel begroting 2020: claim incidentele middelen organisatieontwikkeltraject	-3.770		
Voorstel begroting 2020: storting overschot jaarschijf 2020	1.600		
Eindstand 2020 / beginstand 2021	17.072	16.347	725
Mutaties in staat reserves en voorzieningen (raadsbesluiten)	-265		
Voorstel begroting 2020: storting overschot jaarschijf 2021	1.550		
Eindstand 2021 / beginstand 2022	18.357	17.632	725
Mutaties in staat reserves en voorzieningen (raadsbesluiten)	-264		
Voorstel begroting 2020: storting overschot jaarschijf 2022	940		
Eindstand 2022 / beginstand 2023	19.033	18.308	725
Mutaties in staat reserves en voorzieningen (raadsbesluiten)	-265		
Voorstel begroting 2020: storting overschot jaarschijf 2023	390		
Eindstand 2023 / beginstand 2024	19.158	18.433	725

In het saldo van de algemene reserve is onderscheid te maken in het deel dat bestemd is als buffer/ afdekking van het risicoprofiel en een deel dat bestemd is voor een aantal specifieke reserveringen op basis van eerdere raadsbesluiten. Uit het overzicht blijkt dat het saldo van de algemene reserve in de meerjarenraming oploopt tot een bedrag van € 19,2 mln. eind 2023, waarvan € 18,4 mln. is bestemd voor het risicoprofiel/ buffer.

Weerstandsvermogen

De versterking van het weerstandsvermogen maakt nadrukkelijk onderdeel uit van de verbetering van de financiële positie. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de mate waarin we de risico's kunnen afdekken. In de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn in relatie tot de algemene reserve en het weerstandsvermogen de volgende uitgangspunten opgenomen:

- Er wordt onderscheid gemaakt in een algemene reserve risicobeheersing en een algemene reserve;
- De dekkingsgraad weerstandsvermogen bedraagt 100% (1,0), zie ook verordening ex artikel 212 Gemeentewet;
- In de algemene reserve risicobeheersing vindt 100% risicoafdekking plaats. Het risicoprofiel is gebaseerd op het totaal van de gekwantificeerde risico's en het restrisico. Het restrisico wordt gebaseerd op 1% van het begrotingstotaal.
- In de algemene reserve wordt een ondergrens aangehouden van 2% van het begrotingstotaal. Deze algemene reserve doet niet mee in de berekening van de dekkingsgraad weerstandsvermogen.
- Overschotten/ tekorten in de algemene reserve risicobeheersing worden verrekend met de algemene reserve.

Op basis van kwantificering van het risicoprofiel wordt onderstaand inzicht gegeven in de dekkingsgraad van het weerstandsvermogen. Conform de hierboven beschreven uitgangspunten wordt het financieel gekwantificeerde risicoprofiel volledig afgedekt. Hierdoor is de dekkingsgraad in alle jaarschijven 100%. Voor een gedetailleerde uitwerking van dit onderdeel wordt verwezen naar paragraaf 5.2 weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Dekkingsgraad weerstandsvermogen:

Bedragen x € 1 mln.	2019	2020	2021	2022	2023
Totaal benodigde weerstandscapaciteit	7,00	6,42	5,84	6,53	6,53
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	7,00	6,42	5,84	6,53	6,53
Dekkingsgraad weerstandsvermogen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Algemene reserve risicobeheersing / algemene reserve:

Uitgaande van de benodigde middelen om het risicoprofiel via de algemene reserve risicobeheersing volledig af te dekken, wordt onderstaand per jaarschijf het saldo van de algemene reserve gepresenteerd. Hiervoor geldt een ondergrens van 2% van het begrotingstotaal (ca € 6,4 mln.)

Bedragen x € 1.000	algemeen risicoprofiel / buffer	Algemene Reserve risicobeheer	Algemene Reserve
Eindstand 2019 / beginstand 2020	18.968	7.000	11.968
Eindstand 2020 / beginstand 2021	16.347	6.420	9.927
Eindstand 2021 / beginstand 2022	17.632	5.840	11.792
Eindstand 2022 / beginstand 2023	18.308	6.530	11.778
Eindstand 2023 / beginstand 2024	18.433	6.530	11.903

Uit de tabel blijkt dat de saldi in de algemene reserve de ondergrens van 2% van het begrotingstotaal ruimschoots overstijgen. De overschotten in de algemene reserve worden aangehouden om mogelijke nadelige effecten uit de meicirculaire 2020 op te kunnen vangen. Voor zover de middelen hier niet voor nodig zijn, wordt de inzet betrokken in de kaderbrief 2020 (nieuw beleid). Hierbij kan een relatie worden gelegd met de uitwerking van het Bestuurlijk Afspraken Kader/ uitvoering van proeftuinen waarvoor middelen tot cofinanciering nodig zijn.

Voorstel:

Akkoord te gaan met het aanhouden van de saldi in de algemene reserve, boven de ondergrens van 2% van het begrotingstotaal, als achtervang voor mogelijke nadelige effecten uit de meicirculaire. Voor zover de middelen hier niet voor nodig zijn, wordt de inzet betrokken in de kaderbrief 2020.

3. INVESTERINGSPROGRAMMA 2020-2023

Budgettaire kaders

Binnen het investeringsprogramma wordt onderscheid gemaakt in vervangingsinvesteringen IBOR en investeringen voor nieuw beleid. Uitgangspunt voor berekening van de beschikbare investeringsruimte was dat deze wordt gebaseerd op de toepassing van het ideaalcomplex. Dit wil zeggen dat omvang van de investeringen wordt bepaald door de jaarlijkse vrijval aan kapitaallasten, waardoor nieuwe investeringen geen extra beslag op de begrotingsruimte leggen.

In de kadernota 2015 is de basis gelegd voor het huidige investeringsprogramma 2019-2023. Bij de besluitvorming over deze kadernota is uitgegaan van de een planningshorizon van 8 in plaats van 4 jaar. De realisatie van de voorstellen voor nieuw beleid strekken zich immers uit over een langere periode. Voor een specificatie van de geoormerkte investeringsruimte op basis van eerdere besluitvorming (kadernota 2015) wordt verwezen naar bijlage 4.

Het beschikbaar budgettair kader investeringsmiddelen voor nieuw beleid is bijgesteld op basis van een aantal afzonderlijke raadsbesluiten:

- Herstelplan – maatregel verlaging investeringsprogramma (Raadsbesluit - 27 september 2018): In het kader van het herstelplan begroting 2018 is besloten de investeringsruimte in 2019 en 2020 met jaarlijks € 5 mln. te verlagen;
- Programmabegroting 2019 - temporisering investeringsprogramma 2019-2020 (Raadsbesluit - 14 november 2018): Als onderdeel van het ombuigingspakket zijn de geoormerkte investeringen voor de jaarschijven 2019 en 2020 getemporiseerd. De hieruit voortvloeiende incidentele onderuitputting is ingezet voor het sluitend maken van de begroting;
- Kadernota 2019 – heroverweging investeringsprogramma (Raadsbesluit – 22 augustus 2019); In het meerjarig investeringsprogramma 2021 -2023 worden investeringsmiddelen opgenomen voor circa € 41,4 mln. waarbij deze totale ruimte opnieuw ingezet kan worden.

De financiële gevolgen van deze budgettaire kaderstelling wordt later in dit hoofdstuk inzichtelijk gemaakt.

Ideaalcomplex – vrijval kapitaallasten

Voor de actualisatie van het begrotingsbeeld zijn de kapitaallasten bijgesteld, dit heeft geresulteerd in voordelige bijstelling van € 1,02 mln. uit hoofde van onderuitputting lopende projecten, lagere rente en vrijval kapitaallasten afgeschreven activa. Voor de doorvertaling van de volledige kapitaallasten voor de investeringen Ibor en nieuw beleid uit de jaarschijf 2022 en de toevoeging van € 17,8 mln. investeringsruimte¹ in 2023 is een bijstelling van de kapitaallasten nodig van € 1,37 mln. Dit betekent dat de vrijval van kapitaallasten niet toereikend is om de kapitaallasten gekoppeld aan een investeringsbedrag van € 17,8 mln. op te vangen. Dit komt met name door de lage rentestand en de verlenging van de afschrijvingstermijnen. Het tekort van € 0,35 mln. is in de actualisatie van het financieel perspectief meegenomen ten laste van het begrotingssaldo

Gezien de afnemende vrijval aan kapitaallasten is de systematiek van het ideaalcomplex niet langer houdbaar. In de kadernota Vaste Activa, die in de raadsvergadering van 13/14 november 2019 wordt vastgesteld, wordt voorgesteld in plaats van het vormen van een ideaalcomplex met ingang van deze kadernota de systematiek van reëel begroten te gaan volgen.

Investeringsruimte

Vanaf de kadernota 2015 wordt jaarlijks uitgegaan van € 10 mln. investeringsruimte voor nieuw beleid en € 7,8 mln. investeringsruimte voor IBOR vervangingsinvesteringen. In de programmabegroting 2019 was als gevolg

¹ € 10 mln. investeringen nieuw beleid + € 7,8 mln. investeringen Ibor

van de ombuiging verlaging naar kwaliteitsniveau C de investeringsruimte met jaarlijks € 1 mln. verlaagd. Deze verlaging is in voorstellen tot bijstelling van de begroting gecorrigeerd. Daarnaast is op basis van het integraal onderhoudsplan Ibor, vast te stellen in de raadsvergadering van 13/14 november 2019, gebleken dat sprake is van achterstallig onderhoud bij met name verhardingen. Om dit achterstallig onderhoud in te lopen is een investeringsbedrag benodigd van € 14,2 mln. Dit investeringsbedrag wordt uitgesmeerd over de jaren 2020 t/m 2023. Rekening houdend met de raadsbesluiten zoals opgenomen bij de budgettaire kaders, kan de beschikbare investeringsruimte voor de periode 2020-2023 als volgt worden samengevat:

x € 1 mln.	2020	2021	2022	2023	2020-2023
Investeringsruimte nieuw beleid	1,00	17,10	13,30	10,00	41,40
Ibor investeringen:					
• Vervangingsinvesteringen Ibor regulier	7,80	7,80	7,80	7,80	31,20
• Achterstallig onderhoud Ibor (integraal onderhoudsplan)	2,00	5,00	3,60	3,60	14,20
• Optimalisatie mix onderhoud – investeringen openbare ruimte	1,00	0,50			1,50
Totaal beschikbaar	11,80	30,40	24,70	21,40	88,30

Op basis van bovenstaande tabel blijkt dat het investeringsprogramma over de periode 2020-2023 in totaal € 88,3 mln. bedraagt. In 2020 betreft, uitgezonderd het restant matchingsgelden van € 1 mln., alleen investeringsmiddelen voor vervangingsinvesteringen Ibor. Nb. In de jaarschijven 2020 en 2021 is nog € 1,0 mln. resp. € 0,5 mln. investeringsruimte beschikbaar als gevolg van maatregelen uit de Kaderbrief 2017/Programmabegroting 2018. Op basis van de maatregel optimalisatie mix onderhoud – investeringen is tijdelijk exploitatieruimte onderhoud omgezet in investeringsruimte².

In 2020 zijn de investeringen voor nieuw beleid als onderdeel van de ombuigingen uit de programmabegroting 2019 getemporeerd. Met ingang van 2021 zijn weer investeringsmiddelen voor nieuw beleid beschikbaar. De totale ruimte voor de periode 2020-2023 bedraagt € 41,4 mln. In onderstaande tabel is de ruimte voor nieuw beleid per jaarschijf weergegeven.

bedragen x € 1 mln.	2020	2021	2022	2023	totaal 2019-2023
Totaal investeringsruimte nieuw beleid	1,0	17,1	13,3	10,0	41,4*

* In de 3^e programmarapportage 2019 is de begrotingswijziging van de gemeentelijke huisvesting teruggedraaid. De hiermee gemoeide investeringsmiddelen (€ 6,9 mln.) maken geen deel uit van het bedrag van € 41,4 mln. Bij de kaderbrief 2020 kunnen deze middelen opnieuw worden ingezet.

Inzet middelen investeringsprogramma

Ibor vervangingsinvesteringen

Zoals in bovenstaande tabel is aangegeven bedragen de totale vervangingsinvesteringen voor Ibor in 2020 € 10,8 mln. Dit bedrag kent de volgende opbouw:

- de reguliere vervangingsinvesteringen voor de uitvoering van kwaliteitsniveau C, van in totaal € 7,8 mln.;
- het tijdelijk, 2018 t/m 2020, substitueren van het onderhoudsbudget IBOR wegens ad. € 0,5 mln. met investeringen (conform besluitvorming Raad m.b.t. de kaderbrief 2017 d.d. 6-7-2017);

² 2018 t/m 2020 jaarlijks € 0,5 mln. en 2019 t/m 2021 jaarlijks € 0,5 mln.

- de optimalisatie van de mix onderhoud en investeringen met betrekking tot het verhogen bedrag substitutie onderhoudsbudget IBOR wegen door investeringen met € 0,35 mln. en het activeren van planmatige vervanging openbare verlichting door LED € 0,15 mln. voor de jaren 2019-2021 (eveneens conform besluitvorming Raad m.b.t. de kaderbrief 2017);
- investeringen voor achterstallig onderhoud in 2020 ad € 2,0 mln. op basis van het integraal basis beheerplan openbare ruimte.

Voorstel:

Akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van een krediet voor vervangingsinvesteringen Ibor in 2020 van € 10,8 mln.

Nieuw beleid

In de tabel met de specificatie van de investeringsruimte voor nieuw beleid zijn de beschikbare middelen gespecificeerd naar geoormerkte projecten. Deze investeringsbedragen zijn door de raad nog niet vrijgegeven (kredietvoting). Op basis van besluitvorming over de kadernota 2019 is aangegeven dat de beschikbare ruimte voor nieuw beleid van in totaal € 41,4 mln. heroverwogen kan worden, met andere woorden een volledige heroverweging van het investeringsplan 2020-2023 van in totaal € 41,4 mln.

De kaderbrief 2020 en vervolgens de programmabegroting 2021 zijn de eerstvolgende momenten in de p&c cyclus waarin besluiten genomen kunnen worden over de inzet van de middelen uit het investeringsplan. Hierbij is dan een koppeling te leggen met de uitwerking van het Bestuurlijk Afspraken Kader met de provincie Limburg. Dit kader kan naar verwachting in het eerste kwartaal van 2020 met de provincie worden afgerond. In de verdere uitwerking van het kader naar inhoudelijke dossiers dient ook gekeken te worden naar de financiering van projecten respectievelijk naar de beschikbaarheid van middelen voor cofinanciering.

Voorstel:

Akkoord te gaan met de inzet van de middelen voor nieuw beleid uit het investeringsprogramma 2020-2023 te koppelen aan de besluitvorming over de kaderbrief 2020/ programmabegroting 2021 waarbij een relatie wordt gelegd met de uitwerking van het Bestuurlijk Afspraken kader met de provincie Limburg.

Exploitatieruimte

In de kadernota 2017 is besloten om voor de jaren 2019-2021 geen extra exploitatieruimte voor nieuw beleid toe te voegen. In het herstelplan dat op 1 februari 2018 is vastgesteld is vervolgens besloten om ook vanaf 2022 geen extra exploitatiemiddelen toe te voegen voor nieuw beleid. Indien dit aan de orde is moet dit gedekt worden door het inleveren van oud beleid (oud voor nieuw) c.q. uit de overschotten in de begroting 2020 en meerjarenraming 2021 t/m 2023.

4. PROGRAMMAPLAN

4.1 INLEIDING

Begrotingsstructuur

In dit hoofdstuk wordt de begrotingsstructuur nader uitgewerkt in doelen en resultaten. Tevens wordt een relatie gelegd met het beschikbare budgettaire kader. In hoofdstuk 2 is aangegeven dat de begroting beleidsarm is opgesteld.

De begrotingsstructuur kent de volgende opbouw:

Programma		Taakvelden	
nr.	naam	nr.	naam
0.	Bestuur en Ondersteuning	0.1	Bestuur
		0.2	Burgerzaken
		0.3	Beheer overige gebouwen en gronden
		0.4	Overhead
		0.5	Treasury
		0.61	OZB-woningen
		0.62	OZB-niet woningen
		0.63	Parkeerbelasting
		0.64	Belasting overig
		0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
		0.8	Overige baten en lasten
1.	Veiligheid	0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)
		0.10	Mutatie reserves
		0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten
		1.1	Crisisbeheersing en brandweer
		1.2	Openbare orde en veiligheid
2.	Verkeer, Vervoer en Waterstaat	2.1	Verkeer en vervoer
		2.2	Parkeren
		2.3	Recreatieve havens
		2.4	Economische havens en waterwegen
		2.5	Openbaar vervoer
3.	Economie	3.1	Economische ontwikkeling
		3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur
		3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen
		3.4	Economische promotie
4.	Onderwijs	4.1	Openbaar (basis)onderwijs
		4.2	Onderwijshuisvesting
		4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken
5.	Sport, Cultuur en Recreatie	5.1	Sportbeleid en activering
		5.2	Sportaccommodaties
		5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
		5.4	Musea
		5.5	Cultureel erfgoed
		5.6	Media
		5.7	Openbaar groen en recreatie

Programma		Taakvelden	
nr.	naam	nr.	naam
6.	Sociaal Domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie
		6.2	Wijkteams
		6.3	Inkomensregelingen
		6.4	Begeleide participatie
		6.5	Arbeidsparticipatie
		6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)
		6.71	Maatwerkdienstverlening 18 +
		6.72	Maatwerkdienstverlening 18 -
		6.81	Geëscaleerde zorg 18 +
		6.82	Geëscaleerde zorg 18 -
7.	Volksgezondheid en Milieu	7.1	Volksgezondheid
		7.2	Riolering
		7.3	Afval
		7.4	Milieubeheer
		7.5	Begraafplaatsen en crematoria
8.	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Orderning en Stedelijke Vernieuwing	8.1	Ruimtelijke ordening
		8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
		8.3	Wonen en bouwen

De uitwerking vindt plaats langs de beantwoording op de volgende W-vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat doen we om dit te bereiken?
- Wie en/of wat hebben we daarvoor nodig?
- Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?
- Wat mag het kosten?
- Wie betaalt mee?

Beleidsindicatoren

In het gewijzigde BBV is aangegeven dat het voor gemeenten steeds belangrijker wordt om te kunnen sturen op basis van meetbare prestaties en hierbij vergelijkingen te kunnen maken met andere gemeenten. In dit verband is in het BBV een set van uniforme beleidsindicatoren voorgeschreven. De aan de indicatoren gekoppelde waardes zijn conform voorschrift ontleend aan www.waarstaatjegemeente.nl respectievelijk de gegevens uit de eigen begroting. De beleidsindicatoren zijn opgenomen bij de betreffende thema's.

4.2 PROGRAMMA - 0 - BESTUUR EN ONDERSTEUNING

*“Een gemeentebestuur met en voor de inwoners.
De inwoner neemt steeds meer zelf het initiatief, wil gehoord worden, wil meedoen.”*

De dienstverlening aan en samenwerking met inwoners, ondernemers, andere overheden en organisaties is de kern van het programma Bestuur en Ondersteuning. En daarmee vormt dit programma de randvoorwaarden voor de resultaten van andere programma's.

In dit programma zijn de volgende taakvelden ondergebracht:

- Bestuur
- Burgerzaken
- Taken ter ondersteuning van de gemeentelijke organisatie (bedrijfsvoering)

Tot het programma behoren ook de taken die een relatie hebben met de bedrijfsvoering en de algemene middelen. Die komen aan bod in de paragraaf 'De Staat van de Organisatie' en in hoofdstuk 2 'Financieel beleid'. Dit programma richt zich primair op de onderdelen bestuursstijl, bestuurlijke samenwerking en dienstverlening aan de inwoner.

Wat willen we bereiken?

Binnen het programma Bestuur en Ondersteuning willen we op de middellange termijn:

- een nieuwe bestuursstijl ontwikkelen
- een cultuuromslag binnen de ambtelijke organisatie realiseren
- onze dienstverlening laten aansluiten op behoeften van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners

Wat doen we om dit te bereiken?

In 2020 zetten we verdere stappen op weg naar een nieuwe bestuursstijl. Een bestuursstijl, die aansluit bij de continue veranderende wensen en behoeften van onze inwoners, ondernemingen en instellingen. En die zich kenmerkt door samenwerking, co-creatie, transparantie, herkenbaarheid, vertrouwen en het geven en nemen van ruimte. Om de nieuwe bestuursstijl vorm te geven, leggen we in 2020 het accent op de samenwerkende rol van de overheid: co-creator, facilitator en verbinder.

Meer ruimte geven aan initiatieven uit de samenleving

Een drietal initiatieven uit de samenleving faciliteren we in LABS/experimenten door:

- menskracht en middelen flexibeler in te zetten
- flexibeler om te gaan met gemeentelijk beleid en meer ruimte te geven om te experimenteren. samen te werken met partners binnen en buiten de gemeente die ideeën, expertise en/of middelen inbrengen
- samen te werken met andere gemeenten, provincie en ministeries om de initiatieven uit de samenleving te ondersteunen

We leggen het accent op de verdere ontwikkeling van de dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Hun wensen en behoeften zijn leidend in hoe we onze processen inrichten: toegankelijk, eigentijds, betrouwbaar, transparant, integraal en regelarm. Deze ontwikkeling heeft betrekking op alle activiteiten waar er sprake is van dienstverlening aan inwoners. Dus vrijwel de gehele organisatie.

Uitbreiden van 'selfservice'

Inwoners en bedrijven verwachten steeds vaker dat ze producten en diensten van de gemeente online kunnen aanvragen. En dat ze daarvoor niet meer naar het gemeentehuis hoeven. Ook willen ze via online-kanalen

antwoord krijgen op hun vragen. In 2020 gaan we vanuit het principe “digitaal, tenzij” door met het verbeteren van de informatievoorziening via onze website en social mediakanalen. En kunnen inwoners straks meer producten en diensten digitaal regelen.

Meer mogelijkheden om gemeentelijke post digitaal te ontvangen.

We zijn in 2019 erkend voor de Berichtenbox van mijn overheid. De Berichtenbox is een persoonlijke brievenbus, waarmee inwoners post digitaal kan ontvangen en bewaren. Het is overzichtelijk, veilig en altijd beschikbaar.

Versterken werken vanuit rolbewustheid

Als gemeente hebben we verschillende rollen: leverancier, regisseur, partner en handhaver. Onze rol verschuift. Als overheid trekken we ons meer en meer terug, faciliteren we en verschuiven we van regels naar doelen. We starten met het tegen het licht houden van onze processen met onze rol als vertrekpunt.

In onze rol als leverancier van producten en diensten aan inwoners en ondernemers zetten we de verandering van aanbodgericht naar vraaggericht aanbieden door. Als handhaver zien we onze gemeentelijke regels als middel om maatschappelijke doelen te realiseren. De regels zijn geen doel op zich. Regels die te weinig toevoegen schaffen wij af (dereguleren). In onze rol als partner van partijen in de samenleving gaan we de rol van co-creëerder ontwikkelen. Ondersteund door de innovatie-expertise van de Brightlands Innovation Factory (BIF) stappen wij terug uit de rol van beleidsbepaler en geven ruimte aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen om hun initiatieven tot een succes te maken.

Burgerpeiling

We willen de ontwikkelingen ook monitoren. Daarom voeren we in 2020 opnieuw een Burgerpeiling uit. De resultaten hiervan vergelijken we met de resultaten van de Burgerpeiling uit 2018. Zo kunnen we zien of onze inspanningen effect hebben gehad.

Imago/identiteit

Onze activiteiten zijn conform merkvisie 2020 ‘Ondernemend Sittard-Geleen’ gericht op de verdere profilering van Sittard-Geleen bij bezoekers, ondernemers, werknemers, studenten en inwoners. Wij beschouwen het als een belangrijke opgave in de periode 2020-2030 gezamenlijk met onze stakeholders en inwoners een versterking van het imago van Sittard-Geleen te realiseren. 2020 is het voor de hand liggende moment om te evalueren of en in hoeverre de merkvisie 2020 ‘Ondernemend Sittard-Geleen’ toekomstbestendig is dan wel bijstelling of herijking behoeft.

In 2020 zullen wij ons daarnaast ook richten op het bevorderen van het gevoel van saamhorigheid en onderlinge verbondenheid bij inwoners in de gemeente. Als wij er in slagen ons gevoel van trots op onze ‘eenheid in verscheidenheid’ te ontwikkelen en dit ook meer willen uitdragen kan dit ons helpen onze gezamenlijke aantrekkingskracht op de buitenwereld te vergroten. Om deze ontwikkeling te bevorderen zullen onze inwoners geïnspireerd en gestimuleerd worden hun persoonlijke trots op enthousiaste wijze met elkaar te delen. Dit is nu nog geen cultuur in de gemeente waar een bescheiden opstelling eerder regel lijkt. Het vraagt om een uitnodigende aanpak waarin inclusiviteit centraal staat en meer ruimte is voor verscheidenheid.

Een krachtige, onderscheidende profilering levert eveneens een belangrijke bijdrage aan de concurrentiepositie van onze gemeente. Sittard-Geleen profileert zich als één en qua karakter als: ondernemend, vernieuwend, initiatiefrijk en levenslustig. Dit vertaalt zich in hoogstaande binnenstedelijke voorzieningen, in de aanwezigheid van zowel historie als sterke innovatieve bedrijfssectoren, een aantrekkelijk aanbod voor jongeren en als stedelijk middelpunt voor de Westelijke Mijnstreek in het algemeen.

Wie en/of wat hebben we nodig om dit te bereiken?

Het programma richt zich op de dienstverlening aan en de samenwerking met inwoners, ondernemers, organisaties en andere overheden. Het zijn dan ook primair deze partijen, naast onze eigen inspanningen, die we nodig hebben om de doelen te bereiken.

Wat gebeurt er als we het niet doen /wat zijn de (financiële) risico's?

Inwoners verwachten dat de dienstverlening van de overheid aansluit bij de behoefte van de samenleving. Verdere digitalisering van onze producten en diensten is daarom noodzakelijk en geen keuze. Naast kansen brengt dit ook risico's met zich mee. Immers digitale veiligheid kan in het geding zijn, hack-aanvallen liggen op de loer en ook , het lekken van persoonsgegevens (AVG) is niet ondenkbeeldig en vereist adequaat handelen. Daarnaast is de inzet van social media en andere (online) communicatiekanalen steeds belangrijker om snel te kunnen reageren op gebeurtenissen of vragen.

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2018	Actuele begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
BESTUUR						
Kosten	4.851	3.955	3.645	3.619	3.756	3.756
Opbrengsten	837	17	17	17	17	17
Totaal	-4.014	-3.938	-3.628	-3.602	-3.740	-3.740
BURGERZAKEN						
Kosten	2.756	2.336	2.155	2.145	2.145	2.145
Opbrengsten	1.836	1.184	1.139	1.109	1.109	1.109
Totaal	-920	-1.152	-1.016	-1.036	-1.036	-1.036
BEHEER OVERIGE GEBOUWEN EN GRONDEN						
Kosten	1.249	667	614	449	448	446
Opbrengsten	1.273	823	635	635	635	635
Totaal	24	155	21	185	186	188
OVERHEAD						
Kosten	36.849	32.517	30.104	30.700	30.595	30.583
Opbrengsten	4.835	1.834	938	938	938	938
Totaal	-32.014	-30.683	-29.166	-29.761	-29.657	-29.645
TREASURY						
Kosten	-378	430	-713	-1.815	-1.632	-1.040
Opbrengsten	1.474	1.658	1.173	1.173	1.173	1.173
Totaal	1.852	1.228	1.886	2.988	2.805	2.213
OZB WONINGEN						
Kosten	562	251	300	300	300	300
Opbrengsten	14.224	16.894	16.894	16.894	16.894	16.894
Totaal	13.662	16.642	16.594	16.594	16.594	16.594
OZB NIET-WONINGEN						
Kosten	123	527	592	592	592	592
Opbrengsten	27.718	32.543	32.543	32.543	32.543	32.543
Totaal	27.596	32.016	31.951	31.951	31.951	31.951
PARKEERBELASTING						
Kosten	0	0	0	0	0	0
Opbrengsten	2.412	2.744	2.745	2.745	2.745	2.745
Totaal	2.412	2.744	2.745	2.745	2.745	2.745

	Jaarrekening 2018	Actuele begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
BELASTINGEN OVERIG						
Kosten	467	400	400	359	359	359
Opbrengsten	1.164	1.377	1.377	1.377	1.377	1.377
Totaal	698	977	978	1.019	1.019	1.019
ALGEMENE UITKERING-OV UITK GEMEENTEF						
Kosten	15	570	807	656	659	659
Opbrengsten	160.136	160.912	165.380	168.177	171.987	171.987
Totaal	160.121	160.342	164.573	167.521	171.328	171.328
OVERIGE BATEN EN LASTEN						
Kosten	3.684	2.693	6.961	9.187	14.135	14.818
Opbrengsten	0	0	0	0	0	0
Totaal	-3.684	-2.693	-6.961	-9.187	-14.135	-14.818
MUTATIES RESERVES						
Kosten	21.522	17.485	10.767	8.032	8.532	8.532
Opbrengsten	36.182	20.999	4.209	4.289	4.611	4.611
Totaal	14.660	3.515	-6.557	-3.742	-3.921	-3.921
Saldo 0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	180.393	179.154	171.418	175.674	174.138	172.877

De (gesaldeerd) voor het programma beschikbare 171,4 miljoen betreft de dekking voor de lasten van de overige programma's. De totale ontvangsten bedragen 227 miljoen en bestaan voornamelijk uit de diverse uitkeringen van 165 miljoen van het gemeentefonds en belastingenontvangsten in het kader van OZB en overige belastingen van 53 miljoen.

De totale lasten in dit programma bedragen 56 miljoen. De belangrijkste uitgavenposten betreffen kosten overhead van 30 miljoen. Hierin zijn de budgetten opgenomen die verband houden met de bedrijfsvoering. Het gaat om de uitvoering van de volgende taken: personeel en organisatie, financiën, inkoop, facilitaire zaken en huisvesting, automatisering en dataservices en communicatie. Daarnaast worden ook de budgetten die direct verband houden met de gemeentelijke bestuursorganen (college, raad) en de directe ondersteuning hiervan geboekt.

Binnen het taakveld burgerzaken is er een verscheidenheid van wettelijke verplichtingen. De uitvoering hiervan is georganiseerd binnen de stadswinkel (onder andere burgerzaken en klantcontactcentrum). Tevens zijn alle toevoegingen en onttrekkingen van reserves op basis van genomen raadsbesluiten in dit programma geboekt. Het betreft hier de technische verwerking van de reservemutaties binnen alle andere taakvelden.

De trend die zichtbaar is, is dat de budgetten meerjarig lager uitvallen ten opzichte van 2019. De belangrijkste redenen voor dit verschil zijn als volgt:

- het saldo van de diverse mutaties van de reserves;
- de stijgende lijn van de diverse uitkeringen van het gemeentefonds;
- de stijgende kosten van de overige lasten (zijnde voornamelijk inflatiekosten);
- lagere overheadskosten als gevolg van mutaties in doorbelaste personeelskosten;
- lagere kosten treasury als gevolg van herfinanciering van de langlopende leningen.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's, toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

Naam indicator	Eenheid	Sittard-Geleen	Landelijk	Periode
Waardering van burgers voor alle inspanningen van de gemeente	Waarderingscijfer burgerpeiling "Waar staat je Gemeente?"	>5.84 (2018)	6.65	2020
Waarderingscijfer directe dienstverlening	Waarderingscijfer burgerpeiling "Waar staat je Gemeente?"	>6.10 (2018)	6.75	2020
Waarderingscijfer digitale dienstverlening	Waarderingscijfer "Waar staat je Gemeente?"	>6.50 (2019)	6.85	2020
Samenwerking met inwoners	Waarderingscijfer burgerpeiling "Waar staat je Gemeente?"	>5.41 (2018)	6.61	2020
Voorlichting en communicatie	Waarderingscijfer burgerpeiling "Waar staat je Gemeente?"	>6.27 (2018)	6.67	2020
Vertrouwen in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd	Waarderingscijfer burgerpeiling waar staat je Gemeente	>4.88 (2018)	6.10	2020
Betrokken en oplossingsgericht	Waarderingscijfer burgerpeiling waar staat je Gemeente	>3.79 (2018)	5.03	2020
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	8,9	NB	2020
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	7,9	NB	2020
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	698	NB	2020
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + kosten externen	0,8% € 0,43 mln.	NB	2020
Overhead	% van de totale lasten	10%	NB	2020

<i>Gerelateerde beleidsnota's</i>	<i>Gerelateerde verbonden partijen</i>
Vanzelfsprekend in Verbinding; Communicatievisie 2017-2021	N.v.t.
Ondernemend Sittard-Geleen; Merkvisie 2015-2019	
Online Strategie gemeente Sittard-Geleen; Digitale ambitie voor online communicatie en online dienstverlening 2016	

4.3 PROGRAMMA - 1 - VEILIGHEID

“Onze inwoners hebben recht op een veilige samenleving. Niet alleen in cijfers, maar ook in beleving.”

Een veilige en prettige woon-, werk en leefomgeving voor onze inwoners vraagt om doorlopende aandacht voor de veiligheid. Het programma Veiligheid richt zich op de wettelijke- én de niet wettelijke taken van veiligheid. Denk daarbij aan brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, openbare orde en veiligheid alsmede externe veiligheid.

Dit programma kent de volgende taakvelden:

- Crisisbeheer en Brandweer
- Openbare Orde en Veiligheid

Wat willen we bereiken?

Voor het programma Veiligheid hebben we de volgende speerpunten:

- Ondernijning
- Sociale Veiligheid
 - o High Impact Crimes (HIC)
 - o Personen met verward gedrag
 - o Radicalisering en Polarisatie
- Externe Veiligheid

Wat doen we om dit te bereiken?

De thema's uit de kadernota *Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek 2019-2022* sluiten aan bij de kernpunten uit het coalitieakkoord. In 2020 beginnen we met de volgende (voorbereidende) werkzaamheden en acties.

Informeren Raad

We nemen de gemeenteraad minstens twee keer per jaar mee in de actualiteit van het (steeds) veranderende veiligheidsbeeld. Dat doen we via informatiesessies.

Investeren op Signalering van Ondernijning

In 2020 blijven we (zowel intern als extern) aandacht vragen voor de effecten van ondernijning. We zijn (mede) verantwoordelijk voor het anticiperen op signalen van ondernijning en deze, samen met de partijen die betrokken zijn bij de integrale aanpak (gemeente, Politie en Belastingdienst) van een adequate aanpak te voorzien. Om zo de weerbaarheid van onze gemeente en samenleving te vergroten en de aanpak effectiever te maken.

Verkenning Programma Ondernijning

In september 2019 heeft het RIEC Limburg het vertrouwelijke Integrale Ondernijningsbeeld Sittard-Geleen opgeleverd en een 'Weerbaarheidsscan'. In 2020 bekijken we of de uitkomsten hiervan aanleiding zijn om de inzet bij te stellen via een Strategisch Programma Ondernijning.

Interventies

Het uitvoeren van interventies die voortkomen uit onze informatiepositie via integrale flex-team controles. Ook via de projecten 'Hensplantages' in Sittard-Geleen en 'Spookbedrijven' in de Westelijke Mijnstreek (Ondernijningsfonds) voeren we interventies uit.

Drugscriminaliteit

We blijven het Damoclesbeleid actief uitvoeren. Dit betekent dat we ook in 2020 de productie en handelslocaties van drugs aanpakken en drugspanden sluiten. Drugscriminaliteit pakken we aan via een persoons- en netwerkgerichte aanpak

Aanpak criminele Albanese

We gaan in 2020 door met de aanpak van de Albanese criminaliteit, waaronder spookburgerschap en witwasactiviteiten. Dat doen we niet alleen door barrières op te werpen en slimme allianties te maken. Maar ook door bijvoorbeeld integrale controles van panden.

BIBOB

Belangrijk aandachtspunt voor 2020 is het vergroten van de bestuurlijke weerbaarheid. We gaan daarom door met de uitvoering van het BIBOB-beleid en met het actualiseren van deze beleidsregels. We kunnen bestuurlijke weerbaarheid omschrijven als de mate waarin het lokaal bestuur ondermijnende effecten van georganiseerde criminaliteit tegen kan gaan, zowel preventief als reactief.

Verdiepingsonderzoek aanpak High Impact Crimes

Naar aanleiding van de HIC-cijfers 2018 komt er een gedegen analyse van de bijzondere positie die Sittard-Geleen inneemt op de AD-misdaadmeter. We maken hierbij ook gebruik van landelijke expertise.

Voortzetting preventie-activiteiten

In 2020 continueren we de subsidie voor sleutelkluisjes in de wijk. Daarnaast stellen we vijf wijkveiligheidsplannen op voor de wijken in Stadsdeel 5 en willen we een gerichtere inzet van buurtpreventieteams en WhatsApp groepen. Daarnaast maakt de politie gebruik van het Criminele Anticipatie Systeem (CAS). CAS voorspelt waar en wanneer misdrijven zoals inbraken plaatsvinden. Het systeem ondersteunt het toezicht en vergroot de mogelijkheid voor een gerichtere aanpak door de politie. Tot slot intensiveren we het Digitaal Opkopers Register. Daarbij zien de Boa's erop toe dat opkopers hun aankopen registreren (verplicht). Dit om heling tegen te gaan.

Pilot persoonsgerichte aanpak veelplegers

Via de meest intensieve en persoonsgerichte 'Top X-aanpak' binnen het Veiligheidshuis zetten we in 2020 een pilot voort gericht op de aanpak van veelplegers van High Impact Crimes.

Uitwerken pilots aanpak personen met verward gedrag

In 2020 evalueren we, samen met onze ketenpartners, de pilots voor de aanpak van personen met verward gedrag. De resultaten van deze evaluatie verwerken we in een advies voor vervolg. Hierbij gaan we ervan uit dat we bij de aanpak van personen met verward gedrag aansluiten bij bestaande structuren (sluitende ketenaanpak). Daarbij is maatwerk en integrale, persoonsgerichte aanpak het uitgangspunt.

Preventie en repressie radicalisering

In 2020 gaan we door met onze preventie-activiteiten. Deze zijn gericht op creëren van bewustzijn, vroegsignalering en weerbaarheidsofbouw. Partners in Welzijn heeft hiervoor de opdracht gekregen. Wij doen dit door onze eigen medewerkers en maatschappelijke partners op te leiden en te trainen. Daarnaast proberen we de voedingsbodem voor radicalisering weg te nemen. Het Veiligheidshuis speelt een belangrijke rol in de (repressieve) persoonsgerichte aanpak.

Integraal Programma Externe Veiligheid

De zorg voor de veiligheid van onze inwoners rondom activiteiten met gevaarlijke stoffen, kent een lange traditie. Voor twee risicobronnen is in het verleden apart beleid vastgesteld. Denk aan de 'Veiligheidsvisie Chemelot' en 'Veiligheidsvisie Spoorzone'. Het integrale programma Externe veiligheid voorziet in het ontwikkelen van één gebiedsgerichte visie op de omgevingsveiligheid (= externe veiligheid). Daarbij is het de bedoeling een uniforme benadering uit te werken voor de verschillende risicobronnen.

Chemelot

Wij zijn positief over het vorig jaar uitgebrachte rapport van Onderzoeksraad voor de Veiligheid, dat blijkt geeft van een gedegen onderzoek en heldere aanbevelingen. In de opvolging van die aanbevelingen nemen de provincie Limburg en Chemelot een formele positie in. Chemelot heeft het voortouw genomen om verbeterpunten op te pakken. Ook de provincie heeft aandacht voor verbetering van de veiligheid. Daarbij hebben wij begrip voor het proces dat door de provincie wordt geleid. Vooral het 'bovenwettelijke' kader vraagt om nader onderzoek en afstemming. Voorop staat voor de gemeente Sittard-Geleen dat de aanpak om een versnelling vraagt, het gaat immers om veiligheid. In de bestuurlijke overleggen die betrekking hebben op Chemelot en veiligheid, zullen wij daarom expliciet aandringen op een meer voortvarende aanpak.

In 2020 komt er een onderzoek naar de veiligheidsbeleving onder de omwonenden van de Chemelotsite. Dit eveneens op basis van de aanbevelingen van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid

Crisisbeheersing en Rampenbestrijding

We leveren een bijdrage aan de doorontwikkeling van het lokaal proces Bevolkingszorg en van de regionale crisisorganisatie. Ook dragen we bij aan de actualisatie van de rampenbestrijdings- en andere noodplannen van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

Cameratoezicht

In 2019 wordt het huidige publieke cameratoezicht via een (tussen)evaluatie geëvalueerd, waarbij de kwaliteit van de camerabeelden wordt beoordeeld. Dit met het oog op het realiseren van een kwalitatieve doorontwikkeling in het cameratoezicht in 2020. Het cameratoezicht wordt breed ingezet ten behoeve van een schoon, heel en veilig Sittard-Geleen. In 2021 volgt een totaalevaluatie ten behoeve van een nieuw aanwijzingsbesluit.

Betaald voetbal

Samen met partners werken we aan normalisatie van het gedrag rondom betaald voetbal. We pakken crimineel gedrag, overlast en onveiligheid aan. In 2020 en 2021 zetten we, buiten de reguliere noodzakelijke inzet op openbare orde, in op:

- Het verder ontwikkelen van de informatiepositie ten aanzien van voetbalhooligans
- Een integrale persoonsgerichte aanpak van voetbalhooligans via het Veiligheidshuis
- Een versterking van het procesmatig en transparant samenwerken via nieuwe landelijke software van de KNVB
- Een verdere verbetering van de fysieke stadionomgeving in samenwerking met in- en externe partners

Evenementen

Het 'evenementenvergunningen-beleid 2019-2023' krijgt in 2020 verder vorm. Een conceptversie is gereed voor inspraak. In dit beleid worden afspraken vastgelegd over afstemming en samenwerking tussen diverse veiligheidsdiensten om de veiligheid tijdens evenementen te waarborgen. In het Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid 2019-2020 wordt gemeld dat politie-inzet tijdens evenementen op basis van maatwerk wordt geleverd. Uitgangspunt hierbij is dat de organisator bij het evenement zijn rol als primaire verantwoordelijke voor de orde en veiligheid neemt door het nemen van preventieve en repressieve maatregelen. Politie-inzet kan zo geminimaliseerd worden. Alsmede (repressieve) inzet van brandweer, GHOR en andere overheidsinstanties. Binnen het vergunningproces wordt hierop toegezien.

Zorg en Veiligheid

De afstemming, verbinding en samenwerking tussen het Sociaal Domein en het Veiligheidsdomein is essentieel voor de aanpak van complexe problematiek. In 2020 verstevigen wij deze samenwerking verder, onder andere in het programma 'Geweld hoort nergens thuis'. Hierbij gaat het op de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Buitengewoon Opsporingsambtenaren

Boa's vervullen een onmiskenbare en onmisbare rol in de lokale handhaving van wet- en regelgeving. Naast de reguliere handhaving van overlastfeiten vervullen boa's in toenemende mate een rol bij meer specifieke en gespecialiseerde vormen van handhaving. Hierdoor is de samenwerking met de Politie van groot belang. De komende tijd wordt dan ook ingezet op een intensivering van deze samenwerking. Door bijvoorbeeld het leggen van slimme verbindingen bij evenementen. Dit geldt in het bijzonder voor wijkboa's welke in verbinding staan met de gebiedsteams. We zetten in op een intensievere aanwezigheid van boa's in de wijken, onder andere door een verkenning naar verruiming van de venstertijden naar 07:00 tot 22:00 van maandag tot en met zondag.

Communicatie

Zowel voor de ondermijning, High Impact Crimes als voor de Externe Veiligheid willen we in 2020 communicatiemiddelen gericht inzetten. Denk hierbij aan burgernetmail, flyeracties en sociale media. Samen met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en de gemeenten Stein en Beek onderzoeken we vervolgens de mogelijkheden om de bestaande WAS-installaties (sirenes) te behouden en nieuwe waarschuwings- en alarmeringssystemen te ontwikkelen (zoals het NL-alert).

Wie en/of wat hebben we daar voor nodig?

Voor een doelmatige en slagvaardige hulpverlening rondom de fysieke veiligheid, werken we op regionaal niveau samen in de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Hieronder vallen rampenbestrijding en crisisbeheersing, en brandweerzorg en ondersteuning. Onze belangrijkste samenwerkingspartners bij de aanpak van ondermijningscriminaliteit zijn het Openbaar Ministerie, politie, de Belastingdienst en (boven)lokale partners. Als het gaat om de sociale veiligheid en persoonsgerichte aanpak, dan speelt het Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek een belangrijke rol. Daarin werken we met een groot aantal ketenpartners en partijen uit het zorg- en veiligheidsdomein samen. Voor de aanpak van de High Impact Crimes trekken gemeente, politie en corporaties samen op in een taskforce. De samenwerking met het sociaal domein is van essentieel belang onder andere in relatie tot de de persoonsgerichte aanpak van personen met verward gedrag en mogelijke radicalisering.

Om de veiligheidsproblematiek adequaat aan te kunnen pakken, hebben we een goede informatiepositie nodig. Zo moeten we de verschillende informatiesystemen (meer) aan elkaar verbinden. Zo kunnen we netwerken sneller bloot leggen en signalen van criminaliteit tijdig in het vizier krijgen. Dit informatie gestuurd werken vraagt om specifieke personele en technische vaardigheden.

Voor het veiligheidsgevoel van onze inwoners hebben we ook hún betrokkenheid nodig. Via de buurtpreventieteams en WhatsApp groepen leveren zij een belangrijke bijdrage aan het signaleren van onveilige en ongewenste situaties.

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

Het algemene veiligheidsgevoel, de manier waarop inwoners veiligheid waarnemen of ervaren, neemt af als we niets doen. De inwoner vertrouwt op de gemeente als het gaat om de aanpak van externe en sociale veiligheid en ondermijning.

De huidige personele en materiële veiligheidsbudgetten zijn niet toereikend om in te springen op de autonome ontwikkelingen en gevolgen in het veiligheidsbeeld c.q. de opdrachten en taken die er voor ons liggen. In de 2e programmarapportage 2019, thema Veiligheid, zijn dan ook reeds een aantal ontwikkelingen opgenomen.

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2018	Actuele begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER						
Kosten	8.063	8.406	8.914	8.485	8.018	8.014
Opbrengsten	320	310	310	310	310	310
Totaal	-7.742	-8.097	-8.604	-8.175	-7.709	-7.705
OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID						
Kosten	4.495	4.508	4.032	4.032	4.032	4.032
Opbrengsten	1.080	831	752	752	752	752
Totaal	-3.415	-3.678	-3.279	-3.279	-3.279	-3.279
Saldo 1 VEILIGHEID	-11.157	-11.775	-11.883	-11.454	-10.988	-10.984

De (gesaldeerd) voor het programma beschikbare 11,9 miljoen worden besteed aan crisisbeheersing, brandweer en openbare orde en veiligheid. De budgetten op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulp bedragen 8,7 miljoen. De beïnvloedbaarheid van deze budgetten is vrij beperkt aangezien het de uitvoering van wettelijke taken betreft.

De budgetten met betrekking tot Handhaving zoals onder andere de Boa's bedragen 1,6 miljoen. Sociale Veiligheid zoals onder andere Veiligheidshuis, High Impact Crimes, cameratoezicht, radicalisering en ondermijning bedragen per saldo 1,3 miljoen.

Over de jaren 2021 tot en met 2023 is een neerwaartse lijn van de kosten waar te nemen. Onder andere te verklaren door een structureel voordeel als gevolg van een mutatie in de doorbelasting van de directe personeelskosten. Dit voordeel valt in 2020 weg tegen een incidentele bijstelling van de budgetten met betrekking tot de begroting 2020 (doorontwikkeling) van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL). Voor de jaren 2021 en verder zien we als gevolg lagere kosten een voordeel ontstaan als gevolg van een wijziging van de verdeelsleutel (ingroeimodel) gemeentelijke bijdrage VRZL in 2022 en 2023.

Wie betaalt mee?

De mogelijkheden in capaciteit en middelen bepalen in belangrijke mate inhoud en intensiteit van de veiligheidsaanpak. De (gemeentelijke) activiteiten financieren we uit bestaande budgetten en diverse incidentele budgetten van het Ministerie van Justitie & Veiligheid. Prioritering in de komende periode gebeurt binnen dit financieel kader.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's, toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

Naam indicator	Eenheid	Sittard-Geleen	Limburg	Periode
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	88	120	2018
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2,6	2,1	2018
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	6,1	4,6	2018
Diefstallen uit woningen	Aantal per 1.000 inwoners	5,8	3,5	2018
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	6,0	5,4	2018

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
Kadernota integrale veiligheid Westelijke Mijnstreek 2019	Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid 2019-2020	Regionale uitvoeringsdienst
Veiligheidsvisie Spoorzone Sittard-Geleen	
Veiligheidsvisie Chemelot	

4.4 PROGRAMMA - 2 - VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

“Wij willen de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en daarmee de leefbaarheid van de gemeente duurzaam en vernieuwend in stand houden en ontwikkelen.”

Met het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat willen we de bereikbaarheid van Sittard-Geleen over de weg, het spoor en het water op niveau houden. En liefst nog verbeteren. Het gaat dan niet alleen over de lokale, maar ook de (boven)regionale doorstroming én de verkeersveiligheid. Het programma draagt bij aan de economische en maatschappelijke ambities van de gemeente: we vergroten hiermee de leefbaarheid en versterken de economische kracht. Ook binnen dit programma is duurzaamheid een belangrijk uitgangspunt.

Het programma kent de volgende taakvelden:

- Verkeer en vervoer
- Parkeren
- Economische havens en waterwegen

Wat willen we bereiken?

Met het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat willen we op de middellange termijn:

- de lokale en regionale bereikbaarheid van de stad, kernen en bedrijven optimaliseren
- een verkeersveilige gemeente
- een verschuiving naar duurzame manieren van vervoer

Wat doen we om dit te bereiken?

Om de doelstellingen uit het programma te bereiken, gaan we de volgende (voorbereidende) werkzaamheden en acties uitvoeren.

Mobiliteitsvisie 2040 Zuid-Limburg

In 2019 zijn we samen met de gemeenten Heerlen en Maastricht en de Provincie Limburg gestart om een Mobiliteitsvisie Zuid-Limburg te ontwikkelen. Een visie gericht op de ontsluiting en bereikbaarheid van de regio. Met de nadruk op de koppeling tussen ruimtelijke ontwikkeling en de verschillende vervoermiddelen. In 2020 gaan we verder met de ontwikkeling hiervan.

Gebiedsverkenning Westelijke Mijnstreek

Onder leiding van de Provincie stellen we in 2020 een gebiedsverkenning voor de Westelijke Mijnstreek op die tevens duidelijk maakt welke opgaven we hebben als het gaat om mobiliteit. Met als speerpunten:

- voor calamiteiten een verkeerscirculatieplan Chemelot opstellen;
- de verkeersstromen, het personenvervoer en de bereikbaarheid van VDL en Chemelot beheersen en optimaliseren;
- de verkenning N276 tussen Nieuwstadt-Brunssum als bovenregionale verbindingroute.

De gebiedsverkenning richt zich op mobiliteitsopgaven die zich nog in de beginfase bevinden. Lopende projecten die haalbaar zijn, gaan in 2020 het besluitvormingsproces in.

Aansluiting A76

In 2020 gaan we de toegang tot de A76 bij Geleen-Neerbeek verbeteren en een rotonde realiseren op de Napoleonsbaan/Elsenburglaan. Dit in plaats van de huidige verkeerslichten.

Ontwikkeling Holtum-Noord als logistiek knooppunt

Holtum Noord heeft landelijke status gekregen als bovengemiddeld logistiek knooppunt in de vervoerscorridor Zuid-Oost. In 2020 geven we vervolg aan de ontwikkeling/voorbereiding van een verbeterde en

toekomstbestendige ontsluiting van het gebied Holtum-Noord. Dit doen we onder meer door de A2 te verbreden en uitwijkroutes in te richten voor calamiteiten op de snelweg (project Bottlenext).

A2 verbreding Het Vonderen – Kerensheide

In 2020 wordt, na het afronden van de procedure tot vaststelling van het Tracébesluit, de daadwerkelijke uitvoering van het verbredingsproject verder voorbereid door Rijkswaterstaat en Provincie in samenwerking met de gemeenten Echt-Susteren, Sittard-Geleen en Stein alsmede met het Waterschap. Tot de voorbereiding behoren de verdere uitwerking van de terug te bouwen dwarsverbindingen en voorzieningen in het kader van de leefbaarheid.

Vrachtwagenparkeren

In 2015 is een intentieovereenkomst getekend om de problematiek van vrachtwagenparkeren op te lossen. Onder leiding van de provincie Limburg zijn potentiële locaties voor vrachtwagenparkeerterreinen in de provincie, onderzocht. De omvangrijke lijst is inmiddels teruggebracht naar vijf locaties, waarvan twee relevant voor Sittard-Geleen. Het is de bedoeling om uiteindelijk voor het langparkeren van vrachtauto's de APV-locaties binnen de gemeente op te heffen.

Fietsvriendelijke stad

Het fietsen in de gemeente moet meer bekendheid krijgen. Door middel van promoties en marketing willen we hiermee een impuls geven. Gedragsbeïnvloeding bij bedrijven, instellingen en bewoners moet ervoor zorgen dat meer mensen binnen de gemeente de fiets pakken.

Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid 2030

Op provinciaal niveau wordt gewerkt aan een uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid. Dit als uitwerking van het landelijk vastgestelde Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030. Ook Sittard-Geleen is hierbij betrokken. Door risicoplekken in beeld te brengen en te focussen op (kindvriendelijke) verkeersonderwijs, willen we ongelukken en verkeersslachtoffers voorkomen. Daarnaast stimuleren we inwoners om elkaar aan te spreken op asociaal en onveilig weggebruik in woonwijken.

Onbewaakte spoorwegovergangen

Sinds 2012 werken we met ProRail aan de beveiliging van de nu nog onbewaakte spoorwegovergangen. Vanaf 2020 worden deze overgangen daadwerkelijk beveiligd. Het gaat om de ondertunneling van de spoorwegovergangen aan de Raadskuilderweg en de Lintjesweg en veiliger maken van de vier spoorwegovergangen op het traject Born-Sittard. De ondertunneling van de overweg aan de Raadskuilderweg omvat ook een ondertunneling van de Westelijke Randweg.

Automatisering inning havengelden

Het samenwerkingsverband Blueport Limburg heeft een gezamenlijke aanbesteding gehouden om de registratie van alle binnenkomende en uitgaande schepen binnen de gemeentelijk havens te digitaliseren. Het zogenaamde Automatic Identification System (AIS) registreert straks alle bewegingen in de havens. We verwachten dat het systeem eind 2019 werkt en dat we na een aanloopperiode de resultaten in 2020 kunnen evalueren.

Wie en/of wat hebben we nodig om dit te bereiken?

Door de ligging aan een internationaal netwerk van wegen, spoorlijnen, buisleidingen en waterwegen vormt onze gemeente een belangrijk logistiek knooppunt voor de regio. Om het optimale te bereiken op het gebied van mobiliteit en infrastructuur is het noodzakelijk dat we samenwerken met de gemeenten binnen en buiten Limburg, Provincie, Rijkswaterstaat, ProRail, en andere partners.

Maar we hebben ook onze inwoners en bedrijven nodig. Immers alle partijen zijn afhankelijk van en dienstbaar aan de bereikbaarheid, mobiliteit en infrastructuur van onze stad en zijn daarmee belangrijke doelgroepen. En iedereen kan op eigen wijze een bijdrage hieraan leveren. Bijvoorbeeld door ideeën aan te dragen, het goede voorbeeld te geven en door elkaar aan te spreken op onjuist (verkeers)gedrag.

Wat gebeurt er-als we het niet doen / wat zijn de (financiële) risico's?

We hebben in 2020 geen (nieuwe) middelen voor mobiliteit en infrastructuur beschikbaar. Dat leidt tot het risico op achterstallig onderhoud en vertraging van de geplande projecten. Het verkeer op het bestaande – al overbelaste – wegennet groeit door en daardoor kunnen verkeersverstoringen en files toenemen.

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2018	Actuele begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
VERKEER EN VERVOER						
Kosten	15.788	14.183	14.178	15.798	16.543	16.961
Opbrengsten	1.801	1.133	1.133	1.133	748	748
Totaal	-13.987	-13.050	-13.045	-14.665	-15.795	-16.213
PARKEREN						
Kosten	6.086	5.348	5.039	5.068	5.062	5.048
Opbrengsten	3.514	4.317	4.317	4.317	4.317	4.317
Totaal	-2.572	-1.032	-722	-752	-746	-731
ECONOMISCHE HAVENS EN WATERWEGEN						
Kosten	511	463	459	458	457	154
Opbrengsten	453	462	462	462	462	462
Totaal	-59	-1	3	4	5	308
Saldo 2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	-16.618	-14.083	-13.764	-15.413	-16.536	-16.637

De (gesaldeerde) voor het programma beschikbare 13,8 miljoen wordt besteed aan het op niveau houden van de bereikbaarheid van Sittard-Geleen over de weg, het spoor en het water. De belangrijkste uitgaven zijn kapitaallasten, onderhoudskosten en personele uitgaven. De belangrijkste inkomsten betreft parkeergelden van parkeergarages. De toename in kosten vanaf 2020 tot 2023 komt doordat door de uitvoering van de IBOR-vervangingsinvesteringen de kapitaallasten toenemen.

Wie betaalt mee?

Omdat dit programma veelal onze gemeentegrenzen overstijgt, dragen onze partners op diverse terreinen bij in de kosten. Het gaat hier dan om de Provincie, Rijkswaterstaat, ProRail en – indien van toepassing – het bedrijfsleven.

Beleidsindicatoren

Het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat heeft geen wettelijke indicatoren uit het BBV.

<i>Gerelateerde beleidsnota's</i>	<i>Gerelateerde verbonden partijen</i>
Mobiliteitsplan 2013	n.v.t.
Mobiliteitsbeeld 2012	
Fietsbeleidsplan Meer op de fiets in Sittard-Geleen 2008	
IBOR Beleidsplan 2016-2026	

4.5 PROGRAMMA - 3 - ECONOMIE

“Wij willen een duurzame economie als basis voor duurzame werkgelegenheid en kansen voor iedereen -en waarin welzijn, gezondheid en leefbaarheid in evenwicht zijn.”

Sittard-Geleen heeft een sterk economische profiel met de Chemelot Campus, logistiek knooppunt Holtum, de automotive industrie en de zorgsector. Ook het midden- en kleinbedrijf is in onze gemeente sterk vertegenwoordigd, vooral de sectoren bouw, detailhandel/horeca, zorg en commerciële dienstverlening.

Via het programma Economie willen we ons samen met het bedrijfsleven, kennis- en onderzoeksinstellingen inzetten voor een sterke economie. We faciliteren (startende) ondernemers en bedrijven en proberen we op regionaal niveau middels het acquisitieoverleg van de Provincie en het LIOF, nieuwe bedrijven te werven. Overigens is ook de vrijetijdseconomie onderdeel van dit programma. Tenslotte hebben we een belangrijke taak in de ontwikkeling c.q. herstructurering van bedrijventerreinen. Bij de uitvoering van ons gemeentelijk economische beleid verliezen we de leefbaarheid en veiligheid van onze inwoners niet uit het oog.

Het programma kent de volgende taakvelden:

- Economische ontwikkeling
- Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- Economische promotie
- Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen

Wat willen we bereiken?

Met het programma Economie willen we op de middellange termijn:

- Bouwen aan een duurzame en toekomstbestendige economie
- Een evenwichtige balans vinden tussen leefbaarheid en economie
- Een economie die arbeidskansen biedt aan iedereen

Wat doen we om dit te bereiken?

Om de doelstellingen uit het programma te bereiken, hebben we voor 2020 de volgende (voorbereidende) werkzaamheden en acties in gang gezet.

Aansluiten Naftakraker Sabic

Wij faciliteren in 2020 de aansluiting van de naftakraker van Sabic op Het Groene Net. De eerste woningen en kantoren uit onze regio kunnen dan in 2021 gebruik maken van deze restwarmte.

Windpark Holtum Noord

Wij faciliteren het publiekrechtelijk mogelijk te maken dat er een windpark komt op het bedrijventerrein Holtum Noord. Deze actie komt voort uit de intentieovereenkomst met de Provincie Limburg en ontwikkelaar ENGIE Energie. Daarin hebben we als partijen uitgesproken drie windmolens te willen plaatsen. Met als voorwaarden dat omwonenden direct voordeel hebben van het park. Bijvoorbeeld via participatie, korting op de energierekening of via een gebiedsfonds. Dit pakken we zorgvuldig op, met respect voor de omgeving.

Smart Grid bedrijventerrein Holtum Noord

In 2020 voeren we een onderzoek uit naar de haalbaarheid van een Smart Grid op en rond bedrijventerrein Holtum Noord. Een Smart Grid is een intelligent energienet en meetsysteem, waarmee vraag, aanbod en opslag van diverse energiebronnen op elkaar afgestemd kan worden. Het onderzoek is gericht op de optimale inzet van zonne- en windenergie voor lokaal gebruik en op de mogelijkheden voor een lokaal waterstofnetwerk of waterstoftankstation.

MKB

We stimuleren het MKB om aan te sluiten op de campus, proeftuinen en pilotwijken en optimaliseren MKB dienstverlening via het Ondernemerscontact. De ondersteuning van (pre)starters, ondernemers in nood en het faciliteren van nieuwe of zittende ondernemers blijft onverminderd een aandachtsveld binnen onze lokale economie evenals deelname aan beurzen en evenementen in de provincie en (sub)regio.

Strategische Veiligheidsvisie

Uitvoeren en handhaven van de strategische veiligheidsvisie die de provincie in 2019 vaststelt en specifiek gaat over de veiligheid op het Chemelot-terrein. De provincie wil de veiligheid verbeteren door nieuwe bedrijfsgebouwen te vestigen verder van de chemische fabrieken.

Klimaatakkoord Chemelot

Chemelot wil in 2050 de Co2-uitstoot vrijwel geheel terugdringen. Wij zijn actief betrokken bij de planontwikkeling en ondersteunen het duurzaamheidscenter op de campus, genaamd Brightlands Sustainable Technology Center. Ook faciliteren (publiekrechtelijk) we de ruimtevraag voor de duurzaamheidstransitie.

Duurzame en veilige bedrijventerreinen

Voor de samenwerking met het ondernemersveld faciliteren wij in 2020 Stichting Parkmanagement Westelijke Mijnstreek in zijn rol te werken aan duurzame en veilige bedrijventerreinen.

Provinciaal inpassingsplan

Bij de voorbereiding van het provinciaal inpassingsplan rondom fabrieksterrein VDL Nedcar behartigen we het gemeentelijk belang. De provincie heeft de grond rondom de fabriek aan VDL Nedcar verkocht en maakt de uitbreiding procedureel mogelijk. Dat doet ze in goed overleg met onze gemeente en de gemeente Echt-Susteren, zodat dit niet ten koste gaat van de leefbaarheid van dat gebied.

Informatieplicht verduurzaming

Bedrijven die per jaar vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m3 aardgas verbruiken, zijn verplicht hun energiebesparende maatregelen te rapporteren. Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor toezicht op en handhaving van de wettelijke energiebesparingsplicht én informatieplicht.

Zitterd Revisited

Voor Zitterd Revisited zijn in 2018 de projecten vastgesteld die t/m 2021 gerealiseerd worden. Hiervan worden in 2020 de herinrichting van de oostelijke schootsvelden, inclusief waterberging, en de upgradering van de openbare ruimte in een deel van Den Tempel opgeleverd. Verder komt het woonzorgcentrum aan de schootsvelden gereed. Dit is het eerste grote nieuwe wooncomplex dat we aansluiten op het Groene Net en dat daarmee volledig gasloos wordt.

Proeftuin Centrum Geleen

Vanaf 1 september 2019 is de proeftuin Centrum Geleen gestart. Dit als onderdeel van actieplan centrum Geleen. Samen met het Centrum Management Geleen, Vereniging van Eigenaren en de provincie willen wij onderzoeken of via een samenhangend pakket van maatregelen de aantrekkelijkheid van het centrum voor bezoekers kan worden vergroot. Hiermee wordt beoogd het aantal bezoekers aan het centrum te doen toenemen, waardoor de omzet van ondernemers kan stijgen.

Dat pakket bestaat uit :

- Bezoekers tot en met december 2020 op drie plekken in het centrum van Geleen doordeweeks de eerste twee uur tegen een nul-tarief kunnen parkeren.
- Aandacht te genereren voor imagoversterking van het centrum om zo het winkelbeeld positief te beïnvloeden.

- We de beleving van het centrum verbeteren door evenementen en cultuurprojecten te organiseren. Deze proeftuin loopt tot en met 31 december 2020 waarna we de effecten zullen evalueren. Een eerste tussenevaluatie vindt plaats in het begin van 2020 over de periode van september tot en met december 2019.

Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid Limburg

Samen met de andere gemeenten in de Westelijke Mijnstreek maken we in 2020 een uitvoeringsprogramma, om leegstand in detailhandel, kantoren en bedrijventerreinen aan te pakken. Daarbij ligt de focus in eerste instantie op detailhandel. Dit programma is een uitvloeisel van de Structuurvisie ruimtelijke economie Zuid-Limburg, met als speerpunt behoud en versterking van de winkel- kantoor- en bedrijvenlocaties binnen de vastgelegde hoofdstructuur.

Evenementenbeleid

Bureau Berenschot heeft in 2019 het evenementenbeleid geëvalueerd. Op basis van de uitkomsten hiervan toetsen we de uitvoerbaarheid van de huidige uitvoeringsregels subsidiering evenementen en passen deze waar nodig aan. Tevens wordt een verbeterplan uitgevoerd. Het gemeentelijke evenementenbeleid legt een accent bij evenementen die regionaal en landelijk een positieve bijdrage leveren aan de positionering en branding van Sittard-Geleen.

Ontwikkelen toekomstvisie vrijetijdseconomie

In 2020 ontwikkelen we samen met andere gemeenten een visie vrijetijdseconomie op voor de regio Zuid-Limburg. Daarna stellen we gezamenlijk het uitvoeringsprogramma op. Vervolgens werken we een actieprogramma uit om in de regio meer recreanten en toeristen aan te trekken. We versterken de extensieve recreatie – een vorm van dagrecreatie, nauwelijks versturend voor de natuur en bewoners - binnen onze gemeente door het (regionaal) recreatief routenetwerk van wandel- en fietspaden te verbeteren. Tot slot geven we als deelnemer aan het *Consortium Rivierpark Maasvallei* mede invulling aan de recreatieve aantrekkingskracht van het Grensmaasvallei.

Arbeidsmarkt

In 2020 brengen we het aanbod en de vraag op de lokale en regionale arbeidsmarkt in kaart. Met de resultaten van deze analyse passen we ons gemeentelijk beleid aan. We streven naar een goed functionerende inclusieve arbeidsmarkt, waarbij vraag (werk) en aanbod (werkzoekenden) in evenwicht is.

Daarnaast willen we knelpunten op de arbeidsmarkt bestrijden door nauw samen te werken met de koepelorganisaties. Het werkgeversservicepunt Westelijke Mijnstreek is samen met het UWV aan zet om werkloos werkzoekenden geschikt te maken en uit te plaatsen op de arbeidsmarkt.

De grensoverschrijdende economie en arbeidsmarkt versterken we bijvoorbeeld via het project Grenzeloos Ondernemen, de vorming van een Euregionaal automotivecluster en deelname aan het grensinfopunt. Tot slot willen we door deelname aan een ambtelijke taskforce en provinciale stuurgroep met de regiogemeenten draagvlak creëren voor arbeidsmigranten. Dit doen we om de krapte op de arbeidsmarkt in Zuid-Limburg tegen te gaan. De provincie Limburg is voornemens de uitkomsten van het arbeidsmigrantenonderzoek in 2020 bekend te maken.

De gemeente Sittard-Geleen is voor de duur van 4 jaar een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met het Confucius instituut. Doel van die samenwerking is het versterken van de economische stedenband met Maoming (China) en te zorgen voor concrete economische samenwerking op het gebied van toerisme, gezondheid en chemie.

Ondersteuning invulling vacatures

We gaan samen met andere partijen o.a. de Provincie en ESZL, het Chemelot Industrial Park, Chemelot Campus en VDL Nedcar faciliteren in de arbeidsmarkt vraagstukken. Door ontwikkelingen verwachten we dat extra vraag komt bovenop de reeds bestaande vraag en grotere tekorten gaan ontstaan. Ook in de zorgsector bestaan er tekorten en moeten partijen de handen ineen moeten slaan om voldoende geschikte mensen toe te leiden tot werken in de zorg.

Wie en/of wat hebben we nodig om dit te bereiken?

De economie trekt zich niets aan van gemeentegrenzen. Daarom participeren we in diverse samenwerkingsverbanden om de doelen uit dit programma te realiseren. Thema's als energietransitie, de krappe arbeidsmarkt en circulaire economie zijn actuele onderwerpen die we niet alleen kunnen oplossen. Samenwerking op verschillende niveaus is voor dit programma een absolute noodzaak.

Sinds 2011 werken de Limburgse havengemeenten, Rijkswaterstaat en de Provincie Limburg samen voor het havenbeheer, in de zogeheten – landelijk gestimuleerde - Blueports. Ondernemers, de Brightlands-campusen, Zuyd Hogeschool, DaCapo College, onderwijskoepel Kindante en Sittard-Geleen zijn allen vertegenwoordigd in de zogeheten Triple-Helix. Het is bedoeld om verbindingen te leggen tussen het bedrijfsleven, overheids- en onderwijsinstanties en maatschappelijke partners.

Daar waar voor bepaalde taken niet de gemeente maar de provincie verantwoordelijk is, heeft de gemeente een adviserende rol. Zo kunnen we erop toe zien dat bij de uitvoering voldoende rekening wordt gehouden met gemeentelijke belangen en de leefbaarheid van onze wijken en dorpen.

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

We maken ons sterk voor een gemeente waar het prettig wonen en werken is. Dat doen we onder meer door de best mogelijke voorwaarden te scheppen voor de toekomstbestendige ontwikkeling van de werkgelegenheid, welzijn en welvaart. Daarom is het zo belangrijk dat het vestigingsklimaat voor ondernemers aantrekkelijk is en blijft. We willen immers dat al onze inwoners een kans hebben op de arbeidsmarkt en daarmee in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Doen we niets, dan zal op den duur het vestigingsklimaat minder aantrekkelijk worden. En de kans op banenverlies groter.

Op 1 september 2019 is , binnen de Proeftuin Centrum Geleen, het experiment parkeren (fase 1) gestart. Er wordt tijdelijk voor de eerste 2 uren parkeren een nul-tarief gehanteerd op maandag tot en met vrijdag op de huidige parkeerterreinen gelegen aan het Koningsplein, Elisabethstraat en het marktplein voor de stadswinkel. Het experiment loopt tot 31 december 2020. Bij de berekening die is gemaakt van de gedeelde inkomsten en extra kosten van dit experiment, is uitgegaan van ongewijzigd parkeergedrag. Het is mogelijk dat er een verschuiving plaatsvindt van de andere parkeerplaatsen (straat en marktgarage) naar de drie eerder genoemde parkeerterreinen.

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2018	Actuele begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
ECONOMISCHE ONTWIKKELING						
Kosten	7.652	6.393	4.568	4.127	4.190	4.357
Opbrengsten	1.952	739	340	339	339	339
Totaal	-5.700	-5.654	-4.228	-3.788	-3.850	-4.017
FYSIEKE BEDRIJFSINFRASTRUCTUUR						
Kosten	5.318	4.224	4.083	4.084	4.083	4.083

	Jaarrekening 2018	Actuele begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Opbrengsten	5.609	4.435	4.318	4.318	4.318	4.318
Totaal	292	211	235	233	234	234
BEDRIJVENLOKET EN –REGELINGEN						
Kosten	266	298	271	271	270	270
Opbrengsten	323	329	329	329	329	329
Totaal	57	31	58	58	58	58
ECONOMISCHE PROMOTIE						
Kosten	4.233	2.476	2.188	2.187	2.187	2.187
Opbrengsten	2.463	1.490	903	903	903	903
Totaal	-1.770	-985	-1.285	-1.284	-1.284	-1.284
Saldo 3 ECONOMIE	-7.121	-6.397	-5.221	-4.780	-4.842	-5.009

De (gesaldeerd) voor het programma beschikbare 5,2 miljoen worden met name besteed voor ontwikkeling en promotie. Hierbij dient wel aangetekend te worden dat dit programma in de begroting 2020 beduidend uitgebreider is dan in de begroting 2019. Zo behoren stedelijke evenementen, markten, budgetten voor volksfeesten en kosten voor de sportzone nu ook tot dit programma en worden ook kosten en opbrengsten voor panden en terreinen die tot de fysiek bedrijfsinfrastructuur hier opgenomen. Belangrijkste onderdelen van genoemde 5,2 miljoen zijn sportzone, MKB en (boven)regionaal beleid en de subsidies voor evenementen.

De afwijking in het budget 2020 t.o.v. 2019 heeft met name betrekking op het vervallen van de stimuleringsregeling compacter maken winkelgebied, de ontwikkelkosten bestuurlijke huisvesting en de haalbaarheidsonderzoeken OLS (Ongehinderd Logistiek Systeem), meerjarig is er met name sprake van vrijval kapitaallasten

Wie betaalt mee?

De provincie Limburg financiert de provinciale taken, zoals het inpassingsplan VDL Nedcar en de strategische veiligheidsvisie Chemelot. Daarnaast dragen zij bij aan de proeftuin Geleen. Indien van toepassing betaald ook het bedrijfsleven mee.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's, toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

Naam indicator	Eenheid	Sittard-Geleen	Limburg	Periode
Functiemenging (FMI)	%	54,5%	49,8%	2018
Vestiging van bedrijven	Per 1000 inw. 15-65 jaar	131,0	132,5	2018

Gerelateerde beleidsnota's

Omgevingsvisie Sittard-Geleen
Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg
Actualisatie Centrumplan Geleen
Actualisatie Masterplan Zitterd Revisited

Gerelateerde verbonden partijen

Economische samenwerking Zuid Limburg (ESZL)
--

<i>Gerelateerde beleidsnota's</i>	<i>Gerelateerde verbonden partijen</i>
Nota horecabeleid (geactualiseerd met logies	
Paracommerciebeleid 2013	
Beleidsvisie externe veiligheid Chemelot	
Compacte stadscentra met onderscheidend profiel	
Handboek en deelbeleid Reclame 2015 (reclames op en bij gebouwen)	
Informatieplicht energiebesparing bedrijven	

4.6 PROGRAMMA - 4 - ONDERWIJS

“Wij willen in Sittard-Geleen goed en gezond onderwijs dat mensen in staat stelt met de hoogst haalbare (start)kwalificatie, volwaardig deel te nemen aan de maatschappij.”

Via het programma Onderwijs willen we goed en passend onderwijs realiseren. Jongeren moeten zich optimaal kunnen voorbereiden op hun toekomst. Goed onderwijs is daarvoor een basisvoorwaarde. Ook de begeleiding van kinderen en jongeren in hun schoolloopbaan hoort daarbij. Om dit te bereiken werken we samen met leerlingen, ouders en stakeholders in de onderwijswereld. Daar waar nodig wordt verwezen naar het voorliggend veld of opgeschaald naar zwaardere hulpverlening.

Dit programma kent de volgende taakvelden:

- Openbaar (basis)onderwijs
- Onderwijshuisvesting
- Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Wat willen we bereiken?

Binnen het programma Onderwijs willen we op de middellange termijn:

- Een goed onderwijsbestel gericht op de arbeidsmarkt van de toekomst
- Bevorderen van doorlopende leer- en zorglijnen, waarvoor gedegen informatie-uitwisseling op overdrachtsmomenten essentieel is
- Een kwalitatief en toekomstbestendig huisvesting- en locatiebeleid formuleren

Wat doen we om dit te bereiken?

Om bovenstaande doelstellingen te bereiken, gaan we in 2020 met de volgende (voorbereidende) werkzaamheden, acties en ontwikkelingen aan de slag.

Gezonde basisschool van de toekomst

Medio 2020 start de eerste gezonde basisschool van de toekomst in Kindcentrum Sittard. Eén nieuwe basisschool ontstaat uit de voormalig basisscholen Baandert, De Tovertuin en Sjtadssjool, verspreid over drie locaties. Elke vestiging heeft een eigen signatuur en specifiek accent.

Elementen van dit concept zijn:

- Gezonde maaltijden op school
- Eigen talenten ontwikkelen in het lesprogramma en in naschoolse activiteiten
- Creativiteit bevorderen
- Bewegingsonderwijs en naschoolse sportactiviteiten.

Het stimuleren van eigen initiatief en verantwoordelijkheden bij de leerlingen heeft hierbij speciale aandacht.

Uitbreiding voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

Voor- en vroegschoolse educatie zetten we in om te voorkomen dat kinderen aan het begin van de schoolloopbaan al achterstanden oplopen. Dat geldt niet enkel voor kinderen van allochtone afkomst of uit achterstandsmilieus. Via deze vorm van onderwijs kunnen we ook probleemsituaties sneller signaleren. De uitbreiding van het aantal uren van 10 naar 16 uren in de week vindt in fasen plaats. In eerste aanleg in een kleiner aantal peuteropvanglocaties in dit schooljaar (2019/2020) en vanaf januari 2020 in meer locaties.

Knooppunten instellen

In samenspraak met professionals intensiveren we op scholen in 2020 de aanpak binnen de zogenaamde knooppunten. In deze knooppunten bespreken onze mensen van leerplicht en jeugd periodiek probleemgevallen met onderwijsprofessionals en ketenpartners. Het knooppunt zet in op vroegsignalering, preventie, het terugdringen van verzuim en biedt ondersteuning waar nodig. Korte lijnen, snel schakelen en

een integrale benadering leiden tot een krachtige aanpak. We zorgen voor passende ondersteuning gericht op een gedegen studieloopbaan voor de deelnemer. Het is de bedoeling dat deze knooppunten het hele schooltraject van VVE naar basis-, voortgezet en beroepsonderwijs bestrijken en waar nodig betrokken blijven.

Strategisch huisvestingsplan

Er wordt voor de middellange termijn een Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs- en Kindfuncties (SHP) inclusief investeringsplan vastgesteld. Dit plan geeft de gemeente, schoolbesturen, ouders en leerlingen meer duidelijkheid op het gebied onderwijshuisvesting voor de toekomst. Het plan kan behulpzaam zijn bij het maken van een goed gefundeerde schoolkeuze. Duurzaamheidsaspecten maken onderdeel uit van het huisvestingsplan. In geval van herbestemming, anders dan voor onderwijshuisvesting, leggen we in brede zin een relatie met de herstructureringsopgave en kijken we naar de gevolgen voor ons vastgoed.

Centrale onderwijs- en sportvoorziening middengebied Grevenbicht-Obbicht

Op basis van onderzoeken en overleg zal in 2020 definitieve besluitvorming over de realisatie van het project plaatsvinden. In dit kader dient een krediet beschikbaar te worden gesteld om het project te kunnen realiseren, en een besluit te worden genomen over een nieuw bestemmingsplan om de ontwikkeling mogelijk te maken.

Wie en/of wat hebben we nodig om dit te bereiken?

Om onze ambities op onderwijsgebied te kunnen waarmaken, is frequent overleg met de partijen in het onderwijsveld onmisbaar. Zij zijn immers primair verantwoordelijk voor goed onderwijs. Dat overleg is met onderwijsprofessionals op zowel bestuurlijk niveau als op het niveau van de uitvoering. Om in een vroeg stadium de juiste middelen in te kunnen zetten, zijn korte lijnen noodzakelijk.

Ouders en leerlingen bij onze beleidsplannen betrekken, al dan niet via de professionals, is nog een aandachtspunt. Zeker als we eigenaarschap en eigen verantwoordelijkheid willen stimuleren. In specifieke, problematische gevallen hebben we gespecialiseerde professionals van ketenpartners nodig.

Wat gebeurt er als we het niet doen of wat zijn de (financiële) risico's?

Leerlingenvervoer is weliswaar een open-eind-regeling, echter de risico's zijn in de praktijk beperkt en beheersbaar. Eind schooljaar 2019/2020 loopt het lopende contract af. Momenteel is een nieuwe aanbesteding in voorbereiding samen met onder andere gemeente Maastricht en gemeente Heerlen. Financiële consequenties hiervan zijn nu nog niet duidelijk. Het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs- en Kindfuncties kan gevolgen hebben voor de vastgoed-exploitatie, maar we kunnen in dit stadium geen concrete risico's benoemen of kwantificeren.

We kunnen aannemen dat als we problemen met jeugd en jongeren niet tijdig signaleren en aanpakken we op latere leeftijd met grotere problemen geconfronteerd worden. Denk aan ernstige inkomensproblemen, zorgvragen en criminaliteit. Met alle financiële gevolgen (hogere kosten) van dien. Dat is één reden waarom we gaan voor goed en passend onderwijs. De andere is het belang van kwalitatief hoogwaardig en uitdagend onderwijs voor onze kenniseconomie. Overigens zou vermindering van problematisering en medicalisering, reductie van plannings- en verantwoordingsbureaucratie en minder complexe kwaliteitssystemen aanzienlijke kostenbesparingen kunnen opleveren. Dit laat zich echter niet in een cijfer vertalen.

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2018	Actuele begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
OPENBAAR BASISONDERWIJS						
Kosten	5.893	5.834	1.414	2.061	2.038	2.011
Opbrengsten	3	0	0	0	0	0
Totaal	-5.890	-5.834	-1.414	-2.061	-2.038	-2.011
ONDERWIJSHUISVESTING						
Kosten	410	86	4.289	4.126	4.068	4.001
Opbrengsten	816	16	16	16	16	16
Totaal	405	-70	-4.273	-4.110	-4.052	-3.985
ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGENZAKEN						
Kosten	4.493	4.910	4.414	4.414	4.414	4.414
Opbrengsten	2.357	2.352	2.352	2.283	2.283	2.283
Totaal	-2.136	-2.558	-2.061	-2.131	-2.131	-2.131
Saldo 4 ONDERWIJS	-7.620	-8.462	-7.749	-8.302	-8.221	-8.126

De (gesaldeerd) voor het programma beschikbare 7,7 miljoen worden voor 5,6 miljoen besteed aan de kapitaallasten van onderwijsgebouwen voor basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs in onze gemeente. De overige 2,1 miljoen zijn beschikbaar voor zaken als leerlingenvervoer, leerplicht/RMC/jongerenloket, onderwijsachterstandenbeleid en voor- en vroegschoolse educatie (VVE), waarbij aangetekend dient te worden dat hier substantiële rijksbijdragen de daadwerkelijke kosten voor meer dan 50% compenseren.

De afwijking in het budget 2020 t.o.v. 2019 heeft met name betrekking op de vrijval van kapitaallasten en de wijziging in de capaciteitstoedeling. Vooruitkijkend is er met name sprake van genoemde vrijval, met voor 2021 de verwerking van het krediet DaCapo.

Wie betaalt mee?

Op het gebied van onderwijshuisvesting komt een aantal voorzieningen – voornamelijk nieuwbouw en uitbreiding – voor rekening van de gemeente. Andere voorzieningen zoals het onderhoud, aanpassingen alsmede exploitatie van bestaande schoolgebouwen komen voor rekening van schoolbesturen. Het rijk betaalt een specifieke uitkering voor de voor- en vroegschoolse educatie.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's, toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

Naam indicator	Eenheid	Waarde Sittard- Geleen	Gemeenten 50.000 - 100.000	Nederland	Periode
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	0,49	1,86	1,91	2018
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	13,99	23,37	23,28	2018
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2,3%	1,9%	1,9%	2018

<i>Gerelateerde beleidsnota's</i>	<i>Gerelateerde verbonden partijen</i>
Strategisch huisvestingsplan onderwijs en kindfuncties Sittard-Geleen 2013-2025	
Beleidskader Jeugd Zuid Limburg	
Beleidskader Jeugdwet Sittard-Geleen 2016-2019	

4.7 PROGRAMMA - 5 - SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

“Wij willen dat Sittard-Geleen een aantrekkelijke gemeente is om in te verblijven. Met een omgeving en voorzieningen die je van een eigentijdse gemeente met een regionale functie mag verwachten.”

Een aantrekkelijk aanbod van sport-, cultuur- en recreatievoorzieningen voor de eigen inwoners en voor de regio, dat is waar het om draait bij het programma Sport, Cultuur en Recreatie. Daarnaast willen we in de regio een onderscheidende positie innemen. Ook voor het vestigingsklimaat voor kenniswerkers is een goed woon- en leefklimaat met optimale voorzieningen essentieel.

Voor sport ligt de nadruk op de kwaliteit van de sportbeoefening via een totaalaanpak. We willen sport en bewegen inzetten als instrument om maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Ook gaan we voor duurzame sportaccommodaties en voorzieningen in de openbare ruimte.

Voor cultuur willen we ons culturele fundament behouden en ruimte bieden aan lokaal initiatief. Dit doen we door het aanbod af te stemmen met de regiogemeenten, vooral Maastricht en Heerlen. Bij recreatie staat het thema vrijetijdseconomie centraal. Hiermee willen we onze ambitie waarmaken om in de regio onderscheidend en complementair te zijn.

Dit programma kent de volgende taakvelden:

- Sportbeleid en activering
- Sportaccommodaties
- Musea
- Cultureel erfgoed
- Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- Media
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Wat willen we bereiken?

Binnen het programma Sport, Cultuur en Recreatie willen we op de middellange termijn:

- bevorderen van een integraal sportbeleid, waarbij sport een middel is om gezondheid en sociale cohesie te bevorderen
- versterken van het cultuuraanbod zodanig dat dit in regionaal opzicht aanvullend is en ruimte biedt aan cultureel ondernemerschap
- ons recreatieve aanbod in de markt zetten, met nadruk op vrijetijdseconomie
- realiseren van een duurzaam accommodatiebeleid
- realiseren van eigentijds beheer en herinrichting van de openbare groene ruimte

Wat doen we om dit te bereiken?

Om onze doelstellingen te bereiken, vinden in 2020 de volgende concrete (voorbereidende) werkzaamheden, acties of ontwikkelingen plaats.

Uitwerking sport en bewegen

In 2020 werken wij samen met onze partners de Agenda Sport en Bewegen 2016-2020 verder uit. Naast het formuleren van de uitgangspunten van het sportbeleid, buigen we ons ook over de vraag wat we gaan doen met de sport-, beweeg- en speelvoorzieningen in de openbare ruimte. Dat geldt ook voor de bevordering van sport en bewegen voor maatschappelijke doeleinden op het vlak van gezondheid en het sociaal domein.

Bovenlokale sportaccommodaties

Ook in 2020 continueren we ons beleid om particuliere initiatieven voor talentontwikkeling en topsport te stimuleren. Watersley is hier een voorbeeld van.

Verder maken we in 2020 keuzes voor de zwem- en schaatsvoorzieningen. Dit doen we in afstemming met de regio en in samenspraak met de Provincie. Voor de zwembaden werken we de besluitvorming uit 2017 verder uit. Die gaat uit van één zwem- (en schaats-) voorziening in de gemeente (Glanerbrook). Onderzocht wordt verder de bezetting van overige binnen- en buitensportvoorzieningen in relatie tot de totale beschikbare capaciteit in Sittard-Geleen, doelstelling hierbij is een sluitende businesscase van de 'achterblijvende locaties'. Binnen dit vervolgonderzoek laten we samen met de eigenaar de mogelijkheden en de consequenties te verkennen van het handhaven van een doelmatige lokale zwemvoorziening op sportcentrum het Anker, dit in relatie tot de achterblijvende accommodatie-onderdelen. Daarnaast vindt er onderzoek plaats naar het vermarkten van de ESCS-locatie inclusief het zwembad de Nieuwe Hateboer.

Voor de Sportzone Limburg willen we onze rol (vanaf 2021) herdefiniëren met de volgende uitgangspunten:

- bij voldoende provinciale subsidie bestaande trainingscentra in stand houden
- verdere afbouw van subsidie aan zowel regionale en landelijke trainingscentra
- exploitatiemodel voor het Tom Dumoulin Bike Park opstellen

Evaluatie De Domijnen

In 2020 evalueren we het cultuurbedrijf De Domijnen. Hierbij kijken we niet alleen naar de prestaties en ambities van het cultuurbedrijf.

Positiebepaling van het Cultuurplanperiode 2021-2024

In 2021 start een nieuw Cultuurplanperiode van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Voor de positionering van het cultuuraanbod in onze gemeente moeten we ons hierop voorbereiden. Dit doen we in nauwe afstemming met Maastricht en Heerlen binnen de Stedelijke Culturregio Zuid. De complementariteit van aanbod en infrastructuur is hierbij een belangrijk aandachtspunt. Ook kijken we kritisch naar hoe we vrijwilligerssubsidies inzetten. Die willen we vooral richten op het stimuleren van lokale initiatieven en projecten.

Uitwerkingsplan duurzame accommodaties

In 2020 leggen we de gemeenteraad een uitwerkingsplan duurzame accommodaties voor. Dit plan houdt een concretisering van de eerdere aanscherping uit 2018 in. Het plan speelt in op de behoefte aan accommodaties per kern / cluster van kernen. Het houdt rekening met de mate waarin de markt in staat is de accommodaties te beheren en te onderhouden. Er ligt een link met sportbeleid, cultuurbeleid, onderwijsbeleid en welzijnsbeleid. Hierbij betrekken we ook gemeentelijk vastgoed en ons vastgoedbeleid.

Integraal Basis Beheerplan openbare ruimte

In 2019 zullen wij een Integraal Basis Beheerplan Openbare Ruimte vaststellen. Er liggen kansen voor onze inwoners om zelf initiatief te nemen op het gebied van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte nu er sprake is van een “laag” beheersniveau. Initiatiefnemers worden daarbij zoveel als mogelijk ondersteund. De gemeente blijft daarom het gesprek met inwoners zoeken om op die manier initiatieven te stimuleren.

Bomenplan

In het coalitieakkoord van de Provincie is het 1 Miljoen Bomen Plan concreet benoemd. We zijn met de provincie in overleg wat dit voor onze gemeente kan betekenen en verwachten dat we in 2020 met concrete voorstellen kunnen komen.

Wie en/of wat hebben we daarvoor nodig?

Voor het uitvoeringsplan sport en bewegen hebben we vooral de sport ondersteuningsorganisaties nodig. Daarnaast zijn soms relaties met ketenpartners in het sociaal domein nodig. Ook zoeken we lokale verenigingen en initiatieven op. Voor het beleid van bovenlokale sportaccommodaties stemmen we vooral af met de Provincie.

Voor het thema cultuur blijven we samenwerken met cultuurbedrijf De Domijnen. Daarnaast zoeken we een versterking van de samenwerking met de vele lokale verenigingen en initiatieven. Ook afstemming met de Provincie, Maastricht en Heerlen en het Rijk blijft noodzakelijk.

Voor duurzame accommodaties is afstemming met partijen op buurt- en wijkniveau nodig. Denk hierbij aan eigenaren en beheerders van gebouwen, schoolbesturen, de gebruikers zijnde het verenigingsleven en aan het maatschappelijk middenveld op het gebied van sport, cultuur en welzijn.

De gemeente zal continue de dialoog met inwoners blijven zoeken. Voor het beheer van de openbare ruimte is participatie van inwoners op buurt- en wijkniveau onmisbaar.

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

Er is een tekort aan onderhoudsbudgetten voor sportaccommodaties. Door een extern bureau zijn recent inspecties uitgevoerd die deze tekorten in kaart hebben gebracht. Verder zullen we ons moeten beraden op welke manier sport kan bijdragen aan de profilering van de stad.

Voor duurzame accommodaties ontbreekt voldoende investeringsruimte om in een hoog tempo te komen tot opschaling en daarmee substantiële voordelen in de exploitatie van maatschappelijk vastgoed te realiseren. In het beheer van de openbare ruimte kunnen er extra eisen vanuit het rijk opgelegd worden voor bestrijdings- en verdelgingsmiddelen en toename van invasieve exoten met alle financiële gevolgen van dien.

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2018	Actuele begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
SPORTBELEID EN ACTIVERING						
Kosten	1.710	1.814	2.303	2.507	2.496	2.486
Opbrengsten	83	75	75	75	75	75
Totaal	-1.628	-1.739	-2.228	-2.432	-2.421	-2.411
SPORTACCOMMODATIES						
Kosten	7.992	9.075	7.097	7.049	7.006	6.972
Opbrengsten	1.602	2.342	2.123	2.123	2.124	2.124
Totaal	-6.391	-6.733	-4.974	-4.925	-4.881	-4.848
CULTUURPRESENTATIE-PRODUCTIE-PARTIC						
Kosten	4.987	7.779	7.794	7.800	7.781	7.771
Opbrengsten	3.153	2.751	2.751	2.751	2.751	2.751
Totaal	-1.834	-5.028	-5.043	-5.049	-5.030	-5.020
MUSEA						
Kosten	9.971	3.719	3.479	3.477	3.473	3.451
Opbrengsten	140	174	174	174	174	174
Totaal	-9.831	-3.545	-3.306	-3.303	-3.300	-3.277
CULTUREEL ERFGOED						
Kosten	702	432	432	431	424	423

	Jaarrekening 2018	Actuele begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Opbrengsten	929	319	319	319	319	319
Totaal	227	-114	-113	-112	-106	-104
MEDIA						
Kosten	1.733	4.240	3.208	2.845	2.473	2.470
Opbrengsten	286	351	342	342	342	342
Totaal	-1.447	-3.889	-2.866	-2.503	-2.131	-2.128
OPENBAAR GROEN-(OPENLUCHT) RECREATIE						
Kosten	6.574	7.146	6.369	6.359	6.398	6.438
Opbrengsten	336	160	160	160	160	160
Totaal	-6.238	-6.986	-6.208	-6.199	-6.237	-6.278
Saldo 5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	-27.142	-28.033	-24.738	-24.524	-24.106	-24.067

Gesaldeerd is voor dit programma bijna € 25 mln. beschikbaar, waarbij aangetekend dat hierin ook € 6 mln. ontvangsten zijn verwerkt. Deze laatste zijn hoofdzakelijk huuropbrengsten voor het gemeentelijk vastgoed. Tot dit programma behoren de kapitaallasten/huurvergoedingen voor alle gemeentelijke sportaccommodaties (€ 5 mln.), de subsidies aan de breedte- en topsport inclusief projecten en combinatiefunctionarissen (€ 2 mln.), de subsidie voor De Domijnen en overige culturele instellingen en verenigingen (€ 11,5 mln.) en de kosten voor het openbaar groen inclusief speel- en recreatievoorzieningen en landschap/dierenoverlast (€ 6,5 mln.).

De afwijking in het budget 2020 t.o.v. 2019 heeft, naast de vrijval van kapitaallasten en de wijziging van de capaciteitstoedeling betrekking op de aanwending in 2019 van reserves i.v.m. planmatig onderhoud van maatschappelijke- en sportpanden en aanvullen algemene reserve Artamuse. Meerjarig is er met name sprake van vrijval van kapitaallasten.

Wie betaalt mee?

Voor bovenregionale accommodaties en vooral ook de regionale trainingscentra spreken we de provincie aan als co-financier. Voor de financiering van proeftuinen in het kader van de Stedelijke Cultuurregio Zuid zijn het Rijk en de Provincie medefinanciers.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's, toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

Naam indicator	Eenheid	Sittard-Geleen	Limburg	Periode
Niet sporters	%	52,9	52,9	2016

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
Nota Vastgoedbeheer gemeente Sittard-Geleen 2016	Onroerend Goed Maatschappij "De Witse" BV
Omgevingsvisie Sittard-Geleen 2016	
Pilot verduurzaming 8 gemeentelijke gebouwen	
Agenda Sport en Bewegen 2016-2020	

4.8 PROGRAMMA - 6 - SOCIAAL DOMEIN

“Wij willen dat de inwoners van Sittard-Geleen tevreden zijn over hun woon- en leefsituatie, gezond blijven en mee kunnen blijven doen in onze samenleving.”

Sinds 2015 is de gemeente Sittard-Geleen verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo, Jeugd- en Participatiewet en de wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs). Dit programma draagt bij aan een samenleving waarin mensen zoveel mogelijk meedoen, er ruimte is voor eigen initiatief en waarin organisaties de inwoner en zijn vraag centraal stellen en de systemen, kaders en producten daarop aanpassen en benutten. Waarin mensen krijgen wat ze daadwerkelijk nodig hebben, niet omdat ze er recht op hebben maar omdat het bijdraagt aan hun eigen inzet om hun leefsituatie te verbeteren.

In dit programma zijn de volgende taakvelden ondergebracht:

- Samenkracht en burgerparticipatie
- Wijkteams
- Inkomensregelingen
- Begeleide participatie
- Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- Maatwerkdienstverlening 18+ / 18-
- Geëscaleerde zorg 18+ / 18-

Wat willen we bereiken?

Door de in te zetten op inclusie, preventie en positieve gezondheid willen we op de middellange termijn:

- Bijdrage aan een sociaal evenwicht door een open en inclusieve samenleving te stimuleren.
- Voorkomen dat mensen kwetsbaar worden.
- Het bevorderen dat inwoners, prettig wonen en leven in Sittard-Geleen en verantwoordelijkheid voor elkaar voelen en nemen.

Wat doen we om dit te bereiken?

Met het oog op de bovenstaande doelstellingen vinden in 2020 de volgende (voorbereidende) werkzaamheden plaats. Enerzijds betreft het uitvoering en/of ontwikkelingen die betrekking hebben op het brede sociale domein en alle beleid en uitvoering (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet en schuldhulpverlening) raken en anderzijds zijn het werkzaamheden, acties of ontwikkelingen die puur betrekking hebben op één beleidsveld, wet of uitvoeringsteam.

Sociaal domein breed:

Sociaal werk en cliëntondersteuning

Het sociaal werk (welzijnswerk) en cliëntondersteuning biedt laagdrempelige en vrij toegankelijke ondersteuning aan inwoners. Soms één op één en soms in groepsverband. Deze vormen van ondersteuning zijn zowel gericht op het individu als ook in relatie tot zijn of haar directe omgeving, netwerk en soms zelf buurt of wijk. We zien dat de mogelijkheden tot deze vormen van ondersteuning nog niet optimaal benut worden, ook omdat ze nog te weinig bekend zijn bij inwoners en medewerkers van gemeente en zorgaanbieders. Daarnaast zien we ook dat er betere afstemming en samenhang noodzakelijk is tussen de verschillende vormen van ondersteuning, hulp en zorg. Samen met maatschappelijke partners willen we werken aan het verstevigen en maximaal benutten van de mogelijkheden van laagdrempelige en vrij toegankelijke ondersteuning.

Dienstverlening professional centraal

Kennis, houding en gedrag van de professionals in de uitvoering worden versterkt door deskundigheidsbevordering. Gericht op het werken vanuit het perspectief van positieve gezondheid en de integrale aanpak waarin de inwoner en zijn vraag centraal staan. Hiervoor wordt een integrale vraagverheldering ontwikkeld zodat zowel Wmo, Jeugd als Werk, Inkomen en Jongerenloket op eenzelfde manier het gesprek met inwoners voert en hen op weg helpt. Dit vanuit een brede invalshoek en niet alleen vanuit de Wet geredeneerd. Ook processen en systemen worden aangepast waar nodig. De gebiedsgerichte aanpak wordt in 2020 ingebed in de organisatie.

Zowel de ontwikkelingen met betrekking tot sociaal werk en cliëntondersteuning alsook de ontwikkeling van onze eigen gemeentelijke dienstverlening in het sociale domein vinden hun beslag in het uitvoeringsprogramma Samen Sittard-Geleen 2020.

Preventie

Komend jaar wordt op diverse manieren gebieds- of doelgroepgericht een impuls gegeven aan de preventie. Enkele initiatieven zijn:

- Preventiecoalitie met CZ en een gezamenlijk aanpak met de huisartspraktijk in Munstergeleen gericht op positieve gezondheid.
- Nieuwe GGZ aanpak samen met CZ en de huisartsenpraktijk in de Baandert
- Actieprogramma Kansrijke Start waarbij gemeenten en de jeugdgezondheidszorg hun handen in elkaar slaan om de kinderen van vandaag en de volwassenen van morgen een betere kans te bieden.
- Basisscholen Sittard Noord-Oost gaan werken met een programma gericht op gezondheid en participatie.
- In 2020 gaan we onderzoeken hoe we de financiële redzaamheid van inwoners met een schuldenproblematiek kunnen versterken.
- Er komt een onderzoek om een businesscase te ontwikkelen om een verdere beweging van curatief naar preventief te maken.
- Een aanpak wordt geformuleerd voor kwetsbare jongeren met psychiatrische of psycho-sociale problemen (18-35 jaar) op basis van de uitkomsten uit het onderzoek dat de Universiteit van Utrecht momenteel voor Sittard-Geleen uitvoert en eind 2019 gereed is zodat deze jongeren een perspectief geboden kan worden.

Kindvriendelijke stad

We bekijken op welke wijze de aantrekkingskracht van onze stad op de vestiging van jonge gezinnen gestimuleerd kan worden.

Wmo, Jeugdzorg of Participatiewet:

Normalisering jeugdzorg

Het Rijk als ook de gemeente Sittard-Geleen is aan het onderzoeken hoe het jeugdhulpstelsel effectiever, efficiënter en beter gemaakt kan worden. Uit een landelijke benchmarkanalyse blijkt dat iedere gemeente zoekend is naar de afbakening van de jeugdhulp. Landelijk loopt momenteel een onderzoek over de jeugdhulpplicht van gemeenten. Wat hoort bij normaal opvoeden en opgroeien, en waar begint de jeugdhulpplicht? De gemeente Sittard-Geleen, doet zelf onderzoek, volgt nauwgezet het onderzoek van het Rijk en implementeert na publicatie van het onderzoek waar mogelijk de verbetervoorstellen.

Doorontwikkelen zorg Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

De uitdaging voor 2020 is de ondersteuning te kunnen blijven bieden, met het toenemend aantal cliënten. Een toename die met name het gevolg is van landelijke ontwikkelingen (zoals abonnementstarief, afschaffing Wajong, afschaffing verlengde jeugdwet). Om hier invulling aan te geven is een intensievere samenwerking nodig tussen de verschillende uitvoeringsteams Wmo, Jeugdwet en Participatiewet alsook met zorgaanbieders. Ook worden de voorbereidingen getroffen voor de overgang van beschermd wonen naar beschermd thuis. Deze taken zijn momenteel nog een verantwoordelijkheid van de centrumgemeente Maastricht en komen over

naar de gemeente Sittard-Geleen. Vanaf 2021 wordt Sittard-Geleen hiervoor verantwoordelijk en ontvangt Wmo middelen op basis van een landelijk verdeelmodel.

Mensontwikkeling

Besluitvorming is erop gericht dat op 1 januari 2020 het integrale Participatiebedrijf start, waarin ook Vixia is ondergebracht. Binnen het Participatiebedrijf wordt een geïntegreerde dienstverlening aangeboden. De uitdaging is om voor elk participatieniveau voldoende diversiteit te kunnen bieden aan participatiemogelijkheden en de ondersteuning op andere leefgebieden hieraan te koppelen. Niet alleen de productie maar de mensontwikkeling staat centraal. Bestaanszekerheid door inkomensondersteuning en ondersteuning gericht op financiële (zelf)redzaamheid inclusief de aanpak van schulden zijn onderdelen van deze integrale aanpak. In 2020 worden eveneens de voorbereidingen getroffen voor de nieuwe Wet inburgering die in 2021 van kracht gaat. Ook wordt vanuit de doelgroep onderkant arbeidsmarkt deelgenomen aan de Zuid-Limburgse aanpak met als doel om binnen de triple helix (overheid, ondernemingen, onderwijs) de huidige en toekomstige beroepsbevolking in omvang en kwaliteit klaar te maken voor de arbeidsmarkt in onze regio.

Wie en/of wat hebben we daarvoor nodig?

Inwoners, mantelzorgers, vrijwilligers en professionals zorgen er samen voor dat (kwetsbare) mensen die tijdelijk of voor een langere periode ondersteuning nodig hebben, deze zoveel mogelijk op maat krijgen, passend bij hun mogelijkheden en specifieke situatie. De professionals zijn werkzaam bij gesubsidieerde maatschappelijke partijen, zorgaanbieders, huisartsen, onderwijs, (woning)coöperaties, zorgverzekeraar en werkgevers. Daarnaast is er een samenwerking met publieke partijen via de gemeenschappelijke regelingen, samenwerkingsverbanden Westelijke Mijnstreek, Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg en met de gemeente Maastricht voor de inkoop jeugdzorg in Zuid Limburg en de daarbij horende financiële administratie. De Wmo-Raad, jongerencliëntenraad en Sociaal Overleg geven gevraagd en ongevraagd advies aan de gemeente Sittard-Geleen op de ontwikkelingen binnen de Wmo, Jeugdwet Participatiewet of schuldhulpverlening.

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de financiële risico's?

Binnen het sociaal domein hebben we te maken met wettelijke taken. Deze taken heeft een gemeente uit te voeren en gebeurt dit niet of onvoldoende dan zal de participatiegraad en de mate van zelfredzaamheid van inwoners afnemen en daarmee het beroep op ondersteuning, hulp en zorg juist toenemen.

De transformatie in het sociale domein brengt landelijk nog steeds risico's met zich mee die ook voor Sittard-Geleen van toepassing zijn. Deze risico's zijn niet direct met een financiële impact in te schatten, maar kunnen in een toekomstig jaar wel tot een financieel risico leiden.

- Aanpassing verdeelmodel: herijking gemeentefonds doordat de meeste integratie-uitkeringen sociaal domein opgenomen worden in het model. De herijking kan gevolgen hebben voor de hoogte van de gelden die wij ontvangen van het Rijk. De resultaten van dit onderzoek worden gecommuniceerd in de meicirculaire van 2020.
- Maatschappelijke opvang en beschermd wonen: Naar verwachting worden deze taken in 2021 overgedragen van de centrum gemeente naar iedere gemeente. Doordat er een nieuw verdeelmodel voor deze onderdelen komt is het nog onduidelijk wat de financiële gevolgen zijn.
- Gebundelde uitkering (BUG): De verwachte neerwaartse bijstelling van het macro budget als gevolg van de landelijke daling van het aantal uitkeringsgerechtigden, kan leiden tot een neerwaartse bijstelling van het macro budget en daarmee het aandeel voor de gemeente Sittard-Geleen.
- De relatieve onvoorspelbaarheid van de economische ontwikkelingen en de mate waarin de inclusieve arbeidsmarkt wordt gerealiseerd zijn bepalend voor het aantal mensen dat een beroep doet op een uitkering.
- Open eindregelingen: Jeugdzorg, Wmo, (bijzonder) bijstand en schuldhulpverlening, zijn regelingen met een zogenaamd open-eindkarakter. Wanneer de aanvrager aan de regels voldoet kan altijd een beroep worden gedaan op een open eindregeling. Ook al ontstaat er hierdoor een tekort voor de gemeente.

- Toename zorgvraag: de vraag naar zorg heeft zich op het vlak van jeugd en Wmo nog niet gestabiliseerd en laat een toename zien. Bij Wmo-voorziening met een inkomensafhankelijke eigen bijdrage is dit ook zichtbaar door de invoering van het abonnementstarief.
- Toename dossiers op het snijvlak zorg en veiligheid die opgepakt dienen te worden binnen de bestaande budgetten.

Een risico van een andere orde is het personeelstekort in de zorgsector. De wachtlijsten nemen toe waardoor onze inwoner niet de zorg/hulp krijgt die hij nodig heeft of terug gevallen moet worden op duurdere zorg.

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2018	Actuele begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE						
Kosten	8.262	7.710	7.840	7.821	7.814	7.785
Opbrengsten	836	586	574	574	574	574
Totaal	-7.426	-7.124	-7.267	-7.247	-7.240	-7.211
WIJKTEAMS						
Kosten	10.147	8.759	8.602	8.397	8.397	8.397
Opbrengsten	1.564	379	379	379	379	379
Totaal	-8.583	-8.380	-8.223	-8.018	-8.018	-8.018
INKOMENSREGELINGEN						
Kosten	50.229	51.645	50.510	50.504	50.498	50.498
Opbrengsten	42.784	37.677	37.677	37.677	37.677	37.677
Totaal	-7.444	-13.968	-12.833	-12.827	-12.821	-12.821
BEGELEIDE PARTICIPATIE						
Kosten	22.550	17.337	18.807	17.315	16.875	16.875
Opbrengsten	185	298	315	369	369	369
Totaal	-22.365	-17.039	-18.492	-16.946	-16.506	-16.506
ARBEIDSPARTICIPATIE						
Kosten	6.136	7.061	6.452	6.610	6.585	6.585
Opbrengsten	1.397	1.379	1.401	1.634	1.634	1.634
Totaal	-4.739	-5.681	-5.051	-4.977	-4.952	-4.952
MAATWERKVOORZIENINGEN (WMO)						
Kosten	1.546	1.659	1.659	1.659	1.659	1.659
Opbrengsten	1	0	0	0	0	0
Totaal	-1.545	-1.659	-1.659	-1.659	-1.659	-1.659
MAATWERKDIENSTVERLENING 18+						
Kosten	24.812	26.904	26.489	26.409	26.452	26.452
Opbrengsten	1.713	881	881	881	881	881
Totaal	-23.099	-26.023	-25.608	-25.528	-25.571	-25.571
MAATWERKDIENSTVERLENING 18-						
Kosten	22.688	22.205	22.680	22.710	22.710	22.710
Opbrengsten	28	0	0	0	0	0
Totaal	-22.659	-22.205	-22.680	-22.710	-22.710	-22.710
GEESCALEERDE ZORG 18+						
Kosten	2.188	1.620	1.740	1.740	1.740	1.740
Opbrengsten	3.337	1.927	1.927	1.927	1.927	1.927
Totaal	1.148	307	187	187	187	187

	Jaarrekening 2018	Actuele begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
GEESCALEERDE ZORG 18-						
Kosten	2.852	2.677	2.884	2.884	2.884	2.884
Totaal	-2.852	-2.677	-2.884	-2.884	-2.884	-2.884
Saldo 6 SOCIAAL DOMEIN	-99.564	-104.448	-104.508	-102.609	-102.174	-102.145

De totale begroting voor het programma Sociaal Domein bedraagt voor 2020 € 104,5 mln. Het zijn met name wettelijke taken op het vlak van preventie, Wmo, jeugdwet en participatiewet. De grootste uitgavenposten zijn de uitkeringen € 43,1 mln., welke opgenomen zijn onder inkomensregelingen. Hier is ook de van het Rijk ontvangen gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen verantwoord.

De bijdrage van het Rijk is gedaald ten opzichte van 2018. Begeleide participatie bestaat uit € 12,3 mln. voor de bijdrage aan de GR Vixia. In de cijfers van 2018 is de afwaardering van het vastgoed Vixia opgenomen en de afkoop van de leningen.

In 2017 is gekozen om het vastgoed van Vixia te vervreemden. In samenwerking met Montesquieu is een treasurystrategie opgesteld. Deze strategie komt kortgezegd neer op het aflossen van de financiering in samenhang met het afboeken en afstoten van het vastgoed. De reservering hiervoor bedroeg € 5,2 mln. De afwaardering van het vastgoed is verwerkt in de jaarrekening 2018. Bij een verkoopbesluit dit jaar, worden ook nog dit jaar de leningen afgewikkeld. Doordat de leningen verder zijn afgelost en de rente nog verder is gedaald, valt € 0,5 mln. vrij.

Onder maatwerkdienstverlening 18+ zit huishoudelijke hulp en begeleiding voor € 22,3 mln. In 2019 is voor huishoudelijke ondersteuning het normenkader aangepast en de reële kostprijs ingevoerd. Dit zorgt voor een stijging van de kosten. De daling van de opbrengsten is toe te schrijven aan de invoering van het abonnementstarief cq het loslaten van de inkomensafhankelijke bijdrage. De arrangementen die in het kader van de jeugdzorg worden versterkt, maatwerkdienstverlening 18-, bedragen € 21,7 mln. De fluctuatie in het budget wordt veroorzaakt door een voordeel in de eindafrekening 2018 jeugdzorg Maastricht.

Wie betaalt mee?

Het sociaal domein bevat allemaal wettelijke taken welke gefinancierd worden door het Rijk via het gemeentefonds en de gebundelde uitkering (BUIG). De zorgverzekeraar is medefinancier voor enkele pilots op het vlak van preventie. Voor Zuid-Limburgse aanpak van de arbeidsmarkt is de provincie en het rijk co-financier. Daarnaast worden enkele diensten verzorgd voor buurgemeenten die gefactureerd worden. De eigen bijdrage van inwoners bij Wmo-voorziening is een bron van inkomsten. Echter deze is door invoering van het abonnementstarief fors gedaald.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's, toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

Naam indicator	Eenheid	Waarde Sittard- Geleen	Gemeenten 50.000 - 100.000	Nederland	Periode
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-65 jaar	929,8	756,4	774,0	2018
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1,46 %	1,53 %	1,45 %	2015
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	6,97 %	5,96 %	6,58 %	2015
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	62,9 %	67,6%	67,8%	2018
Werkloze jongeren	16 t/m 22 jarigen	1,27 %	1,47 %	1,52 %	2015
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners	43,9	35,9	39,0	2 ^e hj 2018
Lopende re-integratievoorzieningen*	Aantal per 1.000 inwoners van 15-74 jaar	4,1	16,1	15,3	2 ^e hj 2018
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	14,1 %	10,4 %	10,4 %	2 ^e hj 2018
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1,4 %	1,1 %	1,1 %	2 ^e hj 2018
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,3 %	0,3 %	0,3 %	2 ^e hj 2018
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 1.000 inwoners	94	60	60	2 ^e hj 2018

* In 2019 is de aanlevering van de SRG (Statistiek Re-integratie door Gemeenten) aan het CBS gewijzigd. In het kader hiervan heeft het CBS een oproep gedaan aan gemeenten om de registratie van re-integratievoorzieningen op te schonen aangezien bij een aantal gemeenten de einddata niet (tijdig) werden geregistreerd. Wij hebben deze opschoning in juli 2018 al gedaan.

<i>Gerelateerde beleidsnota's</i>	<i>Gerelateerde verbonden partijen</i>
Beleidsplannen sociaal domein (Wmo, Jeugdwet, P-wet en Schuldhulpverlening) 2016	GGD Zuid-Limburg
Nota fundamentele aanpak sociaal domein 2017	Kredietbank Limburg
Beleidsplan Jeugdhulp Zuid Limburg 2019	Omnibuzz
Businesscase en bedrijfsplan Participatiebedrijf Westelijke Mijnstreek	Vixia
Privacybeleid sociaal domein	
Actieplan perspectief op werk Zuid-Limburg	

4.9 PROGRAMMA - 7 - VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

“Wij willen dat onze inwoners tevreden zijn over hun woon- en leefsituatie, gezond blijven en meekunnen in onze samenleving.”

We willen dat de gemeente Sittard-Geleen zich duurzaam en gezond ontwikkelt, zodat de (fysieke) kwaliteit van leven verbetert. De gezondheid van onze inwoners op peil houden, is hiervoor onontbeerlijk. Daarom willen we een gezonde levensstijl bij onze inwoners onder de aandacht brengen. Daarbij zijn zelfredzaamheid en participatie de sleutelwoorden. Samen met de inwoners, instellingen en ondernemers willen we de stad verduurzamen. Zodat Sittard-Geleen ook voor de volgende generaties prettig is om in te wonen en leven.

Het programma kent de volgende taakvelden:

- Volksgezondheid
- Riolerings
- Afval
- Milieubeheer
- Begraafplaatsen en crematoria

Wat willen we bereiken?

Met het programma Volksgezondheid en Milieu willen we op de middellange termijn:

- De sociale gezondheid bevorderen
- Inzetten op verdere verduurzaming van de stad
- Onze leefomgeving klimaatbestendig maken

Wat doen we om dit te bereiken?

Om onze doelstellingen te bereiken, vinden in 2020 de volgende concrete (voorbereidende) werkzaamheden, acties of ontwikkelingen plaats.

Programmabureau Trendbreuk

Het is de bedoeling om met het programma Trendbreuk achterstanden op het gebied van gezondheid en participatie positief te beïnvloeden. Dat doen we op Zuid-Limburgse schaal en met extra aandacht voor de jeugdigen. Door in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken te raken bij kinderen die opgroeien in een kwetsbare positie, kunnen we de meeste winst behalen. Sociale achterstand inlopen en gezondheidswinst boeken, daar zetten we op in.

Samen met programmabureau Trendbreuk, GGD, de Zuid-Limburgse gemeenten en zoveel mogelijk andere samenwerkingspartners, beginnen we in 2020 met het programma ‘Kansrijke Start’. Zo ondersteunen we gezinnen met programma’s als Nu niet zwanger, Stevig ouderschap, Programma Voorzorg en Het jonge Kind. Ook de ‘gezonde school van de toekomst’ is gericht op de verbinding tussen onderwijs, gezonde levensstijl, cultuureducatie, beweging en sport. Uiteraard hoort jeugdzorg hier ook bij.

Preventiecoalitie CZ

Sittard-Geleen en CZ zijn met elkaar een ‘preventiecoalitie’ aangegaan. Daarbinnen willen zij samenwerken aan preventie en aan het bevorderen van Positieve Gezondheid. En dat uiteraard samen met inwoners en maatschappelijke- en zorgorganisaties. In 2020 wordt besloten welke concrete projecten en initiatieven die vanuit deze preventiecoalitie door gemeente en CZ worden ondersteund.

Energievisie

In 2020 gaan we verder met de landelijke opgaven voor de bebouwde omgeving en elektriciteit die voortkomen uit het klimaatakkoord. Ook zetten we het duurzaamheidsproject dubbel duurzaam voort.

Daarnaast stimuleren we de energietransformatie door Het Groene Net verder uit te breiden. En voeren we de proeftuin Aardgasvrije wijken in Limbrichterveld Noord uit.

Klimaatadaptatieplan / waterbeheer

Vanuit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie wordt gestuurd op het behalen van de doelen in 2020 klimaatbestendig te handelen en in 2050 klimaatbestendig te zijn in Nederland. Het adaptatieproces vraagt ook voor de werkregio Westelijke Mijnstreek en Sittard-Geleen een brede verandering. Een programmatische of opgavegerichte aanpak met andere overheden, inwoners en bedrijfsleven is nodig om deze doelen te gaan bereiken en daarbij de beweging zo vorm te geven dat het een wenselijke en kansrijke beweging kan worden. Het klimaatadaptatiedossier wordt vaak automatisch gekoppeld aan het waterbeheer vanwege de zwaarwegende wateroverlastcomponent. Dat waterbeheer in de gemeente krijgt daardoor een geheel nieuwe lading. In 2020 maken we samen een regionale strategie 'water en klimaatadaptatie' voor de Westelijke Mijnstreek.

Grondstoffenplan

Eind 2015 is het regionaal Afvalplan Westelijke Mijnstreek 2016-2019 door de verschillende gemeenteraden vastgesteld. In 2020 komt hiervoor een beleidskader / grondstoffenplan in de plaats. Het nieuwe grondstoffenplan sluit aan op de Grondstoffenvisie 2050 en richt zich op de circulaire economie. Daarbij streven we op lange termijn naar volledig hergebruik van grondstoffen. Het plan kent een langetermijnvisie op de hele keten van afvalinzameling (bij inwoner) tot en met verwerking naar herbruikbare grondstof. In het beleidskader besteden we veel aandacht aan de komende grote omslag in afvalinzameling en -verwerking in Nederland. Deze omslag is noodzakelijk om de (landelijke) langetermijndoelstellingen te halen. De VANG-doelstellingen zijn uitgangspunt voor het nieuwe afvalbeleid. Hierbij streven we naar 100 kg restafval per inwoner in 2020 en 30 kg in 2025. Het ultieme doel is 0 kg restafval in 2050. Deze doelstellingen dienen als leidraad voor een nieuwe afvalbeleidskader en uitvoeringsplan (in 2021).

Wie en/of wat hebben nodig om dit te bereiken?

Samen met inwoners, het Rijk, Provincie en GGD leveren we via verschillende projecten een bijdrage aan de sociale gezondheid(sbeleving) van inwoners. Hierin is samenwerking met partners als maatschappelijke organisaties, huisartsen, zorgverzekeraars en zorgaanbieders en onderwijsinstellingen doorslaggevend.

Samen met de Provincie, Rijk en Regiogemeenten voeren we de taken uit die te maken hebben met de fysieke gezondheid. Echter op het gebied van duurzaamheid is burgerparticipatie en de betrokkenheid van ondernemingen ook hard nodig.

De Tuinman van Morgen is een project dat we samen uitvoeren met de Future City Foundation. In dit project onderzoeken we met ruim twintig partners hoe de ontwerpopgave van de stad verandert door digitalisering en technologisering.

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

We hebben de invoeringskosten van de omgevingswet nog niet meegenomen in de begroting 2020. Het Rijk heeft nog niet toegezegd hierin mee te betalen

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2018	Actuele begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
VOLKSGEZONDHEID						
Kosten	2.704	2.861	2.967	2.971	2.757	2.757
Opbrengsten	49	0	0	0	0	0
Totaal	-2.655	-2.861	-2.967	-2.971	-2.757	-2.757
RIOLERING						
Kosten	6.238	6.552	6.727	6.947	7.149	7.276
Opbrengsten	8.828	8.556	8.810	9.031	9.618	9.744
Totaal	2.590	2.004	2.084	2.084	2.469	2.469
AFVAL						
Kosten	12.109	10.701	10.575	10.704	10.592	10.592
Opbrengsten	13.648	14.584	14.504	14.633	14.521	14.521
Totaal	1.539	3.883	3.929	3.929	3.929	3.929
MILIEUBEHEER						
Kosten	3.238	6.335	1.559	1.484	1.484	1.483
Opbrengsten	166	233	213	213	213	213
Totaal	-3.072	-6.102	-1.346	-1.271	-1.270	-1.270
BEGRAAFPLAATSEN EN CREMATORIA						
Kosten	288	276	320	319	319	318
Opbrengsten	375	368	368	368	368	368
Totaal	87	92	48	48	49	50
Saldo 7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	-1.510	-2.985	1.747	1.819	2.418	2.420

Het positief saldo voor dit programma bedraagt € 1,7 mln. Hierin is voor € 6 mln. een positief saldo opgenomen vanuit riolering en afval. Dit positieve saldo ontstaat doordat in de tarieven ook kosten zijn opgenomen die verantwoord worden in andere programma's. Samen zijn deze middelen bestemd voor het uitvoeren van de taken m.b.t. afval/milieubeheer en riolering en water. Meerjarig is bij riolering met name sprake van een toename in kapitaallasten. Deze toename wordt vertaald in een hoger tarief aangezien dit 100% kostendekkend dient te zijn.

Naast de kosten voor afval en riolering hebben de uitgaven betrekking op de Gemeenschappelijke Regeling GGD. De afwijking in het budget 2020 t.o.v. 2019 heeft met name betrekking op mutaties in de uitvoering van meerjarige duurzaamheidsprojecten, zoals verduurzamen pilotpanden, dubbel duurzaam, energietransitie VNG koopwoningen, proeftuin aardgasvrije wijk. De projecten worden grotendeels gedekt uit gereserveerde Rijksmiddelen. Daarnaast wordt de afwijking o.a. veroorzaakt door de wijziging in kapitaallasten.

Wie betaalt mee?

Voor waterbeheer en afvalverwerking vragen wij onze inwoners een bijdrage die 100% kostendekkend is. In de paragraaf Lokale Heffingen lichten we de afvalstoffenheffing en rioolheffing nader toe. Van de provincie krijgen we een bijdrage voor tijdelijke projecten als Programma Trendbreuk en de gezonde basisschool.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's, toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

Naam indicator	Eenheid	Sittard-Geleen	Limburg	Periode
Omvang huishoudelijk restafval	Gemiddeld aantal kilo's per inwoner	128	129	2016
Hernieuwbare elektriciteit		3,5%	4,2%	2017

<i>Gerelateerde beleidsnota's</i>	<i>Gerelateerde verbonden partijen</i>
Bodembeheersplan 2016-2020	Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD)
De tuinman van Sittard-Geleen	Nazorg Limburgs BV
Beleidsplan Afvalwater Westelijke Mijnstreek 2015-2020	RWM N.V.
Regionaal Afvalplan Westelijke Mijnstreek 2016-2019	Het Groene Net B.V. (incl. Mijnstreekwarmte en HGN ontwikkel B.V.)
Actieplan afval Sittard-Geleen 2018-2021	
Gemeentelijke grondstoffenvisie 2050	

“Wij willen dat Sittard-Geleen een leefbare en toekomstbestendige gemeente is, waar het aantrekkelijk is om in te wonen en te verblijven.”

Het woon- en leefmilieu in de gemeente behouden en verbeteren, dat is waar het om draait in het programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing. En dan gaat het niet alleen om de bebouwde omgeving. Ook de groene/buitengebieden met de kernen en dorpen maken er deel van uit. Met de nadruk op het verduurzamen en omvormen van de bebouwde omgeving. Ook moeten we ons in de openbare ruimte, natuur en landschap aanpassen aan de klimaatverandering. De komende Omgevingswet, die op 1 januari 2021 van kracht wordt, biedt hiervoor een vernieuwend instrumentarium.

In dit programma zijn de volgende taakvelden ondergebracht:

- Ruimtelijke ordening
- Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
- Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

Op de middellange termijn richt het programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing zich op:

- *transformeren van de woningmarkt*
- *anticiperen op klimaatverandering en de gevolgen hiervan*
- *invoeren van de nieuwe Omgevingswet*
- *het grondbeleid anders invullen*

Wat doen we om dit te bereiken?

Om onze doelstellingen te bereiken, vinden in 2020 de volgende concrete (voorbereidende) werkzaamheden, acties en ontwikkelingen plaats.

Transformatievisie Wonen Westelijke Mijnstreek

De gemeenten in de Westelijke Mijnstreek stellen een transformatievisie voor de woningvoorraad op. De uitvoering wordt vanaf 2020 ter hand genomen. In de pilotgebieden Geleen-Zuid en de kernen in het landelijk gebied (Limbricht, Einighausen en Guttecoven) doen we hiervoor in 2019 vooronderzoeken. De transformatievisie doet uitspraken over de aanpak van de nieuwbouwopgave, over verbouw en sloop en over experimenten met nieuwe woon- en beheervormen. De omvang (minimaal op peil houden) en spreiding van de sociale woningvoorraad maakt onderdeel uit van deze visie. Ook klimaataanpassing is een belangrijk aandachtspunt. Om onze visie te realiseren, moeten we nauw samenwerken met betrokken partijen (o.a. woningcorporaties, banken, vastgoedeigenaren en -beheerders). Dit moet onder meer leiden tot een integraal dekkingsplan.

Gebiedsgerichte aanpak en pilotprojecten wonen

Naast de Transformatievisie Wonen Westelijke Mijnstreek hebben we een aantal gebiedsgerichte initiatieven en pilotprojecten ontwikkeld die we in 2020 verder oppakken:

- de gebiedsgerichte aanpak van Geleen-Zuid, samen met alle betrokken partijen, waarvan ‘wonen met zorg’ en ‘de wijk als thuis’ belangrijke dragers zijn (haalbaarheidsstudie 2019) en mede gebaseerd op de evaluatie in 2019 door ZOwonen van de herstructureringsplannen
- pilotprojecten en experimenten voor alternatieve woonvormen, zoals bijvoorbeeld tiny houses

Bestuursopdracht vergroten woningbouwprogramma

Deze bestuursopdracht omvat een ombuigingsopgave van € 50.000 in 2020, oplopend naar structureel € 150.000 in 2022. De maatregel is gericht op extra woningbouw op beschikbare en vrijkomende locaties. In 2020 realiseren we de ombuigingsopgave en dan bereiden we de opgave voor de daarop volgende jaren voor. De in 2019 besloten versoepeling van woningbouwinitiatieven ondersteunt de realisatie van deze bestuursopdracht.

Startersregeling

Samen met de Provincie heeft Sittard-Geleen in de afgelopen jaren een regeling voor starters op de woningmarkt gekend. Het ging om leningen via een zogenaamd revolverend fonds. In zo'n fonds komt het uitgeleende geld terug, zodat het weer beschikbaar is voor nieuwe leningen. Het is een beproefde manier van duurzaam financieren. In 2020 moeten we, in afstemming met de Provincie Limburg, beslissen over verlenging, dan wel beëindiging van de regeling.

Regionale Adaptatiestrategie Westelijke Mijnstreek

In 2020 formuleren we samen met andere gemeenten en verbonden partijen een Regionale Adaptatiestrategie voor de Westelijke Mijnstreek. Deze strategie gaat over de belangrijke veranderopgave van onze woon- en leefomgeving. Bijvoorbeeld om extreme regenval, verdroging en temperaturen nu en in de verdere toekomst het hoofd te kunnen bieden. Dit kan alleen slagen in een gezamenlijke aanpak (ook financieel) met andere overheden, inwoners en bedrijfsleven. Een inspiratiegids met ideeën voor inwoners kan hieraan een bijdrage leveren.

Gebiedsgerichte Landschapsontwikkeling

De gebiedsgerichte projecten die in 2020 in onze gemeente spelen, benutten we om de groene ruimte en de waterberging bij de bebouwde omgeving te versterken. We gaan in partnerschap door met het project Corio Glana (Geleenbeekdal). Daarnaast hebben we een aantal inpassings- en compensatieplannen rond de doorontwikkeling van Chemelot, de uitbreiding van VDL-Nedcar en de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van de A2-verbreding.

Dynamisch voorraadbeheer

Dat er meer ruimte dan programma is in onze stad geldt niet alleen voor wonen maar ook voor de andere stedelijke programma's zoals maatschappelijk vastgoed, bedrijventerreinen en kantorenlocaties en winkels. Ook hier speelt dat er geen behoefte is aan meer maar wel aan anders. Het betreft op alle vlakken een kwalitatieve transformatie waarbij we als gemeente programmatisch sturen op het sterk houden van onze centra en het verdunnen en versterken van de groene kwaliteiten aan de randen van de stad en in het buitengebied.

Implementatie Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet vanaf 1 januari 2021 is een opgave, vergelijkbaar met die van het Sociaal Domein in 2015. Sittard-Geleen voldoet op de ingangsdatum in elk geval aan de wettelijk minimale vereisten. Daarna rollen we het nieuwe stelsel stapsgewijs verder uit. Voor 2020 betekent dit dat we de volgende resultaten opleveren:

- een nieuwe omgevingsvisie
- een omgevingsprogramma externe veiligheid
- een omgevingsprogramma leefbaarheid/gezondheid
- werkprocessen zijn ingericht volgens het gedachtegoed van de Omgevingswet

In 2020 starten we met het opstellen van een omgevingsplan. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ondersteunt de uitvoering van de Omgevingswet en de wet is daarin juridisch verankerd (verplicht digitaal loket). Het is de bedoeling dat het DSO ook inzicht geeft in de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (bodem,

water, lucht, geluid, veiligheid). Sittard-Geleen voert het digitale vergunningenloket in volgens de provinciale standaard in de tweede helft van 2019. De overige elementen komen in 2020 en later aan de orde.

Experimenten Smart City

Sittard-Geleen is proeftuin voor 'smart stedenbouw' in een combinatie van technologie en duurzaamheid. Lokale en landelijke initiatiefnemers hebben een tiental mogelijke oplossingen gekozen waarmee we nu als pilot experimenteren. De meest concrete proeven op dit moment zijn de zogenaamde snuffelfiets, een grondvochtsensor, een slimme regenton en een hub (een 'slim', eigentijds voorzieningen-knooppunt).

Grondbeleid

De Omgevingswet bundelt de wetgeving en de regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Daarmee vormt deze nieuwe wet de basis voor de samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. Het gaat om de balans tussen beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving met het oog op een duurzame ontwikkeling. Hierdoor en omdat de termijn van de huidige nota grondbeleid (2015-2019) is verstreken zal een actualisatie van het grondbeleid plaatsvinden.

In de nieuwe nota grondbeleid krijgen o.a. de transformatie- en herinrichtingsopgaven een plaats. Ook zal rekening worden gehouden met nieuwe ontwikkelingen in het Rijksbeleid, zoals de stikstofrichtlijn en het beleid omtrent gasloos bouwen.

Wie en/of wat hebben nodig om dit te bereiken?

Voor de regionale opgaven als de Transformatievisie, de Adaptatiestrategie kunnen we niet zonder de samenwerking met de regiogemeenten, de Provincie, het Rijk en met inwoners en stakeholders. Ook direct betrokken partijen als woningcorporaties en vastgoedeigenaren, Waterschappen en terreinbeheerders zijn onmisbaar. Overigens nemen wij als Sittard-Geleen hierin de regierol: we dagen andere partijen uit en spreken hen aan om actief mee te doen, ook bij de realisatie.

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

In 2020 hebben we geen (nieuwe) middelen beschikbaar en daarna slechts beperkt. Hierdoor lopen we risico's bij de belangrijke opgaven. Dat geldt ook voor de pilots, proeftuinen en experimenten die we in gang hebben gezet. Dit vergt nadere verdieping voor de plannen en visies in 2020.

Indien er niet gekozen wordt voor een adequate aanpak en vernieuwing van de woningvoorraad liggen leegstand en verloedering op de loer. De aanpak van die problematiek vergt zeer waarschijnlijk een nog grotere financiële inspanning.

De invoering van de Omgevingswet is wettelijk verplicht. We lopen in 2020 het risico dat we die wet niet adequaat kunnen uitvoeren met het beschikbare geld. Vooral de kosten voor specifieke opdrachten zoals de omgevingsvisie en omgevingsprogramma en voor de aanschaf van software om het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) levert problemen op. Zelfs als we dat doen in de minimale variant.

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2018	Actuele begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
RUIMTELIJKE ORDENING						
Kosten	2.243	1.606	1.394	1.270	1.266	1.262
Opbrengsten	14	0	0	0	0	0
Totaal	-2.229	-1.606	-1.394	-1.270	-1.266	-1.262

	Jaarrekening 2018	Actuele begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
GRONDEXPLOITATIE (NIET BEDRIJFTERR)						
Kosten	3.742	843	1.412	1.038	1.022	1.006
Opbrengsten	1.635	852	14	14	14	14
Totaal	-2.106	9	-1.398	-1.024	-1.008	-992
WONEN EN BOUWEN						
Kosten	4.482	3.828	3.503	3.741	3.736	3.715
Opbrengsten	3.115	2.466	2.212	2.210	2.209	2.209
Totaal	-1.366	-1.361	-1.291	-1.531	-1.527	-1.507
Saldo 8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDERING EN STED.VERNIEUWING	-5.701	-2.959	-4.082	-3.825	-3.801	-3.761

Gesaldeerd is er voor dit programma ruim 4 miljoen beschikbaar. Hierin is wel verwerkt dat er voor € 2,1 mln. aan ontvangsten voor vergunningen is verwerkt. De belangrijkste uitgavenposten zijn de uitgaven voor volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling/ vormgeving (€ 1,6 mln.), de op het terrein van wonen en bouwen aan gemeentelijk vastgoed gerelateerde kosten (€ 1,2 mln.), de met handhaving in de fysieke omgeving gemoeide kosten (8 ton) en uiteraard de met de vergunningverlening gemoeide kosten.

De afwijking in het budget 2020 t.o.v. 2019 heeft, naast de wijzigingen in kapitaallasten en capaciteitstoedeling met name betrekking op de aanschaf van een VTH-applicatie (Veiligheid, Toelichting, Handhaving) en diverse grondverkoop, meerjarig is er met name sprake van vrijval van kapitaallasten.

Wie betaalt mee?

De Provincie betaalt mee aan de voorbereiding en uitvoering van een aantal regionale projecten. Het Waterschap en terreinbeheerders bij de adaptatiestrategie, woningcorporaties en vastgoedeigenaren leveren hun bijdragen aan de transitievisie. Voor pilots, proeftuinen en experimenten zoeken we in voorkomende gevallen medefinanciers.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's, toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

Naam indicator	Eenheid	Sittard-Geleen	Limburg	Periode
Gemiddelde WOZ waarde	Afgerond op € 1.000	165	190	2018
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	3,6	3,5	2016
Demografische druk	%	70,9%	72,5%	2019
Gemeentelijke woonlasten	X €1	754	702	2019
eenpersoonshuishouden				
Gemeentelijk woonlasten	X €1	812	765	2019
meerpersoonshuishouden				

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
n.v.t.	n.v.t.

5. PARAGRAFEN

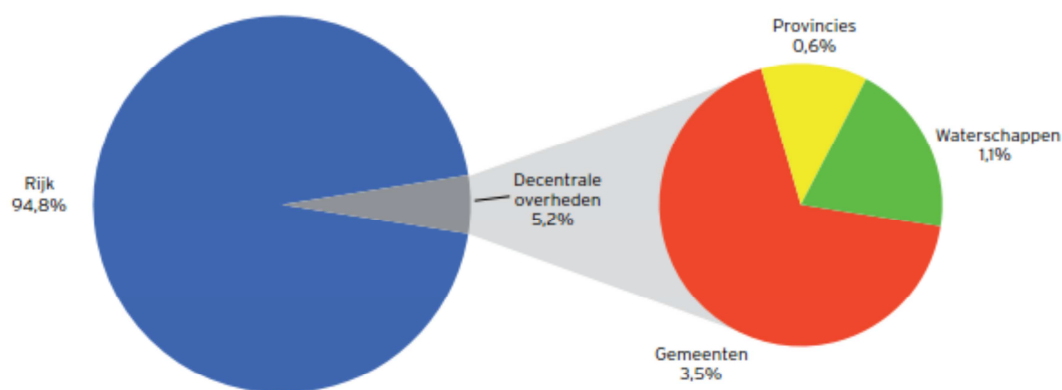
5.1 PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN

Deze paragraaf bevat informatie en voorstellen over gemeentelijke belastingen en heffingen en gaat in op de consequenties van de gemeentelijke woonlastendruk voor de inwoners van Sittard-Geleen.

Rijksbeleid gemeentelijke belastingen en heffingen

Gemeenten zijn autonoom in het bepalen van de hoogte en de besteding van de opbrengst van de gemeentelijke belastingen. De mogelijkheid voor gemeenten om belastingen te heffen is echter begrensd. Gemeenten mogen alleen belastingen heffen die de Gemeentewet uitdrukkelijk toestaat. Ook is het niet toegestaan om gemeentelijke belastingen te heffen met winstoogmerk of op basis van vermogen of inkomen.

Van elke euro die huishoudens en bedrijven in Nederland aan belastingen en sociale premies betalen gaat ruim drie procent naar de gemeenten. De decentrale overheden nemen samen 5 procent voor hun rekening, de rijksoverheid 95%³.

De gemeentelijke belastingen bestaan uit algemene belastingen en retributies (heffingen en leges). De opbrengst uit algemene belastingen zijn niet gelabeld en komen ten gunste van de algemene middelen. Het is aan de gemeenteraad om te bepalen waarvoor deze wordt ingezet. Onder de algemene belastingen vallen bijvoorbeeld de OZB, de honden- en toeristenbelasting.

De retributies vallen uiteen in bestemmingsheffingen en leges. Voor heffingen en leges geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de kosten die de gemeente maakt. Voorbeelden hiervan zijn de rioolheffing en afvalstoffenheffing. Leges voor bijvoorbeeld een paspoort of een vergunning zijn vergoedingen die aan de overheid worden gedaan in ruil voor een door de overheid geleverde individuele dienst.

Gemeentelijk belastingbeleid 2020

Voor het gemeentelijk belastingkader gelden de volgende uitgangspunten:

- De tarieven worden uitsluitend geïndexeerd, tenzij sprake is van noodzakelijke investeringen op het gebied van afval en riool. Het indexpercentage wordt vastgesteld op 2,45% voor de onroerende zaakbelasting (OZB) en 1,4% voor de overige belastingen.
- De algemene heffingen (honden- en toeristenbelasting) worden, voor zover er dekkingsmiddelen zijn, benaderd als bestemmingsheffing.

³ <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2015/04/>

- Lastenverdeling naar rato van draagkracht op basis van redelijkheid en billijkheid.
- De afnemer/ vervuiler betaalt.
- De dienstverlening is kostendekkend.

Het eerder vastgesteld beleidskader dat de gemeentelijke woonlasten worden geheven op basis van het gemiddelde van de vier grote Limburgse gemeenten is achterhaald. Door de huidige financiële situatie is dit beleid niet meer haalbaar.

De indexering van de gemeentelijke belastingen en heffingen is gebaseerd op de prijsmutatie van het Bruto Binnenlands Product (BBP), zijnde 1,4%. Omdat de extra belastingopbrengsten uit indexering ook gebruikt worden voor de stijgende loonkosten door onder andere de cao is de indexering van 1,4% niet voldoende. Daarom wordt voor de OZB ook de Loonvoet sector overheid van 3,5% meegenomen. Gemiddeld leidt dit tot een indexering van 2,45% voor de OZB en 1,4% voor de overige heffingen.

Monitor gemeentelijke woonlastendruk

Uitgangspunt voor Sittard-Geleen was dat de gemiddelde gemeentelijke woonlast voor een inwoner van Sittard-Geleen overeenkwam met de gemiddelde woonlastendruk van de grootste gemeenten uit Limburg. In het jaarlijkse overzicht van de gemeentelijke belastingen van de provincie Limburg wordt een vergelijking gemaakt van de woonlasten van de Limburgse gemeenten betreffende OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Aan de hand van deze benchmark is de gemiddelde gemeentelijke woonlast van een inwoner uit Sittard-Geleen voor 2019 vergeleken.

Belastingoverzicht 4 grootste gemeenten van Limburg

Gemeente	Gemiddeld de waarde woningen	Rang	OZB Eigenaar	Rang	rioolrecht gebruiker	rioolrecht eigenaar/ gebruiker	Rang	Afvalstoffen heffing	Rang	Gemeentelijke lasten gebruiker	Rang	Gemeentelijke lasten eigenaar / gebruiker	Rang
Maastricht	209.996	4	258,30	1	49,04	190,06	4	302,11	4	351,15	3	750,47	2
Venlo	197.136	3	388,56	4	156,02	156,02	1	210,75	1	366,77	4	755,33	3
Sittard-Geleen	176.991	2	372,04	3	0,00	172,70	3	236,68	2	236,68	1	781,42	4
Heerlen	135.714	1	298,30	2	88,32	165,12	2	257,35	3	345,67	2	720,77	1
Streefwaarde: het gemiddelde van de 4 grootste Limburgse gemeenten	182.947		326,28			172,19		254,90				753,38	
Gemiddeld Provincie	199.061		311,38			212,15		227,29				750,82	

Bron: belastingoverzicht 2019 van de provincie Limburg

* Het gemiddelde van de 4 grootste Limburgse gemeenten o.b.v. eigen berekening gemeente

** Rang 1 is de goedkoopste en rang 4 de duurste gemeente

Uit het belastingoverzicht 2019 blijkt dat de gemeente plaats 4 op de ranglijst heeft, de gemiddelde gemeentelijke woonlast voor een woningeigenaar van Sittard-Geleen is voor 2019 € 28,03 hoger dan het gemiddelde van de 4 grootste Limburgse gemeenten. De gemeente zit boven de streefwaarde door de verhogingen op de OZB om de begroting 2019 sluitend te krijgen. Duidelijk is dat de streefwaarde naar het gemiddelde van de vier grootste gemeenten niet meer haalbaar is.

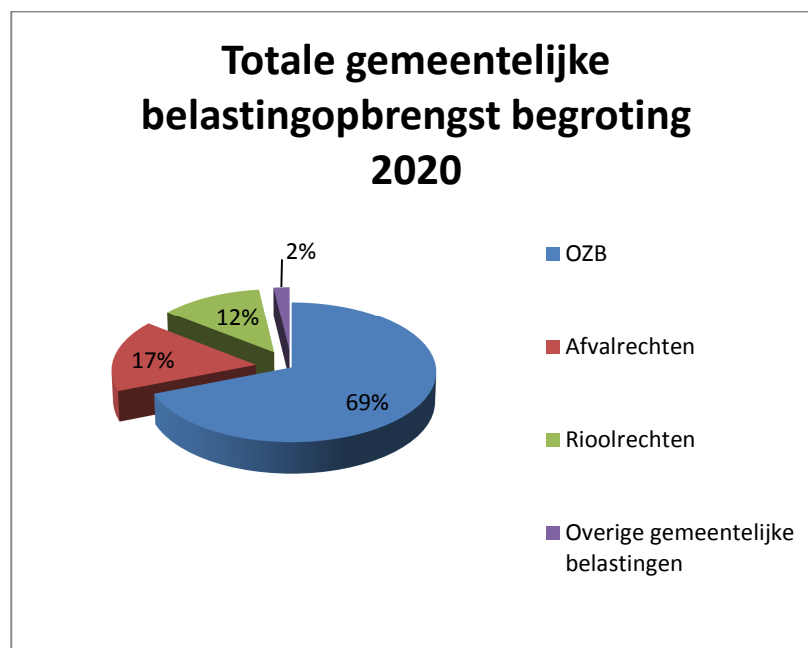
Gemeentelijke belastingen en rechten 2020-2023

Onderstaand wordt een prognose van de opbrengst uit de algemene gemeentelijke belastingen en de afval- en rioolrechten weergegeven. De prognose voor de belastingopbrengsten voor 2020 is op basis van de begroting 2019 vermeerderd met de indexering van 2,45% voor de OZB en 1,4% voor de overige heffingen. De rechten voor afval en riool worden niet geïndexeerd, bij deze heffingen wordt begroot op basis van de verwachte uitgaven en opbrengsten. Daarnaast is rekening gehouden met voorstellen uit de belastingmaatregelen 2020 welke financieel verwerkt zijn in hoofdstuk 2 van de Programmabegroting 2020 zodoende in de programmabladen van de begroting 2020 nog niet zijn verwerkt.

	Jaarrekening 2018	Actuele begroting 2019	Belastingvoorstel 2020 Begrote opbrengsten 2020-2023 zijn incl. prijsindex 2020 van 2,45%/ 1,4% en belastingmaatregelen 2020 incl. areaal				
			Prijs- index 2,45%/ 1,4%	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023
OZB - niet woning eigenaarsheffing	16.214	19.101	468	19.677	19.677	19.677	19.677
OZB - niet woning gebruikersheffing	11.505	13.442	329	13.855	13.855	13.855	13.855
OZB- woning eigenaarsheffing	14.224	16.894	414	17.331	17.331	17.331	17.331
Totaal OZB	41.943	49.437	1.211	50.864	50.864	50.864	50.864
Afvalstoffenheffing (vastrecht en diftar)	10.794	11.002	-	12.065	12.065	12.065	12.065
Rioolheffing	8.656	8.444	-	9.056	9.056	9.416	9.416
Totaal opbrengst afval en riool	19.450	19.446	-	21.122	21.122	21.482	21.482
Hondenbelasting	552	784	11	796	796	796	796
Precariobelasting	70	54	1	65	65	65	65
Reclamebelasting	319	285	4	285	285	285	285
Toeristenbelasting	218	254	4	259	259	259	259
Totaal opbrengst overige belastingen	1.159	1.377	20	1.405	1.405	1.405	1.405
Totaal opbrengst gemeentelijke heffingen	62.552	70.260	1.231	73.390	73.390	73.750	73.750

De mutaties vanuit de belastingmaatregelen 2020 zijn verwerkt in bovenstaande tabel. Financiële verwerking in de begroting vindt plaats via hoofdstuk 2 van de Programmabegroting 2020, daarom wijken bovenstaande cijfers af van de in hoofdstuk 4 (thema 11 algemene dekkingsmiddelen) opgenomen cijfers. De mutaties zijn alleen in hoofdstuk 2 van de begroting verwerkt.

Hieronder volgt een uiteenzetting van de opbrengst uit gemeentelijke belastingen en rechten:

Onroerende zaakbelasting (OZB)

De onroerende zaakbelasting (OZB) is de belangrijkste gemeentelijke heffing voor zowel woningen als niet-woningen. De OZB is een objectieve en zakelijke belasting die wordt geheven ter verkrijging van een bijdrage in de algemene middelen.

De OZB wordt geheven voor het eigenarengedeelte van woningen (particulieren) en het gebruikers- en eigenaarsgedeelte van niet-woningen. Het heffingstarief wordt uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde. In deze begroting is rekening gehouden met een geïndexeerde opbrengstenstijging van 2,45%. Bij de bepaling van de OZB tarieven is rekening gehouden met een gemiddelde WOZ ontwikkeling conform de eerste prognose van de BsGW.

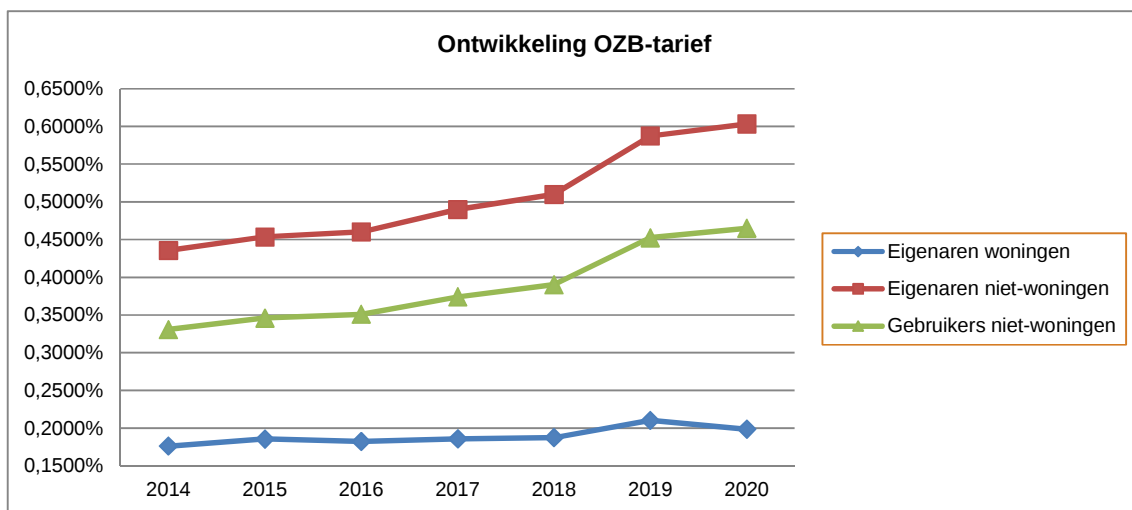
De gemiddelde WOZ waardeontwikkeling is gebaseerd op eerst marktanalyse van de woningwaarden van augustus. De verwachting is dat de marktanalyse medio oktober 2019 meer inzicht biedt op de waardeontwikkeling. Indien deze analyse aanleiding geeft tot aanpassing van de tarieven, dan wordt een addendum toegevoegd aan de nota gemeentelijke belastingen en tarieven.

Uitgangspunten voor de OZB-tarieven

Voor de bepaling van de hoogte van de OZB-tarieven gelden de volgende uitgangspunten:

- De BsGW geeft als waardemutatie voor de woningen 7,0% positief aan, de waardemutatie voor niet-woningen is 1,1% negatief;
- Bij de berekening van het OZB gebruikersdeel niet-woningen wordt rekening gehouden met 8,7% voor leegstand en het amendement Pater van der Meer bij bedrijven;
- De percentages zijn afgerond op 4 cijfers achter de komma;
- In de geraamde opbrengst 2020 is rekening gehouden met overige ontwikkelingen;
- Halverwege oktober komt een nieuwe prognose van de waardeontwikkelingen, indien deze aanleiding geven om de uitgangspunten aan te passen wordt een addendum toegevoegd aan de nota gemeentelijke belastingen en tarieven.

	2018	2019	2020
OZB-eigenaar niet-woningen	0,5098%	0,5873%	0,6034%
OZB-gebruiker niet-woningen	0,3902%	0,4523%	0,4649%
OZB-eigenaar woningen	0,1873%	0,2102%	0,1986%

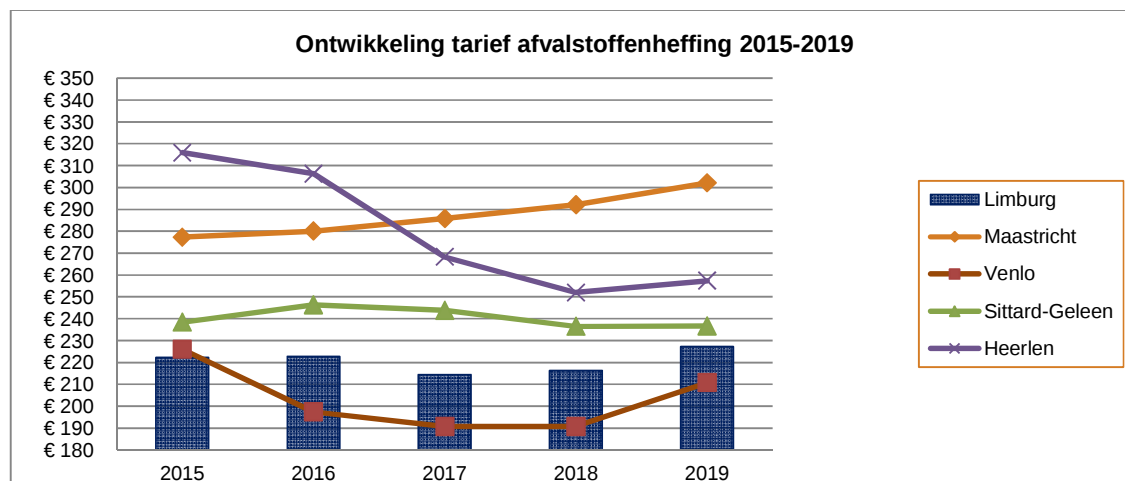

Afvalstoffenheffing

In artikel 10.211 van de Wet milieubeheer is vastgelegd dat de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders zorg dragen, al dan niet in samenwerking met andere gemeenten, dat tenminste eenmaal per week de huishoudelijke afvalstoffen met uitzondering van grove huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld bij elk binnen haar grondgebied gelegen perceel waar zodanige afvalstoffen geregeld kunnen ontstaan.

De gemeenteraad kan ter bestrijding van de kosten die voor haar verbonden zijn aan het beheer van huishoudelijke afvalstoffen een heffing instellen. Deze afvalstoffenheffing is een bestemmingsbelasting die wordt geheven op basis van artikel 15.33, eerste lid, van de Wet Milieubeheer. De inzameling en verwerking van huishoudelijk afval is uitbesteed aan de NV RWM.

In 2016 is het Regionaal afvalplan vastgesteld dat stuurt op een reductie van het huishoudelijk restafval naar 100 kg per inwoner per jaar in 2020. Daarnaast stuurt de grondstoffenvisie, overeenkomstig de landelijke doelstelling, op een verdere reductie van het restafval naar 0 kg per inwoner in 2050. Middels de grondstoffenvisie heeft de gemeenteraad ervoor gekozen de gewenste reductie na te streven door het verbeteren van de service voor de inwoners, volgens het principe 'Milieu door Service'. Om de gewenste reductie van het aantal kilo's restafval te realiseren, dienen maatregelen getroffen te worden, welke in het Actieplan Afval beschreven zijn. Voor 2020 zijn de kosten van de uitvoering van het Actieplan Afval opgenomen in de begroting, deze worden gefinancierd vanuit de lopende exploitatie van de afvalstoffenbegroting.

Het gemiddelde tarief van de afvalstoffenheffing liet de afgelopen jaren een licht dalende trend in de gemeente zien, vanaf 2019 stijgt het tarief weer. De stijging is met name toe te rekenen aan de verhoging van de afvalstoffenbelasting en teruglopende inkomsten uit de opbrengstenstromen. Deze trend is ook zichtbaar in de tariefontwikkeling van de andere gemeenten.

Voor de afvalstoffenheffing geldt het principe van kostendeekkende tarieven.

Dat betekent dat het beleid erop is gericht dat de kosten van afvalverwerking volledig worden verhaald. De opbrengsten zijn in meerjarenperspectief dan ook gelijk aan de ramingen van de kosten. Het overschot/tekort van een bepaald jaar wordt gestort c.q. gedekt uit de bestemmingsreserve of voorziening afvalverwerking.

Geëffectueerd wetsvoorstel verhoging afvalstoffenbelasting

Het belastingplan 2019 van het kabinet omvatte onder andere een pakket aan fiscale vergroeningsmaatregelen. Het kabinet verhoogde het tarief in de afvalstoffenbelasting voor het storten en verbranden van afvalstoffen met ingang van 2019 van € 13,21 naar € 31,39 per 1.000 kilogram.

Deze extra belasting geldt op alle restafval dat de gemeente aanbiedt ongeacht hoe deze wordt aangeboden, dus ook de vervuiling die in andere afvalstromen zit. Indien er bijvoorbeeld tussen het aangeboden houtafval restafval zit, wordt ook over dit restafval verbrandingsbelasting berekend. Met name de vervuilingsgraad van de diverse afvalstromen is vooraf lastig in te schatten. Dat maakt de exacte financiële consequenties lastig in te schatten.

Op dit moment is het nog onduidelijk of het kabinet voor belastingjaar 2020 verdere tariefstijging van de afvalstoffenbelasting overweegt. Derhalve is er in het tarief van de afvalstoffenheffing geen rekening gehouden met een eventuele verdere tariefstijging. Mocht voor eind 2019 een en ander duidelijk worden en leiden tot een aanpassing van de begroting respectievelijk tarieven dan zal dit nog aan de raad worden voorgelegd.

Rioolheffing

Rioolheffing is een bestemmingsbelasting die wordt geheven op basis van artikel 228a, eerste lid van de Gemeentewet. In dit artikel is vastgelegd dat onder de naam rioolheffing een belasting kan worden geheven ter bestrijding van kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het waterbeheer.

Essentie van de kostenverhaling bij de rioolheffing is dat de gemeente drie zorgplichten heeft en de kosten daarvan mag verhalen. De zorgplichten zijn een afvalwaterzorgplicht, een hemelwaterzorgplicht en een grondwaterzorgplicht. De opbrengsten van de rioolheffing moeten aan deze zorgplichten worden uitgegeven. De wijze waarop de gemeente aan de zorgplichten voldoet is beschreven in het beleidsplan afvalwater Westelijke Mijnstreek.

Samenwerking en beleidskader afvalwaterbeheer en watermanagement

Voor de periode 2015-2020 is een gezamenlijk beleids- en uitvoeringskader voor het waterbeheer in de regio vastgesteld. Dat kader bestaat uit een viertal plannen. Deze 4 plannen vormen samen het Beleidsplan Stedelijk Watermanagement(BSW)/Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) dat in november 2014 door de raad is vastgesteld. Besloten is om het traditionele plan anders in te richten zodat er een duidelijke scheiding gemaakt kan worden tussen kaders (voor de raad) en uitvoering (voor het college). Daarnaast is in lijn van het Bestuursakkoord Water samenwerking gezocht met de gemeenten in de Westelijke Mijnstreek en met het waterschap. Door een gescheiden plannenmodel te hanteren wordt het mogelijk om gezamenlijke kaders en uitgangspunten te stellen in het regionaal beleidsplan en beheerplan. Tevens wordt de lokale autonomie gewaarborgd door de kostendekkingsplannen (wat betaalt mijn burger?) en projectplannen (wat gaan we waar doen?) lokaal en dus per gemeente in te vullen.

Klimaatadaptatie

Wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen komen steeds frequenter voor. Vanuit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie wordt gestuurd op het behalen van de doelen om in 2020 klimaatbestendig te handelen en in 2050 klimaatbestendig te zijn in Nederland. Het adaptatieproces vraagt ook voor Sittard-Geleen een brede verandering. Een programmatische of opgavegerichte aanpak is nodig om deze doelen te gaan bereiken en daarbij de beweging zo vorm te geven dat het een wenselijke en kansrijke beweging kan worden. Het klimaatadaptatiedossier wordt vaak automatisch gekoppeld aan het waterbeheer vanwege de zwaarwegende wateroverlastcomponent. Dat waterbeheer in de gemeente krijgt daardoor een geheel nieuwe lading. Vanwege deze ontwikkelingen ligt het voor de hand ook het waterbeheer en klimaatadaptatie specifieke aandacht te geven. De aanvullende personele kosten hiervoor zijn meegenomen in de tariefberekening, deze uitbreiding ligt nog ter besluitvorming voor in het ontwikkelplan van het cluster Ruimtelijke Projecten en Beheer.

Rioolheffing en verduurzaming

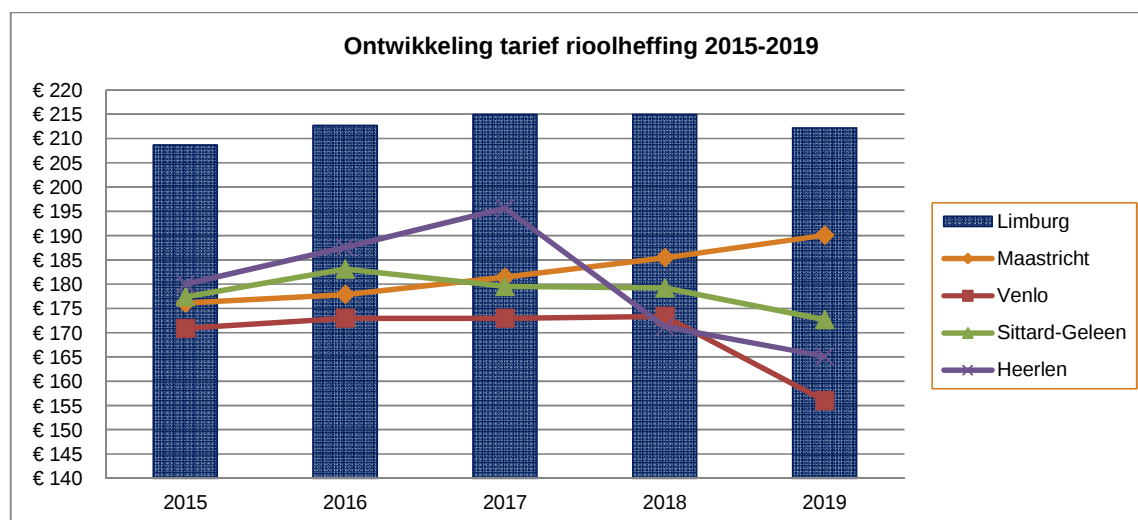
Vanuit de rioolheffing heeft de gemeente niet alleen een zorgplicht voor het transport van het afvalwater, maar ook zorgplichten voor het hemel- en grondwater. De gemeente is verplicht zowel de zorg van het hemelwater als het grondwater als onderdeel op te nemen in het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Vanuit deze zorgplichten zijn er verschillende duurzaamheidsdoelen die nagestreefd kunnen worden, zoals waterbesparing, vermindering van wateroverlast en voorkomen van verdroging. Om in het proces te komen tot een nieuw beleidsplan (afval)water zullen ook de opgaven inzake duurzaamheid worden meegenomen. Daarop zal de nieuwe verordening rioolheffing voor 2021 vervolgens worden ingericht.

Bewustwording en stimulering particulier in waterbeheer en klimaatadaptatie

Met het bezit van gemiddeld 50% areaal aan verhard oppervlak in de leefomgeving is de particulier een grote speler in de dossiers water, hitte, droogte en biodiversiteit. Veel verharding leidt immers tot snelle afstroming van hemelwater met wateroverlast en droogte tot gevolg. Veel verharding leidt ook tot een snelle opwarming van de omgeving omdat stenen goed warmte opnemen en deze ook in de avond lang vasthouden. En door al die betegelde tuinen en uiteindelijk minder groen en planten is er ook minder voedsel voor insecten en vogels etc. waardoor de biodiversiteit onder druk komt te staan. De middelen om hier een ommekeer in te brengen is zorgen voor bewustwording en stimulering tot beter handelen. Dit is ook de gekozen koers in het beleidsplan afvalwater Westelijke Mijnstreek. Ter stimulering hebben de gemeenten Beek en Sittard-Geleen in de Westelijke Mijnstreek inmiddels een stimuleringsregeling actief voor het afkoppelen van hemelwater. Voorwaarden voor succes daarbij zijn planmatig campagne voeren, een laagdrempelige procedure stimuleringsregeling (ontzorgen is het sleutelwoord) en maatwerk/persoonlijk advies.

Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater particulier terrein

In het kader van o.a. het vermindering van de wateroverlast in het stedelijk gebied en tevens in de context van de klimaatveranderingen wil de gemeente het afkoppelen van regenwater op de riolering stimuleren. Hiervoor is in de begroting 2018 € 355.000 opgenomen. Waterschap Limburg draagt 50% bij aan uitgekeerde subsidies dus totaal is € 710.000 uit te keren. Deze middelen zijn verwerkt in het riooltarief 2018. De looptijd van de regeling is minimaal tot 2021. De uitkering in de regeling blijft nog achter bij het beoogde resultaat. Voorwaarden voor succes zijn planmatig campagne voeren, een laagdrempelige procedure stimuleringsregeling (ontzorgen is het sleutelwoord) en maatwerk/persoonlijk advies. Alleen als de voorwaarden voldoende aandacht krijgen zullen de doelen bereikt kunnen worden. Samen met de regiogemeenten wordt hier in 2020 en 2021 invulling aangegeven. De stand per 1 augustus 2019 is 27 aanvragen waarbij voor € 55.950 aan beschikkingen is afgegeven en € 21.200 daadwerkelijk is uitbetaald. De beschikbare middelen zijn in 2018 in een verplichtingenreserve gestort en worden jaarlijks gereserveerd voor het volgende jaar.

Het riooltarief van de gemeente laat over de afgelopen jaren geen grote schommelingen zien. Voor de rioolheffing geldt het principe van kostendeckende tarieven. Dat betekent dat het beleid erop is gericht dat de kosten van riolering volledig worden verhaald. De opbrengsten zijn in meerjarenperspectief dan ook gelijk aan de ramingen van de kosten. Het overschot/tekort van een bepaald jaar wordt gestort c.q. gedekt uit de reserve of voorziening riolering.

81% van de gemeentelijke kosten van riolering komt van het taakveld riolering, een belangrijk deel van de kosten wordt veroorzaakt door de kapitaallasten van omvangrijke investeringen welke de afgelopen jaren zijn gedaan en voor de komende jaren gepland zijn. Daarnaast worden er kosten voor straatreiniging toegerekend vanuit het taakveld verkeer en wegen, dit draagt bij aan een goede afwatering van hemelwater bij hevige regenval. In 2019 is besloten om kosten van groenonderhoud en onkruidbestrijding als onderdeel van beheersing van de hemelwaterafvoer aan riolering toe te rekenen. Ter voorkoming van een tariefstijging in de periode 2019-2021 wordt dit bedrag onttrokken uit de voorziening riolering. Dit is besloten in de programmabegroting 2019. Na 2021 zal het riooltarief stijgen. Tenslotte wordt een gedeelte van de kosten van de BsGW toegerekend.

Tarieven afval en riool

	2017	2018	2019	2020
Tarief rioolheffing	€ 179,50	€ 179,20	€ 172,20	€ 185,20
Tarief vastrecht afvalstoffenheffing	€ 161,95	€ 152,55	€ 153,40	€ 174,00
Gemiddeld variabel recht (Diftar)	€ 89,95	€ 93,93	€ 94,99	€ 96,44
Gemiddelde afvalstoffenheffing	€ 251,90	€ 246,48	€ 248,39	€ 270,44

Overige algemene belastingen

De opbrengsten van de precariobelasting stijgen naast de indexering van de tarieven doordat er op basis van de realisatiecijfers hogere opbrengsten worden verwacht. De tarieven van de reclamebelasting worden op verzoek van centrummanagement Geleen en Sittard geïndexeerd met 2%. De tarieven van de honden- en toeristenbelasting worden geïndexeerd.

Kostendeckendheid

Bij de rechten en bestemmingsheffingen onder artikel 229 Gemeentewet dient er sprake te zijn van een aanwijsbare tegenprestatie door de overheid. Voor de vaststelling van de rechten is de gemeente gehouden aan het vereiste dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten niet mogen overschrijden. Er dient dus sprake te zijn van ten hoogste kostendeckende rechten.

Om de kostendeckendheid van de verschillende tarieven te kunnen bepalen wordt de overhead extracomptabel toegerekend. De methode van toerekening van de overhead is vastgesteld door Raad in de financiële verordening. In het overzicht overhead in de begroting is weergegeven op welke manier de overhead is bepaald en hoe deze wordt toegerekend aan de betreffende rechten en leges.

Kostendeckendheid exclusief leges

Een uitgebreidere toelichting van de berekening van de kostendeckendheid inclusief voorstellen tot aanpassingen van het tarief is opgenomen in het rapport belastingmaatregelen 2020.

Gemeentelijke belastingen en heffingen (x € 1.000)	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale opbrengsten	Kostendeckking
Naheffingsaanslag parkeren	€ 192	€ 45	€ 237	€ 205	86%
Afvalstoffenheffing	€ 11.907	€ 200	€ 12.107	€ 12.107	100%
Rioolheffing	€ 8.829	€ 227	€ 9.056	€ 9.056	100%
Marktgeden	€ 317	€ 84	€ 401	€ 340	85%
Lijkbezorging	€ 480	€ 120	€ 600	€ 390	65%
Scheepvaart	€ 131	€ 36	€ 167	€ 165	99%
Aanlegrechten uitweg	€ 45	€ 0	€ 45	€ 45	100%
Telecommunicatie	€ 98	€ 29	€ 127	€ 70	55%
Rioolaansluitingen	€ 88	€ 18	€ 106	€ 106	100%

Kostendeckendheid leges

Onder de naam “leges” worden rechten geheven voor:

- Het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten;
- Het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een Nederlandse identiteitskaart of een reisdocument.

Recapitulatie Titel 1, 2 en 3	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendeckking
Kostendeckking Titel 1	€ 913.384	€ 329.858	€ 1.243.242	€ 1.058.169	85%
Kostendeckking Titel 2	€ 2.102.130	€ 0	€ 2.102.130	€ 2.100.135	99,91%
Kostendeckking Titel 3	€ 108.438	€ 40.098	€ 148.536	€ 57.517	39%
Kostendeckking totale tarieventabel	€ 3.123.952	€ 369.956	€ 3.493.908	€ 3.215.821	92%

De kostendeckendheid van de totale legestabel komt met 92% niet boven de 100%.

Onderstaand de kostendekkendheid per titel per hoofdstuk.

Van enkele hoofdstukken in titel 1 van de legestabel is de kostendekkendheid 0%, deze:

- zijn vervallen in de modelverordening van de VNG, hoofdstuk 5, 6, 14 en 15;
- worden niet gebruikt, hoofdstuk 11 en 12;
- zijn voor de aantallen zo laag dat er niet apart kosten en opbrengsten geraamd worden.

Titel 1 Algemene dienstverlening			Taakveld	Totale Kosten	Totale opbrengsten	Overhead	Kostendekking
hoofdstuk	1	Burgerlijke stand	€ 125.391	€ 200.696	€ 172.874	€ 75.305	86%
hoofdstuk	2	Reisdocumenten	€ 169.322	€ 217.684	€ 193.432	€ 48.362	89%
hoofdstuk	3	Rijbewijzen	€ 317.905	€ 442.396	€ 437.694	€ 124.491	99%
hoofdstuk	4	Verstrekkings uit de basisregistratie personen	€ 32.012	€ 48.459	€ 47.312	€ 16.447	98%
hoofdstuk	5	(Vervallen)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	6	(Vervallen)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	7	Bestuursstukken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	8	Vastgoed informatie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	9	Overige publiekszaken	€ 71.110	€ 82.473	€ 72.669	€ 11.363	88%
hoofdstuk	10	Gemeentearchief Sittard-Geleen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	11	Huisvestingswet 2014 (niet gebruikt)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	12	Leegstandswet	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	13	Gemeentegarantie (niet gebruikt)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	14	(Vervallen)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	15	(Vervallen)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	16	Kansspelen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	17	Telecommunicatie	€ 55.543	€ 66.661	€ 30.101	€ 11.118	45%
hoofdstuk	18	Verkeer en vervoer	€ 133.732	€ 173.728	€ 99.098	€ 39.996	57%
hoofdstuk	19	Diversen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	20	Kinderopvang	€ 8.369	€ 11.145	€ 4.989	€ 2.776	45%
Kostendekking Titel 1			€ 913.384	€ 1.243.242	€ 1.058.169	€ 329.858	85%

Het totale saldo van kostendekkendheid is 85%, geen enkel onderdeel van de legestabel komt boven de 100%.

Titel 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk	1	Begripsomschrijvingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	2	Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 64.995	0%
hoofdstuk	3	Omgevingsvergunning	€ 2.102.130	€ 0	€ 2.102.130	€ 2.004.332	95%
hoofdstuk	4	Vermindering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	5	Teruggaaf	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	6	Intrekking omgevingsvergunning	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	7	Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 27.832	0%
hoofdstuk	9	Aansluiten gemeenteriool	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.976	0%
hoofdstuk	10	In deze titel niet benoemde beschikking	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Kostendekking Titel 2			€ 2.102.130	€ 0	€ 2.102.130	€ 2.100.135	99,91%

In 2016 is besloten om de tarieven voor de omgevingsvergunningen kostendekkend te maken. Daarbij zijn tarieven verhoogd en de kosten verlaagd. Op 13 september 2018 is de Raad akkoord gegaan met de aanschaf van de VTH-informatievoorziening, een adequaat digitaal informatiesysteem ten behoeve van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving dat een belangrijk onderdeel vormt van de implementatie van de omgevingswet. De daarmee samenhangende kosten werken door in de kosten van vergunningverlening (administratieve benodigdheden) bij de titels 3.5.2 en 3.5.3. De kosten die nu begroot staan bij hoofdstuk 3 omgevingsvergunning hebben betrekking op geheel titel 2. Een verdere uitsplitsing naar hoofdstuk is moeilijk te maken omdat de vergunningverleners voor alle hoofdstukken werken.

Van enkele hoofdstukken in titel 3 van de legestabel is de kostendekkendheid 0%:

- waarbij voor hoofdstuk 3 en 6 de aantallen zo laag zijn dat er niet apart kosten en opbrengsten geraamd worden; en
- hoofdstuk 4 en 5 niet gebruikt worden, waarbij voor de marktstandplaatsen een aparte verordening is;

Titel 3 Europese dienstenrichtlijn			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk	1	Horeca	€ 40.079	€ 11.278	€ 51.357	€ 38.035	74%
hoofdstuk	2	Organiseren evenementen of markten	€ 40.042	€ 14.003	€ 54.045	€ 10.712	20%
hoofdstuk	3	Seksbedrijven	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	4	Huisvestingswet 2014	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	5	Marktstandplaatsen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	6	Winkeltijdenwet	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	7	Overige vergunningverlening	€ 9.969	€ 8.868	€ 18.837	€ 3.269	17%
hoofdstuk	8	Openbare orde	€ 18.348	€ 5.949	€ 24.297	€ 5.501	23%
Kostendekking Titel 3			€ 108.438	€ 40.098	€ 148.536	€ 57.517	39%

Titel 3 is een klein onderdeel van de legesverordening wat voor een grootdeel bestaat uit horeca- en evenementenvergunningen. Vanwege de maatschappelijke betekenis ervan is dit bij de gemeente Sittard-Geleen en veel andere gemeenten niet kostendekkend. Ook van titel 3 wordt van een aantal hoofdstukken de kosten en opbrengsten niet apart begroot. Een verdere toelichting per hoofdstuk is opgenomen in het boekwerk belastingmaatregelen 2020.

Kwijtscheldings- en incontinentiebeleid

Kwijtschelding

Bij het kwijtscheldingsbeleid hanteert de gemeente de zogenaamde 100 procent norm, waarbij inwoners van deze gemeente die een inkomen hebben op bijstandsniveau, in beginsel voor kwijtschelding in aanmerking komen. De aanvragen worden getoetst aan de regels voor toekenning van kwijtschelding zoals die zijn bepaald door de rijksoverheid. Inwoners die een uitkering ontvangen via Werk en Inkomen krijgen, indien ze voldoen aan de in de invorderingswet vermelde criteria, automatisch kwijtschelding. Sinds 2019 is in deze gemeente kwijtschelding mogelijk voor het vast bedrag van de afvalstoffenheffing, de variabele afvalstoffenheffing tot een bepaald maximum en voor de eerste hond. De uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid wordt verricht door de BsGW.

Incontinentie

Incontinentie- en stomapatiënten kunnen onder bepaalde voorwaarden een korting ontvangen op de variabele afvalstoffenheffing. De voorwaarden zijn opgenomen in de afvalstoffenverordening. Voor 2020 is er geen aanpassing van het beleid.

Vergelijkend overzicht kwijtschelding lokale belastingen 2018-2023:

Bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Kwijtschelding en incontinentiekorting afvalstoffenheffing	830	842	890	890	890	890
Kwijtschelding hondenbelasting	0	40	40	40	40	40
Gemiddelde afvalstoffenheffing	830	882	930	930	930	930

De kosten van kwijtschelding afvalstoffenheffing stijgen doordat het tarief voor het vastrecht stijgt.

5.2 PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOMANAGEMENT

Inleiding

De uitwerking van deze paragraaf vindt plaats overeenkomstig de kaderstelling uit het BBV, de verordening ex art 212 Gemeentewet en de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing. Concreet wordt in deze paragraaf inzicht verschaft in:

- Het beleid omtrent risicomanagement;
- Stand van zaken uitvoering risicomanagement;
- Inventarisatie en evaluatie van het risicoprofiel (benodigde weerstandscapaciteit);
- Inventarisatie van de middelen om niet begrote kosten te kunnen dekken (beschikbare weerstandscapaciteit);
- Kengetallen met betrekking tot weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Het beleid omtrent risicomanagement

In de nieuwe Kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing, welke in de vergadering van 13/14 november 2019 door de raad wordt vastgesteld, zijn onder andere de kaders voor de sturing op het weerstandsvermogen en de beheersing van risico's beschreven.

Onderstaand zijn de belangrijkste kaders uit de nieuwe Kadernota samengevat:

1. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in zowel de jaarrekening als de begroting vormt de centrale plek waar risicoprofielen, weerstandscapaciteit en beoordeling van het weerstandsvermogen samenkomen en een totaalbeeld geven van de (financiële) risicopositie van de gemeente. Zowel in de jaarrekening als de begroting vindt een actualisatie van deze componenten plaats.
2. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van de gemeente om niet begrote, onverwachte kosten op te vangen zonder dat beleidsmatige uitgangspunten aangepast dienen te worden.
3. Met ingang van deze kadernota wordt er gewerkt met twee algemene reserves. De algemene reserve geldt als buffer en heeft een bodem van tenminste 2% van het begrotingstotaal. De algemene reserve risicobeheersing wordt opgebouwd vanuit de risico-inventarisatie (kans x impact, zie paragraaf 4.1.1) aangevuld met 1% van het begrotingstotaal voor het afdekken van het restrisico. De algemene reserve risicobeheersing is de basis voor de beschikbare weerstandscapaciteit.
4. Het college informeert de raad over de actuele risico's in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing en geeft inzicht in de aard van het risico, de financiële omvang en de beheersmaatregelen.
5. De risico-inventarisatie wordt minimaal tweemaal per jaar uitgevoerd ten behoeve van het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit. Bij de risico-inventarisatie wordt de risicoscore en het risicobedrag bepaald.
6. Structurele aanwending van de weerstandscapaciteit kan alleen verwerkt worden bij het opstellen van de begroting. Tussentijdse structurele knelpunten worden te doen gebruikelijk slechts incidenteel afgedekt. Dit geldt eveneens voor aanwending van de weerstandscapaciteit: een structureel risico dat zich voordoet wordt in eerste instantie vanuit de incidentele weerstandscapaciteit opgevangen. In de eerstvolgende begroting wordt tot een eventuele structurele inzet van weerstandscapaciteit besloten.
7. In geval het weerstandsvermogen over meer dan twee kwartalen onder de streefwaarde van 100% (1,0) ligt, krijgt het college de opdracht om zorg te dragen dat bij de eerstvolgende tussentijdse rapportage de waarde weer bereikt wordt.

8. Risico's nemen is onvermijdelijk, erover communiceren ook. Het college informeert via de p&c cyclus de raad transparant over risico's. In geval van incidenten > €250.000 wordt de raad tussentijds geïnformeerd.

Inventarisatie en evaluatie van het risicoprofiel

Het weerstandsvermogen geeft de confrontatie weer tussen de gekwantificeerde risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen is afdoende wanneer het totaal van de gekwantificeerde risico's opgevangen kan worden door de beschikbare weerstandscapaciteit zonder dat het beleid moet worden veranderd.

De beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit, de post onvoorzien en de algemene reserve. Op grond van het "Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader" van de Nederlandse provincies maken bestemmingsreserves, zoals de risicoreserve en de algemene grondexploitatie geen onderdeel meer uit van de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit betekent overigens ook dat de specifieke risico's die via deze bestemmingsreserves worden afgedekt niet in de berekening van het weerstandsvermogen worden meegenomen.

De benodigde weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is nodig om het risicoprofiel van de gemeente af te kunnen dekken. Voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit is de inschatting van zowel de kans van optreden als het financieel/tijd gevolg van een risico van belang. De kans van optreden, in combinatie met het financieel gevolg zegt iets over het weerstandsvermogen dat benodigd is. Het is bovendien niet waarschijnlijk dat alle bekende risico's zich tegelijkertijd voor zullen doen. Dit betekent direct dat het weerstandsvermogen (tijdelijk) kleiner kan zijn dan het totaal van de financiële gevolgen. Wel kan met behulp van de kans van optreden bepaald worden wat het maximale financiële effect van de bekende risico's is op dat moment.

Deze systematiek werkt als volgt.

Kansklasse

De kansklasse gaat over de kans dat het risico zich binnen een bepaalde termijn daadwerkelijk voordoet. Hoe groter die kans, des te hoger de klasse.

Kansklasse	Kanspercentage	Actie
1	<20%	Geen risicobedrag opnemen
2	20-50%	35% opnemen van het restrisico
3	50-80%	65% opnemen van het restrisico
4	>80%	Voorziening treffen (100%)

Gevolgklasse

De gevolgklasse gaat over het restrisico, zijnde het financiële risico dat overblijft nadat er beheersmaatregelen getroffen zijn. Hierbij worden vijf klassen onderscheiden:

Gevolgklasse	Restrisico
1	$x < € 50.000$
2	$€ 50.000 < x < € 250.000$
3	$€ 250.000 < x < € 500.000$
4	$€ 500.000 < x < € 1.000.000$
5	$x > € 1.000.000$

Per risico wordt het volgende bepaald:

1. Het risicobedrag: het financiële gevolg van het risico wordt bepaald door de kans te vermenigvuldigen met het restrisico
2. De risicoscore: dit wordt bepaald door de kansklasse te vermenigvuldigen met de gevolgklasse

Ad. 1. Het risicobedrag leidt tot een totaalbedrag dat via de weerstandscapaciteit moet worden afgedekt. De minimaal gewenste omvang van het weerstandsvermogen wordt dus bepaald door het totaal te nemen van de risicobedragen van alle restrisico's (streefwaarde).

Ad. 2. De risicoscore geeft inzicht in de samenstelling en zwaarte van het totaal van de risico's en helpt in de dialoog over risico's en kansen.

Uit onderstaande tabel wordt duidelijk waar het dan over zou kunnen gaan. De groene vlakken betreffen risico's die als laag worden ingeschaald. De oranje en rode vlakken worden hoger ingeschaald en vragen extra aandacht. Door alle restrisico's in onderstaand schema te plaatsen ontstaat inzicht in de samenstelling en zwaarte van het totaal van alle risico.

Risicoklasse	Kans 1: <20%	Kans 2: 20-50%	Kans 3: 50-80%	Kans4: >80%
Score 5: $x > € 1.000.000$	5	10	15	20
Score 4 $€ 500.000 < x < € 1.000.000$	4	8	12	16
Score 3 $€ 250.000 < x < € 500.000$	3	6	9	12
Score 2 $€ 50.000 < x < € 250.000$	2	4	6	8
Score 1 $x < € 50.000$	1	2	3	4

Door het weerstandsvermogen centraal te berekenen en te analyseren, met daarbij natuurlijk de inbreng van de vakinhoudelijke teams welke zelf verantwoordelijk zijn voor hun aangedragen risico's, wordt stapeling van risico's zo veel mogelijk voorkomen. Doordat er vanuit een helicopterview integraal gekeken wordt naar alle facetten rondom risico's, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen worden doublures ondervangen of beter gezegd vermeden.

De benodigde weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende componenten:

- De geïnventariseerde en gekwantificeerde risico's;
- Op basis van de door de Raad vastgestelde Kadernota weerstandsvermogen en risico's wordt voor het restrisico 1% van het begrotingstotaal opgenomen, zijnde voor 2020 € 3,2 mln.

Inventarisatie van de risico's⁴

Onderstaande risico-inventarisatie omvat algemene risico's en specifieke risico's. De algemene risico's hebben een generiek karakter en zijn niet aan één organisatieonderdeel of één activiteit te koppelen. De specifieke risico's zijn ontleend aan de programmabladen. Naast deze risico's zijn er ook specifieke risico (bijvoorbeeld met betrekking tot de grondexploitatie, vastgoed) die specifiek zijn afgedekt door middel van bestemmingsreserves (bijvoorbeeld de risicoreserve, algemene reserve grondexploitatie en de voorziening sanering grondexploitatie en vastgoedexploitaties). Laatste genoemde risico's en bestemmingsreserves worden niet betrokken in de berekening van het weerstandsvermogen.

Algemene risico's

Onderstaande algemene risico's zijn niet individueel kwantificeerbaar. In de benodigde weerstandscapaciteit wordt dit vertaald in een restrisico ter hoogte van 1% van het begrotingstotaal.

⁴ Het risicoprofiel van de verbonden partijen van de gemeente Sittard-Geleen is uitgewerkt in paragraaf 6 verbonden partijen.

Rijksbeleid algemeen

Het Rijksbeleid blijft een belangrijke risicofactor. Decentralisatie impulsen vanuit het rijk naar gemeenten gaan vaak gepaard met budgettaire kortingen en/of overheveling van risico's (bijv. open-eind regelingen). Daarnaast hebben ook wetswijzigingen vaak aanzienlijke gevolgen voor het gemeentelijke takenpakket. Ofschoon de budgettaire consequenties meestal worden afgedekt via het gemeentefonds of een doeluitkering, blijft vaak lange tijd na invoering van een wijziging onduidelijk of en in welke mate deze compensatie toereikend is. Overigens worden de budgettaire consequenties van het rijksbeleid conform het uitgangspunt "gezamenlijk trap op, trap af" doorvertaald in de gemeentelijke begroting.

Algemene uitkering gemeentefonds

De ontwikkeling van de omvang van de Algemene Uitkering is afhankelijk van de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Deze hoogte van de rijksuitgaven is moeilijk voorspelbaar en een onzekere factor die leidt tot grote schommelingen in de hoogte van de algemene uitkering.

In 2015 zijn de middelen voor de drie decentralisaties op basis van historische gegevens verdeeld. Vanaf 2021 wordt de verdeling vanuit het Gemeentefonds herzien, waardoor gemeenten er op voor- of achteruit kunnen gaan. Op dit moment is geen inzicht of deze ontwikkelingen kan leiden tot financiële risico's.

Een ander risico betreft de inflatiecorrectie op de algemene uitkering, deze was de afgelopen jaren lager dan de gemiddelde prijsontwikkeling.

Daarnaast heeft het rijk de systematiek van het BTW compensatiefonds gewijzigd. Gemeenten declareren hun BTW op overheidstaken bij het BTW CompensatieFonds (BCF). Om te voorkomen dat er een open eind regeling ontstaat, heeft de rijksoverheid een plafond aangebracht in de declaraties van ± € 3,2 miljard. Blijven de gezamenlijke gemeenten onder het plafond dan wordt het verschil aan het gemeentefonds toegevoegd, wordt het plafond overschreden dan wordt het verschil uit het gemeentefonds genomen.

Omdat de verwachting is dat de gemeente de komende jaren meer gaan declareren is in de meicirculaire 2018 de prognose van de ruimte binnen het BTW compensatiefonds verhoogd naar het peil van het plafond. Dit heeft geleid tot enorme verlaging van de algemene uitkering (gemiddeld jaarlijkse € 3,5 mln.). Conform de richtlijnen van de provincie is nu in het meerjarenperspectief rekening gehouden dat er ca. € 0,2 mln. ruimte zit in het BTW compensatiefonds (BCF). Blijkt achteraf dat deze ruimte door de gezamenlijke gemeente wordt overschreden dan zal het meerdere terugbetaald moeten worden, dit gaat via een inhouding op de algemene uitkering.

Om de risico's van de Algemene Uitkering zoveel mogelijk te beperken, worden alle (beleidsmatige en financiële) ontwikkelingen gevolgd. Daarnaast wordt bij de taakmutaties het principe gezamenlijk trap op en trap af toegepast.

Verbonden partijen

Van een verbonden partij is sprake als het bestuur van twee of meerdere gemeenten (of andere deelnemers) samen een gemeenschappelijke regeling treffen of een BV/NV oprichten ter behartiging van een of meer belangen van die gemeenten. Naast voordelen brengt een verbonden partij ook risico's met zich mee. Het algemene risico is dat een meerderheid van de deelnemers een besluit kan nemen dat afwijkt van een standpunt van de afzonderlijke deelnemer. Daarnaast is er de afhankelijkheidsrelatie met de verbonden partij, de deelnemer is voor de uitvoering van haar beleid afhankelijk van de verbonden partij. Ook loopt een individuele deelnemer specifieke risico's. Te denken valt aan de kosten bij uittreding van een van de deelnemers en het collectief verantwoordelijkheid dragen bij verlies.

Voor risico's met betrekking tot verbonden partijen wordt verwezen naar paragraaf 3.6 Verbonden partijen.

Externe middelenverwerving

Bij het verkrijgen van subsidies bij Europese/landelijke of provinciale overheid is veelal sprake van een co-financieringsconstruct, terwijl wellicht deze middelen in onze begroting niet beschikbaar zijn. Bij langjarige subsidierelaties is het veelal niet mogelijk per ommegaande de relatie te beëindigen c.q. structurele ombuigingen door te voeren (juridisch!)

Subsidietrajecten

Subsidietrajecten worden onder andere gekenmerkt door lange doorlooptijden en vaak ingewikkelde en zeer gedetailleerde procedures en regelgeving. Tijdens alle fasen van een subsidietraject, met name van de Europese subsidietrajecten, is het zaak om de procedures nauwlettend te bewaken en te zorgen voor tijdige afstemming inzake wijzigingen in het traject en voor tijdige informatieverstrekking, veelal door middel van periodieke rapportages. Daar waar subsidies worden aangevraagd ten gunste van derden (bijvoorbeeld projectontwikkelaars) worden risico's inzake de subsidiehonorerings bij de uiteindelijke begunstigde gelegd door middel van overeenkomsten. Met name regelgeving en procedures en de vele controlemomenten binnen de procedures leiden ertoe dat aan elk subsidietraject een risicoprofiel verbonden is. Met behulp van een intern subsidiecontrole-instrument en frequent overleg met subsidieverstrekkers gedurende de loop van het hele traject wordt getracht de risico's ten aanzien van subsidies te minimaliseren.

Nationale Hypotheek Garantie

Een bijzondere garantie waar gemeenten mee geconfronteerd worden is de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). Voor eventuele aanspraken hierop is een fonds in het leven geroepen. Echter bij aanhoudende druk op de huizenmarkt en de economische malaise, kan een situatie ontstaan dat het fonds niet toereikend blijkt om de garanties te betalen. In dat geval zijn de individuele gemeenten aansprakelijk. Op dit moment zijn er geen signalen dat het fonds niet toereikend zou zijn.

Juridische procedures

Specifieke casuïstiek (zoals I-criterium, drugscriminaliteit, projecten) binnen het gemeentelijk beleid leidt tot juridische procedures met dusdanig risico (maatschappelijk, politiek en financieel) dat externe juridische advisering vaak gewenst is.

Daar komt bij dat dit juridische procedures betreft die landelijk (politiek en pers) veel aandacht krijgen. Ter verlichting van deze druk worden deze zaken ter behandeling aangeboden aan het externe advocatenbureau. De inzet van dit bureau gebeurt op basis van noodzaak binnen de genoemde juridische procedures en de afrekening gebeurt op basis van nacalculatie. Voor de dekking van deze kosten, wordt eerst gekeken om dat binnen de bestaande middelen op te vangen. Bij de jaarrekening wordt op basis van nacalculatie de afrekening gemaakt. Voor zover deze kosten niet gedekt kunnen worden uit de bestaande middelen zal een beroep worden gedaan op de post onvoorzien.

Momenteel is een procedure aanhangig betreffende een dagvaarding van de coffeeshops in Sittard inzake de verplaatsing van de coffeeshops naar het Stationsplein in relatie tot het actief handhaven van het I-criterium.

Specifieke risico's

Er is ook een aantal specifieke risico's die niet kwantificeerbaar zijn. Ook deze risico's zijn gekoppeld aan het in de benodigde weerstandscapaciteit opgenomen restrisico ter hoogte van 1% van het begrotingstotaal. Specifieke risico's hebben onder meer betrekking op het aardgasvrij maken van de wijk Limbrichterveld-Noord, een nieuw behandelingskader t.a.v. het aantreffen van bepaalde stoffen (poly- en peryfluoralkylstoffen (PFAS)) in de grond, schoolgebouwen die terugkomen naar de gemeente, garantstellingen voor leningen, tekorten op de arbeidsmarkt en provinciaal toezicht. Specifiek voor het sociaal domein nog de aanpassing van het verdeelmodel, de BUIG en opneinde regelingen.

In onderstaande tabel is de benodigde weerstandscapaciteit berekend op basis van een risico inschatting. Voor de jaren 2018 en 2019 is de dekkinggraad nog berekend op basis van de "oude" methode⁵. Vanaf 2020 is de weerstandscapaciteit berekend op basis van de nieuwe kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Benodigd weerstandscapaciteit								
Bedragen x € 1 mln.	Impact	Kansklasse	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Risicoprofiel reguliere exploitatie:</i>								
Genormeerd risicoprofiel restrisico 1% begrotingstotaal		Conform kadernota weerstandsvermogen en risico's	7,00	7,00	3,20	3,20	3,20	3,20
Specifieke risico's								
- Kostenontwikkeling SSC	€ 0,30 mln.	Kansklasse 3, 65%			0,20	0,20	0,20	0,20
- Belastingopbrengsten	€ 0,20 mln.	Kansklasse 2, 35%			0,07	0,07	0,07	0,07
- ICT ontwikkelingen	€ 1,50 mln.	Kansklasse 3, 65%			1,00	1,00	1,00	1,00
- Uitval telefooncentrale	€ 0,25 mln.	Kansklasse 2, 35%			0,09	0,09	0,09	0,09
- Waardeverlies HGN	€ 2,50 mln.	Kansklasse 2, 35%			0,88			
- Leegstand gemeentelijke panden	€ 0,70 mln.	Kansklasse 4, 100%			0,40	0,70	0,70	0,70
- Overdracht beschermd wonen	€ 0,80 mln.	Kansklasse 3, 65%			0,52	0,52	0,52	0,52
- Middelen jeugd	€ 1,97 mln.	Kansklasse 2, 35%					0,69	0,69
- Individuele inkomenstoeslag	€ 0,10 mln.	Kansklasse 3, 65%			0,07	0,07	0,07	0,07
Totaal benodigde weerstandscapaciteit			7,00	7,00	6,42	5,84	6,53	6,53
Beschikbaar weerstandscapaciteit								
<i>Beschikbaar voor risicoprofiel regulier</i>								
Onbenutte belastingcapaciteit			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Post onvoorzien			0,00	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Algemene Reserve risicobeheersing			11,30	6,90	6,32	5,74	6,43	6,43
Stille reserves			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit			11,30	7,00	6,42	5,84	6,53	6,53
Samenvattend								
Totaal benodigde weerstandscapaciteit			7,00	7,00	6,42	5,84	6,53	6,53
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit			11,30	7,00	6,42	5,84	6,53	6,53
Overschot (+) of tekort (-/-)			4,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dekkingsgraad			161,4%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Ontwikkeling weerstandscapaciteit

In de verordening ex artikel 212 Gemeentewet is aangegeven dat de ratio weerstandvermogen (beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit) een waarde 1,0 moet hebben. Dit betekent dat de omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit, met name bestaande uit de algemene reserve risicobeheersing, exact wordt afgestemd op de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit. Tekorten of overschotten worden aangevuld uit respectievelijk gestort in de algemene reserve, zodat de waarde van de ratio 1,0 blijft.

Verloopoverzicht algemene reserve

In onderstaande tabel is het verloop van de algemene reserve voor de jaarschijven 2019 t/m 2023 weergegeven. De stortingen en onttrekkingen hebben betrekking op reeds door de raad vastgestelde mutaties, conform de staat van reserves en voorzieningen in bijlage 1, en de voorstellen in deze begroting tot mutatie in de algemene reserve.

⁵ Hierbij werd gewerkt met een genormeerd risicoprofiel van € 7 mln. en werden specifieke kwantificeerbare risico's afgedekt voor 50% (via risicoreserve).

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Totaal saldo	algemeen risicoprofiel / buffer	bestemmingen
Eindstand 2018 / beginstand 2019	12.305	11.580	725
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	6.798		
Voorstel begroting 2020: correctie storting programmabegroting 2019	-1.200		
Voorstel begroting 2020: storting overschot jaarschijf 2019	1.790		
Eindstand 2019 / beginstand 2020	19.693	18.968	725
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	2.826		
Voorstel begroting 2020: correctie storting programmabegroting 2019	-3.277		
Voorstel begroting 2020: claim incidentele middelen organisatieontwikkeltraject	-3.770		
Voorstel begroting 2020: storting overschot jaarschijf 2020	1.600		
Eindstand 2020 / beginstand 2021	17.072	16.347	725
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	-265		
Voorstel begroting 2020: storting overschot jaarschijf 2021	1.550		
Eindstand 2021 / beginstand 2022	18.357	17.632	725
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	-264		
Voorstel begroting 2020: storting overschot jaarschijf 2022	940		
Eindstand 2022 / beginstand 2023	19.033	18.308	725
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	-265		
Voorstel begroting 2020: storting overschot jaarschijf 2023	390		
Eindstand 2023 / beginstand 2024	19.158	18.433	725

Bovenstaande saldi in de algemene reserve zijn onder te verdelen in bedragen voor het algemene risicoprofiel/ buffer en bedragen voor een aantal specifieke bestemmingen. Op basis van de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing waarbij onderscheid gemaakt in een algemene reserve en een algemene reserve risicobeheersing, worden de saldi voor het algemene risicoprofiel/ buffer als volgt over de twee genoemde reserves verdeeld.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	algemeen risicoprofiel / buffer	Algemene Reserve risicobeheer	Algemene Reserve
Eindstand 2019 / beginstand 2020	18.968	7.000	11.968
Eindstand 2020 / beginstand 2021	16.347	6.420	9.927
Eindstand 2021 / beginstand 2022	17.632	5.840	11.792
Eindstand 2022 / beginstand 2023	18.308	6.530	11.778
Eindstand 2023 / beginstand 2024	18.433	6.530	11.903

Kengetallen

De kengetallen uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geven nadere informatie over de financiële positie van de gemeente. Deze kengetallen worden berekend op basis van een vergelijking van de waardes uit de laatst vastgestelde jaarrekening, het lopende begrotingsjaar en de 4 jaarschijven uit de meerjarenraming. In de actuele verordening ex art 212 Gemeentewet, is opgenomen dat de ontwikkeling van de kengetallen in de tijd en in onderlinge samenhang in relatie tot de financiële positie geanalyseerd moet worden. Met name de

analyse van de onderlinge samenhang van de kengetallen in relatie tot de financiële positie wordt opgepakt in de begroting 2021.

Kengetallen	Jaarrekening 2018		Primitieve begroting 2019		Begroting 2020		Begroting 2021		Begroting 2022		Begroting 2023	
<i>Netto schuldquote</i>	111%		128%		114%		105%		98%		91%	
<i>Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen</i>	107%		123%		113%		105%		98%		91%	
<i>Solvabiliteitsratio</i>	12%		9%		12%		15%		16%		17%	
<i>Structurele exploitatieruimte</i>	1%		-1%		2%		1%		1%		1%	
<i>Grondexploitatie</i>	3%		4%		4%		4%		4%		4%	
<i>Belastingcapaciteit</i>	102%		108%		109%		109%		109%		109%	

Onderverdeling voor de beoordeling

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van de gemeente Sittard-Geleen zich ontwikkelt, is gebruik gemaakt van een onderverdeling naar drie categorieën. Dit zijn: groen (goed/weinig risico), oranje (voldoende/voorzichtigheid geboden) en rood (onvoldoende/veel risico). In onderstaande tabel de standaard percentages die daarvoor gebruikt worden. Deze percentages zijn gebaseerd op algemene normwaarden (die bijvoorbeeld ook door de Provincie wordt gebruikt bij de publicatie van ranglijsten).

Kengetallen	Groen (goed/weinig risico)	Oranje (voldoende/voorzichtigheid geboden)	Rood (onvoldoende/veel risico)	Streefwaardes verordening ex art 212 Gw
<i>Netto schuldquote</i>	< 90%	90% t/m 130%	> 130%	< 130%
<i>Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen</i>	< 90%	90% t/m 130%	> 130%	< 130%
<i>Solvabiliteitsratio</i>	> 50%	20% t/m 50%	< 20%	> 20%
<i>Structurele exploitatieruimte</i>	> 0%	0%	< 0%	> 0%
<i>Grondexploitatie</i>	< 20%	20% t/m 35%	> 35%	< 35%
<i>Belastingcapaciteit</i>	< 95%	95% t/m 105%	> 105%	< 105%

In de nieuwe verordening ex art 212 Gemeentewet, door de raad vast te stellen in de vergadering van 13/ 14 november 2019, is voor genoemde kengetallen een streefwaarde opgenomen. Vanaf de begroting 2021 wordt deze streefwaardes betrokken in de analyse van de ontwikkeling van de kengetallen afzonderlijk en in onderlinge samenhang in relatie tot de financiële positie.

Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de inkomsten en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De ratio geeft aan in hoeverre de schulden meer of minder bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. De netto schuldquote van de gemeente Sittard-Geleen bedraagt 114%.

De hoogte van de schuld wordt ook bepaald door het opnemen en doorlenen van geldleningen. De netto schuldquote wordt daarom ook berekend gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen. Hoewel over de

verstrekte leningen een risico gelopen wordt, kan verondersteld worden dat deze leningen worden terug betaald. De netto schuldquote gecorrigeerd voor de verstrekte geldleningen bedraagt 113%.

De netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte geldleningen zijn ten opzichte van de begroting 2019 gedaald en daarmee licht verbeterd. De netto schuldquote wordt als volgt berekend: netto schulden inclusief of exclusief doorgeleende gelden / totaal saldo van baten *100%.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit in een percentage van het totale vermogen en geeft daarmee de weerbaarheid van de gemeente aan. Er zijn door de VNG (nog) geen richtlijnen afgegeven welke marges passen bij een gezonde solvabiliteit voor decentrale overheden, daarom worden bovenstaande normwaarden aangehouden. De solvabiliteitsratio is ten opzichte van de begroting 2019 weer gestegen naar 12%. De solvabiliteitsratio wordt als volgt berekend: eigen vermogen / totaal vermogen * 100%.

Uit de cijfers van de begroting 2020 kan geconcludeerd worden dat in meerjarig perspectief:

- de aflossingen betaald kunnen worden uit de vrijval van de afschrijvingen (ideaalcomplex)
- het renterisico op toekomstige herfinanciering beperkt is
- de rente- en afschrijvingskosten afgedekt zijn.

Structurele exploitatieruimte

Bij de structurele exploitatieruimte wordt berekend of de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Uit de berekening blijkt dat dit op basis van de begroting 2020 het geval is.

Onbenutte belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit reflecteert de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Het percentage van 109% geeft aan dat de woonlasten boven het landelijk gemiddelde liggen.

5.3 PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De kapitaalgoederen worden als volgt gerubriceerd:

- Infrastructuur en voorzieningen;
- Gebouwen en haven;
- Interne bedrijfsmiddelen.

Hieronder volgt een samenvatting van de onderhoudsplannen zoals die zijn uitgewerkt in het financieel verdiepingsonderzoek:

Plannen	Vastgesteld door de raad	Jaar	Financiële vertaling begroting	Achterstallig onderhoud
IBOR ¹	Ja	2016	Ja	Nee ¹
Nota onderhoud kapitaalgoederen	Nee	2019	Ja	Nee
Beleidsplan stedelijk watermanagement (BSW)	Ja	2014	Ja	Nee
Nota vastgoedbeheer	Ja	2016	Ja	Deels v.w.b. sportaccommodaties
Haven	Ja	2011	Ja	Nee.
Onderwijshuisvesting (gymzalen bij scholen)	Ja	2014/2015	Ja	Nee

¹ De IBOR beheerplannen worden geactualiseerd als gevolg van de maatregelen in het Dashboard Openbare ruimte, waarbij is uitgegaan van de verlaging van het onderhoud naar beheerniveau Laag. Besluitvorming in november 2019.

Infrastructuur en voorzieningen

Kwaliteit beheer openbare ruimte

Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte is een belangrijke taak van de gemeente. Hierbij is het essentieel om onze kapitaalgoederen te onderhouden en aan het einde van de technische levensduur te vervangen. Elk jaar wordt hiervoor dagelijks en klein onderhoud uitgevoerd en worden er groot onderhoud projecten in de openbare ruimte gerealiseerd.

Het investeringsprogramma voor het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte, in de vorm van IBOR- en afvalwaterprojecten, komt tot stand op basis van inspecties van bijvoorbeeld wegen en rioleringen, metingen rondom het beheer van de openbare ruimte, analyse van meldingen die de gemeente ontvangt en gebiedskennis van medewerkers. Het proces van totstandkoming van dit programma is verwoord in het projectplan IBOR 2020 – 2023; dit plan wordt jaarlijks bijgesteld op basis van nieuw verkregen informatie en inzichten.

In navolgende tabel zijn de geplande IBOR en BSW (zie waterbeheer) projecten vermeld welke in 2020 worden voorbereid en (deels) fysiek worden uitgevoerd. Mogelijk loopt de fysieke uitvoering van een aantal projecten door in 2021 en verder. Dit is afhankelijk van o.a. de complexiteit van het werk en de dialoog met bewoners en belanghebbenden.

In het kader van ‘werk met werk maken’ wordt, indien mogelijk, rekening gehouden met het combineren van IBOR en BSW projecten. Ook zal bekeken worden wat de invloed is op de planning van de aanleg van het Groene Net in de openbare ruimte.

Geplande IBOR projecten 2020

Projectnaam	Beschrijving	Stadsdeel
IBOR Buurt Projecten	Uitvoering kleine projecten i.r.t. wijkgericht werken	Alle Stadsdelen
IBOR Spelen	Vervangen speeltoestellen	Alle Stadsdelen
Bomen beheerplan	Conform uitvoeringsprogramma B&W	Alle Stadsdelen
Vervangen en omvormen groen	Planmatige vervanging beplanting	Alle Stadsdelen
Vervangen en omvormen grijs	Planmatige omvorming verhardingen	Alle Stadsdelen
Openbare verlichting	Vervangen armaturen door LED	Alle Stadsdelen
IBOR Holtum Noord Holtum	Reconstructie verhardingen	1
IBOR A76 – Rijksweg Zuid Geleen	Reconstructie verhardingen (en Mobiliteit)	2
IBOR Keulse Baan-Winston Churchillaan	Reconstructie verhardingen (en BSW)	5
IBOR Dijk Grevenbicht	Reconstructie verhardingen	1
IBOR BSW Rozenlaan e.o. Geleen	Reconstructie verhardingen (en BSW)	2
IBOR BSW Heistraat Einighausen	Reconstructie verhardingen (en BSW)	1
IBOR BSW Graetheide	Reconstructie verhardingen (en BSW)	1
IBOR BSW Windraak Munstergeleen	Reconstructie verhardingen (en BSW)	3
IBOR BSW Rijksweg Noord Sittard	Reconstructie verhardingen (en BSW)	5
IBOR BSW Everstraat – Veeweg Einighausen	Reconstructie verhardingen (en BSW)	1
IBOR BSW Wilhelminastraat – Engelenkampstraat Sittard	Reconstructie verhardingen (en BSW)	4

In 2016 is deze werkwijze ook het vertrekpunt voor de ‘Beleidsnota openbare ruimte Sittard-Geleen 2016-2026: Trots op onze tuin’ opgesteld. In deze nota is onder meer de ambitie verwoord, dat inwoners in de nabije toekomst binnen de beschikbare financiële middelen mee kunnen praten over maatwerk in de kwaliteit van het beheer en onderhoud in hun wijk of dorp.

In november 2018 is in het kader van de ombuigingen impliciet het besluit genomen vanaf 2019 het onderhoudsniveau in de hele gemeente terug te brengen naar niveau ‘Laag’. De bijstelling van de onderhoudsniveaus heeft gevolgen voor de werkwijze van de gemeente en uiteraard ook voor het straatbeeld. Het terugdraaien van het onderhoudsniveau betekent echter niet dat inwoners zich zorgen moeten maken over de veiligheid. De gemeente blijft alert op onveilige situaties en pakt die meteen aan. Dit geldt ook voor meldingen van inwoners waarbij de veiligheid in het gedrang is. Voor het beheer van de openbare ruimte op beheerniveau ‘Laag’ is het tevens van belang dat inwoners zich meer betrokken voelen en eigenaarschap tonen. De gemeente zal daarom in het verlengde van de tuinmanaanpak continue de dialoog met inwoners blijven zoeken.

Met de bijstelling van de onderhoudsniveaus in de hele gemeente naar beheerniveau Laag is een integraal beheerplan nodig om het beheer van onze kapitaalgoederen in de openbare ruimte te kunnen sturen en te beheersen. In dit plan wordt beheerniveau Laag naar de praktijk ‘vertaald’ en op basis hiervan wordt de mate en regelmaat van onderhoud afgeleid. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de volgende hoofdbeheergroepen:

- Groen
- Verharding
- Reiniging
- Meubilair en bebording
- Spelen
- Openbare verlichting en verkeersregelinstallaties
- Vijvers en waterelementen
- Civiele kunstwerken (bruggen, tunnels e.d.)

Het integraal beheerplan gericht op de realisatie van beheerniveau Laag is onderdeel van de nota 'Onderhoud Kapitaalgoederen Openbare Ruimte 2020-2023' die conform de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet in november ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de gemeenteraad.

Regionale samenwerking en beleidskader afvalwaterbeheer en watermanagement

Voor de periode 2015-2020 is een gezamenlijk beleids- en uitvoeringskader voor het waterbeheer in de regio vastgesteld. Dat kader bestaat uit een viertal plannen. Deze 4 plannen vormen samen het Beleidsplan Stedelijk Watermanagement(BSW)/Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) dat in november 2014 door de raad is vastgesteld. Besloten is om het traditionele plan anders in te richten zodat er een duidelijke scheiding gemaakt kan worden tussen kaders (voor de raad) en uitvoering (voor het college). Daarnaast is in lijn van het Bestuursakkoord Water samenwerking gezocht met de gemeenten in de Westelijke Mijnstreek en met het waterschap. Door een gescheiden plannenmodel te hanteren wordt het mogelijk om gezamenlijke kaders en uitgangspunten te stellen in het regionaal beleidsplan en beheerplan. Tevens wordt de lokale autonomie gewaarborgd door de kostendekkingsplannen (wat betaalt mijn burger?) en projectplannen (wat gaan we waar doen?) lokaal en dus per gemeente in te vullen.

Bovenregionale samenwerking

Sittard-Geleen neemt deel aan het nader onderzoek van samenwerking op taken waarvan wordt gedacht dat hiervoor een hoger schaalniveau dan de regio in aanmerking zou kunnen komen. In 2020 wordt een beslismoment verwacht om al dan niet met gemeenten en waterketenpartners in te stappen in een samenwerkingsvorm daarvoor.

Beheer en onderhoud

De doelstelling voor beheer en onderhoud is 'adequaat en efficiënt beheren van ons stelsel.' En naar dat doel wordt gewerkt door de strategie te volgen beheer en onderhoud als ware het één gezamenlijk areaal te zien in de regio. Daarbij zoeken we samen naar doelmatige en duurzame verbeteringen. En we werken volgens de afspraken in het Beheerplan Afvalwater Westelijke Mijnstreek. In 2020 werken we met een regionaal reiniging, inspectie en reparatieprogramma, doen we gezamenlijk riolen relinen(inwendig renoveren) en onderzoeken we hoe we samen de infiltratievoorzieningen en buffers kunnen beheren. Het rioolstelsel van Sittard-Geleen verouderd gemiddeld gezien en we zien de kosten van incidenteel onderhoud stijgen de laatste jaren. Voor aanpak (kleine) incidenten op kolken - en huisaansluitingen worden in 2020 daarom meer kosten begroot.

Kapitaalgoederen

Voor wat betreft instandhouding kapitaalgoederen is in het kostendekkingsplan Afvalwater Sittard-Geleen berekend dat voor de periode 2015-2020 jaarlijks afgerond € 5 mln. aan vervangings- en verbeteringsinvesteringen nodig zijn voor alle onderdelen zoals de hoofdriolering en de huisaansluitingen, maar ook voor het vervangen van pompen, gemalen en elektromechanische installaties. In de rioolheffing is dan ook rekening gehouden met de kapitaallasten van deze investeringen. Eventuele onderuitputting kapitaallasten wordt in de voorziening gestort en blijft vanwege de bestemmingsheffing op riolering geoormerkt aan het product. Onderstaand de projecten welke voor afvalwater gepland staan te starten in 2020. Voor bepaalde projecten zal uitvoering grotendeels aan de orde komen in 2020. Voor andere projecten geldt dat ze nog voorbereidingstijd vragen en wat uitvoeringsperiode betreft nog zullen doorlopen in 2021.

Projectnaam	Beschrijving
BSW Rioolerv Relinen div locaties	planmatige inwendige renovatie riolering:
BSW IBOR bijdrage Norbertijnenstr Geleen	planmatige vervanging en optimalisatie riolering
BSW rioolerv Graetheide	planmatige vervanging en optimalisatie riolering
BSW IBOR bijdrage Everstraat Einighausen	planmatige vervanging en optimalisatie riolering

Projectnaam	Beschrijving
BSW aanvulling Molenweg Sittard	verbreding aanpak t.b.v. riolering(oa sanering sleuf)
BSW rioolverb Leeuwerik Sittard	verbetermaatregel water en riolering
BSW rioolverb Windraak	planmatige vv en aanpak wateroverlast
BSW rioolverb Kapellerweg Sittard	aanpak wateroverlast rioolverzwaring
BSW rioolverb straten wijk Beekdal Sittard	afkoppelmaatregel water en riolering

Gebouwen en havens

Ontwikkelingen vastgoedbeheer

De nota Vastgoedbeheer gemeente Sittard-Geleen is in 2016 door de raad vastgesteld. Uitgangspunt voor het vastgoedbeheer is dat de gemeente geen vastgoed bezit alleen uit financieel oogpunt. Het maatschappelijk rendement is leidend. Vastgoed wordt alleen ingezet als het een maatschappelijk effect oplevert. De gemeente Sittard-Geleen heeft momenteel 191 gebouwen in eigendom, naast de havens en woonwagendplaatsen. De boekwaarde van deze gebouwen bedraagt ca. € 110 mln. In navolging van de nota Vastgoedbeheer wordt jaarlijks door het college de lijst van niet strategische panden geactualiseerd en vastgesteld. Hierbij geldt als uitgangspunt dat deze panden afgestoten, verhuurd of gesloopt worden. Strategisch vastgoed dient kostprijsdekkend verhuurd te worden.

Het planmatig onderhoud van gebouwen vindt plaats op basis van een meerjarige onderhoudsplanning waarbij gebruik wordt gemaakt van vierjaarlijkse conditiemetingen volgens de NEN 2767 systematiek. Deze conditiemetingen worden weergegeven in een score voor een gebouw variërend van 1 (uitstekend) tot 6 (zeer slecht). Gebouwen van de gemeente worden over het algemeen onderhouden op conditiescore 3; redelijke conditie. Panden die worden verkocht en panden met leegstand worden onderhouden op conditiescore 4: matige conditie. Te slopen panden worden onderhouden op onderhoudsscore 6: slechte/zeer slechte conditie. Teneinde een diepgaand inzicht in de actuele situatie van de panden te krijgen is in het eerste helft van 2019 een grootschalige inspectie van de panden opgeleverd. Met deze integrale inspecties wordt nog meer inzicht verkregen in de prestaties van de panden. Aspecten die daarbij aan bod zijn gekomen, zijn: brandveiligheid, onderhoudsstaat, duurzaamheid en inzicht in de naleving van wet- en regelgeving. De gevolgen van de resultaten van de inspecties voor de onderhoudsplanning en bijbehorende budgetten zijn verwerkt in het door de raad vast te stellen beheerplan Vastgoed (raadsvergadering 13/14 november 2019).

Sportaccommodaties

De sportvoorzieningen worden voor het eigenaarsdeel beheerd door de gemeente en worden verhuurd aan de Sportstichting Sittard-Geleen, die vervolgens via vaste tarieven deze voorzieningen weer in gebruik geeft aan sportverenigingen en andere gebruikers. De Sportstichting is tevens beheerder en dient bij de uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden het gemeentelijke aanbestedingsbeleid te volgen. De Sportstichting ontvangt jaarlijks voor het beheer en de exploitatie door middel van een beschikking een subsidie van de gemeente. De huur die de Sportstichting betaalt is een kostendekkende huur minus een bedrag voor planmatig onderhoud. Door de gemeente wordt jaarlijks een bedrag gestort in het onderhoudsfonds sportaccommodaties. De hoogte van de noodzakelijke storting wordt bepaald door de meerjarige onderhoudsplanning.

Daarnaast is uit eerder onderzoek gebleken dat het jaarlijkse tekort op het onderhoudsbudget voor de Sportstichting € 0,267 mln. bedraagt. Hiervan is bij de programmabegroting 2019 de helft als achtervang in de

risicoreserve gestort. Ook de sportaccommodaties zijn in de eerder genoemde inspecties betrokken. In het door de raad vast te stellen beheerplan vastgoed is rekening gehouden met dit eerder geconstateerde tekort. Naast de inzet van de gereserveerde middelen uit de risicoreserve wordt het onderhoud structureel verhoogd met € 0,14 mln.

Onderwijshuisvesting

Het eigenaarsonderhoud van schoolgebouwen is per 1 januari 2015 overgeheveld naar de schoolbesturen. De gemeentelijke taak voor wat betreft onderwijshuisvesting beperkt zich thans tot het beheer van gymzalen bij zes scholen.

Havens

De gemeentelijke havens zijn van strategisch belang voor de stad gezien de geografische ligging en de grote economische belangen. Vandaar dat voor het beheer van deze havens een beheerplan is opgesteld en de financiële opbrengsten en kosten zijn begroot. Het beheer van de haven is echter geen kerntaak van de gemeente.

Om de registratie van alle binnenkomende en uitgaande schepen binnen de gemeentelijk havens te digitaliseren, is vanuit het samenwerkingsverband Blueport Limburg een gezamenlijke aanbesteding gehouden. Middels het zogenaamde Automatic Identification System(AIS) worden alle bewegingen in de havens geregistreerd. Verwacht wordt dat het systeem eind 2019 operationeel zal zijn en dat na een aanloopperiode de resultaten kunnen worden geëvalueerd.

Over de ontwikkeling van het tarief kan worden gemeld dat het door de provincie geïnitieerde onderzoek naar uniformering van de havengelden nog niet geheel is afgerond. Mogelijk dat dit in de toekomst tot financiële consequenties leidt voor de gemeente. In dat geval zal hierover afzonderlijk worden gerapporteerd. Sinds begin 2019 is een tariefsverhoging van € 0,02 tot € 0,15 per ton doorgevoerd ter verkrijging van 100% kostendekkendheid.

Woonwagens

De overdracht van de woonwagens en de woonwagenstandplaatsen is eind 2015 gebeurd, met uitzondering van de locaties Tudderenderweg en Obbichterweg. De planning om de locatie Tudderenderweg begin 2020 over te dragen aan de woningstichting is vertraagd vanwege stagnerende bouwwerkzaamheden a.g.v. de problematiek rondom de verhuizing naar de nieuwe standplaatsen. Uit het project Tudderenderweg blijkt dat normalisatie veel meer omvat dan enkel een fysieke woon- en leefomgeving die op orde gebracht dient te worden.

De locatie Obbichterweg dient genormaliseerd te worden en zal als laatste fase worden overgedragen aan de woningcorporatie. Voor de integrale aanpak van de woonwagenlocatie Obbichterweg is een bedrag opgenomen van € 1,23 mln, waarvan een bedrag van € 0,39 mln. is afgedekt in de risicoreserve. Oorspronkelijk was het de bedoeling om deze fysieke opknopbeurt aan de bergingen met sanitaire voorzieningen mee te nemen in het integrale voorstel voor de herstructurering van de woonwagenlocatie, maar de uitvoering is niet langer uitstelbaar. Voorgesteld wordt om het benodigd bedrag ad € 0,12 mln. voor het opknappen van de bergingen beschikbaar te stellen uit de risicoreserve. In relatie tot de beschikbaarheid van middelen voor de herstructurering wordt het kort cyclisch onderhoud tot een noodzakelijk minimum beperkt.

Exploitatie- en investeringsbudgetten instandhouding kapitaalgoederen

Voor de instandhouding van de kapitaalgoederen zijn op basis van de begroting 2020 onderstaande budgetten beschikbaar. Zoals in hoofdstuk 2 onder technische uitgangspunten aangegeven, is dit exclusief de verwerking van de maatregelen uit de dashboards.

Bedragen x € 1000

<i>Instandhouden kapitaalgoederen</i>		<i>exploitatiebudget 2020</i>	<i>beschikbare krediet tbv vervanging</i>	<i>Achterstallig onderhoud</i>
Infrastructuur		18.077	11.892	
a	Wegen/verkeersmaatregelen	9.191	6.750	
-	Wegen	7.713	6750	nee
-	Kleine verkeersmaatregelen	1.478		nee
b	Riolering	8.180	4942	nee
c	Kunstwerken	30		nee
d	Verkeersregelinstallaties	676	200	nee
Voorzieningen		7.055	2.250	
a	Groen	5.252	1.400	
-	Algemeen openbaar groen	2.492		nee
-	Bomen	885	400	nee
-	Beplantingen	1.653	1000	nee
-	Bos/natuurterreinen	64		nee
-	Groenbeheer begraafplaatsen	158		nee
b	Verlichting	1.093	650	nee
c	Speelvoorzieningen	710	200	
-	Algemene speel- en recreatie voorzieningen	179	0	nee
-	Beheer speelvoorzieningen	365	200	nee
-	Kinderboerderij	107	0	nee
-	Kasteelpark Born	59	0	nee
Panden		2.006	0	
a	Gebouwen	1.346		
-	Ambtelijke huisvesting	255		nee
-	Maatschappelijke huisvesting	309		nee
-	Commerciële huisvesting	208		nee
-	Cultuurgebouwen	574		nee
b	Sportgebouwen	361		nee
c	Parkeergebouwen	219		nee
d	Onderwijsgebouwen	80		nee

Interne bedrijfsmiddelen

Ambtelijke huisvesting

Aan de hand van jaarlijkse visuele inspecties wordt de onderhoudsbehoefte per pand per jaar vastgesteld. De onderhoudsbehoefte kan hierdoor afwijken van de geplande onderhoudsmaatregelen. Onderhoud is een proces dat constant bijsturing vereist. Steeds opnieuw moeten prioriteiten worden gesteld aan de uitvoering van dit onderhoud door gewijzigd gebruik, andere inzichten, gewijzigde regelgeving, urgentie etc. In de tijdsplanning vinden dan ook verschuivingen plaats in het tijdstip van daadwerkelijk uitvoeren van de geplande onderhoudswerkzaamheden. Op het gebied van ambtelijke en bestuurlijke huisvesting wordt in de uitvoering terughoudend omgegaan met onderhoud. Dit betekent dat er wordt uitgegaan van een minimaal onderhoudsniveau waarbij de focus ligt op veiligheid en functionaliteit en minder op cosmetische zaken.

Gezien de financiële positie van de gemeente is een pas op de plaats gemaakt voor de bestuurlijke en ambtelijke huisvesting. Bekeken wordt welke financiële gevolgen gekoppeld zijn aan de nieuwe wetgeving, waaronder het Bouwbesluit: Energielabel c kantoorgebouwen per 1 januari 2023, Activiteitenbesluit: Informatieplicht energiebesparing voor bedrijven en instellingen, Arbowet: RI&E's). Indien dit tot forse investeringen leidt, kan overwogen worden de investeringen in nieuwe huisvesting naar voren te halen.

In het kader van de herhuisvesting van zowel de bestuurlijke alsook de ambtelijke organisatie heeft eerder in 2017 een update plaatsgevonden van de meerjaren-onderhoudsramingen gebaseerd op de op dat moment gehanteerde planning voor de nieuwe huisvesting. In 2018 zijn de meerjaren-onderhoudsramingen voor 2019 en verder geactualiseerd conform de voorschriften. Daarbij werd eveneens rekening gehouden met de toekomstige huisvesting. Medio 2019 is eveneens een haalbaarheidsonderzoek gestart om te komen tot een meer centrale huisvesting voor Wijkbeheer.

Automatisering en Dataservices

De instandhouding van de vaste ICT-componenten is bij de vaststelling van eerdere programmabegrotingen afdoende geregeld en van budget voorzien. Voor hardware wordt daarbij gebruik gemaakt van een leasecontract met zodanige vervangingsfaciliteiten, dat de continuïteit en doorontwikkeling (innovatie) zijn gewaarborgd. Bij ingrijpende wijzigingen in het gebruik van de ICT-middelen, bv. door invoering van Anders of Digitaal Werken (bv. meer gebruik mobiele devices, VTH, ECM) wordt opnieuw bekeken of de beschikbare budgetten binnen het bestaande leasecontract toereikend zijn. Voor wat betreft het voornemen om meer gebruik te gaan maken van mobiele devices betekent dat geadviseerd zal worden deze eveneens te gaan opnemen in het bestaande lease contract, weliswaar met een kortere looptijd aangezien vervanging van deze middelen met een hogere frequentie zal moeten plaatsvinden.

Wat betreft groei van storage door de implementatie van cloud-systemen (VTH, ECM) zal deze groei niet in de eigen omgeving gerealiseerd worden maar is er gekozen om deze opslag als dienst in de cloud te plaatsen. In het kader van de verdere ontwikkelingen en transitie naar de cloud zal dit eveneens een effect hebben op de lokale opslag van data. Deze zal in de loop van jaren verschuiven van intern naar extern. Waarbij er voldoende aandacht zal zijn voor dataclassificatie in het kader van privacy en security. Er zal altijd lokale opslag noodzakelijk blijven in verband met backup van bedrijfskritische gegevens die niet in cloud opgeslagen (mogen) worden.

Het beheer van ICT-middelen is zo ingericht, dat daarmee zowel technische infrastructuur als centrale software (generieke en bedrijfsvoeringapplicaties) op adequaat niveau kan blijven functioneren (life-cycle management). De technische basis blijft op orde en de landelijke standaarden op basis van werken onder architectuur kunnen worden ingevuld. In het onderhoud kapitaalgoederen voor Geo-informatie treedt geen noemenswaardige verandering op, mits de overheveling van Geo-taken naar HGH per 1-1-2020 doorgang zal vinden

5.4 PARAGRAAF FINANCIERING

Inleiding

Conform artikel 18 van de Financiële verordening op basis van artikel 212 van de Gemeentewet is deze financieringsparagraaf samengesteld. Alle in deze financieringsparagraaf opgenomen acties gebeuren overeenkomstig het door het college vastgestelde Treasurybesluit en de doelstelling van de treasuryfunctie: optimale verkrijging, inzet en beheersing van financieringsmiddelen om op de gewenste plaats, op het juiste tijdstip en tegen de beste condities over de gewenste hoeveelheid liquiditeiten te kunnen beschikken.

Algemene uitgangspunten

- De afschrijvingskosten komen rechtstreeks ten laste van de producten.
- Om het renteresultaat zo inzichtelijk mogelijk te maken wordt met een kostenplaats gewerkt.
- Geen rente berekenen over reserves en voorzieningen.
- Rentekosten tijdens de uitvoering van een project (tenzij anders besloten) ten laste van de exploitatie brengen.
- Het rentebudget is daarnaast bepaald op basis van de volgende uitgangspunten:
 - te betalen rentekosten op de afgesloten langlopende leningen;
 - te betalen rentekosten over het verwachte financieringstekort per 1 januari 2020 uitgaande van de verwachte standen van langlopende leningen, reserves en voorzieningen, activa en grondexploitatie.

Kasgeldlimiet

In het kader van de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) wordt als basis voor de berekening van de kasgeldlimiet de omvang van de uitgaven van de begroting gehanteerd. Het streven is gericht op een zodanige ruimte onder de kasgeldlimiet dat er vrijheid is in het moment van aantrekken van financieringsmiddelen. Met deze vrijheid behoort inspelen op pieken en dalen in de kapitaalmarkt en het gericht spreiden van de leningportefeuille tot de mogelijkheden.

Bedragen x € 1.000

Benutting Kasgeldlimiet over de periode 1 juli 2018 tot 1 juli 2019	3 ^e kwartaal 2018	4 ^e kwartaal 2018	1 ^e kwartaal 2019	2 ^e kwartaal 2019
(1) Omvang uitgaven begroting per 1 januari	320.277	320.277	333.753	333.753
(2) Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
(3) Kasgeldlimiet op basis begroting (1*2)	27.224	27.224	28.369	28.369
(4) Netto vlottende schuld(+)/vlottende middelen(-)	12.903	5.810	10.278	-1.001
Ruimte onder limiet (3-4)	14.321	21.414	18.091	29.370

De kasgeldlimiet voor de meerjarenbegroting ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000

Meerjarenbegroting 2020-2023	2020	2021	2022	2023
(1) Omvang uitgaven begroting per 1 januari	317.493	320.905	325.127	325.127
(2) Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet op basis begroting (1*2)	26.987	27.277	27.636	27.636

Renterisiconorm

Op basis van de wet FIDO is een limiet gesteld aan de blootstelling van renterisico's door middel van het instellen van een "renterisiconorm". Doel is om tot een gelijkmatig opgebouwde leningenportefeuille te komen zodat de renterisico's bij herfinanciering gespreid worden. De renterisiconorm geeft het maximum aan renterisico per jaar aan en is een bedrag ter grootte van 20% van de omvang van de uitgaven van de begroting per 1 januari van het begrotingsjaar.

Onderstaande tabel geeft conform de Uitvoeringsregeling Financiering Decentrale Overheden (UFDO) inzicht in de renterisiconorm over de komende vier jaren. De gemeente voldoet aan de wettelijke renterisiconorm van 20%.

Bedragen x € 1.000

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld	2020	2021	2022	2023
(1) Omvang uitgaven begroting per 1 januari 2020	317.493			
(2) Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
(3) Renterisiconorm op basis begroting 2020 (1*2)	63.499	63.499	63.499	63.499
(4) Renterisico op vaste schuld (= aflossing en renteherziening)	18.593	18.550	16.560	16.570
Ruimte (3-4)	44.906	44.949	46.939	46.929
Renterisico in percentage begroting 2020 (4/1)*100%	5,86%	5,84%	5,22%	5,22%

Rentetoerekening

Artikel 13 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de gemeente moet werken met een renteomslag en inzicht moet geven in:

- de rentelasten uit externe financiering
- het renteresultaat
- de wijze van rentetoerekening

Met onderstaand door het landelijk door de commissie BBV geadviseerd renteschema wordt invulling gegeven aan dit inzicht.

Bedragen x € 1.000

Schema rentetoerekening			
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		10.656
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-/-	112
	Saldo rentelasten en rentebaten		10.544
c.1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	360
c.2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	112
c.3	De rentebaar van doorverstrekte leningen waarvoor een specifieke lening (= projectfinanciering) is aangetrokken die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		112
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		10.184
d.1	Rente over eigen vermogen *		0
d.2	Rente over voorzieningen *		0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		10.184
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag 2,60%) **	-/-	10.191
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury		7

Voor de rente voor de nieuwe investeringen wordt het renteomslagpercentage van 2,60% gehanteerd.

* De gemeente kiest er voor geen rente over het eigen vermogen en de voorzieningen te berekenen.

** Het renteomslagpercentage is naar boven afgerond op een veelvoud van 0,05%

Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

Dagelijks:

De dagelijkse liquiditeitsbehoefte is volledig afgedekt omdat het beheer van het saldo in de rekening-courant volledig in handen gegeven is van de bank. Dit is geregeld in de overeenkomst van de bancaire dienstverlening.

Korte termijn:

De nadruk ligt op het voortschrijdend actualiseren van de bestaande liquiditeitsplanning met een scope van 5 maanden waarbij alle geldstromen worden meegenomen.

(Middel)lange termijn:

De financieringsbehoefte per 1 januari is voor de komende jaren weergegeven in onderstaand overzicht.

Bedragen x € 1.000

	2020	2021	2022	2023
Financieringstekort	14.483	33.510	35.401	31.265

De jaarlijkse financieringsbehoefte, exclusief investeringsruimte nieuw beleid, wordt bepaald door een aantal elementen:

- mutaties in de leningenportefeuille;
- de begrote mutaties van reserves en voorzieningen;
- de begrote besteding van de restantkredieten;
- de begrote afschrijvingen op de bestaande activa;
- het begrote meerjarig liquiditeitsverloop van de grondexploitatie.

Rentevisie

De rentevisie is een momentopname. Onzekerheden zoals Brexit, handelsoorlogen en beleid van de Centrale Banken beheersen de financiële markten. Negatieve rentes zijn daarbij het nieuwe normaal geworden. Voor de geldmarkt dient de driemaands Euribor als leidraad en voor de kapitaalmarkt dient de 10 jr. Nederlandse staatslening als benchmark. De Europese Centrale Bank (ECB) hint duidelijk op verdere verruiming van het monetair beleid waar renteverlagingen en hervatting obligatieaankopen deel van uit maken. Daarom geven BNG, ING, ABNAMRO en Thésor nu rentevisies af die rekening houden met renteverlagingen. Banken die bij de ECB overtollige liquiditeiten willen plaatsen betalen al jaren een negatieve rentevergoeding die op -0,4% ligt. Deze depositorente zou verder verlaagd worden naar -0,5%.

Geldmarkt:

Momenteel ligt de 3-maands Euribor op -0,42%. Naar verwachting van de banken wordt per ultimo 2020 een niveau van rond -0,45% verwacht. Een bijzonderheid, want banken verwachten meestal, zo niet altijd, een verhoging. Voor het financieringstekort dat onder de kasgeldlimiet valt is in de uitgangspunten voor de begroting 2020 uitgegaan van 0,00%. De huidige rentevisie van de banken voor 2020 geeft geen aanleiding dit percentage te wijzigen.

Kapitaalmarkt:

De kapitaalmarkt heeft de laatste tijd een forse daling ingezet en zorgt voor record op record. De meeste banken verwachten voor de benchmark rente per ultimo 2019 een niveau van rond de -0,30% en per ultimo 2020 rond de 0,1%. Voor de leningen die de gemeente aantrekt, geldt vanwege de onzekerheden nog steeds een hoge opslag (0,9%) op deze tarieven. De verwachting van de banken is dat deze opslag vooralsnog niet zal dalen. Uitgaande van de leidraad wordt voor de kapitaalmarktrente per ultimo 2020 een percentage van rond de 1% verwacht. Voor de rente voor nieuw aan te trekken langlopende leningen is in de uitgangspunten voor de begroting 2020 uitgegaan van 1,00%. De huidige rentevisie van de banken voor 2020 geeft geen aanleiding dit percentage te wijzigen.

Financiële instrumenten

Voor 2020 wordt gebruik gemaakt van financiële instrumenten: rekening-courant krediet, daggeld, kasgeld, schatkistbankieren, deposito, spaarrekening, langlopende leningen en langlopende uitzettingen.

Limieten financieringsmiddelen

De soms snel wijzigende rente op de kapitaalmarkt maakt het wenselijk, dat op aanbiedingen onmiddellijk kan worden gereageerd. Om dit mogelijk te maken heeft het college besloten de limiet voor de lange financieringsmiddelen voor 2020 te bepalen op € 75 mln. Deze limiet geldt voor de periode 1 januari 2020 tot

en met 31 december 2020. Bij het aantrekken van lang geld worden offertes aangevraagd bij 4 verschillende kapitaalmarktpartijen waaronder in ieder geval de BNG en de Waterschapsbank.

In de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) worden de aan te trekken kortlopende financieringsmiddelen gemaximaliseerd op de kasgeldlimiet. In het treasurybesluit is verder bepaald dat een totale kredietlimiet van tenminste 110% van de kasgeldlimiet zal worden aangehouden. Uitgaande van bovenstaande heeft het college besloten het maximumbedrag dat in 2020 op enig moment maximaal mag worden aangetrokken te bepalen op € 29 mln. Dit besluit geldt voor de periode 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020. Van de aangegane vaste geldleningen zal via de jaarrekening mededeling worden gedaan aan de raad.

Samenvatting limieten:

Maximumbedrag waarvoor in 2020 mag worden aangegaan:	in € miljoen
- vaste geldleningen	75
- rekening-courantkrediet, daggeld- en/of kasgeldleningen	29

Leningportefeuille

Het schuldrestant per 1 januari 2020 van de opgenomen leningen bedraagt € 335,03 mln. (€ 329,28 mln. gemeente en € 5,75 mln. doorverstekt). Het schuldrestant van de in het kader van de publieke taak uitgezette leningen bedraagt € 5,75 mln.

	Opgenomen		Uitgezet	
	Gemeente	Doorverstekt	Verstrekt	Doorverstekt
Stand 1 januari 2020	329.283	5.754	0	5.754
Nieuwe leningen				
Aflossingen	18.592	63		63
Stand 31 december 2020	310.691	5.691	0	5.691
Rente ⁶	9.303	112		112
Gemiddeld rentepercentage 1 januari 2020	2,82%	1,89%		1,89%
Gemiddelde restant looptijd 1 januari 2020	20,1 jaar	8,0 jaar		8,0 jaar

Bedragen x € 1.000

Samenvatting geplande acties

- Kasgeldlimiet : - korte financiering beperken tot maximaal de kasgeldlimiet
- vrijheid creëren om in te kunnen spelen op pieken en dalen in de kapitaalmarkt
- Schatkistbankieren : structureel een negatief saldo nastreven
- Renterisiconorm : renterisico beperken tot maximaal het percentage van renterisiconorm
- Rentevisie : het volgen van de driemaands Euribor en de 10 jr. Nederlandse staatslening
- Beschikbaarheid : - verzekeren van een duurzame toegang tot financiële markten
- aantrekken van voldoende financiële middelen binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting
- gericht spreiden van de leningportefeuille

⁶ Betreft de rente van de langlopende leningen in de leningenportefeuille

5.5 PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de verordening ex art. 212 Gemeentewet zijn de kaders voor de inrichting en uitwerking van de paragraaf Bedrijfsvoering vastgelegd. De paragraaf bedrijfsvoering biedt inzicht in de beleidsvoornemens en ontwikkelingen inzake de bedrijfsvoering.

Staat van de organisatie

Gewenste kwaliteitsimpuls

Bij het vaststellen van de begroting 2017 heeft de gemeenteraad € 4 mln. aan incidentele middelen beschikbaar gesteld voor een kwaliteitsimpuls in de organisatie. De middelen zijn beschikbaar gesteld met als doel een beweging op gang te brengen die leidt tot verjonging en nieuw elan binnen de organisatie. In het voorjaar van 2019 is de raad is op een tweetal momenten op basis van een themabijeenkomst geïnformeerd over de staat van de organisatie en de richting van de beweging die in gang is gezet.

Samenhangend geheel van acties

Na een gedegen voorbereiding ligt er nu een samenhangend geheel van acties dat uitwerking geeft aan de gewenste kwaliteitsimpuls in de organisatie. De aanpak is gebaseerd op de interne visie op de organisatie, “Wij werken samen voor Sittard-Geleen”, waarbij wendbaarheid, diversiteit en duurzaamheid centraal staan in alles wat we doen.

Om verdere stappen te zetten in de beweging die in de organisatie in gang is gezet, zetten we in op versterking van een viertal hoofdzaken:

1. Sturing en leiderschap;
2. Opgaven centraal;
3. Goed werkgeverschap, verjonging en nieuw elan;
4. Basis op orde in de bedrijfsvoering.

Voor de meeste zaken is de uitvoering al voorbereid of gestart. Hieraan willen we voortvarend verder bouwen en doen daarvoor een gefundeerde claim op de door de raad beschikbaar gestelde incidentele middelen van € 4 miljoen. Concreet gaat het om de volgende acties:

1. *Sturing en leiderschap:*
 - Richting sturing en leiderschap op basis van visie
 - Aanpassing functiegebouw
 - Management DevelopmentBenodigde middelen € 1.080.000,-
2. *Opgaven centraal:*
 - Strategisch en tactisch beleidskader incl. domeinregisseurs
 - Opgave gericht werkenBenodigde middelen € 650.000,-
3. *Goed werkgeverschap*
 - Talentprogramma
 - Minder inhuur
 - Verjonging, elan, opvangen uitstroom d.m.v. maatwerk
 - Afbouw bovenschaligheid en boventalligheid
 - Levensfasegericht personeelsbeleid
 - Leertraject A&O fonds, grip op loslaten
 - Versterken arbeidsmarktimagoBenodigde middelen € 1.718.000,-

4. Plan van aanpak Bedrijfsvoering:

- Positionering financiën en control
- Directieopdracht IJzerzaag
- Visie huisvesting
- Directieopdracht zaakgericht werken
- Directieopdracht zaaksysteem
- Directieopdracht stuurinformatie
- Implementatie en communicatie organisatievisie

Benodigde middelen € 552.000,-

Totaal: € 4.000.000,-

Het totaal benodigde bedrag van € 4,0 mln. wordt gedekt door inzet van het saldo incidentele middelen uit de algemene reserve ad € 3,8 mln. en uit bestaande budgetten ad € 0,2 mln. Via de 2e programmarapportage 2017 respectievelijk de 3e programmarapportage 2018 is uit het totaal aan beschikbaar gestelde incidentele middelen van € 4,0 mln. reeds € 0,2 mln. ingezet voor de implementatie van de ICT-strategie.

Communicatie

Vernieuwde communicatievisie 2017-2021

Om mee te bewegen met de veranderende organisatie en buitenwereld én de organisatie te helpen communicatief vaardig(er) te zijn, wordt in 2020 de communicatie-dienstverleningsvisie geïntroduceerd. De communicatiedienstverleningsvisie (afgeleid van de in 2017 vastgestelde communicatievisie) laat zien welke positie communicatie als *competentie* van iedereen én als *vak* in de organisatie vervult en hoe de functies van communicatie en de communicatieprofessional optimaal worden ingezet.

Deze ontwikkeling sluit aan bij de verandering die de organisatie doormaakt. Communicatie ondersteunt de ingezette beweging waarbij ambtenaren steeds meer van buiten naar binnen werken. Het is cruciaal dat medewerkers actief meebouwen aan een organisatie die minder vanuit een systeemwereld denkt en maatschappelijke opgaven centraal stelt. De communicatie(dienstverleningsvisie) draagt bij aan het samen met collega's versterken van een communicatieve en wendbare organisatie.

In 2020 ligt de focus op het ondersteunen van collega's om deze omslag te kunnen maken. Met aandacht voor leiderschapscommunicatie vanuit het management en een open cultuur met ruimte voor medewerkers om mee te kunnen praten door het stimuleren van dialoog en interactie. Daarnaast is en blijft er aandacht voor de juiste communicatie, voor of met de juiste persoon, via het juiste kanaal, op het geschikte moment, ondersteund met effectieve en efficiënte inzet van communicatiemiddelen.

Online communicatie en dienstverlening

De online strategie (in 2016 vastgesteld) en dienstverlening zijn hierbij een belangrijk referentiekader. De focus ligt op de toegankelijkheid en het beheer van de online communicatie en dienstverlening, verbetering en uitbreiding van de e-dienstverlening/e-formulieren en de governance. In september 2020 moet alle online informatie en dienstverlening toegankelijk zijn en voldoen aan de wettelijke verplichting uit het 'tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid': een verplichting voor overheden om maatregelen te nemen om te voorkomen dat mensen met een functiebeperking worden buitengesloten.

Via de zogenaamde *Newsroom* houden we nauw in de gaten wat er over de organisatie en actuele thema's wordt gezegd en wat er speelt in de gemeente om daar indien nodig snel en proactief op te reageren. De *Newsroom* brengt luisteren (online monitoring) en praten (o.a. woordvoering, webcare, externe communicatie) op krachtige wijze samen. Wij dragen hiermee op initiatiefrijke en verbindende wijze bij aan het duiden en realiseren van de organisatie-doelen.

Facilitaire Services

Documentaire Informatievoorziening (DIV)

De gemeente Sittard-Geleen is in 2018 gestart met de voorbereidingen om digitaal zaakgericht te werken. Deze ontwikkeling betekent onder andere dat de ingekomen papieren documenten worden gedigitaliseerd en digitale archivering leidend zal zijn. Het effect hiervan is:

- het sneller digitaal beschikken over de post die betrekking heeft op (aan)vragen/zaken;
- het tijd- en plaatsafhankelijk beschikken over de post met betrekking tot (aan)vragen/zaken;
- het vergroten van de efficiëntie afhandeling van (aan)vragen/zaken.

De effecten zijn concreet uitgewerkt en vertaald naar het Digitale Post Proces (DPP). Eind 2019 gaan de processen rondom de personeelsdossiers en veiligheid, toezicht en handhaving werken conform dit DPP.

Medio 2019 heeft het college, na een positief advies van de OR, definitief besloten het postproces inclusief bijpassende formatie over te plaatsen naar het KCC. De concrete overgang van de medewerkers zal gefaseerd plaatsvinden in samenhang met de overdracht van de werkzaamheden.

Inkoop en aanbestedingen

Het (gezamenlijke) inkoopbeleid geeft voor 2020 verder richting aan de opdrachtgeverrol van Sittard-Geleen. Uitgaande van de plaatsing van de inkoopformatie in het SSC-ZL, zal de uitvoering van en advisering over inkoop en aanbestedingstrajecten op dat moment geschieden op basis van een afgesloten Dienstverleningsovereenkomst en Producten Diensten Catalogus door team inkoop van het SSC-ZL. Periodiek zal (via het SSC-ZL) in 2020 gerapporteerd worden (P&C cyclus) over de op basis van de inkoopkalender uitgevoerde aanbestedingen. Op deze manier wordt inzicht en sturingsinformatie geboden o.a. over uitgevoerde aanbestedingen, toepassing duurzaamheid, social return en regionaal MKB, doelmatigheid, rechtmatigheid en risicobeheersing (EMVI) binnen de wettelijke kaders.

Naast de inkoop samenwerking binnen het SSC-ZL wordt ook binnen de regio Westelijke Mijnstreek op dit gebied samengewerkt. Met gemeenten Stein, Beek en de voormalige gemeente Schinnen is op basis van een samenwerkingsovereenkomst voor inkoop, contractmanagement, contractbeheer en leveranciersmanagement Wet maatschappelijke ondersteuning en leerlingenvervoer regio Westelijke Mijnstreek in 2019 samengewerkt. Deze samenwerkingsovereenkomst wordt in 2020 voortgezet met Stein en Beek.

Automatisering & dataservices

Het werkveld van Automatisering en Dataservices (A&D) is volop in beweging. De komende jaren, en volgend jaar (2020) in het bijzonder, staan in het teken van een aantal nieuwe ontwikkelingen. De onderdelen GEO en IT Supply hebben afgelopen jaren gewacht op een overgang naar het Gegevenshuis respectievelijk het SSC-ZL gestaan. De (onduidelijkheid over de) overgang brengt veel veranderingen voor de betreffende medewerkers met zich mee en anderzijds zal Sittard-Geleen haar organisatie en de wijze van aansturen op deze onderdelen anders dienen in te richten om de ontwikkelingen zowel intern alsook extern het hoofd te kunnen bieden. De interne organisatie zal een beweging moeten maken van alles zelf doen naar (meer en meer) regie nemen. Dit betekent aanpassingsvermogen van de hele organisatie.

De genoemde veranderingen hebben veel impact, die veelal van organisatorische aard zijn. Daarbij gaan er als gevolg van nieuwe systemen voor tijds- en plaatsafhankelijk werken, zaakgericht werken en de transitie naar de cloud, veel vakinhoudelijke veranderingen en extra werkzaamheden op het werkveld van A&D af komen. Middels het uitvoeren van de concernstrategie Informatievoorziening (2018) houden we hier grip op. Binnen de bestaande kaders en budgetten en met inachtneming van externe ontwikkelingen zoals de arbeidsmarkt of regelgeving omtrent privacy zal dit de komende jaren leiden tot de nodige fricties en spagaten die gezamenlijk overwonnen dienen te worden.

De ontwikkelingen zijn innovatief, vooruitstrevend en dragen bij aan een verdere professionalisering en doelmatigheid van onze gemeente als geheel. Als organisatie positioneren wij ons hierdoor dicht bij de inwoners en bedrijven, die deze moderne middelen inmiddels zelf ook steeds vaker inzetten in hun eigen omgeving. Informatievoorziening, data en alles wat er voor nodig is om de diensten zo goed mogelijk te laten functioneren kan heden ten dage gezien worden als “het nieuwe water uit de kraan”. Deze vanzelfsprekendheid, betrouwbaarheid en flexibiliteit vergt van Automatisering en Dataservices binnen de bestaande complexiteit de komende jaren extra inspanningen.

De gemeente Sittard-Geleen zal zich de komende periode verder ontwikkelen naar een meer volwassen digitale organisatie waarin de medewerkers “anders” zullen werken. Het gevolg is dat de ondersteuning van deze digitaal werkende organisatie zowel kwalitatief als ook kwantitatief dient mee te ontwikkelen met deze beweging. Vanuit de diverse (landelijke) programma’s en trajecten (o.a. huisvesting, Omgevingswet, Common Ground, etc.) waarin informatievoorziening een belangrijke component is, zal telkens opnieuw bekeken moeten worden welke impact er ontstaat op de behorende en ondersteunende organisatie.

- **Samenwerking het Gegevenshuis**

In 2017 heeft het college een besluit genomen m.b.t. het overhevelen van ruimte- en objectgerelateerde basisregistratie en Geo-taken van de unit Geo-informatie (team A&D) naar Het Gegevenshuis (HGH). In 2019 is dit besluit nogmaals bekrachtigd en is er een addendum toegevoegd. Het voorgenomen besluit is ter advies voorgelegd aan de medezeggenschap (GO/OR), maar tot op heden is er geen finaal advies afgegeven en staat de definitieve besluitvorming stil. Daarmee komt niet alleen de startdatum van 1-1-2020 in gevaar. Afgelopen jaren zijn de benodigde wettelijke ontwikkelingen doorgevoerd met een teruglopende formatie. Nieuwe ontwikkelingen (zoals gebruiksoppervlakte BAG-WOZ, Beheer Openbare Ruimte, WIBON, Omgevingswet, BRO) kunnen met de huidige interne bezetting niet meer gerealiseerd worden. Indien we daar als S-G zelf energie in moeten gaan steken zonder overheveling cq. nauwe samenwerking met HGH dan leidt dat tot extra kosten zowel op personeel vlak alsook investeringen in de systemen.

- **Programma Digitaal Werken (vervolg)**

Het programma Digitaal Werken bestaat uit een aantal aspecten zoals zaakgericht werken, digitalisering en, datadistributie. Naast de verwerving van applicaties t.b.v. zaakgericht werken is binnen de organisatie het zaakgericht en digitaal werken geïntroduceerd.

De transitie naar zaakgericht en digitaal werken wordt stapsgewijs gerealiseerd. Uit het testtraject (2018) bleek dat de aanbestede applicatie voor zaakgericht werken niet voldeed aan het pakket van eisen. (o.a. te lage performance, gebruiksgemak en onvoldoende beschikbare generieke functionaliteiten). In 2019 is opnieuw gekeken naar een passende applicatie voor de gemeentelijke organisatie.

- **Uitbreiding internetfeed:**

Vanwege de alsmaar toenemende verschuiving van lokale oplossingen naar cloud-oplossingen, neemt de afhankelijkheid van internet toe binnen de organisatie. Daarnaast zien we een toename van mobiele gebruikers die via de internetverbinding contact maken met de systemen van de organisatie. Dit betekent dat wij te maken hebben met een groeiende vraag naar internetbandbreedte. Hierdoor zijn wij genoodzaakt om de huidige internet bandbreedte in 2020 uit te gaan breiden. Waardoor de kosten op dit vlak zullen gaan stijgen met € 0,025 mln.

- **Concern IV-strategie => spoor 3 Data**

De concern IV-strategie is in een 4-tal sporen uitgewerkt. In de begroting 2019 zijn de benodigde middelen voor het eerste spoor beschikbaar gesteld. Spoor 1 betrof de versterking van de organisatie rondom Informatievoorziening en de benodigde aanpassingen t.b.v. de AVG. In de kadernota 2019 is besloten om

spoor 3 (Data) naar voren te halen. Spoor 3: Meer doen met data en RAD. Bestaat uit:- Realiseren van een data expertise centrum en een generiek data ontsluitingsvoorziening. Het gaat bij data om het creëren van een dataportaal (Incidentele kosten voor data verzamelen en toegankelijk maken € 0,25 mln. en het aantrekken van data scientists die met de ontsloten data allerlei analyses kunnen uitvoeren (structureel 2 fte data scientists € 0,18 mln. Met dit kleine team kan een veelheid van datavraagstukken voor alle domeinen worden aangepakt. Denk aan data gebaseerde beleidsontwikkeling, OOV-analyses, voorspellingsmodellen t.b.v. onderhoud, fraudebestrijding, inzicht in zorgbehoefte in de toekomst.

Naast de behoefte aan stuurinformatie onderkennen we de behoefte van een klein team van RAD-ontwikkelaars dat m.b.v. van slimme hulpmiddelen snel oplossingen kan maken voor veel voorkomende problemen. In 2019 is er reeds een pilot gestart bij Sociale Zaken. Dit soort kennis in eigen huis beschikbaar hebben is een groot voordeel, t.o.v. externe inhuur. Incidentele kosten voor opbouw en aanschaf RAD-tool(s) zijn € 0,1 mln. De structurele kosten zijn voor 2 fte RAD-ontwikkelaars zijn € 0,17 mln. inclusief eventuele licentie en beheerkosten van software. Totale kosten spoor 3: Incidenteel € 0,35 mln. en structureel € 350 mln. (opgenomen in de kadernota 2019). De € 0,7 mln. voor 2020 komen uit de incidentele post voor de oplossing van organisatie knelpunten ad € 2,50 mln.

- **Compliance**

Er zijn meerdere definities van 'compliance'. Een veelgebruikte is de volgende: het toezien op de naleving van wet- en regelgeving. In het licht hiervan kun je ook de vertaling zien van het werkwoord: to comply with, oftewel "overeenstemmen met". Men kan pas spreken van compliance als kaders, processen en werkvloer allemaal duidelijk zijn en daarnaast optimaal op elkaar zijn afgestemd. In het licht van deze definitie is er behoefte om toe te zien op de naleving van de wet- en regelgeving. In deze organisaties is sprake van compliance op twee gebieden. Enerzijds de taak om toe te zien op de naleving van wet- en regelgeving binnen bestaande en binnen nieuwe processen. In dit kader gaat het dan niet om de uitvoeringswetten waar medewerkers mee werken, maar meer om de algemene wetten die minder bekend zijn. Denk aan Wob, Who, AVG, Awb, nieuwe wetten die er aan komen zoals de WOO en ga zo door. Anderzijds bestaat de behoefte aan een vertaling van wetten en (interne) regels naar gewenst (normconform) organisatiegedrag. Kijk in die zin bijvoorbeeld naar compliance op het gebied van integriteit. Het toezicht op de naleving van interne en externe wet- en regelgeving is binnen de gemeente Sittard-Geleen momenteel decentraal georganiseerd. Zo zijn deze taken onder meer belegd bij de unit Privacy en Security, de teammanager HRM, diverse afdelingsjuristen en Financiën en bij de concernstaf. Inzicht in en overzicht over de toezichtprocessen ontbreekt. Daardoor is onbekend hoeveel meldingen over mogelijke compliance-schendingen er op dit moment zijn, laat staan hoeveel daadwerkelijke schendingen er daadwerkelijk hebben plaats gevonden. Daar komt bij dat kennis en kunde hierover vluchtig is. Bij verschillende functies en projecten wordt immers gebruik gemaakt van externen (inhuur), waardoor er onvoldoende sprake is van borging binnen de bestaande processen in de organisatie. Er is behoefte aan borging van kennis en kunde binnen de organisatie, en behoefte van borging van bestaande en nieuwe interne en externe wet- en regelgeving binnen bestaande processen.

- **"Wet Open Overheid"**

Het aangepaste wetsvoorstel 'Wet Open Overheid' is goedgekeurd door VNG. De verwachting is dat het aangepaste wetsvoorstel in 2020 in werking treedt en er vervolgens sprake is van gefaseerde invoer. De VNG heeft in een informatiesessie omtrent WOO informatie met betrekking tot kosten verstrekt. Deze kosten hebben betrekking op het gereed maken van documenten, het beschikbaar stellen van contactfunctionarissen, vaste kosten voor beheer en onderhoud van informatiesystemen met actieve openbaar makingsfunctie. De kosten voor het op orde brengen van de informatiehuishouding zijn voor de gemeente Sittard-Geleen nog onvoldoende inzichtelijk. Het betreft overigens geen nieuwe verplichting is, maar een verplichting die reeds volgt uit de archiefwet van 1995. Landelijk blijkt die in onvoldoende mate

door gemeenten te worden uitgevoerd. Ook voor de gemeente Sittard-Geleen betekent dit dat nog de nodige investeringen om de informatiehuishouding op orde te brengen uitgevoerd zullen worden. De WOO is niet alleen een technische en juridische opgave maar een veranderopgave: het wordt een ketenproces waar de hele gemeentelijke organisatie een rol in heeft; het ontsluiten en publiceren van ongestructureerde informatie (zoals e-mail, netwerkschijven) is een omvangrijke (ICT) operatie. In de Concernstrategie Informatievoorziening in een bedrag van € 0,2 mln. geprognostiseerd, vooralsnog houden we vast aan deze prognose.

- **Verhoging licentie kosten**

Ieder jaar wordt opnieuw gekeken naar het contract met Microsoft, aangezien dit een pay-per-use model is (betalen naar gebruik). We constateren dat Microsoft licentieaanpassingen doorvoert en daarmee haar nieuwe beleid (verschuiving naar de cloud) tot uitvoering brengt. Dit heeft consequenties voor onze licentievoorwaarden en de wijze waarop we de software ter beschikking stellen (on-premise) zoals reeds in de jaarrekening 2018 en 1ste rapportage is gemeld. Per 1 januari 2020 zal het bestaande Microsoftcontract ten einde lopen, waardoor alle (prijs)afspraken zullen vervallen en een nieuw contract onder nieuwe condities gesloten moet worden. De gemeentelijke trend van afgelopen jaren laat zien dat de ICT-kosten m.b.t. het Microsoftdeel alsmaar stijgen en wij verwachten zeker dat deze trend ook in het komend jaar zal voortzetten, omdat dan de "oude" condities vervallen. Op basis van de huidige inzichten verwachten wij een risico van een kostenstijging ad. +/- € 0,145 mln. op jaarbasis. De exacte kostenstijging zal pas bekend worden na onderhandeling met de marktpartijen. In Q3/Q4 zal hierover meer duidelijkheid ontstaan en zal een bijstelling moeten plaatsvinden voor 2020.

- **Servicemanagementtool (ITSM)**

In 2019 is het aanbestedingstraject rondom de aanschaf van een gezamenlijke Servicemanagementtool tussen Sittard-Geleen, Heerlen, Maastricht, PIT en SSC ZL afgerond. Vanwege de verwachting dat de samenwerking tussen partijen in de nabije toekomst verder zal intensiveren in de Shared Service Center gedachte, is besloten om de huidige uitvraag op een SaaS-oplossing te baseren, zodat toegewerkt kan worden naar 1 gezamenlijke omgeving, welke voor ieder organisatieonderdeel voorziet in een volledig gescheiden omgeving. Dit voorkomt migratiekosten in de toekomst, wanneer partijen gezamenlijk in het Shared Service Center zullen gaan werken. Voor S-G betekent dit echter dat er een fors beslag zal worden gelegd op de inzet van medewerkers binnen het team Supply, om de nieuwe Servicemanagementtool operationeel te krijgen. De hoogte van een te verwachten toename van de contractkosten is nog niet bekend.

- **GT Connect**

Binnen de gemeente Sittard-Geleen loopt de telefonie omgeving tegen End of Life. Deze zal op termijn vervangen dienen te worden. Bij vervanging dient rekening gehouden te worden met ontwikkelingen zoals digitaal werken of anders werken, maar ook de nieuwbouwplannen vereisen dat er met een andere blik naar toekomstige oplossingen gekeken dient te worden. De integraliteit en complexiteit van dit soort nieuwe oplossingen is toegenomen en vragen dan ook een bepaalde expertise om dit op een goede manier te kunnen aanbesteden. Sittard-Geleen heeft de expertise niet op het niveau dat daarvoor noodzakelijk is. Derhalve is in 2018 reeds besloten om deel te nemen aan GT Connect. In de beschreven doelstellingen van GT Connect (VNG Realisatie) zijn heel wat voordelen genoemd die passen in de mindset zoals Sittard-Geleen die ook voor ogen heeft, met name op het gebied van niet zelf het wiel uitvinden, proven technology, samen inkopen en samen kunnen gebruiken. Met GT Connect wil VNG Realisatie met de gemeenten een dienst verwerven waarmee de afhandeling van zowel intern communicatieverkeer als omni-channel communicatieverkeer ten behoeve van klantcontactcentra wordt verzorgd. Omni-channel betekent dat het voor de klant niet uitmaakt welk kanaal hij gebruikt (balie, telefoon of mail) het aanbod en verwachtingen van de klant dienen op elkaar afgestemd te zijn. Daarnaast kunnen de deelnemers

gebruikmaken van aanvullende communicatiefaciliteiten, waaronder chat-, presence-, conferencing- en collaboratiefunctie. GT besteedt telecommunicatiebouwstenen aan waarmee deelnemers zelf hun telecommunicatiebehoefte kunnen invullen. Met GT Connect worden in andere GT-aanbestedingen verworven diensten met elkaar in relatie gebracht, wordt een verdere professionalisering van de communicatie met de burger mogelijk gemaakt, wordt een koppeling gemaakt met andere componenten uit de IT-architectuur, worden stappen gezet naar een verdere samenwerking van gemeenten op telecommunicatiegebied, en komen communicatiemiddelen beschikbaar die voor veel medewerkers nu nog niet beschikbaar zijn. De te contracteren leverancier dient naast het leveren van deze functionaliteiten ook diensten te kunnen leveren op het gebied van beheer, onderhoud en integratie met bestaande bedrijfsomgevingen en systemen. De voorbereidingen zijn reeds eind 2017 gestart en de aanbesteding is in 2019 afgerond. In 2020 zullen we als organisatie stappen gaan zetten in het 'onboardingsproces' en de componenten afnemen om de toekomstige communicatie met de burgers en bedrijven te waarborgen.

- **Werkplek van de toekomst**

De ontwikkelingen van ICT verlopen in een sneltreinvaart vergeleken met tien jaar geleden. De eisen omtrent de nieuwe digitale werkplek zijn hoofdzakelijk gericht op de mogelijkheid te kunnen werken op elk apparaat overal en altijd. Op dit moment wordt er door ICT-supply een vrij traditionele virtuele desktopomgeving aangeboden waarmee alle noodzakelijke applicaties worden ontsloten en die eveneens toegankelijk is vanuit meerdere devices en locaties. De configuratie en het beheer van het platform en de onderliggende infrastructuur wordt volledig in eigen beheer en door eigen medewerkers uitgevoerd. Hierin gaan we de komende jaren een verschuiving zien waarbij de virtuele werkplek steeds meer aangeboden zal gaan worden als een service geleverd door public cloud providers zoals bijvoorbeeld Microsoft. Deze verschuiving brengt technische veranderingen met zich mee, maar zal ook impact hebben op de werkzaamheden van onze eigen medewerkers. Het komende jaar zal vooral gebruikt moeten worden om de richting en de vorm van de nieuwe digitale werkplek te bepalen samen met alle daarbij behorende implicaties.

HRM

Onze organisatieontwikkeling vraagt een daarop afgestemd strategisch HRM beleid dat met passende antwoorden moet komen en moet uitdagen en faciliteren om de beoogde ontwikkeling gestalte te geven. De gemeente wordt geconfronteerd met sociaal maatschappelijke ontwikkelingen waarop vanuit het strategisch HRM beleid een antwoord moet worden gegeven. De arbeidsmarkt wordt steeds krappere. Daardoor wordt het niet alleen moeilijker om gekwalificeerd personeel van buiten naar binnen te halen, maar zal ook nog eens van buiten harder aan onze gekwalificeerde medewerkers worden getrokken.

Medewerkers ontlenen daarnaast in toenemende mate hun loyaliteit aan hun werkgever aan de wijze waarop zij in hun ontwikkeling worden gefaciliteerd en uitgedaagd. Zij verwachten geen 'life long employment' meer, maar willen een werkgever die voldoende ontwikkelingsmogelijkheden biedt en die hen in hun ontwikkeling coacht. Een werkgever die ook stuur op kwaliteit en afgesproken resultaten en kansen biedt voor iedereen. Daarnaast is de gemiddelde leeftijd van met 51 jaar onze medewerkers hoog. Dit leidt de komende jaren tot een groot natuurlijke verloop van medewerkers die de pensioengerechtigde leeftijd bereiken. Ook deze zaken vragen een antwoord vanuit het strategisch HRM beleid. Tegen deze achtergrond is een directieopdracht gelegd met als titel: 'Klaar voor de toekomst; mensen maken Sittard-Geleen'.

De Gemeente Sittard-Geleen wil verjonging, elan en kracht ontwikkelen en anders gaan werken om de organisatie beter te laten aansluiten op de uitdagingen die aan onze gemeente worden gesteld. We willen een wendbare organisatie zijn die zich soepel kan aanpassen aan nieuwe eisen. Dat is niet alleen wenselijk, maar vooral noodzakelijk. Met 'klaar voor de toekomst' geven we het doel aan; wij willen gereed zijn voor de toekomst zoals die staat beschreven in onze visie op dienstverlening. De ondertitel 'Mensen maken Sittard-

Geleen' laat zien dat het een activiteit is van ons allemaal. 'Maken' geeft aan dat er iets gebeurt. We komen in actie. De visie Dienstverlening van de toekomst is daarbij ons wenkend perspectief. Dat doen we samen, in verbinding met elkaar. Iedereen telt mee en doet er toe, of je nu strategisch beleidsmedewerker bent of in de buitendienst werkt. Het zijn de mensen die de organisatie maken. De manier waarop ze dat doen is bepalend voor alles. Zonder mensen geen organisatie.

Shared Service Center Zuid-Limburg (SSC-ZL)

De gemeente Sittard-Geleen neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling Shared Service Center Zuid-Limburg. (GR SSCZL). Deze GR is in 2015 opgericht door de gemeenten Heerlen, Maastricht en Sittard-Geleen (de drie moederorganisaties). Het is een uitvoeringsorganisatie voor dienstverlening aan gemeenten en hun samenwerkingspartners in Zuid-Limburg op het gebied van bedrijfsvoering; te beginnen met gezamenlijke inkooptrajecten, personeels- en salarisadministratie en informatiediensten.

De gemeente Maastricht heeft een pas op de plaats gemaakt in de vorming van SSC-ZL. Voor Maastricht is nu de tijd rijp om verder te gaan met ontwikkeling van de samenwerking. Overigens zijn op basis van besluitvorming door de colleges van de drie deelnemende gemeenten de activiteiten op het gebied van inkoop voortgezet. Op basis van de resultaten uit het onderzoek (business cases) dat in opdracht van de gemeente Maastricht door Deloitte is uitgevoerd, wordt bekeken op welke wijze de samenwerking wordt voortgezet.

5.6 PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding

Verbonden partijen zijn een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Bestuurlijk belang betekent dat de gemeente zeggenschap heeft door vertegenwoordiging in het bestuur of door stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat de gemeente ter beschikking heeft gesteld en dat niet verhaalbaar is, of het bedrag waarvoor de gemeente aansprakelijk is wanneer de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt. Subsidierelaties vallen niet onder het criterium “verbonden partij”, aangezien deze zich meestal beperken tot een financieel belang.

Bestuurlijke vertegenwoordiging

De lijst van “bestuurlijke vertegenwoordiging” bevat de verbonden partijen, waarvan het College bevoegd is tot benoeming van bestuurders (de gemeenschappelijke regelingen) en die waarin onze gemeente deelneemt. Uitgangspunt is dat de portefeuillehouder middelen de aandeelhoudersrol vervult en de vak-wethouder de gemeente vertegenwoordigt vanuit inhoud.

Kadernota’s verbonden partijen en holdingstrategie

Een aantal gemeentelijke taken wordt door verbonden partijen uitgevoerd. Steeds vaker zijn dit taken met een politiek belang. Hierdoor leveren verbonden partijen een bijdrage aan de realisatie van allerlei maatschappelijke doelen. In de betreffende themalijnen wordt hier op ingegaan.

Participatie in verbonden partijen vraagt ook om waakzaamheid op bestuurlijke en financiële risico’s. In de kadernota verbonden partijen (inclusief holdingstrategie) zijn de uitgangspunten en het afwegingskader ten aanzien van verbonden partijen uitgewerkt.

Overzicht verbonden partijen

Verbonden partijen zijn onderverdeeld in vier categorieën:

a. Gemeenschappelijke regelingen;

GGD Zuid Limburg, Omnibuzz, Vixia, Veiligheidsregio Zuid Limburg, Kredietbank Limburg, Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) en Belastingssamenwerking Gemeente en Waterschappen (BsGW) en Shared Service Limburg

b. Vennootschappen;

N.V. Bank voor Nederlandse gemeenten, CBL Vennootschap B.V., Verkoop Vennootschap B.V., Claim Staat Vennootschap B.V., Enexis N.V., Vordering op Enexis B.V., Publiek belang Elektriciteitsproductie B.V., Nazorg Limburg B.V., N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg, N.V. , Onroerend Goed Maatschappij De Witse B.V., RWM N.V. en Het Groene net B.V.

c. Stichtingen en verenigingen;

Economische samenwerking Zuid Limburg (ESZL).

d. Overige deelnemingen.

Stichting Stadbroek in Ontwikkeling

Toelichting Verbonden partijen

In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste gegevens per verbonden partij weergegeven. Relevante ontwikkelingen worden vermeld in de betreffende programmabladen.

Gemeenschappelijke regelingen

Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg		Programma's 6 Sociaal Domein en 7 Volksgezondheid en Milieu	
Vestigingsplaats	Maastricht		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Deelnemers	Alle 18 Zuid Limburgse gemeenten		
Doelstelling/publiek belang	Zorgdragen voor publieke gezondheid, toezicht op de kwaliteit Wmo, Veilig Thuis, ambulancezorg, GHOR, vangnetfunctie en crisiszorg verslaafden, dak- en thuislozen, sociaal medische advisering		
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen en Dagelijks Bestuur, portefeuillehouder Gezondheid, wethouder L. Geilen		
Financieel belang	Verdeelsleutel in Gemeenschappelijke Regeling		
Risico's	Door de deelnemende gemeenten is gekozen om geen weerstandsvermogen op te bouwen bij de GGD. Mogelijke verliesbijdragen worden naar rato inwoneraantal door de gemeenten gedragen. Vanaf 2020 gaat de GGD de taken van de Jeugdgezondheidszorg van 0 tot 18 jarigen uitvoeren. Doordat tot 2020 elke gemeente individueel budgetafspraken en dienstverleningsafspraken hebben gemaakt met de jeugdgezondheidszorg aanbieders 0-4 jarigen, is bij harmonisatie van deze afspraken binnen de Gemeenschappelijke Regeling GGD het mogelijk dat herverdelingseffecten per individuele gemeente ontstaan.		
Kerncijfers	X € 1.000	1-1-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	2.806	2.456
	Vreemd vermogen	26.652	26.644
	Bijdrage gemeente aan GGD ZL (begr. 2018)	2.201	2.201
	Jaarresultaat (2018)		-558

Omnibuzz		Programma 6 Sociaal Domein	
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Deelnemers	32 Limburgse gemeenten (30 vanaf 2019)		
Doelstelling/publiek belang	Zorgdragen voor collectief vraagafhankelijk vervoer		
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen en Dagelijks Bestuur, portefeuillehouder Mobiliteit, wethouder E. Joosten		
Financieel belang	Verdeelsleutel in Gemeenschappelijke Regeling		
Risico's	- Effect aanbesteding concessie doelgroepenvervoer voor de periode 2020-2024 - Effect nieuwe tarieven doelgroepenvervoer - Ontwikkeling vervoersvolume - Ontwikkeling loon-, beheer- en bedrijfsvoeringskosten Op basis van de huidige inzichten leiden voornoemde ontwikkelingen voor 2020 tot een kostenstijging van 8,3% ten opzichte van de begroting 2019. Om kostenstijgingen zoveel mogelijk te beperken heeft Omibuzz een aantal interne en externe beheersmaatregelen genomen en voorgesteld aan de deelnemende gemeenten.		
Kerncijfers	X € 1.000	1-1-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	2.005	1.483
	Vreemd vermogen	1.139	2.862
	Bijdrage gemeente aan Omnibuzz (begr. 2019)		1.905
	Jaarresultaat (2018)		- 176
	Begroting Omnibuzz 2020		23.361
	Verwacht Eigen vermogen 2020		1.304

Vixia		Programma 6 Sociaal Domein
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemers	Gemeenten Beek, Schinnen, Sittard-Geleen en Stein	
Doelstelling/publiek belang	Integrale uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening en de daaruit voortvloeiende en daarmee verband houdende voorschriften en regelingen	
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen en Dagelijks Bestuur, portefeuillehouder Sociale zaken wethouder F. van Ballegooij en in het Algemeen Bestuur portefeuillehouder Middelen wethouder P. Meekels	
Financieel belang	Verdeelsleutel in Gemeenschappelijke Regeling	
Risico's	Eind 2019 wordt een bijgestelde begroting 2020 Vixia danwel een begroting 2020 ev jaren voor het Participatiebedrijf opgesteld waarin ook de risico's zijn opgenomen en financieel vertaald.	

Vixia		Programma 6 Sociaal Domein	
Kerncijfers	X € 1.000	1-1-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	897	- 3.186
	Vreemd vermogen	15.220	14.717
	Bijdrage gemeente aan Vixia (begr. 2020)		4.929
	Jaarresultaat (2018)		- 3.895

Veiligheidsregio Zuid Limburg		Programma 1 Veiligheid	
Vestigingsplaats	Maastricht		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Deelnemers	18 gemeenten in de regio Zuid Limburg		
Doelstelling/publiek belang	Het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie en hiermee voorkomen en beperken van slachtoffers en schade door brand, rampen en ongelukken en het waarborgen van een basisniveau in kwaliteit en veiligheid van de woon-, werk- en leefomgeving.		
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur, burgemeester S. Cox		
Financieel belang	Verdeelsleutel in gemeenschappelijke regeling		
Risico's	De financiële situatie gebaseerd op een solide basis voor de toekomst (verhoging uitgaven) en de kostenverdeelsystematiek gemeentelijke bijdrage (verlaging uitgaven met een ingroeimodel van 4 jaar) aan de Veiligheidsregio Zuid-Limburg is voortdurend in ontwikkeling.		
Kerncijfers	X € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	8.567	8.236
	Vreemd vermogen	16.683	15.469
	Bijdrage gemeente aan VrZL (begr. 2018)		8.221
	Jaarresultaat (2018)		-831

Kredietbank Limburg		Programma 6 Sociaal Domein	
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Deelnemers	Gemeenten Maastricht, Sittard-Geleen, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf en Brunssum		
Doelstelling/publiek belang	Zorgdragen voor kredietverlening en integrale schuldhulpverlening als wettelijke taak		
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur, wethouders K. Schmitz, F. van Ballegooij en L. Geilen Deelname in Dagelijks Bestuur, wethouder K. Schmitz		
Financieel belang	Van de door de raad ter beschikking gestelde achtergestelde lening ad € 457.000 is begin 2006 € 376.741 geëffectueerd. Het saldo van de achtergestelde lening bedraagt ultimo 2017 € 127.791		
Risico's	In 2020 is het "Anders werken anders doen" ingebed in de organisatie, en is de bedrijfsvoering up to date gebracht met maatregelen uit het plan van aanpak gericht op een gezonde bedrijfsvoering. De uitkomsten van beide ontwikkelingen zouden echter kunnen leiden tot wijzigingen in de organisatie om de dienstverlening zo effectief mogelijk te maken, hetgeen gepaard kan gaan met hogere kosten/productprijzen. Hierbij kan gedacht worden aan een eventuele reducering van de caseload per medewerker of het eventueel verhogen van tarieven. Dit risico is momenteel niet ingecalculeerd, omdat hier nog geen zicht op is.		
Kerncijfers	X € 1.000	1-1-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	76	0
	Vreemd vermogen	11.024	11.366
	Bijdrage gemeente aan Kredietbank Limburg (verwacht 2020)		111
	Jaarresultaat (startprognose 2018)		-/- 776
	Prognose jaarresultaat 2020		908
	Prognose gemeentelijke bijdrage 2020	76	0

Regionale Uitvoeringsdienst		Programma 1 Veiligheid
Vestigingsplaats	Maastricht	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemers	Provincie en de 18 gemeenten in de Veiligheidsregio Zuid Limburg	
Doelstelling/publiek belang	Verhogen kwaliteitsniveau (milieu)taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving	
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur, en Dagelijks Bestuur, wethouder F. van Ballegooij	

Regionale Uitvoeringsdienst		Programma 1 Veiligheid	
Financieel belang	De financiële bijdrage van Gemeente Sittard-Geleen is gebaseerd op de concrete producten en diensten zoals opgenomen in het werkprogramma. Uitgangspunt is dat jaarlijks een werkprogramma wordt overeengekomen.		
Risico's	Geen risico's welke niet zijn afgedekt middels een reserve		
Kerncijfers	X € 1.000	1-1-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	2.157	1.634
	Vreemd vermogen	1.207	4.168
	Bijdrage gemeente aan RUD (begroting 2019)		575
	Jaarresultaat (2018)		491

Belastingsamenwerking gemeenten en waterschappen		Programma 0 Bestuur en Organisatie	
Vestigingsplaats	Roermond		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Deelnemers	30 gemeenten en 1 waterschap		
Doelstelling/publiek belang	Heffing en inning van alle lokale belastingen en beheer van de basisregistratie WOZ (administratie en waardering).		
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur, wethouder P. Meekels		
Financieel belang	De reguliere bijdrage van de gemeente Sittard-Geleen over 2018 bedroeg € 1,1 mln.		
Risico's	geen relevante risico's.		
Kerncijfers	X € 1.000	1-1-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	268	593
	Vreemd vermogen	5.601	4.947
	Bijdrage gemeente aan BSGW (begr. 2020)		1.296
	Jaarresultaat (2018)		-325

Shared service center Zuid Limburg		Programma 0 Bestuur en Organisatie	
Vestigingsplaats	Heerlen		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Deelnemers	Heerlen, Maastricht, Sittard-Geleen		
Doelstelling/publiek belang	Uitvoering van de ondersteunende bedrijfsvoeringsprocessen van de deelnemende gemeenten, te starten met inkoop, PSA en Informatiediensten		
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur, wethouder P. Meekels		
Financieel belang	De financiering van de gemeenschappelijke regeling vindt plaats via een verdeelsleutel die is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling. In afwachting van de feitelijke start van de operationele dienstverlening is de bijdrage in de doorlopende overhead gelijkelijk verdeeld over de drie deelnemende partijen. Het aandeel van SG in de doorlopende concernoverhead bedraagt over 2019 € 0,3 mln.		
Risico's	Zolang de dienstverlening niet operationeel loopt het aandeel in de (deels ongedekte) concernoverhead van het SSC-ZL door. Acties worden ondernomen om de kosten van het SSC-ZL tijdelijk af te bouwen en activiteiten te bevriezen (maatregelen kostenreductie). Bij start van de operationele dienstverlening is de toereikendheid van de dekking binnen de gemeentelijke begroting afhankelijk van de mate waarin de interne overhead overeenkomstig kan worden afgebouwd en de overhead via de tarieven door meer deelnemers kan worden gedragen en/ of efficiency kan worden gerealiseerd.		
Kerncijfers	X € 1.000	1-1-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	825	613
	Vreemd vermogen	913	862
	Bijdrage gemeente aan SSC-ZL (begr. 2019)		300
	Jaarresultaat (2018)		363 (aandeel SG 121)

Vennootschappen

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten		Programma 0 Bestuur en Organisatie
Vestigingsplaats	Den Haag	
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap	
Deelnemers	De aandelen BNG zijn voor 50 % eigendom van gemeenten, provincies en een waterschap, de andere helft is in handen van het Rijk.	

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten		Programma 0 Bestuur en Organisatie	
Doelstelling/publiek belang	De BNG fungeert als bankier ten behoeve van overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut.		
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder, portefeuillehouder Middelven, wethouder P. Meekels		
Financieel belang	De gemeente Sittard-Geleen bezit 175.266 van de 55.690.720 aandelen met een totale nominale waarde van € 438.165,-, i.c. gewaardeerd op € 2,50 per aandeel. Voornoemd bedrag is in de balans van de gemeente Sittard-Geleen tegen deze waarde opgenomen.		
Risico's	geen relevante risico's		
Kerncijfers	X € 1 mln.	1-1-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	4.687	4.991
	Vreemd vermogen	135.041	132.518
	Jaarresultaat		337
	Verwachte dividenduitkering 2020		nog niet bekend

Cross Border Lease (CBL) B.V.		Programma 0 Bestuur en Organisatie	
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch		
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap		
Deelnemers	Aandeelhouders zijn provincies (74 %) en gemeenten (26 %)		
Doelstelling/publiek belang	Vertegenwoordiging van de aandeelhouders (lees voormalige publieke aandeelhouders Essent) als medebeheerder (naast RWE AG, Enexis Holding N.V. en Essent N.V.) van het CBL Escrow Fonds en te fungeren als "doorgeefluik" voor betalingen namens aandeelhouders in en uit het CBL Escrow Fonds. Eind juni 2016 is het CBL Escrow Fonds geliquideerd. Het restantbedrag is volledig uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang in de vennootschap. Ondanks dat het CBL Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden. De verwachting is dat de vennootschap in 2019 of begin 2020 zal kunnen worden ontbonden en/of zal kunnen fuseren met één van de andere vennootschappen die bij de verkoop van Essent zijn opgericht. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 11 april 2019 heeft het bestuur van de vennootschap hiervoor een voorstel besluit aan de aandeelhouders voorgelegd. Besluitvorming in de AVvA zal plaatsvinden in het vierde kwartaal van 2019.		
Bestuurlijk belang	De gemeentelijke aandeelhouders in Limburg zijn verenigd in de VEGAL (belang: ca. 10%) en treden gezamenlijk op in de algemene vergadering van aandeelhouders en in de aandeelhouderscommissie. Portefeuillehouder Middelen, wethouder P. Meekels vertegenwoordigt de gemeente.		
Financieel belang	Het aantal aandelen op naam van Sittard-Geleen bedraagt 14.701 (belang: 0,735%), met een totale nominale waarde van € 147,--. De balanswaarde bedraagt eveneens € 147,--		
Risico's	geen relevante risico's.		
Kerncijfers	X € 1.000	1-1-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	147	137
	Vreemd vermogen	8	22
	Jaarresultaat		-10
	Verwachte dividenduitkering 2020		0

Verkoopvennootschap B.V.		Programma 0 Bestuur en Organisatie
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch	
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap	
Deelnemers	Aandeelhouders zijn provincies (74 %) en gemeenten (26 %)	
Doelstelling/publiek belang	In het kader van de verkoop in 2009 van Essent aan RWE hebben de verkopende aandeelhouders een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan RWE. Het merendeel van deze garanties en vrijwaringen is door de verkopende aandeelhouders overgedragen aan Verkoop Vennootschap. Ter verzekering van de betaling van eventuele schadeclaims heeft RWE bedongen dat een deel van de verkoopopbrengst door de verkopende aandeelhouders gedurende een bepaalde tijd in het General Escrow Fonds werd aangehouden. Daarmee was de functie van Verkoop Vennootschap B.V. tweërlei: • namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantiereclaim procedures voeren tegen RWE;	

Verkoopvennootschap B.V.		Programma 0 Bestuur en Organisatie	
	het geven van instructies aan de escrow agent (JP Morgan) wat betreft het beheer van het bedrag dat in het General Escrow Fonds is gestort. Het General Escrow Fonds wordt belegd conform de FIDO/RUDDO-regels, die gelden voor decentrale overheden. De verwachting is dat de vennootschap in 2019 of begin 2020 zal kunnen worden ontbonden en/of zal kunnen fuseren met één van de andere vennootschappen die bij de verkoop van Essent zijn opgericht. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 11 april 2019 heeft het bestuur van de vennootschap hiervoor een voorstel besluit aan de aandeelhouders voorgelegd. Besluitvorming in de AVvA zal plaatsvinden in het vierde kwartaal van 2019.		
Bestuurlijk belang	De gemeentelijke aandeelhouders in Limburg zijn verenigd in de VEGAL (belang: ca. 10%) en treden gezamenlijk op in de algemene vergadering van aandeelhouders en in de aandeelhouderscommissie. Portefeuillehouder Middelen, wethouder P. Meekels vertegenwoordigt de gemeente		
Financieel belang	Het aantal aandelen op naam van Sittard-Geleen bedraagt 14.701 (belang: 0,735%), met een totale nominale waarde van € 147,--. De balanswaarde bedraagt eveneens € 147,--		
Risico's	geen relevante risico's.		
Kerncijfers	X € 1.000	1-1-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	151	112
	Vreemd vermogen	6	30
	Jaarresultaat		-39
	Verwachte dividenduitkering 2020		0

Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam B.V.		Programma 0 Bestuur en Organisatie
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch	
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap	
Deelnemers	Aandeelhouders zijn provincies (74 %) en gemeenten (26 %)	
Doelstelling/publiek belang	De CSV Amsterdam BV is belast met de afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero. De BV vervult 3 doelen: a. namens de Verkopende Aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON); (De WON leidde ertoe dat productie en leveringsbedrijf enerzijds en het netwerkbedrijf anderzijds gesplitst moesten worden waardoor de aandeelhouders schade hebben geleden. Essent heeft hiertegen een procedure gevoerd. De Hoge Raad heeft in 2015 besloten dat de splitsingswet niet in strijd is met het recht van de Europese Unie. Hiermee is de procedure voor de vennootschap beëindigd) b. namens de Verkopende Aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. (hierna Waterland); (In het kader van de verkoop van Attero aan waterland hebben de verkopende aandeelhouders van Attero een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan Waterland. In juni 2016 is een compromis bereikt tussen Waterland en de vennootschap voor een bedrag van € 5,464 mln. over de belastingclaims tot en met de periode waarin Attero integraal onderdeel, als Essent Milieu, uitmaakte van de Essent-organisatie. Het bedrag is betaald uit het escrow fonds van € 13,5 miljoen. Daarnaast is door Attero een bedrag betaald aan de vennootschap van € 3,4 mln. voor de (eventuele) belastingteruggaven over deze periode. Het bedrag is in 2016 voor een groot deel uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang). c. het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort. (Het resterend vermogen op de escrow-rekening is € 8,0 mln. De escrow-rekening wordt aangehouden bij de notaris. De verkopende aandeelhouders en Waterland zijn niet zonder meer gerechtigd tot het voornoemde bij een notaris in escrow gestorte bedrag. De verkopende aandeelhouders en Waterland hebben enkel een voorwaardelijke aanspraak op dat bedrag. Zodra aan de in de escrow overeenkomst opgenomen voorwaarden is voldaan, zal de notaris het desbetreffende bedrag betalen aan hetzij de CSV Amsterdam B.V. (ten gunste van de verkopende aandeelhouders van Attero), hetzij aan Waterland) De verwachting is dat de vennootschap in 2019 of begin 2020 zal kunnen worden ontbonden. Echter er is een dispuut tussen de vennootschap en Waterland/Attero over een belastingteruggave over het boekjaar 2011. De vennootschap is van mening dat zij recht heeft op doorbetaling van de belastingteruggave en Waterland/Attero is van mening dat de teruggave verrekend moet worden met de belasting die vervolgens later weer wordt geheven. Echter heeft deze belastingheffing betrekking op een jaar na verkoopdatum.	

Verkoopvennootschap B.V.		Programma 0 Bestuur en Organisatie	
	In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 11 april 2019 heeft het bestuur van de vennootschap een voorstel besluit aan de aandeelhouders voorgelegd om eventueel een arbitrageprocedure te starten. Besluitvorming in de AVvA zal plaatsvinden in het vierde kwartaal van 2019.		
Bestuurlijk belang	De gemeentelijke aandeelhouders in Limburg zijn verenigd in de VEGAL (belang: ca. 10%) en treden gezamenlijk op in de algemene vergadering van aandeelhouders en in de aandeelhouderscommissie. Portefeuillehouder Middelen, wethouder P. Meekels vertegenwoordigt de gemeente.		
Financieel belang	Het aantal aandelen op naam van Sittard-Geleen bedraagt 14.701 (belang: 0,735%), met een totale nominale waarde van € 147,--. De balanswaarde bedraagt eveneens € 147,--.		
Risico's	geen relevante risico's		
Kerncijfers	X € 1.000	1-1-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	870	746
	Vreemd vermogen	53	45
	Jaarresultaat		-124
	Verwachte dividenduitkering 2020		0

Enexis N.V.		Programma 0 Bestuur en Organisatie	
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Deelnemers	Aandeelhouders zijn provincies (74 %) en gemeenten (26 %)		
Doelstelling/publiek belang	Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren. Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën: • Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld; • Betrouwbare energievoorziening; • Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten; • Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren; • Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen. Enexis speelt een belangrijke rol in de energietransitie: het netwerk dient gereed te zijn voor decentrale energieopwekking, teruglevering en datacommunicatie over de energiestromen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving.		
Bestuurlijk belang	De gemeentelijke aandeelhouders in Limburg zijn verenigd in de VEGAL (belang: ca. 10%) en treden gezamenlijk op in de algemene vergadering van aandeelhouders en in de aandeelhouderscommissie. Portefeuillehouder Middelen, wethouder P. Meekels vertegenwoordigt de gemeente.		
Financieel belang	Het aantal aandelen op naam van Sittard-Geleen bedraagt 1.100.250 (belang: 0,735%), met een totale nominale waarde van € 1,1 mln. De balanswaarde bedraagt eveneens € 1,1 mln.		
Risico's	geen relevante risico's		
Kerncijfers	X € 1.000	1-1-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	3.808.000	4.024.000
	Vreemd vermogen	3.860.000	3.691.000
	Jaarresultaat		319.000
	Verwachte dividenduitkering 2020		nog niet bekend

Vordering op Enexis B.V.		Programma 0 Bestuur en Organisatie	
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch		
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap		
Deelnemers	Aandeelhouders zijn provincies (74 %) en gemeenten (26 %)		
Doelstelling/publiek belang	Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland is Essent per 30 juni 2009 gesplitst in een Netwerkbetrijf en een Productie- en Levering Bedrijf. Essent heeft eind 2007 een herstructurering doorgevoerd waarbij de economische eigendom van de gas- en elektriciteitsnetten binnen de Essent-groep zijn verkocht en overgedragen aan Enexis tegen de		

Vordering op Enexis B.V.		Programma 0 Bestuur en Organisatie	
	geschatte fair market value.		
	De vennootschap zal eind 2019/begin 2020 kunnen worden ontbonden na de aflossing van de 4^e Tranche op 30 september 2019. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 11 april 2019 heeft het bestuur van de vennootschap hiervoor een voorstel besluit aan de aandeelhouders voorgelegd. Besluitvorming in de AVA zal plaatsvinden in het vierde kwartaal van 2019. De vennootschap zal bij ontbinding een negatief Eigen Vermogen hebben. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 5 april 2018 is besloten een eventueel tekort in het Eigen Vermogen tijdelijk middels een rekening-courant aan te vullen vanuit de andere vennootschappen en dit te verrekenen met een winstuitkering uit deze betreffende vennootschap(pen).		
Bestuurlijk belang	De gemeentelijke aandeelhouders in Limburg zijn verenigd in de VEGAL (belang: ca. 10%) en treden gezamenlijk op in de algemene vergadering van aandeelhouders en in de aandeelhouderscommissie. Portefeuillehouder Middelen, wethouder P. Meekels vertegenwoordigt de gemeente.		
Financieel belang	Het aantal aandelen op naam van Sittard-Geleen bedraagt 14.701 (belang: 0,735%), met een totale nominale waarde van € 147,--. De balanswaarde bedraagt eveneens € 147,--		
Risico's	geen relevante risico's.		
Kerncijfers	X € 1.000	1-1-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	9	-2
	Vreemd vermogen	356.320	356.324
	Jaarresultaat		-11
	Verwachte dividenduitkering 2020		0

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.		Programma 0 Bestuur en Organisatie
Vestigingsplaats	’s-Hertogenbosch	
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap	
Deelnemers	Aandeelhouders zijn provincies (74 %) en gemeenten (26 %)	
Doelstelling/publiek belang	Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteit Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta N.V. (destijds 50% aandeelhouder, nu 70% aandeelhouder) heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (PBE). In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta N.V. een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen. In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE. PBE blijft bestaan met een beperkt takenpakket. PBE zal de zaken afwikkelen die uit de verkoop voortkomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn van 8 jaar na verkoop gemoeid. Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds (zie Verkoop Vennootschap B.V.). RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Het General Escrow Fonds is in juli 2016 geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders. Omdat er nog sprake is van contractuele verplichtingen wordt de BV nog in stand gehouden tot de lopende verplichtingen zijn beëindigd. De verwachting is dat de vennootschap in 2019 of begin 2020 zal kunnen worden ontbonden en/of zal kunnen fuseren met één van de andere vennootschappen die bij de verkoop van Essent zijn opgericht. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 11 april 2019 heeft het bestuur van de vennootschap hiervoor een voorstel besluit aan de aandeelhouders voorgelegd. Besluitvorming in de AVvA zal plaatsvinden in het vierde kwartaal van 2019.	
Bestuurlijk belang	De gemeentelijke aandeelhouders in Limburg zijn verenigd in de VEGAL (belang: ca. 10%) en treden gezamenlijk op in de algemene vergadering van aandeelhouders en in de aandeelhouderscommissie. Portefeuillehouder Middelen, wethouder P. Meekels vertegenwoordigt de gemeente	
Financieel belang	Het aantal aandelen op naam van Sittard-Geleen bedraagt 1.100.250 (belang: 0,735%), met een totale nominale waarde van € 0,01 per aandeel. De balanswaarde van de aandelen van de	

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.		Programma 0 Bestuur en Organisatie	
	gemeente Sittard-Geleen is gewaardeerd op € 1,--		
Risico's	geen relevante risico's.		
Kerncijfers	X € 1.000	1-1-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	1.620	1.605
	Vreemd vermogen	18	23
	Jaarresultaat		-15
	Verwachte dividenduitkering 2020		0

Nazorg Limburg BV.		Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	
Vestigingsplaats	Maastricht-Aachen Airport		
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap		
Deelnemers	De aandeelhouders zijn: de B.V. zelf voor 50% en de Limburgse gemeenten voor 50%. De B.V. heeft geen stemrecht, de gemeenten wel		
Doelstelling/publiek belang	Uitvoering nazorgtaak van stortplaatsen die vóór 1 september 1996 zijn gesloten		
Bestuurlijk belang	Deelname aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, wethouder L. Geilen		
Financieel belang	De gemeente Sittard-Geleen bezit 2330 aandelen Deze deelneming valt onder de noemer incurante aandelen/deelnemingen, waar dus geen dividend en/of andere uitkeringen van verwacht mogen worden. Deze incurante aandelen zijn zonder waarde gewaardeerd c.q. zijn niet op de balans van de gemeente Sittard-Geleen opgenomen		
Risico's	geen relevante risico's		
Kerncijfers	X € 1.000	1-1-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	3.852	1890
	Vreemd vermogen	1.794	1921
	Jaarresultaat (2017)		- 1.962
	Verwachte dividenduitkering 2020		0

N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg		Programma 0 Bestuur en Organisatie	
Vestigingsplaats	Maastricht		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Deelnemers	In WML participeren de Provincie en 55 gemeenten		
Doelstelling/publiek belang	De burgers toegang verschaffen tot (drink)water tegen acceptabele kosten		
Bestuurlijk belang	Deelname aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, portefeuillehouder Middelen, wethouder P. Meekels		
Financieel belang	Van de 500 geplaatste aandelen bezit de gemeente Sittard-Geleen 33 aandelen met een totale nominale waarde van € 4.538 per aandeel (totaal € 149.747,--). Deze deelneming valt onder de noemer incurante aandelen/deelnemingen, waar dus geen dividend en/of andere uitkeringen van verwacht mogen worden. Deze incurante aandelen zijn zonder waarde gewaardeerd c.q. zijn niet op de balans van de gemeente Sittard-Geleen opgenomen		
Risico's	geen relevante risico's.		
Kerncijfers	X € 1.000	1-1-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	203.151	209.386
	Vreemd vermogen	377.182	384.978
	Jaarresultaat		6.235
	Verwachte dividenduitkering 2020		

Onroerend Goed Maatschappij “De Witse” B.V.		Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen (Buchten-Born)	
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap	
Deelnemers	Ter uitvoering van het raadsbesluit van de voormalige gemeente Born d.d. 14 december 2000 (nummer 2000/110) en besluit van het college van B&W van de gemeente Sittard-Geleen d.d. 14 juni 2005 (nummer 2005/16789), is de Onroerend Goed Maatschappij “De Witse” B.V. opgericht	
Doelstelling/Publiek belang	Waarborgen van de sport- en recreatievoorzieningen op het sportcomplex Het Anker te Buchten	

Bestuurlijk belang	Als (prioriteit)aandeelhouder wethouder J. Bessems. De uitgifte van één prioriteitsaandeel is er in de essentie op gericht om de gemeente Sittard-Geleen in staat te stellen erop toe te zien dat er sprake is van een voortdurende en adequate beschikbaarheid van de sport- en recreatievoorzieningen op het sportcomplex voor het publiek. Het prioriteitsaandeel stelt de gemeente daartoe in staat doordat de statuten van de vennootschap De Witse B.V. bepalen dat de voorafgaande goedkeuring van de gemeente als prioriteitsaandeelhouder is vereist voor besluiten tot vervreemding van de onroerende zaken, tot wijziging van het doel van de vennootschap, tot wijziging van de rechten die zijn verbonden aan het prioriteitsaandeel, en tot ontbinding, fusie of splitsing van de vennootschap		
Financieel belang	De algemene vergadering van aandeelhouders heeft 1 december 2006 besloten tot uitgifte van één prioriteitsaandeel in het kapitaal van de vennootschap, nominaal groot één euro		
Risico's	Geen		
Kerncijfers	X € 1.000	01-01-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Jaarresultaat (2018)	n.v.t.	
	Verwachte dividenduitkering 2020	n.v.t.	

RWM N.V.		Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Deelnemers	De gemeenten Beek, Schinnen, Stein en Sittard-Geleen		
Doelstelling/publiek belang	Inzameling, verwerking, transporteren, en vermarkten van afvalstoffen, alsmede aanverwante taken op het gebied van straatreiniging en de gladheidbestrijding en, in het algemeen, het verrichten van diensten op het gebied van beheer van openbare ruimten voor elke als aandeelhouder aangesloten gemeente		
Bestuurlijk belang	Opdrachtgever- portefeuillehouder Leefomgeving, wethouder L. Geilen Deelname – portefeuillehouder Middelen, wethouder P. Meekels – in de algemene vergadering van aandeelhouders.		
Financieel belang	De gemeente Sittard-Geleen bezit 612 gewone aandelen van de 888 uitgeven gewone aandelen en 3 prioriteitsaandelen van de 6 uitgegeven prioriteitsaandelen met een totale nominale waarde van € 61.500,--. Het aandeel in de deelneming bedraagt 69%, en het stemaandeel bij besluitvorming bedraagt 50%. De aandelen zijn op naam en niet vrij verhandelbaar. Ze zijn nominaal gewaardeerd en op de balans van de gemeente Sittard-Geleen opgenomen.		
Risico's	geen relevante risico's.		
Kerncijfers	X € 1.000	1-1-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	4.135	4.273
	Vreemd vermogen	6.435	5.652
	Jaarresultaat (begroting 2018)		436
	Verwachte dividenduitkering 2020		nog niet bekend

Het Groene Net B.V. (incl. Mijn streekwarmte B.V. en HGN ontwikkel B.V.)		Programma 7 Volksgezondheid en Milieu
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen	
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap	
Deelnemers	De gemeenten Sittard-Geleen, Stein en Beek en private partner Ennatuurlijk	
Doelstelling/Publiek belang	Het leveren van betaalbare, duurzame energie van de biomassacentrale BES en industriële restwarmte van de Chemelotsite aan woningen, bedrijven en instellingen in Sittard-Geleen, Beek en Stein	
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Raad van Commissarissen (portefeuillehouder Duurzaamheid, wethouder K. Schmitz) en vertegenwoordiging in de AvA (portefeuillehouder Middelen, wethouder P. Meekels)	
Financieel belang	Zowel de gemeente Sittard-Geleen als Ennatuurlijk storten bij aanvang een aandelenkapitaal ter waarde van € 2,5 mln. De inbreng van Sittard-Geleen verloopt via Mijn Streekwarmte BV. Bij de instap zullen Stein en Beek eveneens ieder € 2,5 mln aandelenkapitaal via Mijn Streekwarmte BV inbrengen. Dit bedrag wordt dan eveneens door Ennatuurlijk op dat moment ingebracht. Zowel Het Groene Net BV als Het Groene Net Ontwikkel-BV zijn beide voor 50% eigendom van	

Het Groene Net B.V. (incl. Mijn streekwarmte B.V. en HGN ontwikkel B.V.)		Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	
	Ennatuurlijk en Mijn Streekwarmte BV. Inmiddels is een bedrag van € 1.987 mln aan aandelen gekocht voor aanleg van infrastructuur. Het restant (0,5 mln) is vooralsnog ingezet als voorfinanciering voor de ontwikkelkosten van het vervolgetraject. Deze kosten zullen worden terugbetaald bij het operationeel worden van de volgende fase en worden dan ingezet in aandelenkapitaal.		
Risico's	Uit het bedrijfsplan blijkt dat de inbreng van €. 2,5 mln eigen vermogen door de gemeente Sittard-Geleen in warmtebedrijf Het Groene Net een verantwoorde investering is. In het geval van een faillissement van Het Groene Net zal deze investering verloren gaan		
Kerncijfers	X € 1.000	01-01-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	nnb	nnb
	Vreemd vermogen	nnb	nnb
	Jaarresultaat (2018)	nnb	nnb
	Verwachte dividenduitkering 2020		0

Stichtingen en verenigingen

Economische samenwerking Zuid Limburg (ESZL)		Programma 3 Economie	
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen		
Rechtsvorm	Stichting		
Deelnemers	Overheden, onderwijs en bedrijfsleven		
Doelstelling/Publiek belang	De stichting ESZL is het samenwerkingsverband tussen bedrijfsleven, overheid en onderwijs en heft als doel het realiseren van het Brainport 2020-programma in Zuid-Limburg. In het ‘strategisch actieplan Randstad Zuid-Limburg’ is de gezamenlijke opgave voor Zuid-Limburg beschreven, met als belangrijkste aandachtspunten: grensoverschrijdende samenwerking, meer saamhorigheid én behoud van het unieke Zuid-Limburgse landschap. In ESZL-verband zullen deze gezamenlijke opgaven verder worden uitgewerkt. In bovengenoemd strategisch actieplan wordt gesteld dat het realiseren van de ambities in gezamenlijkheid moet worden opgepakt. “Noch de centrumsteden Heerlen, Maastricht en Sittard-Geleen, noch Zuid-Limburg als geheel kunnen dit alleen aan. Wat dus nodig is, is een gezamenlijke inzet van bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstellingen, Provincie Limburg en gemeenten in Zuid-Limburg én over de grens”. Het strategisch actieplan wordt door de Zuid-Limburgse gemeenten en Provincie als vertrekpunt voor economische samenwerking 2.0 ESZL zal zich inzetten op het doen realiseren van de acht strategische doelen (zie 1.1 Economie).		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het stichtingsbestuur, portefeuillehouder Economie, wethouder P. Meekels		
Financieel belang	In 2018 is een bedrag van € 6 euro per inwoner beschikbaar gesteld		
Risico’s	Geen relevante risico’s		
Kerncijfers	X € 1.000	01-01-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	n.v.t	n.v.t
	Vreemd vermogen	n.v.t	n.v.t
	Jaarresultaat (2018)	nnb	nnb
	Verwachte dividenduitkering 2020	0	0

Overige deelnemingen

Stichting Stadbroek in Ontwikkeling (SIO)		Programma 0 Bestuur en Organisatie
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen	
Rechtsvorm	Stichting	
Deelnemers	Gemeente Sittard-Geleen en Woonmaatschappij ZOwonen	
Doelstelling/publiek belang	Het instellen van de Stichting Stadbroek in Ontwikkeling is een uitvloeisel van een in 2000 gesloten samenwerkingsovereenkomst tussen Woonmaatschappij ZOwonen (voorheen woningstichting WVS) en de gemeente Sittard-Geleen (voormalige gemeente Sittard). Doel en openbaar belang is het herstructureren van de voormalige wijk Stadbroek naar de nieuwe wijk Molenbeek in het stadsdeel Sittard-Noord. Meer specifiek het realiseren van een gedifferentieerde woonwijk onder gelijktijdige verbetering van de omgevingskwaliteit, het bewerkstelligen van een economische versterking, het bevorderen van sociale samenhang, het	

Stichting Stadbroek in Ontwikkeling (SIO)		Programma 0 Bestuur en Organisatie	
	slopen van 250 slechte woningen en het bouwen van ca 300 nieuwe woningen.		
Bestuurlijk belang	De stichting Stadbroek in Ontwikkeling wordt aangestuurd door een Stichtingsbestuur waarin namens het bestuur van de gemeente een wethouder (portefeuillehouder Leefbaar wonen, F. van Ballegooij) zitting heeft als ook een vertegenwoordiger van ZOWonen, beide met gelijk stemrecht. Het dagelijks bestuur wordt uitgeoefend door een tweehoofdige directie, bestaande uit de projectmanager van ZOWonen en de projectmanager van de gemeente.		
Financieel belang			
Risico's	Accountantscontrole is gedaan, de grondtransacties zijn verder afgehandeld. Met fiscus is een BTW afrekenafpraak gemaakt. Restant uitgeefbare gronden zijn getaxeerd. Project is in 2018 afgesloten in de GREX; resterende kosten worden als budget overgeheveld naar rubriek 7 van waaruit enkel ondergeschikte zaken worden uitgevoerd.		
Kerncijfers	X € 1.000	1-1-2018	31-12-2018
	Eigen vermogen	Nvt	Nvt
	Vreemd vermogen	nvt	nvt
	Jaarresultaat (2018)		-

5.7 PARAGRAAF GRONDBELEID

Inleiding

Grondbeleid is geen doel op zich, maar een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van volkshuisvesting, economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken. Het grondbeleid omvat instrumenten, die afzonderlijk of in onderlinge samenhang inzetbaar zijn om ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken, zoals gemeentelijke grondverwerving en gronduitgifte, de Wet ruimtelijke ordening (inclusief grondexploitatie), gebruik van het gemeentelijk voorkeursrecht, onteigening, planschade en samenwerkingsovereenkomsten (PPS).

Ten aanzien van woningbouw staat Sittard-Geleen voor een grote opgave. Het gaat daarbij met name om krimp, sloop en transformatie. Maar er zijn meer opgaven waarvoor het grondbeleid van belang is, zoals infrastructuur, duurzaamheid en klimaatadaptie, commerciële en economische ontwikkelingen.

Beleidskaders gemeentelijk grondbeleid

Bij de ruimtelijke ontwikkelingen maakt de gemeente zoveel mogelijk gebruik van bestaand (leegstaand) vastgoed en van gronden die hun functie hebben verloren. Energietransitie, circulaire economie, (duurzame) herontwikkeling van bestaande kantoren- en bedrijventerreinen zijn voorbeelden van actuele thema's.

Om ontwikkelrisico's te beperken wordt waar mogelijk gekozen voor faciliterend grondbeleid. Ook bij faciliterend grondbeleid heeft de gemeente via het bestemmingsplan en bij de contractvorming beïnvloedingsmogelijkheden. Dit sluit niet uit dat de gemeente, in specifieke gevallen, kan kiezen voor actief grondbeleid. Dit is bijvoorbeeld het geval bij grondexploitaties waarin de gemeente vanuit haar publieke belang sturing wil uitoefenen en regie wil hebben op een specifieke ontwikkeling en de markt de gewenste ontwikkeling niet wil oppakken.

De gemeente streeft er naar om vóór de vaststelling van het bestemmingsplan ("anterieur") met partijen tot overeenstemming te komen over de ruimtelijke invulling, verdere locatie eisen, fasering en het verhaal van de kosten. Als de verwachting is dat dit niet lukt, bereidt de gemeente een exploitatieplan voor. Daarin zijn onder andere de op marktpartijen te verhalen kosten opgenomen. Een exploitatieplan dient in een voorkomend geval gelijktijdig met het bestemmingsplan te worden vastgesteld.

Prognose te verwachte resultaten gronden in exploitatie

Het totaal resultaat van de "Bouwgrond in exploitatie" projecten (BIE) bedraagt per 1 januari 2019:

Project omschrijving	Boekwaarde per 01-01-2019	Voorziene winsten	Voorziene tekorten
PUTSTRAAT-PULLESTRAAT	-€ 681.492		€ 21.720
LEYENBROEKERW.-VIJVERW	€ 4.919.703		€ 2.130.283
HOLTUM NOORD III	-€ 1.322.575		€ 445.048
MAURITSPARK HERONTWIKKELING	€ 216.245		€ 591.715
HERONTWIKKELING FRANS KLOOSTER	-€ 17.603		€ 82.240
ZITTERD REVI SITED FASE 1	€ 495.708		€ 536.628
MIJN ZUID	-€ 1.196.888	-€ 297.183	
BEDRIJVENSTAD FORTUNA	€ 70.010	-€ 570.840	
Molenbeek	€ 427.610	-€ 9.766	
BEDRIJVENTERREIN RWT	€ 244.291		€ 55.641
LANGS DE GROENE WEG WONINGB OBBICHT	€ 334.334		€ 157.437

PHILIPSTERREINEN COMPL RIJCSWG N/NUS	€ 391.084		€ 7.972
KANTORENPARK STATION	€ 1.595.838		€ 238.359
KANTORENPARK FORTUNA	€ 2.763.405		€ 562.335
BUSINESSPARK GELEEN	€ 5.313.438		€ 849.099
Totalen	€ 13.553.109	-€ 877.789	€ 5.678.477

Het voorgerecalculeerd exploitatieresultaat van bovengenoemde projecten bedraagt in totaal ca € 4,8 miljoen negatief.

Winstnemingen

In 2018 heeft geen winstneming plaatsgevonden. Naar verwachting zullen de projecten “Mijn Zuid” en “Molenbeek” in 2019 met een positief resultaat worden afgesloten.

Risicomanagement en weerstandsvermogen

Voor het risicomanagement van de reguliere projecten in de grondexploitatie kent de gemeente het systeem van risicoanalyse gebaseerd op de risicoparameters waardering, markt en organisatie. Daarnaast is er een aparte systematiek voor de binnenstedelijke risico's, gezien de grootte en veelal langdurige (voorbereidings)trajecten van deze projecten (risico's 50% dekking, tekorten volledig).

Volgend het jaarrekening- en begrotingstraject, het meerjarig perspectief van de grondexploitatie en de vastgestelde nota's over (sanering) grond, grex en vastgoed worden de financiële risico's van projecten, nieuwe ontwikkelingen in de grondexploitatie evenals vastgoed gerelateerde ontwikkelingen in beeld gebracht en geactualiseerd.

Om bovengenoemde risico's en tekorten op te vangen is de voorziening grex, binnenstedelijk en vastgoed gevormd. Deze voorziening vormt samen met de algemene reserve grondexploitatie en de risicoreserve (binnenstedelijk) het weerstandsvermogen voor de risico's en voorziene tekorten in de grondexploitatie en vastgoed gerelateerde ontwikkelingen. Voor de opbouw en het verloop van deze posten wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen van deze begroting.

Ontwikkelingen

Transformatie visie

Centraal in deze visie staat de transformatie van de bestaande woningvoorraad zowel kwalitatief als kwantitatief. De huidige markt bevat woonproducten die gezien de demografische ontwikkelingen onder druk komen te staan. We hebben deels een verouderde woningvoorraad, niet alleen vanwege de (toekomstige) woonbehoefte maar ook vanwege de energetische transitie die noodzakelijk is.

Omdat de toekomst nu begint wordt het van belang geacht om te interveniëren op de woningmarkt. Met het in de markt zetten van een aantal potentiële ontwikkellocaties zal er feitelijk worden gewerkt aan de transformatie. Dat gebeurt aan de hand van een aantal kwalitatieve randvoorwaarden en binnen het kader van de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg (SvWZL).

Duurzame accommodaties

De financiële schaarste en het belang van kwalitatief goede, toekomstbestendige accommodaties maken het noodzakelijk om te komen tot een toekomstbestendig en betaalbaar aanbod en gebruik van accommodaties met een maatschappelijke functie.

Ontwikkelingen als ontgroening, vergrijzing, individualisering en digitalisering maken dat er minder behoefte aan maatschappelijk vastgoed bestaat. Om de kosten van het strategisch vastgoed te beperken en het

bestaansrecht daarvan kansrijker te maken, is in de 'Toekomstvisie Duurzame accommodaties' van april 2016 een kader geschetst om voldoende, goede, betaalbare en bereikbare accommodaties te realiseren. Hierin wordt een visie aangereikt om het probleem van leegstaand en leegkomend vastgoed aan te pakken, onder meer door het aantal accommodaties te reduceren en de accommodatiesubsidie aan te scherpen. Ook wordt gekeken naar de mogelijke (her)ontwikkeling-potentie van het leegkomend vastgoed en de vrijkomende locaties.

5.8 PARAGRAAF SUBSIDIEBELEID

Inleiding

Deze paragraaf bevat informatie over het subsidiebeleid 2020. Als gevolg van de financiële verordening artikel 212 Gemeentewet bevatten de begroting en de jaarstukken een paragraaf “subsidies” met daarin een overzicht van de verstrekte subsidies.

De raad heeft in 2015 een nieuwe Algemene Subsidieverordening (ASV) vastgesteld. In de ASV heeft de raad de kaders vastgesteld op basis waarvan subsidie kan worden verleend. Binnen dat kader heeft het college in 2015 nieuwe subsidieregels vastgesteld voor de subsidiering van vrijwilligersorganisaties, welke in 2018 opnieuw geactualiseerd zijn.

In een aantal gevallen (grotere professionele instellingen) wordt de subsidie verleend op basis van de zogenaamde Beleidsgestuurde Contractfinanciering (BCF). Hierbij is het principe dat de subsidie moet bijdragen aan de realisering van geformuleerde doelen in de begroting.

In lijn met de uitkomsten van de in samenwerking met de Commissie Kwaliteit uitgevoerde pilot “Sturing cultuurbeleid” wordt het BCF-model aangepast en verbreed naar andere BCF-contracten. Uitgaande van primair een samenwerkingsrelatie tussen gemeente en uitvoerende instelling zal het model worden toegepast op het werken aan de gedefinieerde beleidsopgave. Tevens zal de procedure worden gestroomlijnd. Vooruitlopend op de formele aanpassing wordt reeds in lijn met vorenstaande gehandeld.

Subsidieregister

Op 7 november 2012 heeft de raad unaniem een motie aanvaard waarin het college wordt gevraagd een openbaar subsidieregister te publiceren via de website van Sittard-Geleen. Vanaf het subsidiejaar 2013 is dit register operationeel. Hierin worden alle door de gemeente Sittard-Geleen verstrekte subsidies bijgehouden. Het register wordt ten minste één maal per kwartaal geactualiseerd. Op deze wijze wordt geprobeerd de subsidieverlening transparant en controleerbaar te presenteren conform Verordening ex artikel 212 gemeentewet, artikel 24, lid 3. Het totaaloverzicht zal uiteraard ook in de jaarrekening worden opgenomen. Onderstaand overzicht geeft inzicht in de beschikbare subsidiebedragen per subproductnummer op totaalniveau (excl. ombuigingen).

SUBPRODUCT	GROEP	BEGROTING 2020
612104	RUD	619.870
612201	ALGEMENE TOEKENNINGEN ZORG EN WELZIJN	208.858
612809	BJZ/WSG	1.849.545
614210	WERKGEVERSSUBSIDIE	6.300
614224	SOCIAAL MEDISCHE ADVISERING	14.840
614312	SOCIAAL MEDISCHE ADVISERING	29.680
614413	SOCIAAL MEDISCHE ADVISERING	89.048
614419	MAATSCHAPPELIJKE BEGELEIDING	71.000
614507	MAATSCHAPPELIJKE BEGELEIDING	208.650
622101	STADSDEELPLANNEN	152.281
624211	ALGEMEEN AFVAL	80.000
624502	MONUMENTEN	184.744
624606	NATUUR EN MILIEU-EDUCATIE	4.176
625120	ALG OPENBAAR GROEN	2.000
625901	KASTEELPARK BORN	21.078
634501	BREEDTESPORT	6.690.372

SUBPRODUCT	GROEP	BEGROTING 2020
634504	BEWEEGSTIMULERING	150.000
634505	COMBINATIEFUNCTIES	832.616
634904	REG UITK BEVOLKINGSKRIMP	143.439
635001	LOKALE OMROEP	65.831
635003	PODIUMKUNSTEN	34.183
635007	CULTUURVERNIEUWING	178.000
635008	BEELDENDE KUNST	53.500
635009	CULTUURBEDRIJF	10.071.928
635011	EVENEMENTENSUBSIDIE	219.706
635201	AMATEURKUNSTBEOEFENING	550.737
635301	BUURT EN OPBOUWWERK	518.825
635602	PEUTERSPEELZALEN	301.131
635603	PREVENTIEF ONDERWIJSBELEID	1.798.761
635604	CENTRA JEUGD GEZIN	2.883.002
635702	MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING	1.252.548
635705	KWETSBARE GROEPEN	1.085.330
635706	MINDERHEDEN EN DIVERSITEITSBELEID	212.385
635707	VRIJWILLIGERSBELEID EN MANTELZORG	604.495
635804	GGZ	6.200
637401	EDUCATIE VERKEER	35.604
638002	TOPSPORT ALGEMEEN	104.373
638201	PROJECTEN JEUGD	116.062
638202	JEUGD EN JONGERENWERK	997.664
638301	OPENBARE GEZONDHEIDSZORG	2.787.286
638401	MAATSCHAPPELIJKE OPVANG EN VERSLAVINGSZORG	2.003.053
639200	BOVENREGIONAAL ECONOMISCH BELEID	688.135
639300	VRIJE TIJDS ECONOMIE	205.047
639400	ARBEIDSMARKTBELEID	92.642
639701	STEDELIJK CENTRUM SITTARD	245.000
639801	STEDELIJK CENTRUM GELEEN	212.500
644901	COMMUNICATIE	50.000

Ontvangen subsidies

Door de gemeenteraad is bij de behandeling van de jaarrekening 2017 gevraagd om een overzicht van ontvangen subsidies toe te voegen aan de documenten bij ieder P&C-moment. De jaarlijkse begroting zou zo'n moment kunnen zijn, maar naar de aard ligt een dergelijk overzicht meer voor de hand bij rapportagemomenten, ic. de kwartaalrapportages en de jaarrekening. Alsdan kan n.l. verantwoord worden welke subsidies tot dat moment in het kalenderjaar zijn ontvangen.

6. FINANCIËLE BEGROTING

6.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt de financiële informatie inzake de begroting 2020 en meerjarenraming 2020-2023 gepresenteerd. Deze informatie is opgesteld conform de in hoofdstuk 2 'Financieel beleid' vermelde uitgangspunten. In hoofdstuk 2 is het financieel perspectief van Sittard-Geleen geactualiseerd. In dit verband is een aantal expliciete beslispunten opgenomen over de verwerking van nieuwe ontwikkelingen.

In afwachting van besluitvorming zijn de financiële gevolgen van deze beslispunten niet in de in dit hoofdstuk opgenomen financiële overzichten verwerkt.

Basis cijfers financiële begroting:

In de financiële cijfers in dit hoofdstuk en in de tabellen op de programmabladen in hoofdstuk 4 is rekening gehouden met de begrotingswijzigingen met betrekking tot:

- De structurele doorwerking tot en met de 2e programmarapportage 2019;
- De actualisatie van de concernbrede posten kapitaallasten en toerekening capaciteit eigen personeel.

Dit betekent dat de begrotingswijziging met betrekking tot de structurele doorwerking uit de 3^e programmarapportage 2019 en de beslispunten met betrekking tot de nieuwe ontwikkelingen, zoals opgenomen in hoofdstuk 2, niet zijn opgenomen in de financiële overzichten van hoofdstuk 4 en 6. Na afronding van de besluitvorming worden deze onderdelen in een begrotingswijziging verwerkt.

De financiële begroting bestaat uit een overzicht van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie. Dit hoofdstuk kan worden gezien als een recapitulatie van de budgetten zoals deze in de verschillende programma's (hoofdstuk 3) zijn opgenomen. Dit hoofdstuk bestaat uit de volgende paragrafen.

- **6.2. Meerjarig overzicht van de baten en lasten per programma**
In deze paragraaf zijn de baten en lasten per programma meerjarig zowel voor de exploitatie als de mutaties in reserves gespecificeerd. Overeenkomstig de voorschriften in het BBV moet hierbij afzonderlijk inzicht worden gegeven in de budgetten met betrekking tot de algemene dekkingsmiddelen, overhead, onvoorzien en vennootschapsbelasting.
- **6.3 Overzicht baten en lasten per taakveld**
In dit overzicht is specifiek voor het begrotingsjaar 2020 inzicht gegeven in de baten en lasten per taakveld.
- **6.4 Verschillenanalyses**
In deze paragraaf worden per programma de verschillen tussen de actuele begroting 2019 en de begroting 2020 toegelicht.
- **6.5 Overzicht incidentele baten en lasten**
Dit overzicht geeft inzicht in welke budgetten uit de programma's als incidenteel zijn te beschouwen.

- **6.6 Structureel evenwicht**

In de brief 'Aandachtspunten begroting 2020' vraagt de provinciaal toezichhouder aandacht voor de presentatie van structureel en reëel begrotingsevenwicht. Om een goed inzicht te krijgen in dit evenwicht is in genoemde brief een bijlage bijgevoegd. Deze bijlage is in deze paragraaf opgenomen.

- **6.7 Geprognoseerde balans**

Teneinde het inzicht in de financiële positie te verbeteren en de vergelijkbaarheid met andere gemeenten te verbeteren wordt een geprognoseerde balans opgenomen.

6.2 MEERJARIG OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA

Bedragen x € 1.000

PROGRAMMA (bedragen x €1.000)	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
LASTEN						
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	7.882	5.857	5.757	5.558	5.698	5.705
1 VEILIGHEID	12.557	12.915	12.945	12.516	12.050	12.046
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	22.386	19.995	19.676	21.325	22.062	22.164
3 ECONOMIE	17.468	13.391	11.110	10.669	10.731	10.898
4 ONDERWIJS	10.797	10.831	10.117	10.601	10.520	10.425
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	33.669	34.205	30.681	30.467	30.050	30.011
6 SOCIAAL DOMEIN	151.409	147.575	147.663	146.050	145.615	145.586
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	24.576	26.726	22.148	22.426	22.301	22.427
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	10.466	6.277	6.308	6.049	6.024	5.983
TOTALE LASTEN	291.211	277.771	266.405	265.661	265.050	265.245
BATEN						
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	3.946	2.024	1.790	1.760	1.760	1.760
1 VEILIGHEID	1.400	1.140	1.062	1.062	1.062	1.062
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	5.768	5.912	5.912	5.912	5.527	5.527
3 ECONOMIE	10.347	6.993	5.889	5.889	5.889	5.889
4 ONDERWIJS	3.176	2.369	2.369	2.299	2.299	2.299
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	6.527	6.172	5.943	5.943	5.944	5.944
6 SOCIAAL DOMEIN	51.846	43.128	43.155	43.441	43.441	43.441
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	23.066	23.741	23.895	24.244	24.719	24.846
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	4.765	3.319	2.226	2.224	2.223	2.223
TOTALE BATEN	110.842	94.797	92.240	92.775	92.864	92.991
SALDO PROGRAMMA'S	-180.370	-182.975	-174.165	-172.886	-172.186	-172.254
Algemene dekkingsmiddelen	201.682	210.256	211.207	213.075	211.753	210.489
Overhead	-32.014	-30.683	-29.166	-29.761	-29.657	-29.645
Onvoorzien	0	-100	-100	-100	-100	-100
Vpb	0	0	0	0	0	0
TOTAAL RESULTAAT VOOR BESTEMMING	-10.702	-3.501	7.776	10.327	9.810	8.490
STORTING RESERVES						
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	13.050	12.794	7.843	5.497	5.997	5.997
1 VEILIGHEID	78	0	0	0	0	0
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	749	250	250	250	250	250
3 ECONOMIE	1.329	455	342	342	342	342
4 ONDERWIJS	156	0	0	0	0	0
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	470	884	875	875	876	876
6 SOCIAAL DOMEIN	4.237	1.736	835	1.067	1.067	1.067
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	678	250	0	0	0	0
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	774	1.115	623	1	1	1
TOTAAL STORTING RESERVES	21.522	17.485	10.767	8.032	8.532	8.532
ONTREKKING RESERVES						
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	21.913	8.886	3.550	3.994	4.444	4.444
1 VEILIGHEID	34	29	279	250	147	147
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	0	0	0	20	20	20
3 ECONOMIE	3.019	1.051	0	0	0	0
4 ONDERWIJS	21	0	0	0	0	0
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	2.053	2.344	0	0	0	0
6 SOCIAAL DOMEIN	1.892	3.665	230	25	0	0
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	3.314	5.025	150	0	0	0
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	3.935	0	0	0	0	0
TOTAAL ONTREKKING RESERVES	36.182	20.999	4.209	4.289	4.611	4.611
TOTAAL RESULTAAT NA BESTEMMING	3.958	13	1.219	6.585	5.889	4.570

6.3 OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Taakveldnaam	Raming baten 2020	Raming lasten 2020	Raming saldo 2020
01	BESTUUR	17	3.645	-3.628
02	BURGERZAKEN	1.139	2.155	-1.016
03	BEHEER OVERIGE GEBOUWEN EN GRONDEN	635	614	21
04	OVERHEAD	938	30.104	-29.166
05	TREASURY	1.173	-713	1.886
061	OZB WONINGEN	16.894	300	16.594
062	OZB NIET-WONINGEN	32.543	592	31.951
063	PARKEERBELASTING	2.745	0	2.745
064	BELASTINGEN OVERIG	1.377	400	978
07	ALGEMENE UITKERING-OV UITK GEMEENTEFONDS	165.380	807	164.573
08	OVERIGE BATEN EN LASTEN	0	6.961	-6.961
10	MUTATIES RESERVES	4.209	10.767	-6.557
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING		227.049	55.632	171.418
11	CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	310	8.914	-8.604
12	OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	752	4.032	-3.279
1 VEILIGHEID		1.062	12.945	-11.883
21	VERKEER EN VERVOER	1.133	14.178	-13.045
22	PARKEREN	4.317	5.039	-722
24	ECONOMISCHE HAVENS EN WATERWEGEN	462	459	3
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT		5.912	19.676	-13.764
31	ECONOMISCHE ONTWIKKELING	340	4.568	4.228
32	FYSIEKE BEDRIJFSINFRASTRUCTUUR	4.318	4.083	-235
33	BEDRIJVENLOKET EN REGELINGEN	329	271	-58
34	ECONOMISCHE PROMOTIE	903	2.188	1.285
3 ECONOMIE		5.889	11.110	-5.221
41	OPENBAAR BASISONDERWIJS	0	1.414	1.414
42	ONDERWIJSHUISVESTING	16	4.289	4.273
43	ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGENZAKEN	2.352	4.414	2.061
4 ONDERWIJS		2.369	10.117	-7.749
51	SPORTBELEID EN ACTIVERING	75	2.303	2.228
52	SPORTACCOMMODATIES	2.123	7.097	4.974
53	CULTUURPRESENTATIE-PRODUCTIE-PARTIC	2.751	7.794	5.043
54	MUSEA	174	3.479	3.306
55	CULTUREEL ERFGOED	319	432	113
56	MEDIA	342	3.208	2.866
57	OPENBAAR GROEN-(OPENLUCHT) RECREATIE	160	6.369	6.208
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE		5.943	30.681	-24.738
61	SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	574	7.840	7.267
62	WIJKTEAMS	379	8.602	8.223
63	INKOMENSREGELINGEN	37.677	50.510	12.833
64	BEGELEIDE PARTICIPATIE	315	18.807	18.492
65	ARBEIDSPARTICIPATIE	1.401	6.452	5.051
66	MAATWERKVOORZIENINGEN (WMO)	0	1.659	1.659
671	MAATWERKDIENTSTVERLENING 18+	881	26.489	25.608
672	MAATWERKDIENTSTVERLENING 18-	0	22.680	22.680
681	GEESCALEERDE ZORG 18+	1.927	1.740	-187
682	GEESCALEERDE ZORG 18-	0	2.884	2.884
6 SOCIAAL DOMEIN		43.155	147.663	-104.508
71	VOLKSGEZONDHEID	0	2.967	2.967
72	RIOLERING	8.810	6.727	-2.084
73	AFVAL	14.504	10.575	-3.929
74	MILIEUBEHEER	213	1.559	1.346
75	BEGRAAFPLAATSEN EN CREMATORIA	368	320	-48
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU		23.895	22.148	1.747
81	RUIMTELIJKE ORDENING	0	1.394	1.394
82	GRONDEXPLOITATIE (NIET BEDRIJFTERR)	14	1.412	1.398
83	WONEN EN BOUWEN	2.212	3.503	1.291
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING		2.226	6.308	-4.082
TOTAAL		317.499	316.280	1.219

6.4 VERSCHILLENANALYSES

In hoofdstuk 3 programmaplan is per programma op hoofdlijnen ingegaan op de bestemming van het budget 2020 alsmede op majeure afwijkingen in de ontwikkeling van de budgetten. In deze paragraaf zijn de verschillen tussen de actuele begroting 2019 en de begroting 2020 per programma toegelicht.

Legenda verschillenanalyse

- bedragen x € 1.000
- + = voordeel; - = nadeel
- S: Structureel; I; Incidenteel
- B: Bate ; L: Last

Programma 0 Bestuur en Organisatie

Programma	Code*	Omschrijving	Vershil
01 Bestuur	S / L	Mutatie in de doorbelaste directe personeelskosten	240
01 Bestuur	S / L	Bijstellen budgetten Raad, College en voormalig wethouders a.g.v. de gehouden verkiezingen in 2018 en mutatie kapitaalslasten	70
02 Burgerzaken	S / L	Mutatie in de doorbelaste directe personeelskosten	131
02 Burgerzaken	S / L	Vrijval stelpost t.b.v. huisvesting en verhoging prognose leges in 2019	50
02 Burgerzaken	I / B	Incidentele verhoging prognose leges in 2019	-45
03 Bhr ov gebouwen-gronden	S / L	Mutatie in de doorbelaste directe personeelskosten en kapitaalslasten	53
03 Bhr ov gebouwen-gronden	I / B	Verkoop diverse panden Vastgoed	-187
04 Overhead	S / L	Mutatie in de doorbelaste directe personeelskosten en overhead kostenplaatsen en kapitaalslasten	991
04 Overhead	S / L	Onderhoudskosten nieuw Financieel Pakket (FIMS)	-37
04 Overhead	S / L	Lasten inzake Eigen Risico Dragerschap voormalig personeel	499
04 Overhead	I / L	Opleidingsbudget inzake Coalition of the Willing	297
04 Overhead	I / L	Regie systeem Sociaal Domein	79
04 Overhead	I / L	Mutaties in de lasten van diverse ambtelijke panden	584
04 Overhead	S / B	Inkomsten inzake Eigen Risico Dragerschap voormalig personeel	-592
04 Overhead	I / B	Provinciale subsidie en verkoopresultaat inzake oude raadhuis Geleen	-304
05-08 Algemene dekkingsmiddelen	S / L	Mutatie in de doorbelaste directe personeelskosten en kapitaalslasten	59
05-08 Algemene dekkingsmiddelen	S / L	Bijstellen lokale heffingen OZB	-158
05-08 Algemene dekkingsmiddelen	I / L	Stelpost organisatie, taakmutaties en inflatie	-4.821
05-08 Algemene dekkingsmiddelen	I / L	Mutatie lasten Nieuw Beleid	340
05-08 Algemene dekkingsmiddelen	S / L	Lagere financieringskosten inzake herfinanciering langlopende leningen	1.105
05-08 Algemene dekkingsmiddelen	I / B	Inkomsten dividend van Enexis en BNG	-485
05-08 Algemene dekkingsmiddelen	I / B	Diverse mutaties uitkering Gemeentefonds	4.468
10 Mutatie Reserve	I / B	Diverse mutaties aanwendungen reserves van de verschillende taakvelden	-16.791
10 Mutatie Reserve	I / L	Diverse mutaties stortingen reserves van de verschillende taakvelden	6.718
		Totaal	-7.736

Programma 1 Veiligheid

Programma	Code*	Omschrijving	Verschil
1 Veiligheid	S / L	Mutatie kostenverdeelstaat 2020 m.b.t. gebiedsgerichte toezicht en mutatie kapitaalslasten	-20
1 Veiligheid	S / L	Mutatie in de doorbelaste directe personeelskosten	513
1 Veiligheid	S / L	Bijstelling a.g.v. begroting 2020 Veiligheidsregio Zuid-Limburg	-523
1 Veiligheid	S / B	Tijdelijke bijdrage cluster Beleid m.b.t. uitbreiding functieboek Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek	-78
		Totaal	-108

Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Programma	Code*	Omschrijving	Verschil
Verkeer, vervoer en Waterstaat	S / B	Ombuigingstaakstelling parkeren	163
Verkeer, vervoer en Waterstaat	S / B	Stelpost t.b.v. realisatie uitbesteding parkeerbeheer	-75
Verkeer, vervoer en Waterstaat	S / L	Mutatie in de doorbelaste directe personeelskosten	254
Verkeer, vervoer en Waterstaat	I/S B/L	Diverse kleine mutaties	-23
		Totaal	319

Programma 3 Economie

Programma	Code*	Omschrijving	Verschil
Economie	I/L	Ontwikkelkosten bestuurlijke huisvesting	327
Economie	I/L	Uitvoering haalbaarheidsonderzoeken /ontwikkelprogramma's ten behoeve van de ontwikkeling van een bovengemiddeld logistiek knooppunt Sittard-Geleen (OLS). Uitgave wordt volledig gedekt uit de reserve OLS	200
Economie	I/L	Uitvoering stimuleringsregeling compacter maken winkelgebied stedelijke centra, Streetwise en proeftuin Geleen.	1.080
Economie	I/B	De uitgaven binnen het centrum van Sittard worden gedekt uit de provinciale middelen binnenstedelijk.	-400
Economie	S/L	Mutatie in de kapitaallasten	64
Economie	S/B	Mutatie in capaciteit eigen personeel	-68
Economie	I/B	afronding	-24
		Totaal	1.179

Programma 4 Onderwijs

Programma	Code*	Omschrijving	Verschil
Onderwijs	S/L	Mutatie in de kapitaallasten	191
Onderwijs	S/L	Mutatie in capaciteit eigen personeel	506
Onderwijs	I/L	afronding	17
		Totaal	714

Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie

Programma	Code*	Omschrijving	Vershil
Sport, Cultuur en recreatie	S / B	Het voordeel voor het insourcen van de sportstichting vanaf 2020 in combinatie met de verruiming van de Btw-vrijstelling bij de Sportstichting.	180
Sport, Cultuur en recreatie	I / L	Onttrekking verplichtingenreserve reorganisatie muziekonderwijs in 2019 o.a. i.v.m. aanvullen algemene reserve Artamuse	910
Sport, Cultuur en recreatie	I / B	Vanaf 2020 vindt er een oplopende beëindiging subsidie op muziek-en dans onderwijs plaats (270k in 2020). Van de aan te wenden reserve in 2019 is 220k vrijgevallen tgv de algemene middelen.	50
Sport, Cultuur en recreatie	I / L	De initiatieffase van het project Corio Glana. Financiering vindt plaats door de inzet van de reserve kostenverhaal (TV0)	95
Sport, Cultuur en recreatie	I / L	Doorbelasting vastgoed m.b.t.	36
Sport, Cultuur en recreatie	I / L	In het kader van planmatig onderhoud sport/maatschappelijke panden heeft in 2019 aanwending en storting van reserves plaatsgevonden	1.544
Sport, Cultuur en recreatie	S / L	Mutatie in de kapitaallasten	136
Sport, Cultuur en recreatie	S / L	Mutatie in capaciteit eigen personeel	308
Sport, Cultuur en recreatie	I / L	Afronding	37
		Totaal	3.296

Programma 6 Sociaal Domein

Programma	Code*	Omschrijving	Vershil
Sociaal Domein	S/L	Vanuit de transitie van jeugd was een stelpost gereserveerd voor onverwachte ontwikkelingen. Deze loopt tot 2019.	80
Sociaal Domein	S/L	Het bedrag bestaat uit diverse projectgelden die op het personele vlak worden ingezet voor o.a. herindicatie Wmo (531), aanpak dienstverlening sociale zaken (700), project statushouders (513), projectkosten participatiebedrijf, bouwblok 2 (188) en project Samen Sittard-Geleen (110)	2.042
Sociaal Domein	S/L	Met de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015 is de instroom in de Wsw afgesloten. De komende jaren wordt, met name door natuurlijk verloop, de Wsw populatie steeds verder afgebouwd. Om die reden dalen de loonkosten van Wsw populatie en in lijn daarmee ook de Wsw subsidie.	861
Sociaal Domein		Het bedrag bestaat uit restant budget 2018 voor de regeling "Kansen voor alle Kinderen" is voor 2019 opnieuw beschikbaar gesteld. Eind 2018 heeft zich een stijging van het aantal cliënten voorgedaan. Overheveling van de middelen was nodig voor de verevening van de met deze stijging van het volume gepaard gaande kosten. Pilot Werken aan de Basis waarin kandidaten gedurende de pilotperiode (juli 2019 – juli 2021 werken aan een stevige basis om een volgende stap naar werk te kunnen zetten.	146
Sociaal Domein		Het resultaat 2018 was (800) voor Vixia beter dan verwacht. Dit voordeel is opgenomen in boekjaar 2019. Daarnaast is in 2019 het budget bijgesteld o.b.v. de bijgestelde begroting 2019 van Vixia. Bijstelling over 2020 vindt plaats n.a.v. het raadvorstel vorming Participatiebedrijf (integratie Sociale Zaken met Vixia).	-2.314

Programma	Code*	Omschrijving	Vershil
Sociaal Domein		GGD en PIW	-346
Sociaal Domein	S/L	Op basis van de beelden verkregen naar de eindafrekening 2018 van jeugdzorg is het budget neerwaarts bijgesteld.	-642
Sociaal Domein		Mutatie in de doorbelaste directe personeelskosten	373
Sociaal Domein		Mutatie in de kapitaallasten	-64
Sociaal Domein		Overige mutaties	-197
		Totaal	-61

Programma 7 Volksgezondheid en Milieu

Programma	Code*	Omschrijving	Vershil
VH & M	I	Resultaatbestemming jaarrekening 2018 voorziening RUD	240
VH & M	S / L	Verhoging budgetten Gemeenschappelijke Regeling GGD	-106
VH & M	I / L	Actualiseren bodemkwaliteitskaart en monitoren grondwater. Kosten worden gedekt door de reserve milieu	-50
VH & M	I / L	Uitvoering van meerjarige duurzaamheidsprojecten, zoals verduurzamen pilotpanden; dubbel duurzaam; energietransitie VNG koopwoningen; Proeftuin Aardgasvrije wijk. De projecten worden grotendeels gedekt uit gereserveerde Rijksmiddelen (TV0)	4.640
VH & M	S / L	Mutatie in de kapitaallasten 2020 ten opzichte van 2019	138
VH & M	S / L	Mutatie in de doorbelaste directe personeelskosten	-66
VH & M	S / B	In de meerjarenbegroting is vanaf 2020 rekening gehouden met een dividend van HGN BV.	85
VH & M		diverse kleine verschillen	-149
		Totaal	4.732

Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Programma	Code*	Omschrijving	Vershil
VROSV	I/L	Diverse grondverkoop	-495
VROSV	I/L	Aanschaf systeemapplicatie voor vergunningen, toezicht en handhaving	92
VROSV	S/B	Mutatie in de kapitaallasten	-910
VROSV	S/L	Mutatie in capaciteit eigen personeel	235
VROSV	I/B	afronding	-48
		Totaal	-1.126

6.5 OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Inzicht in de incidentele baten en lasten is nodig om inzicht te krijgen in de opbouw van de begroting. Immers inzicht in deze posten is nodig om te beoordelen in welke mate de begroting structureel in evenwicht is. Structureel evenwicht is voor Gedeputeerde Staten een belangrijk criterium in de beoordeling van de begroting. In hoofdstuk 2 is het structureel begrotingsevenwicht in beeld gebracht.

In onderstaande tabel zijn de incidentele baten en lasten in beeld gebracht. Inventarisatie heeft plaatsgevonden op basis van de kaders die hieromtrent in de financiële verordening zijn opgenomen.

Programma Hoofdtakveld	Toelichting	2020		2021		2022		2023	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
0 Bestuur en organisatie	Saldo stortingen en onttrekkingen met betrekking tot de reserve groot onderhoud ambtelijke huisvesting		213		213		213		213
	Onttrekking uit de reserve versnelling bedrijfsvoering kn15 tot en met 2021 inzake werkbudget verbetering bedrijfsvoering	50	50	50	50				
	Stelpost algemene baten en lasten inzake afronding kaderbrief 2017	30							
	Onttrekking uit de risicoreserve inzake achtervang doorontwikkeling van de brandweer.		279		250		147		147
	Saldo Stortingen resultaat PB2017 naar achtervang algemene reserve en onttrekking inzake kaderbrief 2017 inzake achtervang sociaal domein		245		245		245		245
	Saldo Storting surplus PB2018 naar achtervang algemene reserve en correctieboeking herstelplan		30						
	Storting resultaatwaarschuwingen (50%) PB2019 naar de risico reserve	1.210		1.210		1.210		1.210	
	Storting algemene reserve inzake PB2019	3.277							
	Storting Calamiteitenreserve inzake personeel Domeinen	100							
	Onttrekkingen PB2019 inzake achtervang ombuigingen uit reserve nieuw beleid 2009		400						
	Onttrekking algemene reserve inzake resultaat prorap 2018-4		176						
	Saldo onttrekking algemene reserve inzake tekort PB2018 en correctieboeking herstelplan.				20		20		20
	Dekking van de middelen voor verduurzaming 8 pilotpanden vindt plaats vanuit de reserves.	150	150						

Programma Hoofdtakveld	Toelichting	2020		2021		2022		2023	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
	Dekking Fundamentele aanpak Sociaal Domein / jeugdhulp (TV 62 Wijkteams) vanuit de in 2019 gereserveerde middelen		205						
	Incidentele raming kosten leegstand. In de programmabegroting 2019 is hiervoor in de jaarschijven 2019 en 2020 een achtervang in de risicoreserve opgenomen.	300	300						
3. Economie	Subsidie aan talentencentra (Sportzone) van 500.000 stopt per 31-12-2020 (Dashboard sport)	500							
4. Onderwijs	Vervallen incidentele functie Consulent Onderkant Arbeidsmarkt (tijdelijk tot 2020)	-70							
6. Sociaal Domein	Correctie negatieve bijdrage Gezond in de Stad in 2022 / 2023. De Gids-gelden hebben een koppeling met de uitkering uit het gemeentefonds.					56	56	56	56
	Het WerkgeversServicePunt Westelijke Mijnstreek levert voor drie jaar (2018 – 2020) een bijdrage aan de Service Grensoverschrijdende Arbeidsbemiddeling (SGA). Deze bijdrage wordt gedekt door de projectbegroting van de SGA.	35	72						
	Storting in de bestemmingsreserve Werk voor de begeleiding van kandidaten uit de Participatiewet die werkzaam zijn op een beschutte werkplek of een baan uit het doelgroepenregister.	590	590	747	747	747	747	747	747
	Pilot Werken aan de Basis waarin kandidaten gedurende de pilotperiode (juli 2019 – juli 2021) werken aan een stevige basis om een volgende stap naar werk te kunnen zetten.	110	25	110	25			0	
	Efficiencyvoordelen in het Participatiebedrijf worden gestort een spaarfonds. Het spaarfonds is bestemd voor toekomstige (des)investeringen in het Participatiebedrijf	230		304	0	304		304	
	Project- en uitvoeringsbudget bestemd voor de pilot gericht op het gebiedsgericht werken. De pilot kent een looptijd van drie jaar en eindigt in 2020.	205							

Programma	Toelichting	2020		2021		2022		2023	
Hoofdtakveld		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
7. Volkshuis- gezondheid en Milieu	Gezond in de Stad gelden beschikbaar t/m 2021. Deze opgenomen incidentele GIDS-gelden hebben een koppeling met de uitkering uit het gemeentefonds.	157	157	157	157				
	Verduurzaming maatregelen 8 pilotpanden wordt uitgevoerd binnen de hiervoor gereserveerde middelen ad € 250.000 (voormalige ISV2 middelen). Het construct betreft een revolving fund.	150							
8. VHV - RO en SV	Sittard-Geleen is centrumgemeente van de Regionale decentralisatie uitkering Bevolkingsdaling (DUB) over de periode 2016-2020. Deze opgenomen incidentele DUB-gelden hebben een koppeling met de uitkering uit het gemeentefonds.	765	765						
	TOTAAL:	7.789	3.657	2.578	1.707	2.317	1.428	2.317	1.428

6.6 STRUCTUREEL EVENWICHT

Recapitulatie begrotingsevenwicht	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	totaal	waarvan: Inciden- teel	Structu- reel	totaal	waarvan: Inciden- teel	Structu- reel	totaal	waarvan: Inciden- teel	Structu- reel	totaal	waarvan: Inciden- teel	Structu- reel
Lasten 0 Bestuur en ondersteuning	5.757	5.117	640	5.558	1.260	4.298	5.698	1.210	4.488	5.705	1.210	4.495
Lasten 1 Veiligheid	12.945		12.945	12.516		12.516	12.050		12.050	12.046		12.046
Lasten 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	19.676		19.676	21.325		21.325	22.062		22.062	22.164		22.164
Lasten 3 Economie	11.110	500	10.610	10.669	0	10.669	10.731	0	10.731	10.898	0	10.898
Lasten 4 Onderwijs	10.117	-70	10.187	10.601	0	10.601	10.520	0	10.520	10.425	0	10.425
Lasten 5 Sport, cultuur en recreatie	30.681	0	30.681	30.467	0	30.467	30.050	0	30.050	30.011	0	30.011
Lasten 6 Sociaal domein	147.663	1.170	146.493	146.050	1.161	144.889	145.615	1.107	144.508	145.586	1.107	144.479
Lasten 7 Volksgezondheid en milieu	22.148	307	21.841	22.426	157	22.269	22.301	0	22.301	22.427	0	22.427
Lasten 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing.	6.308	765	5.543	6.049	0	6.049	6.024	0	6.024	5.983	0	5.983
Totaal lasten programma's	266.405	7.789	258.616	265.661	2.578	263.083	265.050	2.317	262.733	265.245	2.317	262.928
Baten 0 Bestuur en ondersteuning	1.790	2.048	-258	1.760	778	982	1.760	625	1.135	1.760	625	0
Baten 1 Veiligheid	1.062		1.062	1.062		1.062	1.062		1.062	1.062		0
Baten 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	5.912		5.912	5.912		5.912	5.527		5.527	5.527		0
Baten 3 Economie	5.889	0	5.889	5.889	0	5.889	5.889	0	5.889	5.889	0	0
Baten 4 Onderwijs	2.369	0	2.369	2.299	0	2.299	2.299	0	2.299	2.299	0	0
Baten 5 Sport, cultuur en recreatie	5.943	0	5.943	5.943	0	5.943	5.944	0	5.944	5.944	0	0
Baten 6 Sociaal domein	43.155	687	42.468	43.441	772	42.669	43.441	803	42.638	43.441	803	0
Baten 7 Volksgezondheid en milieu	23.895	157	23.738	24.244	157	24.087	24.719	0	24.719	24.846	0	0
Baten 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing.	2.226	765	1.461	2.224	0	2.224	2.223	0	2.223	2.223	0	0
Totaal baten programma's	92.240	3.657	88.583	92.775	1.707	91.068	92.864	1.428	91.436	92.991	1.428	0
Saldo van baten en lasten programma's	-174.165	-4.132	-170.033	-172.886	-871	-172.015	-172.186	-889	-171.297	-172.254	-889	-262.928
Lasten algemeen dekkingsmiddel												
Lasten overhead	29.166		29.166	29.761		29.761	29.657		29.657	29.645		29.645
Lasten vennootschapsbelasting												
Lasten onvoorzien	100		100	100		100	100		100	100		100
Totaal lasten diverse	29.266	0	29.266	29.861	0	29.861	29.757	0	29.757	29.745	0	29.745

Recapitulatie begrotingsevenwicht	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	totaal	waarvan: Inciden- teel	Structu- reel	totaal	waarvan: Inciden- teel	Structu- reel	totaal	waarvan: Inciden- teel	Structu- reel	totaal	waarvan: Inciden- teel	Structu- reel
Baten algemeen dekkingsmiddel	211.207		211.207	213.075		213.075	211.753		211.753	210.489		210.489
Baten overhead												
Baten vennootschapsbelasting												
Baten onvoorzien												
Totaal baten diverse	211.207	0	211.207	213.075	0	213.075	211.753	0	211.753	210.489	0	210.489
Saldo van diverse	181.941	0	181.941	183.214	0	183.214	181.996	0	181.996	180.744	0	180.744
Totale saldo van baten en lasten van de programma's en diverse	7.776	-4.132	11.908	10.327	-871	11.198	9.810	-889	10.699	8.490	-889	-82.184
Stortingen in reserves	-10.767	-10.084	-683	-8.032	-7.349	-683	-8.532	-7.849	-683	-8.532	-7.849	-683
Onttrekkingen aan reserves	4.209	4.209	0	4.289	4.289	0	4.611	4.611	0	4.611	4.611	0
Geraamd resultaat	1.219	-10.006	11.225	6.585	-3.930	10.515	5.889	-4.127	10.016	4.570	-4.127	-82.867
Totaal structurele lasten			287.199			292.261			291.807			291.990
Totaal structurele baten			299.790			304.143			303.189			210.489
Structurele baten - structurele lasten	0	0	12.591	0	0	11.881	0	0	11.382	0	0	-81.501

Opmerkingen:

- Zoals in de inleiding van dit hoofdstuk aangegeven zijn bovenstaande cijfers gebaseerd op de begrotingswijzigingen t/m de 2^e programmarapportage 2019 en inclusief de begrotingswijziging inzake de actualisatie van de concernposten (kapitaallasten en overhead);
- De incidentele baten en lasten sluiten aan met het overzicht zoals opgenomen in de paragraaf 6.5; de stortingen in en onttrekkingen aan reserves sluiten aan met de mutaties in bijlage 1 Reserves en voorzieningen
- In hoofdstuk 2 wordt de impact van de voorstellen tot bijstelling van de begroting voor nieuwe ontwikkelingen op het begrotingssaldo en het structureel evenwicht inzichtelijk gemaakt.

6.7 GEPROGNOSTICEERDE BALANS

ACTIVA	Primo 2020	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023	PASSIVA	Primo 2020	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023
Vaste activa						Vaste passiva					
Immateriële vaste activa	27.677	25.783	26.531	24.918	23.210	Eigen vermogen	50.499	58.262	67.371	70.596	73.196
Materiële vaste activa	369.417	379.990	366.900	352.910	338.393	Voorzieningen	9.707	9.903	9.991	10.623	11.256
Financiële vaste activa	4.169	4.169	4.169	4.169	4.169	Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	335.038	358.281	335.240	314.347	292.758
Totaal vaste activa	401.263	409.942	397.600	381.997	365.771	Totaal vaste passiva	395.244	426.446	412.602	395.566	377.210
Vlottende activa						Vlottende passiva					
Vorraden	15.250	13.830	13.342	12.803	11.704	Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	36.020	12.078	13.093	13.986	15.017
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	27.510	27.510	27.510	27.510	27.510	Overlopende passiva	31.086	31.086	31.086	31.086	31.086
Liquide middelen	2.756	2.756	2.756	2.756	2.756						
Overlopende activa	15.572	15.572	15.572	15.572	15.572						
Totaal vlottende activa	61.088	59.668	59.180	58.641	57.542	Totaal vlottende passiva	67.106	43.163	44.179	45.072	46.103
TOTAAL GENERAAL	462.350	469.610	456.780	440.637	423.313	TOTAAL GENERAAL	462.350	469.610	456.780	440.637	423.313

BIJLAGE 1: RESERVES EN VOORZIENINGEN⁷

Reserve/ Voorziening	Omschrijving	Boekw. begin 2019	Begrote dotatie 2019	Begrote onttrekking 2019	Boekwaarde einde 2019	Begrote dotatie 2020	Begrote onttrekking 2020	Boekwaarde einde 2020	Begrote dotatie 2021	Begrote onttrekking 2021	Boekwaarde einde 2021	Begrote dotatie 2022	Begrote onttrekking 2022	Boekwaarde einde 2022	Begrote dotatie 2023	Begrote onttrekking 2023	Boekwaarde einde 2023
0310090	ALGEMENE RESERVE,ALGEMENE MIDDELEN	-12.304.845	-17.544.697	10.746.773	-19.102.769	-7.306.286	4.480.018	-21.929.037	-3.839.390	4.104.000	-21.664.427	-3.839.390	4.104.000	-21.399.817	-3.839.390	4.104.000	-21.135.207
0310160	TAAKMUTATIES ALGEMENE UITKERING	-610.000	0	561.000	-49.000	0	0	-49.000	0	0	-49.000	0	0	-49.000	0	0	-49.000
0310330	INCIDENTELE RUIMTE NIEUW BELEID 2009	-684.941	0	70.000	-614.941	0	400.000	-214.941	0	0	-214.941	0	0	-214.941	0	0	-214.941
0310341	RESERVE BRUGLENING ENEXIS	-2.425.226	0	2.425.226	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0320030	RESERVE ECONOMISCHE ONTWIKKELING	-2.018.317	-170.523	622.675	-1.566.165	-170.523	0	-1.736.688	-170.523	0	-1.907.211	-170.523	0	-2.077.734	-170.523	0	-2.248.257
0320060	RESERVE JEUGDOLYMPIADE	-8.900	-8.900	0	-17.800	-8.900	0	-26.700	-8.900	0	-35.600	-8.900	0	-44.500	-8.900	0	-53.400
0320210	RESERVE MILIEUZAKEN	-49.522	0	49.500	-22	0	0	-22	0	0	-22	0	0	-22	0	0	-22
0320240	RESERVE INVESTERINGEN VRO	-149.093	0	0	-149.093	0	0	-149.093	0	0	-149.093	0	0	-149.093	0	0	-149.093
0320370	ALGEMENE RESERVES GRONDEXPLOITATIE	-620.688	-492.400	0	-1.113.088	0	0	-1.113.088	0	0	-1.113.088	0	0	-1.113.088	0	0	-1.113.088
0320650	RISICORESERVE	-3.167.500	-1.630.000	2.302.054	-2.495.446	-1.960.000	250.000	-4.205.446	-2.960.000	1.250.000	-5.915.446	-3.460.000	1.646.975	-7.728.471	-3.460.000	1.646.975	-9.541.496
0320660	CALAMITEITEN RESERVE	-1.841.467	-376.009	230.000	-1.987.476	-282.703	0	-2.270.179	-183.412	0	-2.453.591	-183.412	0	-2.637.003	-183.412	0	-2.820.415
0320980	BESTEMMINGSRESERVE RIOLERING	-173.198	0	0	-173.198	0	0	-173.198	0	0	-173.198	0	0	-173.198	0	0	-173.198
0321060	RESERVE NAT ACTIEPLAN SPORT-BEWEGEN	-43.174	0	0	-43.174	0	0	-43.174	0	0	-43.174	0	0	-43.174	0	0	-43.174
0321070	KOSTENVERHAAL RUIMTELIJKE ONTW ETC	-95.132	0	95.132	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0321080	EGALISATIERESERVE ISV 3	-1.499.695	0	844.000	-655.695	0	0	-655.695	0	0	-655.695	0	0	-655.695	0	0	-655.695
0321100	BEST RES EXPLOITATIE BRWZL 2012-2020	-57.839	0	28.770	-29.069	0	28.770	-299	0	299	0	0	0	0	0	0	0
0321110	RESERVE INZ VERPL RUIMTELIJKE ONTW	-471.150	-47.813	0	-518.963	-47.813	0	-566.776	0	0	-566.776	0	0	-566.776	0	0	-566.776
0321120	RESERVE INZ VERPL ECONOMISCHE ONTW	-961.365	0	417.325	-544.040	0	0	-544.040	0	0	-544.040	0	0	-544.040	0	0	-544.040
0321130	RESERVE INZ VERPL MAATSCHAPPEL ONTW	-1.455.000	0	1.190.000	-265.000	0	0	-265.000	0	0	-265.000	0	0	-265.000	0	0	-265.000
0321140	RESERVE INZ VERPL PLANNING OPDRACHT	-611.160	0	265.000	-346.160	0	0	-346.160	0	0	-346.160	0	0	-346.160	0	0	-346.160
0321150	RESERVE INZ VERPL BEHEER ONTWERP	-136.140	0	0	-136.140	0	0	-136.140	0	0	-136.140	0	0	-136.140	0	0	-136.140
0321160	RESERVE INZ VERPL PROJECTEN	-641.237	-300.000	274.922	-666.315	0	60.000	-606.315	0	60.000	-546.315	0	60.000	-486.315	0	60.000	-426.315
0321210	RESERVE INZ VERPL SOCIALE ZKN OVERIG	0	-205.000	0	-205.000	0	205.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0321230	RESERVE INZ VERPL WERK	-1.663.952	-50.000	0	-1.713.952	0	25.000	-1.688.952	0	25.000	-1.663.952	0	0	-1.663.952	0	0	-1.663.952

⁷ In hoofdstuk 2 Financieel Beleid is een aantal beslispunten opgenomen met betrekking tot mutaties in reserves. In afwachting van de besluitvorming zijn deze mutaties nog niet in deze bijlage verwerkt.

Reserve/ Voorziening	Omschrijving	Boekw. begin 2019	Begrote dotatie 2019	Begrote onttrekking 2019	Boekwaarde einde 2019	Begrote dotatie 2020	Begrote onttrekking 2020	Boekwaarde einde 2020	Begrote dotatie 2021	Begrote onttrekking 2021	Boekwaarde einde 2021	Begrote dotatie 2022	Begrote onttrekking 2022	Boekwaarde einde 2022	Begrote dotatie 2023	Begrote onttrekking 2023	Boekwaarde einde 2023
0321240	RESERVE INZ VERPL INKOMEN	-1.100.000	-98.500	1.100.000	-98.500	0	0	-98.500	0	0	-98.500	0	0	-98.500	0	0	-98.500
0321260	RESERVE INZ VERPL BESTUUR COMMUNIC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0321270	RESERVE INZ VERPL OPENB ORDE VEILIGH	-147.537	0	0	-147.537	0	0	-147.537	0	0	-147.537	0	0	-147.537	0	0	-147.537
0321280	RESERVE INZ VERPL CONCERNSTAF	-2.000	0	0	-2.000	0	0	-2.000	0	0	-2.000	0	0	-2.000	0	0	-2.000
0321290	RESERVE INZ VERPL FACILITAIRE SERVIC	-151.000	0	0	-151.000	0	0	-151.000	0	0	-151.000	0	0	-151.000	0	0	-151.000
0321300	RESERVE INZ VERPL AUTOMAT DATASERVIC	-5.000	0	0	-5.000	0	0	-5.000	0	0	-5.000	0	0	-5.000	0	0	-5.000
0321310	RESERVE INZ VERPL HRM	-37.879	0	0	-37.879	0	0	-37.879	0	0	-37.879	0	0	-37.879	0	0	-37.879
0321320	RESERVE INZ VERPL FINAN JURID ZAKEN	-73.000	0	0	-73.000	0	0	-73.000	0	0	-73.000	0	0	-73.000	0	0	-73.000
0321360	RESERVE INZ VERPL RAADSGRIFFIE	-151.934	-41.500	0	-193.434	-41.500	0	-234.934	-41.500	0	-276.434	-41.500	0	-317.934	-41.500	0	-359.434
0321410	RES TERUGPLOEGREGELING OZB	-368.693	0	0	-368.693	0	0	-368.693	0	0	-368.693	0	0	-368.693	0	0	-368.693
0321420	RESERVBEDRIJFSVOERINGVE RSNELLINGKN15	-6.589.194	0	345.000	-6.244.194	0	50.000	-6.194.194	0	50.000	-6.144.194	0	0	-6.144.194	0	0	-6.144.194
0321430	OLS EN LOGISTIEK SYSTEEM KNOOP BORN	-2.159.200	0	645.000	-1.514.200	0	0	-1.514.200	0	19.675	-1.494.525	0	19.675	-1.474.850	0	19.675	-1.455.175
0321440	RESERVE ZITTERD REVISITED	-128.315	0	0	-128.315	0	0	-128.315	0	0	-128.315	0	0	-128.315	0	0	-128.315
0321450	RESERVE CENTRUM GELEEN	-879.514	380.000	0	-499.514	0	0	-499.514	0	0	-499.514	0	0	-499.514	0	0	-499.514
0321480	RES REGIONALE BEVOLKINGSDALING DUB	-759.355	-573.748	0	-1.333.103	-573.748	0	-1.906.851	0	0	-1.906.851	0	0	-1.906.851	0	0	-1.906.851
0321490	BESTEMRES PLANMATIG ONDERH SPORTACC	-113.854	-360.504	474.358	0	-360.872	0	-360.872	-361.247	0	-722.119	-361.629	0	-1.083.748	-361.629	0	-1.445.377
0321500	BESTEM RESERVE WERK ARBEIDSBEPERKTEN	-629.923	-511.784	0	-1.141.707	-589.066	0	-1.730.773	-747.257	0	-2.478.030	-747.257	0	-3.225.287	-747.257	0	-3.972.544
0321510	SPAARFONDS	-65.705	-154.304	0	-220.009	-230.502	0	-450.511	-304.548	0	-755.059	-304.548	0	-1.059.607	-304.548	0	-1.364.155
0321540	RESERVE GROOT ONDERHOUD AMBT HUISVES	-1.300.377	-273.122	309.223	-1.264.276	-101.122	314.481	-1.050.917	-101.122	314.481	-837.558	-101.122	314.481	-624.199	-101.122	314.481	-410.840
0321550	BESTEMRES PLANMATIG ONDERH VASTGOED	-3.474.096	-947.671	100.000	-4.321.767	-947.671	100.000	-5.169.438	-947.671	100.000	-6.017.109	-947.671	100.000	-6.864.780	-947.671	100.000	-7.712.452
0321560	BESTEMRES INC DEKKING TAAKSTELLINGEN	-216.266	-440.126	457.386	-199.006	0	0	-199.006	0	0	-199.006	0	0	-199.006	0	0	-199.006
0321570	REVOLVEREND FONDS DUURZAME GEBOUWEN	0	-250.000	100.000	-150.000	0	150.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Reserve		-50.042.381	-24.096.601	23.653.344	-50.485.638	-12.620.707	6.063.269	-57.043.076	-9.665.570	5.923.455	-60.785.191	- 10.165.952	6.245.131	-64.706.012	- 10.165.952	6.245.131	-68.626.833
0500110	VOORZ GROOT ONDERH SCHOOLGEBOUW	-423.669	-80.171	10.000	-493.840	-80.171	10.000	-564.011	-80.171	10.000	-634.182	-80.171	10.000	-704.353	-80.171	10.000	-774.524
0500170	VOORZ GROOT ONDERHOUD CULT CENTRUM	-1.410.890	-400.000	0	-1.810.890	-400.000	0	-2.210.890	-400.000	0	-2.610.890	-400.000	0	-3.010.890	-400.000	0	-3.410.890
0500250	VOORZIENING RIOLERING	-2.047.253	0	385.000	-1.662.253	0	385.000	-1.277.253	0	385.000	-892.253	0	0	-892.253	0	0	-892.253

Reserve/ Voorziening	Omschrijving	Boekw. begin 2019	Begrote dotatie 2019	Begrote onttrekking 2019	Boekwaarde einde 2019	Begrote dotatie 2020	Begrote onttrekking 2020	Boekwaarde einde 2020	Begrote dotatie 2021	Begrote onttrekking 2021	Boekwaarde einde 2021	Begrote dotatie 2022	Begrote onttrekking 2022	Boekwaarde einde 2022	Begrote dotatie 2023	Begrote onttrekking 2023	Boekwaarde einde 2023
0500660	VOORZ ONDERH PARKEERINSTALLATIES	-500.448	-117.872	0	-618.320	-117.872	0	-736.192	-117.872	0	-854.064	-117.872	0	-971.936	-117.872	0	-1.089.808
0500670	VOORZIENING VEGA EIGEN RISICO DRAGER	-168.894	0	25.045	-143.849	0	0	-143.849	0	0	-143.849	0	0	-143.849	0	0	-143.849
0500680	VOORZ SANERING GREX- BISTED PROJ	-1.245.383	0	301.100	-944.283	0	15.000	-929.283	0	15.000	-914.283	0	15.000	-899.283	0	15.000	-884.283
0500690	VOORZIENING ONDERHOUD PARKEERGEBOUW	-802.858	-219.248	0	-1.022.106	-219.248	0	-1.241.354	-219.248	0	-1.460.602	-219.248	0	-1.679.850	-219.248	0	-1.899.098
0500700	VRZ PENSIOENVERZ GEWEZEN WETHOUDERS	-947.564	0	16.924	-930.640	0	16.693	-913.947	0	16.693	-897.254	0	16.693	-880.561	0	16.693	-863.868
0500710	VOORZIENING MFA SITTARD ZUID	-172.000	0	28.000	-144.000	0	28.000	-116.000	0	28.000	-88.000	0	28.000	-60.000	0	28.000	-32.000
0500720	VOORZIEN ONDERHOUD BLUSWATERSLOTEN	-56.210	-26.210	0	-82.420	-26.210	0	-108.630	-26.210	0	-134.840	-26.210	0	-161.050	-26.210	0	-187.260
0500730	VOORZIENING AFVALVERWIJDERING	-2.452.771	0	952.665	-1.500.106	0	193.210	-1.306.896	0	301.210	-1.005.686	0	141.189	-864.497	0	141.189	-723.308
0500740	VOORZIENING ZORGKOSTEN JEUGDZORG	-114.784	0	0	-114.784	0	0	-114.784	0	0	-114.784	0	0	-114.784	0	0	-114.784
0500750	VOORZIENING FRICTIEKOSTEN RUD	0	-240.000	0	-240.000	0	0	-240.000	0	0	-240.000	0	0	-240.000	0	0	-240.000
Totaal Voorziening		-10.342.723	-1.083.501	1.718.734	-9.707.490	-843.501	647.903	-9.903.088	-843.501	755.903	-9.990.686	-843.501	210.882	-10.623.305	-843.501	210.882	-11.255.924

BIJLAGE 2: STRUCTURELE MUTATIES RESERVES

STRUCTURELE TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN RESERVES

Programma Hoofdtakveld	Onderwerp	2020 X € 1.000		2021 X € 1.000		2022 X € 1.000		2023 X € 1.000	
		Toevoeging	Onttrekkingen	Toevoeging	Onttrekkingen	Toevoeging	Onttrekkingen	Toevoeging	Onttrekkingen
TV0 Bestuur en Ondersteuning	Jaarlijkse storting in de calamiteitenreserve ten behoeve van personele knelpunten.	183		183		183		183	
TV0 Bestuur en Ondersteuning	Jaarlijkse storting risicoreserve inzake kaderbrief 2017 zonder einddatum.	500		500		500		500	
TV0 Bestuur en Ondersteuning	Jaarlijkse storting in de reserve verplichtingen Griffie ten behoeve van gemeenteraadsverkiezingen en tablets	42		42		42		42	
TV2 Verkeer, vervoer en waterstaat	Onttrekking uit de reserve OLS (ongehinderd logistiek systeem) ter dekking van de kapitaallasten vervanging Noordweg Holtum.				20		20		20
TV3 Economie	Jaarlijkse terugbetaling voorfinanciering stichting Parkmanagement WM uit reserve economische ontwikkeling. Betreft de periode 2018-2024.	20		20		20		20	
TV5 Sport, Cultuur en Recreatie	Reguliere storting organisatie jeugdolympiade.	9		9		9		9	
TOTAAL		754	0	754	20	754	20	754	20

BIJLAGE 3: EMU SALDO

EMU-SALDO	2019	2020	2021	2022	2023
Omschrijving	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2019, aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2020	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2020	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2021	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2022
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (BBV, artikel 17c) Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	-3.502	7.777	10.328	9.810	8.490
	13.599	14.732	16.550	16.468	16.275
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	-635	221	113	633	633
Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	35.332	23.411	4.209	865	50
Verkoop van effecten: Gaaf u effecten verkopen? (ja/nee) Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee
Berekend EMU-saldo	-25.870	-682	22.782	26.047	25.348

BIJLAGE 4: INVESTERINGSRUIMTE OP BASIS VAN EERDERE BESLUITVORMING

Op basis van eerdere besluitvorming (Kadernota 2015) is investeringsruimte geormerkt voor specifieke projecten. In onderstaande tabel is aangegeven voor welke projecten de investeringsruimte is geormerkt.

Bedragen x € 1.000

Geormerkte investeringsruimte					
	2019	2020	2021	2022	2023
	I	I	I	I	I
Investeringsruimte:					
Sportvoorzieningen	-	-	4.775	1.500	
Zitterd Revisited	-	-	-	5.100	
Centrumplan Geleen	-	-	-	545	
Sportzone Limburg	-	-	-	1.000	
Zuیداansluiting	-	-	-		
Onderwijsvoorziening kleine kernen	-	-	7.962	1.500	
Kruispunt N276 Heerlenerweg					
Mobiliteitsplan					
Monumenten	-	-	600	100	
Verfraaiing entrees stad	-	-	300	50	
Matchingsgelden	1.000	-	-	-	-
Nog beschikbare beleidsruimte		-	3.500	3.500	10.000
Totale investeringsruimte	1.000	0	17.137	13.295	10.000

BIJLAGE 5: BEGRIPPEN- EN AFKORTINGENLIJST

Achternvang ombuigingen	: We lopen het risico dat we de bezuinigingen niet volgens de afgesproken tijdslijn kunnen realiseren. Om dit risico op te vangen hebben we een budget achter de hand. Dit budget kunnen we alleen inzetten met de goedkeuring van de raad.
Acquisitie-overleg	: Nieuwe investeringen en het aantrekken en verankeren van bedrijven dragen bij aan de toename van werkgelegenheid en versterking van ons vestigingsklimaat. Door coördinatie van het acquisitieproces en versterking van de proactieve acquisitie door onze partners kan effectiever en efficiënter worden ingezet op groei van bedrijvigheid in Limburg. Het LIOF coördineert dit proces.
Actuele begroting	: Is de begroting met alle begrotingswijzigingen die de Raad heeft vastgesteld.
BIRK-subsidie	: Bij Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit (BIRK) gaat het om intensivering van stedelijke centra en versterking van de open en groene gebieden rond de steden.
Bij- en aframen	: Bijramen is het budget in begroting verhogen, aframen is het begrote budget verlagen.
BUIG	: <i>Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten</i> . Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) om de uitkeringen te bekostigen van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie.
Coalition of the Willing	: In ESEO 2.0 is een (intern) opleidingsprogramma ontwikkeld met aandacht voor het ontwikkelen van de competenties, gedrag en cultuur van de toekomst. En waarin samenhang en continuïteit wordt geborgd. Door een buddy-systeem vanuit de diverse opleidingen, motiveren en ondersteunen deelnemers elkaar.
Dekkingsgraad	: Uit de dekkingsgraad blijkt of de gemeente voldoende geld heeft om toekomstige risico's op te vangen. De dekkingsgraad is de verhouding tussen het vermogen dat de gemeente nodig heeft om risico's op te vangen en het vermogen (reserves en voorzieningen) dat de gemeente heeft om risico's en tekorten te dekken. De dekkingsgraad moet meerjarig hoger zijn dan 100%. Is de dekking minder dan 100% dan is de algemene reserve te laag om risico's en tekorten op te kunnen vangen.
DUB-gelden	: Het kabinet heeft eind 2015 de regeling <i>Decentralisatie Uitkering Bevolkingsdaling</i> (DUB) in het leven geroepen omdat de nadelen uit de bevolkingskrimp onvoldoende terugkwamen in verdeling van de algemene uitkering. Het betreft een gemeentefondsuitkering over de periode 2015-2020 van € 765.000. Dit geld is bestemd voor regionale projecten <i>bevolkingskrimp</i> . Met de gemeenten uit de regio Westelijke Mijnstreek maakten we afspraken over de inzet van deze gelden. (zie ook pagina 235 Jaarstukken 2017)
CO3 Real Estate	: Organisatie gericht op combinatie van creatieve concepten, duurzaam development en commercieel management.

Economische Samenwerking Limburg (ESZL)	Zuid-	: Is het samenwerkingsverband van overheden en vertegenwoordigers van onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven. Inhoudelijk zijn er drie meerjarige programma's vastgesteld: Onderwijs & Arbeidsmarkt, MKB & Innovatie en Economie & Vestigingsklimaat. De coördinatie van onderwijs en arbeidsmarkt ligt bij Heerlen, Sittard-Geleen coördineert economie en vestigingsklimaat en Maastricht het MKB. Binnen die gemeenten zijn de portefeuillehouders verantwoordelijk en de kar wordt getrokken door de programmamangers. Daarmee blijven de werkzaamheden van het bureau van ESZL beperkt tot coördinatie en communicatie.
Eerste begroting		: Is de begroting die in november voorafgaand jaar is vastgesteld. De eerste (primaire) programmabegroting 2018 is door de raad vastgesteld op 9 november 2017.
Externe veiligheid		: Gaat over de risico's voor mens en milieu bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen. Ook de risico's die luchthavens geven vallen onder externe veiligheid.
Frictiekosten		: Bij het aangaan van een samenwerking (zoals een herindeling, gemeenschappelijke regeling) ontstaan frictiekosten. Deze kosten worden veroorzaakt door het uitplaatsen van taken en formatie/medewerkers naar de nieuwe organisatie.
Herstelplan		: Het herstelplan begroting 2018 bevat maatregelen voor het sluitend maken van de begroting 2018. Het herstelplan is op 1 februari 2018 vastgesteld door de Raad. Ook gedeputeerde staten stemde in met dit herstelplan.
High Impact Crimes (HIC)		: Is een verzamelnaam voor ingrijpende delicten die vaak grote gevolgen hebben voor het veiligheidsgevoel van mensen. Niet alleen van slachtoffers, maar ook van omgeving en maatschappij.
Impulsgelden bestuur	weerbaar	: Ter versterking van het weerbaar bestuur hebben 23 gemeenten van het Ministerie van BZK € 120.000 ontvangen voor één of meer van de drie sporen uit <i>Weerbaar bestuur</i> , namelijk: • het versterken van de integriteit en veiligheid van politieke ambtsdragers; • het versterken van de preventieve bestuurlijke aanpak en maatschappelijke weerbaarheid; • het tegengaan van ondemocratische beïnvloeding. De uitkering gaat via het gemeentefonds, decembercirculaire 2018.
ISV Reserve		: Sittard-Geleen kreeg van het Rijk over 2010-2014 een investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV). Dit budget is bestemd voor een aantal langdurige projecten voor stedelijke vernieuwing. Omdat het uitgavenpatroon langer duurt, zijn deze ISV-gelden gestort in de ISV reserve. In het raadsbesluit Jaarstukken 2015 (9 juli 2016) stemde de raad in met de herziening van deze middelen. (Zie ook bijlage 4 Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing van het Raadsvoorstel Jaarstukken 2015.
Leges		: zijn prijzen die Nederlandse gemeenten rekenen voor het verlenen van diensten. Hieronder vallen bijvoorbeeld omgevingsvergunningen, uittreksels uit bevolkings- geboorte- of huwelijksregister, paspoorten en rijbewijzen. Elke gemeente bepaalt zijn eigen tarieven. Overigens voor bepaalde diensten heeft het rijk maximum bedragen vastgesteld.

LIOF	: Limburgs Instituut voor Ontwikkeling en Financiering geeft inhoudelijke en financiële ondersteuning aan individuele MKB ondernemers. Daarnaast richt LIOF zich op sectorversterking van de maakindustrie en logistieke sector in Limburg.
Mediation	is een professionele vorm van bemiddeling bij conflicten of geschillen
MIRT	: De rijksoverheid werkt samen met decentrale overheden aan ruimtelijke projecten en programma's voor elke regio in Nederland. Het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) richt zich op financiële investeringen in deze programma's en projecten. Een veilige en optimaal goederenvervoer is een van de doelstellingen van het MIRT.
Goederenvervoercorridor	
Nascheiding	: Bij nascheiding wordt restafval in een fabriek door een machine gescheiden.
OZB terugploegregeling	: De reserve OZB terugploegregeling is via de 2e programmarapportage 2015 ingesteld. De reserve werd gevoed met de extra opbrengst uit onroerende zaakbelasting van bedrijven (OZB-niet woningen als gevolg van areaaluitbreiding). De reserve is bedoeld voor versterkende activiteiten in de chemie, automotive en logistiek. (raadsbesluit belastingmaatregelen 2016). Op 8 juni 2017 besloot de raad de structurele storting in de reserve stop te zetten. Het gereserveerde bedrag zetten we in voor het meerjareninvesterings-programma Economie en de samenwerkingsovereenkomsten Chemelot en VDL-Nedcar (zie raadsbesluit 8 juni 2017 agendapunt 17).
Positieve Gezondheid	: In dit concept wordt gezondheid niet meer gezien als de af- of aanwezigheid van ziekte. Positieve gezondheid is het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren. In deze visie is gezondheid dan ook niet alleen meer het domein van de zorgprofessionals, maar van ons allemaal. Het gaat immers om het vermogen om met veranderende omstandigheden om te gaan.
Praktijkondersteuners Jeugd	In de zorg voor kinderen en jongeren hebben huisartsen en gemeenten steeds meer met elkaar te maken. Door goede samenwerking tussen wijkteams en huisarts krijgen kinderen tijdig de juiste jeugdhulp, worden ze niet onnodig doorverwezen en krijgen ze snel specialistische hulp als dat nodig is. De Praktijkondersteuners Jeugd bij de huisarts vervullen hierin een spilfunctie, blijkt uit een recent onderzoek. De Praktijkondersteuner jeugd (POH-jeugd) is de positieve schakel door zijn ervaring, inzicht in jeugdproblematiek en samenwerking in de wijk(teams). Dit blijkt uit het nieuwe onafhankelijke onderzoek in opdracht van de NVO, de Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen.
Pre-mediation	: Voordat een mediationtraject daadwerkelijk start, kan men kiezen voor pre-mediation. Dit betekent dat je vooraf een verhelderend gesprek voert met een mediator en degene met wie je een conflict hebt. Tijdens dit gesprek volgt de mediator nog niet de strikte regels die bij mediation komen kijken. Er wordt vooral gekeken of bepaalde zaken goed bespreekbaar zijn.
Programmabegroting	: De gemeenteraad maakt elk jaar een begroting. In deze begroting staat wat de gemeente in de stad wil bereiken en hoeveel geld we daaraan kunnen en mogen uitgegeven.

Programmabureau Trendbreuk		: De gemeenten, provincie en GGD Zuid-Limburg hebben een programmabureau Trendbreuk opgericht met het doel een trendbreuk te realiseren bij de gezondheidsachterstanden in Zuid-Limburg.
Regiesysteem Domein	Sociaal	: Via het regiesysteem Sociaal domein worden gegevens gewisseld met burgers, gemeentelijke organisaties, ketenpartners en landelijke voorzieningen. De ketenpartners en de gemeentelijke organisaties werken met eigen IT-systemen om hun dagelijkse werkzaamheden te ondersteunen. Zonder regiesysteem is het niet mogelijk om burgerinformatie te registreren en te delen. Het doel van een regiesysteem is een effectiever samenwerking bij de hulpvraag van onze inwoners.
Regionale prestatieafspraken met woningbouwcorporaties en huurdersorganisaties.		De gemeenten, huurdersorganisaties en corporaties die werkzaam zijn in de Westelijke Mijnstreek hebben met elkaar regionale prestatieafspraken gemaakt voor het jaar 2019. Hierin zijn de afspraken neergelegd die gemeente-overstijgend zijn.
Regionale uitvoeringsdienst (RUD)		: De RUD verleent vergunningen, handhaaft en voert adviestaken uit voor de provincie Limburg en alle 18 Zuid-Limburgse gemeenten. De RUD Zuid-Limburg is één van de 29 regionale uitvoeringsdiensten in Nederland. De uitvoeringsdiensten zijn opgericht om versnippering te voorkomen, krachten te bundelen en regels en wetten consequent toe te passen. De RUD werkt aan een schoon milieu, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.
RMC		: Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) voortijdig schoolverlaten. Doel van de RMC-functie is voorwaarden scheppen voor jongeren (tot 23 jaar) om de voor hen hoogst haalbare en meest passende onderwijs- en/of arbeidsmarktpositie te bereiken. Gemeenten voeren de RMC-functie regionaal uit. Dit is wettelijk vastgelegd. In Nederland zijn gemeenten verdeeld over 39 RMC-regio's. Sittard-Geleen heeft de coördinatie over de subregio Westelijk Mijnstreek.
Service Grensoverschrijdende Arbeidsbemiddeling (SGA)		: De gemeenten Maastricht en Sittard-Geleen, het UWV, werkgeversservicepunt Podium24 en de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB) hebben gezamenlijk de Service Grensoverschrijdende Arbeidsbemiddeling (SGA) opgericht. Werkgevers en werkzoekenden in Nederlands en Belgisch Limburg worden actief geholpen met het vinden van personeel en werk aan de andere kant van de grens.
Stichting Streetwise		Is een onafhankelijke, niet-commerciële organisatie en fungeert als bruggenbouwer tussen overheid, marktpartijen en burgers. Streetwise begeleidt startende en ervaren ondernemers kosteloos in alle fases van concept(aanpassing) naar vestigingslocaties in winkelgebieden.
Structuurvisie Economie (SVREZL)	Ruimtelijke Zuid-Limburg	: In deze structuurvisie ligt de gewenste ruimtelijke ontwikkelingsrichting vast voor de beleidsvelden detailhandel, kantoren en bedrijventerreinen in de achttien gemeenten in de regio Zuid-Limburg (Beek, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittert, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Nuth, Onderbanken, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal). De SVREZL geeft op hoofdlijnen een toekomstbeeld van de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen op het gebied van detailhandel, kantoren en bedrijventerreinen.

Tiny houses	Is een nieuwe woonvorm. Het zijn kleine volwaardige vrijstaande woningen van maximaal 50 m2 vloeroppervlak met een zo klein mogelijke ecologische voetafdruk.
Toezichthouder Rechtmatigheid WMO Treasury-strategie	Deze toezichthouder ziet toe op rechtmatige toekenning en rechtmatig gebruik van voorzieningen op grond van de Wmo 2015. : In de programmabegroting 2018 is een budget beschikbaar gesteld voor de knelpunten rondom het vastgoed Vixia en de financiering. Deze maatregelen vallen onder de Treasury-strategie Vastgoed.
Triple-helix samenwerking	: Het Triple Helix model is gebaseerd op de samenwerking van drie partijen: 1. Overheid (wetgevende controle) 2. Onderwijs ('productie' van nieuwe kennis) 3. Ondernemers (genereren van economische groei en voorspoed)
Veiligheidscontour	: Een veiligheidscontour maakt duidelijk binnen welk gebied risicovolle bedrijven gebouwd mogen worden. Dit is geregeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). In het bestemmingsplan moet wel zijn vastgelegd dat alleen functioneel gebonden inrichtingen zich binnen de contour mogen vestigen.
Verliesvoorzieningen	: De verliesvoorziening is een wettelijk verplichte voorziening om toekomstige tekorten bij exploitaties en vorderingen te kunnen dekken. De hoogte van deze voorziening is gebaseerd op een onderzoek, zoals een onderzoek naar dubieuze debiteuren of risico-onderzoek bij grondexploitaties.
Visie Chemelot	: Chemelot heeft op 11 mei 2016 de Visie Chemelot 2025 gepresenteerd. Hierin staat hoe de bedrijven op Chemelot verwachten dat het gebied zich de komende jaren zal ontwikkelen. Het College heeft in juni 2015 ingestemd met een aanpak om tot een gebieds / ruimtelijk-economische visie voor Chemelot en omgeving te komen met de volgende fasering: 1. Eerst het krachtenveld en dynamiek 'binnen de hekken' goed begrijpen; 2. Van daaruit ingaan op behoeften van en effecten naar omgeving; 3. En dan, indien relevant, uitspraken doen over bepaalde politieke kwesties. Het zogenaamde van binnen naar buiten werken.
Wet Bibob	: Bibob staat voor 'bevordering integriteitbeoordelingen door het openbaar bestuur'. Deze wet geeft bestuursorganen – waaronder de burgemeester - een instrument om (georganiseerde) criminaliteit te voorkomen en te bestrijden. Met als voornaamste doel voorkomen dat de overheid ongewild criminaliteit faciliteert, bijvoorbeeld bij het witwassen van geld.
Wet Damocles	: Artikel 13b Opiumwet, ook wel aangehaald als de Wet Damocles, biedt de burgemeester de mogelijkheid bestuursdwang toe te passen. Hierdoor kan hij woningen of voor publiek toegankelijke inrichtingen sluiten als daar sprake is van drugshandel.
Zelfaudits BRP en PNIK	Een jaarlijkse controle op de integriteit van de persoonsgegevens, Basis Registratie Personen (BRP) en Paspoorten Nationale Identiteitskaarten (PNIK).